

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

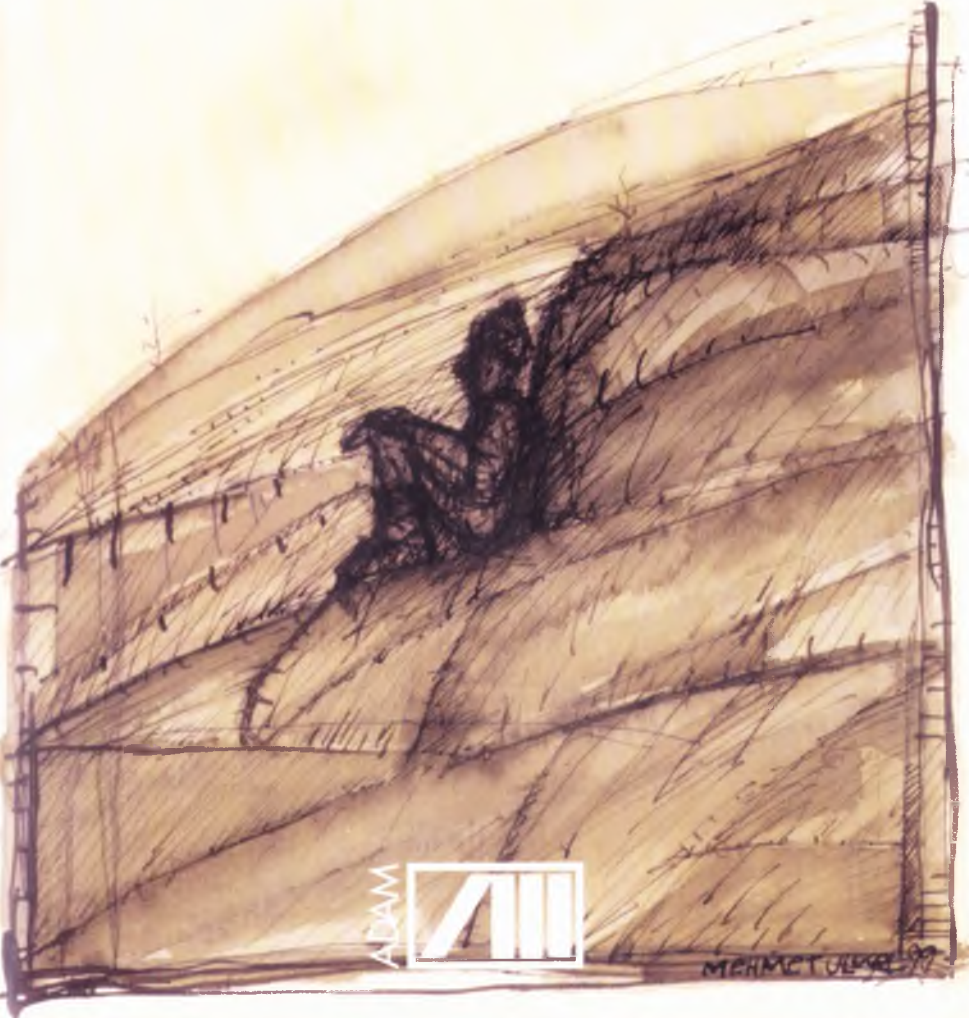
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kaan Arslanoğlu

İntihar

Zamanımızın Bir Kahramanı

ADAM

MEHMET ULKÜ

Kaan Arslanoğlu

•

İntihar

(Zamanımızın Bir Kahramanı)

ADAM YAYINLARI

Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Birinci Basım : Eylül 1999

Kapak Tasarımı Mehmet Ulusel

99.34.Y.0016.734

ISBN 975-418-599-9

Kaan Arslanoğlu

●

İntihar

(Zamanımızın Bir Kahramanı)

Roman

*Herkesin önünden kaçmak için can attığı kapıları
sen zorlayıp açmak cesaretini göster.
– Goethe*

1. BÖLÜM

Saatine baktı : Yukarı yayladan beri bir saat elli dakikadır yürüyor. Karanlığın bastırmasına çok kalmadı. Yine de biraz dinlenebilir. Sırt çantası ağırlaştıkça ağırlaşmış. Görüş uzaklığı yeterli olsa, irili ufaklı sayısız kayaya karşın ötelere dek görünebilir sol taraf. Sağ yan hafif bir eğimle yükseliyor, az ilerideki çok daha iri kayalardan oluşan yükseklikler seçilebiliyor. Aralarda sıkışmış yeşillik iyice azalıyor o yönde. Dizlerini fazla bükmeden oturabileceği düzgün bir taş buldu. Dinlenmekten başka seçenek yok zaten. Yeni bir duman dalgası düşsü bir canavarın madde ötesi kolları gibi sürüne sürüne yaklaştı. Kendinden emin, teklifsiz, yok edici... Yoğun dalga yayılıp gevşemiş sise girdi, onu yuttu. Gri beyaza boyandı bir anda ortalık. Görüş uzaklığı otuz adım ya var ya yoktu, beşe düştü, her şey kayboldu.

Soluklandı. Az sonra kalp atımı yavaşlar. Beş on dakikadan fazla ara vermeye de gelmez; yağmurluğunun altındaki giysileri terden sırlı-sıklam. Hoş bir duygu değil. Bedeni soğur da, ılık yaşlık buz gibi bir ıslaklığa dönüşürse, işte o hiç hoş olmayacak. Yukarı yaylaya dek iki-buçuk saat, ondan sonra yaklaşık iki saat hep sisin içinde. Soğuk buhar uzaktan bulut gibi görünür, çünkü bulutun ta kendisidir. İçinde yürümek eskiden tuhaf bir zevk verirdi ona. Şimdiyse her şeye kayıtsız. Yağmur yağmıyor hesapta; havada asılı zerrecikler rüzgârla savruluyor, sonra yoğunlaşıp yapıyorlar kapladıkları her cisme. Su içinde yürüdüğünü üstündeki kaynağı belirsiz damlacıklardan anlıyor insan. Boncuklanan suratını serpinti zaman zaman terden daha fazla ıslatıyor. O yüzden şu anda içi mi, dışı mı daha ıslak, çıkaramıyor. Bu tür yağmurluklar ıslanmaktan korumaz. Ancak yağın yağmur fışkıran teri geçtiğinde görece işe yarar. Terin buharlaşıp dışarı uğramasını sağlayan pahalı malzemeler de satılıyor. Ama onunki sıradan bir üstlük. İyisini al-

maya parası yetişmeyeceğinden mi, hayır; çoktandır dağā çıkmadığından.

Buraya daha önce iki kez gelmişti. İlkinde bir rehber vardı başlarında. İkincisinde beş kişilik bir grupla rehbersiz çıkmışlardı; fakat hava açıktı o gün. Dağın zirvesini görebildikten sonra sorun mu; nereden yürürsen yürü zirveye yaklaştıkça en üst yaylaya da yaklaşmış olursun. Normal bir tempoyla kamp bölgesine iki saatte ulaşması gerekirdi. Bulunduğı yerse zannınca hedeften hayli uzak. Son yarım saattir yürüdüğü bayağı düşük eğimli bir yoldu, demek ki daha epey yükselmesi lazım. "Dereyi izle, kamp yerine varırsın" demişlerdi aşağıdan; "Rehbersiz gidersen kaybolursun" demişti çoğı. Abartırlar her şeyi yeni gelen çaylağı korkutmak için, kılavuzluktan üç beş kuruş koparabilmektir niyetleri. Kahveyi işleten çocuğunsa beklentisi yok. "Rehbere ne gerek, dereyi izle bulursun" diye yinelemişti. Ocağı bırakamazdı ya nasıl olsa.

Dereyi yarım saat önce yitirdi. Yukardan on beş yirmi kişilik bir grup iniyordu. Yüz yüze gelmemek için sağı doğru açıldı hayli. Uzak-tan seslendi birkaç kız, bir de erkek; o da elini sallayarak yanıtladı selamlarını. Kızlardan biri, "Yukarda çok... var!" diye bağırdı. Anladım der gibi yine el salladı bizimki. Ne varsa vardı; tehlikeli bir şey olsa daha farklı ifade ederdi herhalde bunu; biraz neşeyle bağırmıştı oysaki. Hakikaten yukarda ne olabilirdi ki? Boş ver... Gruptakilerden birkaçını bazı tanıdıklarına benzetmişti. Okuldaki dağcılık kolundan iki çocuk... Yıllardır görmemişti onları; belki on yıldır, hatta daha fazla. Değışik renklerde, değışik modellerde de olsa üniformadan daha fazla bir örnekti giysiler; içinde herkes birbirine benzerdi. Sonra yine kafasındaki konuya, temel soruna döndü; daldı gitti. Ancak hayli yürüdükten sonra ayrımsadı kulağına epeydir dere sesi gelmediğini. Solda olmalıydı aradığı. Küçük tepelikler çıktı, indi; sonunda dik bir yarın kenarına dek geldi. Aşağıda görebildiğı kadar dere falan yoktu; sesi de duyulmuyordu zaten. Oraya inse tekrar çıkması çok vakit alacaktı eğer yanlış yolsa. İlk doğrultuda devam etti. Rota iyice dikleşti, sonra tekrar tatlı bir eğim. Sol yanda arazi düzleşti; yatak hâlâ yoktu ortalıkta. Görüş uzaklığı en çok otuz beş kırk adıma kadar yükseliyor, zaman zaman on adıma düşüyordu.

Kaybolmuştu. Gerçi umurunda değil. Onu şu dumandan çok daha sıkı saran düşüncelerin, yavaş fakat engel tanımaksızın ilerleyen bir mağma dalgası gibi yaka yaka her yanı kaplayan ağırlığı altında bir hayvan leşi kadar önemsiz kaybolma kavramı. Karanlık basıncaya kadar ilerler; yolunu hâlâ bulamamışsa çadır kurup kamp yapar oracıkta. Dağın her yanı bir. Yine de yolu yitirmek; birkaç dakika için onu yaşadığı gerçekliğe çekmeyi başarıyor. Yıllar önce karşılaştığı bir dağcıyı anımsadı. Sonrasında birkaç dağda daha karşılaştılar. Sırtında çantası genellikle yalnız gezerdi adam. Kuş uçmaz, kervan geçmez yerlere çadır kurar, yağmurda fırtınada tek başına geçirirdi geceleri. Sonra ilk karşılaştığı gruba yanaşır; nasıl ödü bokuna karışarak sabahı çıkardığını anlatırdı ballandıra ballandıra; ardından gıptayla karışık hayretini vururdu açığa : "Sizdeki de ne cesaret kardeşim, nasıl da korkusuzsunuz böyle! Dağ başında kalıyorsunuz, hiç çekinmiyor musunuz yapayalnız?"

Kuru kalan tek organı ayakları. En önemlisi de bu belki. Zemin, bileğe kadar ulaşan gölcüklerle kaplı yer yer; bereket otlar sayesinde çamursuz. Sathın yumuşaklığı sırtta yirmi beş otuz kiloluk yük taşınınca yolu iyice ağırlaştırıyor. Bir de üç bine yaklaşan yükseklik, bir de solunan havadaki neredeyse yarı yarıya su... Kalbi hızlandıkça kafası daha iyi çalışır öte yandan. Birbiri üzerine kayan mağma kıvrımları kızıl köpüklerle fokurdarken gittikçe hızlanıp yükselen davulun güm güm sesi vuruyordu az önce şakaklarına. Tokmağın darbeleri hafifledi şimdi. Sanki on metreye kadar görebiliyor artık. Matarasını ağzına dikti. Kalan son suyu kana kana içti. Yer gök su içindeyken, üstü başı sırlı-sıklamken susamak garip bir şey. Sırtını kamburlaştırdı; tişörtünün ıslaklığı bu kez biraz serince yapıştı arkasına. Kalkmalıydı.

Sırtındaki yük gerçekten ağır. Bir yere yetişmek zorunda değil ki, yavaşlayabilir. Olabildiğince acelesiz adımlarla yürüdü. Yukarıya, ileriye ve olabildiğince sola. Dereye ancak öyle ulaşabilir. Yoksa gerçekten kaybolmak mı istiyor? Yok canım saçmalama, dedi içinden; böylesi bilmiş, sözde çözümleyici yorumlara bildi bileli yakın hissetmez kendini. Bir hayli soğuktu hava; yavaş yürüyünce daha çok duyumsuyordu insan. Rüyada yürür gibiydi. Basmakalıp benzetmeler ona hiç sıcak gel-

mese de hakikaten masalsıydı ilerleyişi. Hoşnut kalıp zevkini çıkarmalı mıydı durumunun, yoksa bir an önce kurtulmalı mıydı düştən? Bastığı yer dünya değildi sanki. Otlı, vıcık vıcık ıslak, yumuşak... Ara sıra irili ufaklı taşlara basıyor ya da takılıyor, bir de sağ ayağının arkası vurmaya başlamış Duyumsadığı tek gerçeklik hissi. Ağaçlar çok aşağıda kaldı. Taş, ot ve su... Zayıf ışıktaki her nasılsa parlayan kırmızı ya da sarı küçük çiçek öbekleri... Kendi soluğunun sesi; başka ses duyulmuyor. Çevrede tanımlanacak başka bir nesne de seçilmiyor. Her yan kurşuni beyaz...

Havanın tümüyle kararmasına bir saatten az kalmış. Şimdiden çevre alacakaranlık. Güneş sanki buralara yüzyıllardır yüzünü göstermemiş. Sahi nedir ki o? Güneş nedir ki? Kuruluk denilen şey nedir ki? Var mıydı öyle şeyler? Birçok dağ gezisine katılmıştı; böyle bir duygulanıma kapılmış mıydı hiçbirinde? Gözden geçir şu ana kadarki yaşamını hızla. Hiç güneş görmemişti sanki. Hiç ısınmamıştı. Soğuktan dünyası, ıslaktı, soluk soluğaydı. Karanlıktı, rüzgârlıydı azıcık. Sırtında ağır bir yük vardı hep. Gök diye bir şeysel namevcuttu. Üç metre yukarda bitiyordu üst görme sınırı. Gri, karanlık, ıslak bir koridor. Kurşuni, soğuk, kalp çarpıntılı, nefes nefese hem de alev içinde bir fanus.

Durdu. Ayak hisirtisini susturdu. Uzaktan bir çağıltı duymuştu adeta. Şimdi duyamıyordu. Yalnızca güm güm yürek vuruşları. Biraz daha yürüdü. Yalnızdı. Yapayalnız. İlk kez bu denli kuvvetli duyumsadı yalnızlığını. Bu yollara yakın geçmişti önceleri. Ama hiç yalnız geçmemişti. Birileri vardı yanında. Yanında birileri varken mutlu olup olmadığını çıkarsayamadı. Tıpkı şu anda ne hissettiğini çıkarsayamadığı gibi. Tatsızlık duygusuydu şu anda çıkarsadığı, bitiş duygusuydu. Kötü bir filmin son sahnelerini izlerkenki gibi bir duygu. Yıllardır rol aldığı film kaliteli miydi, yoksa pespaye mi; bir fikre varamamıştı aslında; çok sıkıldığıydı tek ayrımsadığı. Yine durdu. Bu kez çağıltıyı gerçekten duyar gibi olmuştu. Daha sakınlı adımlarla yürümeyi sürdürdü. Botlarının yere basarken çıkardığı garip gıcırta, bir de vıcır vıcır sürtünme sesi Sentetik pantolon kumaşının adım attıkça çıkardığı... Su çağıltısı?..

Birden yüreği ağzına geldi. Üç adım ötesinde... Masalsı bir yara-

tık... duruyordu. Haşmetle. Dev bir kafaydı ilk algıladığı. Sonra boy-nuzlar. Çok iri bir vücut. Yerde yatıyor. Gececeği yolu, yani iki kaya arasını tümüyle kaplamış. İlk korkusuyla yerinde taş kesildi, sonra şaşırdı : Korkabiliyordu herhangi bir şeyden demek hâlâ.

Bu bir boğaydı. Dev bir boğa. Buralıların deyişiyle "öküz" Başını hafifçe çevirip bir an yeni gelene bakacak gibi yapmıştı; sonra değmeyeceği kanaatine varmıştı ki, put gibi kalmıştı. Geviş getiriyordu ağır ağır. Fazla yakınlaşmadıkları için hatları iyi seçilmiyordu. Dikkatle baktı : Bir masal yarattığı gibiydi gerçekten, öte yandan sahnenin masalsı havasını bir an için bozmamış da değildi. Bir saat kadar önce geçmişti taşlardan yığma seti. Duvarın üst yanındaki çok geniş arazi tüm yazı özgürce başıboş geçiren boğaların bölgesiydi bu yaylada. Rastlayacağı kestirse de birini birdenbire karşısında görmek önce doğal olarak ürkütmüştü onu; fakat hemen sonrasında saman alevi gibi yanıp sönen bir minnettarlık hissine kapılmıştı öküze karşı, yarattığı gerçeklik duygusundan ötürü. Neme lazım, dedi, iri kayanın sol yanından dolaştı. Dik bir inişti o yan birkaç metrelik. Ayağı kaydı; az kaldı düşecekti, küfretti boğaya. Mırıl mırıl küfretti. Herhangi bir yabancı ses herifi kızdırabilirdi. Genellikle sürü halinde gecelerlerdi öküzler; demek ki yakında bir yerlerde en azından birkaç tane daha bulunabilirdi. Evet işte, aşağıda bir tane daha, hemen beş adım sağında başka biri. İlerledi parmaklarının ucunda. Nereye baksa dumanlar içinde kocaman bir yaratık... Hızlandı. Serserilerin sağı solu belli olmazdı. Yine ayağı kaydı. Yanındaki kayaya yaslandı düşmemek için. Kolu acımişti. Homurtulu bir soluk duydu hemen yanından. Tutunduğu kayanın üstünden bakan iri mi iri siyah bir başla burun burunaydı. Canavarın siste bile farkedilen buharlı soluğu saçlarını yalıyordu. Kocaman bir burun. Islak ve sümüklü... Gözleri, sen de nereden çıktın baş belası, bak şimdi kalkıyorum! dercesine kıvılcımlı...

"Pardon" dedi ister istemez. Boğa bu pardonu kabul etti şükür. Düşman sayılamayacak, ancak bazen rahatsız edici olabilecek yabancı, yaslandığı kayadan sessizce doğruldu, önce çok yavaş sonra gittikçe hızlanan adımlarla uzaklaştı. İçin için ve buruk buruk gülerек, soluğunu tuta tuta... Artık öküz görülmüyordu çevrede. Uzaklaşmıştı onlar-

dan. Çıkışını sürdürdü tekrar yavaşlayan adımlarla. İçine girdikçe uzaklaşan, ardına baktıkça yaklaşan alaycı sisin içinde pek yorgun olmayan ama isteksiz adımlarla... Ses şimdi daha belirgindi. Su sesi... Taşlık azalmıştı. Çimenlik, tatlı bir iniş izliyordu onu sol yanda. On adım kadar attı, dereyi gördü. Yalnızca yirmi adım altında. Gene kaybolmadım, dedi içinden. Rahatlar gibi oldu. Niye rahatlayacak, endişelenmemişti ki!

Suyun en derin yeri dizi pek fazla geçmezdi, yine de dibi görünmüyordu olası tüm berraklığına karşın. Delicesine akıyordu. Karşıya geçmek için bele kadar ıslanmayı göze almak gerekti. Gereği de yoktu zaten. Beyaz köpüklere baktı. Ölümcül bir telaşla aynı anda binlercesi balonlaşıp patlayan temiz köpüklere... Gözü daldı.

Ayşe karşıya atlamak istemişti. Buraya yakın bir yer olabilir. O gün de sisliydi hava, şu anki kadar değilse bile. Derenin öbür kenarı hafif bir eğimle yükseliyordu yirmi beş otuz adım. Sonra çok dik bir yamaç. Karşı kenarı izleyen yaklaşık beş yüz metre yükseklikte sıra tepeler. Gruptakilerden biri kışkırttı Ayşe'yi, bilmezmiş gibi "Bir uzun atlamacı olsaydı karşıya geçebilir miydi?" "Hayır, geçemez" diye yanıtladı kendini. Ayşe sazandır; gerildi gerildi ve atladı. Hedeften yalnızca bir karış geriye. Suyun içinde kaydı, yüzüstü kapaklandı. Belinden aşağısı dereye. Çıktı; karşı tarafta gerildi, yeniden denedi ıslak ıslak. Bu sefer başardı. Kızmıştı ilk başarısızlığına, burnundan soluyordu. Hemen oracıkta pantolonunu değiştirdi çantasındakini çıkarıp. Rehber çocuk kaydırmaktan alamadı gözlerini.

Geriye doğru bakıyor. Derenin indiği yere. Hayır ilerisi, biraz yukarısı daha uygun. Ayşe orada. Ayşe onu görmüyor; tek başınaymış gibi bir havada. O günkü arkadaşları da ortalıkta görünmüyorlar. Biraz uzaklaşıyor dereden, hesaplıyor aralığı, geriliyor geriliyor ve atlıyor... Geçsin mi karşıya? Düşün mü düşmesin mi? Boşlukta asılı kalıyor öylece. Bakışları karşıda, basmaya çalışacağı kaygan otlarla kaplı kenarda. Kenara yakın büyükçe birkaç taş yükseliyor suyun içinden. Akıntı orada iyice çalkalanıp köpükleniyor. Ayşe'nin bakışları kenardan uzaklaşıyor, kendisine yöneliyor. Niye burada asılı bıraktın beni diye soran endişeli bakışlar. Hayır, endişeli sayılmaz; yüzü yumuşuyor. Az sonra gü-

zel bir akşam yemeği yiyecekler ateş başında, sonra iyice soğuyacak hava, o zaman çadırlarına çekilecekler. Çadırlarına çekilecekler, yani : Koyun koyuna yatacaklar. Güzel bir şey miydi bu? Havada asılı görüntüyü sildi. Bilemiyor. Güzel yanları vardı herhalde, bir yöre ağzıyla : Güzel yönleri "varmıştı". Galiba... Bilemiyor. Tatsızlığın başladığı yıllar. O anki duygu durumu hiç önemli değil gerçekte de. Geçmişte neler duyduğunun, neler yaşadığının hiçbir önemi yok. Yaşanmış olması ya da olmaması ne değiştirir. Şimdi hiçbir şey hissetmiyor. Bir süre havada asılı kalan ve az önce kayıplara karışan Ayşe kadar somutluktan yoksun, geçmiş. Ya mekân. Aynı yer mi burası? Aynı noktayı bulsa, ayağının kaydığı aynı kenarı eliyle yoklasa, yine de aynı yer mi burası? Hayır. Farklı kişilerle ve farklı zamanda hiçbir yer aynı yer değil. Dünya yalnızca bu, şimdiki. Alacakaranlık, sisli, ıslak, değişik yoğunluktaki soğuk buharların birbirinin içine geçtiği, yeşil ve grinin karışımı yumuşak bir zeminin alttan sınırladığı, öbür sınırları ise bellisiz bir boşluk. Şimdiki...

Yürüdü. Yürüdükçe görüş uzaklığı artıyor, akşama yaklaştıkça gün aydınlanıyor. Artık birkaç yüz metre ötesini bile görebiliyor. Çevreyi iyice tanıdı. Derenin sağa kıvrıldığı şu yükseltinin arkası sakın kamp alanı olmasın. Bomboş bir çayırda da karşılaşabilir, aşağıdakilerin söyledikleri doğruysa bir çadır köyle de... Üşüdü. Hava iyice soğumuş galiba. Bir de hedefe yaklaşmanın ürpertisi. Görüş açısını kapatan birkaç metre yüksekliğindeki kayaya yaklaştı yaklaştı ve baktı arkasındaki sürprize. İşte çadırlar. Bir.. iki.. üç.. dört.. beş, iki tane de uzakta. Evet bir grup da şurada. En az yirmi çadır... Ortalıkta kimse gözükmüyor. Belli ki herkes bezden yuvalarında. Sis açılmış, ama şimdi gerçek yağmur çiseliyor. Ahali kaçmış içeri. Yemeklerini de orada yiyecekler. İlerliyor. Yakından bir erkek sesi... Ötedeki tentenin altından dışarıya bakan bir başkası. Çadır küçücük. Adam yağmurluk giydirilmiş bir koyun gibi görünüyor. O yana daha fazla bakarsa selam vermesi gerekecek, boş ver salak koyunu diye düşünüyor, kafasını çeviriyor. Kimseye selam vermeyecek. Kimseyle konuşmak istemiyor. İyi ki yağmur yağıyor, iyi ki herkes çadırlarında. Buraya ilk geldiğinde çadırların çokluğuna şaşırmıştı. Hava aynı böyleydi. Kafasını ilk dışarı çıkarana sor-

muştı : "Bu köyün ismi ne?" "Öküzler köyü" diye yanıtlamıştı çocuk.

Suyu izleyerek biraz daha yukarıya çıktı. Dere bu noktada dallara ayrılmış. Daralan yerlerinde üzerinden hafifçe zıplayarak geçilebilecek küçük dallara. Kamp yerinden hayli uzakta, böylesi iki dereciğin onbeş yirmi adım arayla neredeyse birbirine koşut aktığı yerin biraz üstünde kocaman bir kaya topluluğuna yaklaştı. Arkasına çömelindiğinde insanı rahatlıkla saklayabilecek kadar büyük birkaç kaya Tuvaletini de bulmuştu. Yer her bakımdan uygundu. Çadırköyden iki yüz metre kadar uzak, on metre kadar yüksek. Düzgün alan aradı. Taşsız küçücük bir alan. Aradığını dereciğin üç beş adım yanında buldu. Ayağıyla tabanı yokladı, ufak taşları tekmeledi. Arkaya doğru esnedi, önce sağ koldan sıyrıldı, sonra sol kolunu kavrayıp hafifçe dönerek yere bıraktı yavaşça çantasını. Yağmur hâlâ azalmamıştı. Az sonra göz gözü görme-yecek. Çadırı dikmek ve sağı solu ıslatmadan içeriye yerleşmek için ancak beş on dakikası kalmış.

Çadır kurmaktaki deneyimini büyük ölçüde yitirdiğini bol bol ıslanıp üşüyerek anladı. Ortalık iyice kararmıştı ve el yordamıyla bu işin üstesinden gelemeyeceği açıktı. Gemici fenerini çantasından çıkarmalıydı. Aksi gibi diplerdeydi meret, en koyulmayacak yerde. Üstteki giysilerini ıslatmamaya çalışarak ona ulaşmayı başardı. Üstelik yakmayı... İki kişilik kış tipi dağ çadırı güven verici sağlamlıkta dikilip gerildi, üzerine pelerinini geçirdi, dört bir yana ipten kollarını uzatıp tutundu. Botlarının bağlarını çözdü; girişteki küçücük tente korunağın altına çömeldi. Çantasını da yanına, kenara çekti. Yağmurluğunu çıkardı, tentenin altına çadır kenarına astı suları süzülsün diye. Aralıktan başını içeri sokup dönerken pantolonunu indirdi; kışını koyup önce botlarını çıkardı, sonra pantolon paçalarını ayaklarından kurtardı. Pantolonunu da astı dışarıya; öbür yana. Matının bağını çözüp içeri attı; sonra uyku tulumunu kurtardı, kılıfından çıkardı, onu da içeriye attı, kılıfı da kenara astı. Girdi aralıktan. Zemine matını ve üzerine tulumunu yerleştirdi. Sonra altını üstünü eliyle kurulamaya çalışıp çantasını aldı. Yeniden beline kadar çıkıp korunağın altına astıklarını bağlayıp sağlamlaştırdı, botlarını içeri koyup koymamakta kararsız kaldı, sonra bunu erteledi. Suları süzüldükten sonra yağmurluğuyla birlikte onlara

da kavuşurdu nasıl olsa; fenerini de aldı çadıra, fermuarını kapadı. İşte amacının ilk aşamasını gerçekleştirebilmişti hiç değilse. Hayır, henüz değil. Dışarda kalan birkaç eşyasını da kenara köşeye yerleştirdiğinde dünyayla tüm ilişkisini kesmiş olacaktı. Tümünden kapanacaktı başkalarınınkine, kendi evrenini kurmuş olacaktı. Biraz sonra...

Islak yeleğini, tişörtünü, donunu çıkardı, çorapları kuru sayılırdı, fakat onları da çıkardı. Çantasından aldığı yenilerini giydi daha fazla titremeden. Islakları oraya buraya astı; belki kururlardı, artık kuruduğu kadar... Uyku tulumunun üstüne sırtüstü yatıp soluklandı. İşte küçük gezegeni... Yağmur eliyle dokunabileceği kadar alçak üst tenteyi tıktıklıyor, rüzgâr estikçe ince ince kırbaçlıyor. Rüzgâr ve yağmur... Başka... Bir de kendi soluk sesi belli belirsiz. Başka ses?.. Duyulmuyor.

Yemek yemeli mi? Canı istemiyor. Eskiden olsa iştahı daha da açılırdı böyle bir durumda. Bir de tuvalet problemi... Ne denli yersen o kadar çok dışarı çıkarsın. Burada dışarı çıkma somut anlamında. Yine de doğruldu. Çantasında, azar azar yendiğinde dört beş gün idare edecek kadar yiyecek stoğu mevcut. Bir de büyük şişe kanyak. Ayrıca bir şişe likör. Kamp tüpünü çıkardı yaktı; biraz kahve iyi giderdi. Aklına yaktıktan sonra geldi, matarasındaki su bitmişti. Dışarı çıkmaya da üşeniyordu şimdi. Çişini etmek için çıktığında doldururdu dereden artık. Ocağı söndürmedi. Birkaç dakika yanarsa içeriyi iyice ısıtırdı. Öyle de oldu. Sıcaklık arttıkça tatlı tatlı titremeye başladı. İçeriye pisletmekten sakınarak birkaç parça yiyecek çıkardı. Bir dilim ekmek, minik bir paket yoğurt. Ekmeği parça parça yoğurda batırarak yedi. Susuzluğu da yatıştı biraz. Yoksunluk koşullarında en hoşuna giden mönü buydu; ancak şu anda iş olsun diye yiyordu. Ardından birkaç fındık attı ağzına. Onu çiğnerken kanyak doldurdu plastik bardağına yarıya dek. İki dikişte içti. Bir sigara yaktı ocağa, minik düğmeyi sıkıştırıp söndürdü ateşi ve uzandı. Ara sıra içerdi yalnız bir tane; hızlı içilmiş bir duble viski gibi hemen çarpardı o tek sigara.

Buradaydı işte. Ne zamandır düşlediği ülkede. Kaçmak için en uygun yerde. Kendi içindeydi. Yaşam buydu artık. Zayıf sarı bir ışığın aydınlatığı alacakaranlık alçak bir tente altında. Duvarlar kıpırdıyor, ha-

fif hafif gelip gidiyor, kırışıyor, düzleşiyor.

Kim geliyor aklına? Yaşamım bir film şeridi gibi gözümün önünden geçti, derler. Film şeridi falan geçmezdi böyle bir çadır içinden. Rüzgâra ve yağmura karşın, olabilecek en dingin atmosferlerden biriydi şuradaki atmosfer. Aklına gelen, gözünün önünden geçenler farklı şeyler değildi. Farklı kişiler hiç değildi Ayşe... Daha çok Esin... Yine babası. Unuttu sandığı her an her yerden kafasını uzatabilen babası. Bir gençlik fotoğrafı. Meyhanede iki arkadaşıyla kafa çekiyor. Neden-se canlı hali gelmez gözünün önüne, hep fotoğraflardaki hali gelir. Özellikle de o sararmış fotoğraf. Son kertede şık giysilerin havasından anlaşıldığı kadarıyla ellili yılların sonları ya da altmışlı yılların başları. Saçlar briyantınli. O yıllarda da moda mıydı? Belki biraz daha öncesi olabilir. Neden o meyhane fotoğrafı? Nedeni belli Yıllar sonra çektilse belki buna benzer bir resim verecekti en sonunda, finalde. O gecenin resmini. Oysa çekirtmemişti. Çektilse kırılmış ve biraz dökülmüş saçlarıyla biraz yaşlı ve daha yorgun bakışlı görünecekti; fakat gözlerindeki anlam çok daha farklı bir öykü mü çağrıştıracaktı? Nasıl bir fark? Ölesiye merak ediyordu en son anı ya da bir saat öncesini, ama asla bilemeyecekti. Babasının resmi birden silindi, yerine Esin geçti. Bir fotoğrafla değil bu kez, silik bir görüntüyle. Silik ama öyle derin... Yatağına oturmuş. Beyaz külotu görünüyor; bluzunu da çıkarmıştı; içinde kol oyukları abartılı bir tişört, soluk yeşil... Üstünden aşır duvara sırtını dayayarak oturmuştu; bacakları karnının üstünde. Yumuşacık elini yanağına koymuştu. Beyaz külotu daha çok görünüyordu, göğsünün yanında. Elini alıp ona yakın bir yere koymuştu... Merdivenden annesinin ayak sesleri duyulana dek o birkaç dakika, belki sadece bir dakika... Ne hissedirdi soluk sahneyi anımsayınca? Bir boşluk... Ne iç sızlaması, ne bir şey. Anının çok güçlü olduğunu biliyordu yalnızca; onu her zaman çok etkilediğini; ama neden etkilediğini çıkaramıyordu. Pek de derdiydi ya, yalan yanlış bir çıkarsamaya varmak.

"Otel hâlâ ayarlanmadı mı, ne diyorsun sen?" "Gene mi aynı acentayla çalışıyoruz, kafayı yedirteceksiniz bana..." "Bir sorun daha var! Marmara'dan Doktor S bey... Artık sizin ilaçlarınızı yazmayacağız, dedi bana. "Yarı şaka yarı ciddi sayılmaz efendim, adam tamamen cid-

di... "N... hanım kaza yapmış biliyor muydunuz?" "Hayır hayır kendisinde sorun yok, yalnız araba haşat..." "Yeni şefleri seçelim artık, değerlendirme formlarının hepsi hazır mı, baktınız mı?" "Hastane müdürü açık açık rüşvet istiyor abi, ne yapacağız?" "Ya, herifi kongreye falan götürsene, yurtdışına..." "Adam doktor değil, ne kongresine götüreceğiz bilmem ki..." "Karşıda rakamlar yine sürünüyor; yahu kimler çalışıyordu orada?" "Yeni promosyon ödeneği çıktı haberiniz olsun; dağıtım planını yarına dek istiyorum..."

Hepsi bitti. Artık her şey bitti. Yedek ceketim odamda dolabımda duruyor. Kravatım koltuğun üzerinde; temizleyici belki ceketin yanına kaldırmıştır. Cep telefonum masamda. Kırılmış kredi kartımın yanında. Bunları gören ilkin kaçırıldığımı falan zannetmiştir; ya da başıma bir şey geldiğini. Sağa sola telefon etmişlerdir, bilgisayar ağındaki notumu okuyana dek. Yüzlerini görmek isterdim. Genel müdürünkini özellikle. Satış bölümündeki yavşakların. Nermin hanım biraz üzülecek. Semih bey de üzülür önce; sonra sevinecektir eminim.

Yıllar önce duyduğu gerçek öykünün kahramanına özenirdi hep. Ameliyattan çıkmış; soyunmuş, üstündekileri asmış sağa sola. "Ben erken çıkıyorum, işim var" demiş arakadaşlarına. "Yarın sizi ararım." Ertesi sabah gelmemiş. Saboları dolabının önünde, pantolonu duvarda askıda. Ne oldu acaba diye meraklanmışlar, telefon etmişler evine; kimse yok. Akşama doğru bir faks iletisi ulaşmış kliniğe. Ondan! "İstifa ettim. Ben Avustralya'dayım. Burada işe başlıyorum. Selamlar..."

Güldü. Sonra hikâyenin ayrıntılarını düşünüp yüksek sesle güldü. En az, özendiği öykü kahramanının kadar güzel bir şey yapmıştı kendisi de. Keyiflendi. Bu kez daha yüksek sesle ve daha neşeli bir kahkaha attı. Sonra gülümsemesi yavaş yavaş söndü... O adam yeni dünyaya yepyeni bir yaşam beklentisini götürmüştü yanında; doğal olarak çantasında kıpır kıpır bir coşku... Ya kendisi!

Yağmurlu bir hava. Zemin yer yer göllenmiş. Çimenin yendiği yerlerden ötürü bazı bölümler bataklık. Her şey sırlıklı. Formalar ıslak muşamba gibi derilerine yapışmış; ama bedenleri öyle kızgın ki hareketsiz durduklarında üstlerinden buharlar yükseliyor. İki kat meşin geçirilmiş demir bir gülle kadar ağır top. Vıcık vıcık bir yılan mi-

salı kayıyor ayaklarının altından. Derisinden sular çamurlar saçılan kaygan boz kütle. İşte, soldan uzaktan bir yerden ortalıyor kale önüne. Havada süzülüyor, yaklaştıkça yaklaşıyor yuvarlak. Bir savunma oyuncusu, kaleci ve o, üçü birlikte zıplıyorlar zıplayabildikleri kadar. Kalecinin savrulan sırlıklam siyah eldivenli kocaman yumruğu suratına doğru, savunmacının ıslak dazlak kafası... Son anda gözlerini kapatıyor istemeden. SPPLAŞŞHH!... Çocukluğunda okuduğu resimli romanlardaki ses gibi, aynı... Alnına çarpan ağır ıslak kaygan kütle yumruk değil, kafa da değil. Kalçasındaki dizi, göğsündeki omuzu hissediyor, ama kafasındaki... O halde?.. Açtı gözlerini üçü tek vücut yere düşerlerken. Top ağlarda. Top ağlarda. İşte bu! İşte bu!..

Aynı böylesini yaşamış mıydı, yoksa yaşadığı benzerlerini temsil eden tipik sahne miydi, bilmiyordu; ancak yineleyen takıntılı bir imge olarak sabit biçimiyle yerleşmişti bilincine. Yerli yersiz, neşeli kederli her fırsatta çıkardı meydana. SPPLAŞŞHH!... Sonra belli belirsiz bir doyum. Daha çok eski gollerinin yarattığı, orgazmıla özdeşleştirilen, gerçekte ondan çok daha farklı zevk tepesinin bir taklidi. Ya da geçmişe özlem. Tadına yeterince varılmamış zamanlara. Şimdi dışarıya çıksaydı, yemyeşil göz alabildiğine çayırılık pırıl pırıl aydınlatılmış. Saha ışıklarının parlattığı çimenlerin rengi belki gündüzkinden bile çekici. Futbol oynayabilecek yeterli sayıda insan da mevcut. Eski tanıdıklarını görse daha iyi olurdu elbette. Ama tanımadıklarıyla da oynayabilir. Seyirci de gereksiz. Hadi başlıyoruz! Bir an sevinç gibi bir şey kıvılcımlandı içinde, sonra parlamadan söndü ateşi, zayıf bir özleme dönüştü, ardından kara boşluğun içinde döne döne yiten şekilsiz bir hüzüün parçasına. İstek duymuyordu hiç. Çadırın kapısını açsa, dışarda az önce düşlediği şeyin gerçek olduğunu görse, kalkıp üç beş adım yürüyecek kadar şevklenebilecek miydi acaba? Gözleriyle tentenin yüzeyini taramayı bıraktı, çekti ellerini ensesinden, koydu kafasını yere, yukarıya sabit dikti gözlerini. Derin bir iç çekti.

Saatine baktı Ona beş var. Ne önemliydi ha, ona beş kala değil de onu beş geçiyor görünmesi, on bir ya da on iki... Ne pis bir hastalıktı bu. Durmadan saate bakmak, durmadan zamanla yarışmak... Soğuktan bayağı içerisi. Bir tişört bir eşofman üstü yetmiyordu. Ocağı ya-

kıp ısınabilirdi. Elbiselerinin nemi de giderdi böylece. Sonra, dedi; dışarı çıkıp döndükten sonra yakabilirdi onu, yedek tüp getirmemişti; neme lazım... Kendini hâlâ sakınıyordu demek şundan bundan. Yok ondan değil, dedi; kişiliğimin kendiliğinden yansıması... Uyku tulumunun içine yerleşti. Böyle çok daha iyiydi. Bir sigara daha yaksa mı? Fazlası tatsız, ağzında zaten bir acılık... Ayşe'yi düşündü. Burada yanında olmasını istemezdi ama şimdi onun yanında olmak isterdi. Özlem miydi acaba? Belki. Biraz. Ya Kemal Can? Ne yapıyordu şu anda acaba ufaklık? Özlemiş miydi onu? Bazen duyduğu derin bir acıma. En çok yarım dakika süren. Daha çok da savruk ve sapkın babası yüzünden. Özlem denilebilir miydi buna? Dört aydan fazla geçmişti yüzünü görmeyeli. Çocuk birlikte olduklarında seviniyordu, pek belli etmek istemese de. Zaman zaman kızgınlığını ya da kırgınlık mı demeli; bir şeyleri açığa vuruyordu. Son görüşmelerinde örneğin, "Ne biçim babasın sen!" demişti birden bire, fastfoodda hamburger yerlerken. Kısa bir sessizliğin ardından patlamıştı. Belli ki babalarıyla gezen ve bu güzel şeyi sürekli yapabilen birkaç yaşıtını gördükten sonra eksiğini hissetmişti olmayan nesnesinin. Niye payladığını da açıklamamıştı; "İşte" demişti dudaklarını büzerek. Sonra hemen başka konuya atlamıştı. Annesi öğretmezdi böyle şeyleri, çocuğun yanında babasını hiç kötülemezdi. Sezgileriyle biliyor, bilmek denir mi acaba buna? Belki akrabaları, o cadoloz teyzesi... Belki Ayşe de konuşuyordu arkasından, belli mi olurdu. Hayır, haksızlık yapma, dedi kuşkusuna. Kendinden iyi tanıyor Ayşe'yi.

Doğumhane kapısında bekliyor. Fıkralardaki kadar sıkıcı bir yer sayılmaz, fıkralardaki gibi eğlenceli de. Bir hastane koridoru işte. Hepsi bu. Lüks bir özel hastanenin parlak mermer zeminli bekleme mekânı, çoğu özel hastaneninki gibi dar mı dar. İsterse doğuma girebileceğini söylemişti Doktor. İsteyeceği en son şeydi herhalde. Ayşe'ye destek olmak fena fikir değildi gerçi, fakat ondan böyle bir istem gelmemişti ki. Zaten kısa sürede sorunsuz bitti iş. Asıl teyzesi, öbür teyzesi, kuzenleri sevinç içinde. Bir et parçasını eline tutuşturdular. "Baba öldün!" dediler. "Tebrikler..." Bunda tebrik edilecek ne vardı ki? Sekiz buçuk ay önceki eylemi sayılmazsa bu iş için ne yapmıştı ki? O eyle-

minse başkalarının kutlanacak nasıl bir başarı sayıldığını kestiremiyor-
du. Kırmızı et parçasını ayıp olmasın diye yarım dakika elinde tutup
annesine verdi. Biraz büyümeli, yüzü falan bir şekle girmeliydi ki, bir
kişilik olarak benimseyebilsin, sevebilsin. Ayşe'yi öptü; o tebriki hak
etmişti bak. Kemal Can ha! Kemal Can. "Aynı babasına benziyor, hık
demiş burnundan düşmüş" dedi cadaloz teyze. Bunu çığlıkla hıçkırık
arası tizleşmelerle bölünen küçük çocuk sesine benzer bir tonlamayla
söylemişti. Demek "Kemal Can"dı o et parçası. İsim bulma tartışma-
larına hiç katılmak istememişti ayıplamalara karşın. "Siz koyarsınız gü-
zel bir şey" demişti. Demek bulunan güzel isim "Can"dı. Evet, kısa
isimler modaya uygun. İyi ki Evren falan gibi bir şey gelmemişti akıl-
larına. Solcu cadalozun tek faydası. Lakin uygun görülen isim en az
onun kadar rahatsız edici. Babasının ismi. Kemal olmaz, diyemezdi
şimdi. Üstelik jest olsun diye konulmuştu, kendisine jest olsun diye.
Yukarda Kemal, aşağıda yine Kemal. Demek kaderi buydu. Doğum-
hane koridorunda bekleyen öbür baba adayı canlandı gözünün önün-
de. On dakika önce hemşire haberi getirip, sevimli sevimli gülen biri
erkek biri kadın iki hademeye birlikte galiba dede haline gelen öbür
adamdan bahşişini alırken, baba gözleri ıslık ıslık, tiz sevinç inlemeleri çı-
kararak ortadan kaybolmuştu bile. Ne müthiş bir şeydi! Her biri birbi-
rinden daha değerli milyarlarca yarattığın arasına başka bir yaratık da-
ha katılmıştı. Bir mucizeydi bu! Her gün on binlercesi gerçekleşen bir
mucize. Üstelik bu çocuk hepsinden herkesten daha değerliydi, çünkü
O'nun, o şık deri ceketin sahibi, altı kot pantolonlu, hafif şişman genç
adamın çocuğuydu. O'nun, o seçkin insanın kanı, canı, parçasıydı. So-
yunu devam ettirecek dünyalar tatlısı tansık. O da büyüyecekti, o da
tüketecekti bol bol. Yeni ağaçlar kesilecekti onun için, onun da karışa-
caktı bokları derelere, denizlere. Ama değerdı buna. Çünkü o, O'nun,
saçları Amerikan kesilmiş, durmadan çalan iki cep telefonuyla, biri
renkli öbürü renksiz iki İtalyan gözlüğünü bir türlü nerelerine sokaca-
ğını bilemeyen, "Hayret bir şey", "Cümlemize", "İnşallah" sözcükleri-
ni her üç cümlede bir yineleyen "özel" insanın bebeği idi...

Tekrar eski bir fotoğraf : Ereğli'deki evlerinin önünde anne ve ba-
basının arasında. İki buçuk üç yaşlarında sarı kafalı bir erkek çocuğu.

Resim siyah beyaz olduğundan saçının rengi tonundan anlaşılıyor. Bahçeli bir ev arkadaki, ancak bahçe girememiş kareye. Yalnızca sedir ön kapıya doğru uzanan küçük bir dalı... Çocuk hüznü bir yüzle bakıyor, dudakları Kemal Can'inki kadar kalın görünmüyor, ancak onunki gibi büzülmüş. Çoğu insan karşılaştığı sorunlardan bunalınca çocukluğuna özlem duyar. O da çocukluğundan pek çok tatlı anı yüklü; hoş, içini özlemle buran görüntüler, kokular... Yine de eskiye dönmek elinde olsa, döner miydi? Hayır! Nelerden kökleniyordu geçmişe uzanan, uzandıkça dallanıp budaklanan sıklık; şimdi tek tek çıkarıyor; yine de yüzü o fotoğraftaki gibiydi çoğun. Hoşnutsuz, hüznü. Hayır, fotoğraftaki yüz belki biraz abartılı bir duygulanımı yansıtıyor genel seyir açısından, fakat suratına her zaman vurmasa da gönlü sıklıkla tatsızlık duygusuyla darlanıyor. Okulu sevmezdi. Her sabah erkenden kalkmak, kapalı bir yerde birlikte olmayı kendisinin seçmediği çocuklarla geçmek bilmez saatler boyunca oturmak, öğretmenin çoğu kez anlamsız gelen sorularını yanıtlama yükümlülüğünde kalmak, hayalleriyle sarmaş dolaş geçirebileceği güzelim anlarda kadının aptallara seslenen öğütlerini dinlemek "Çocuklar, ödevlerinizi yapmadan oynamaya çıkmayın!" Bilirdi ki yapan yapardı ödevini, yapmayan yapmaz. "Çocuklar, yatmadan önce dişlerinizi fırçalamayı unutmayın!" Bilirdi ki fırçalayan zaten fırçalardı, fırçalamayan fırçalamaz. O halde boş lafları tekrarlamaktan kim ne kazanırdı? Sezerdi, göreviydi öğretmenin bir şeyleri durmadan hatırlatmak; bu durumda kabahat babasındaydı. Ne olursa olsun gideceksin okuluna diyen adamda. Hafta sonlarını, ara tatilleri, hele yazı ipe çekerd; her şeye karşın içini kaplayan hüznüyle yarışan bir sevinç duyardı okulların açılmasına yakın. Yeni önlüğü, yeni alınan çantası, çantasının taze yapay deri kokusu, yeni kitapları. Tek çocuk olmak. Tatil bitmiş, denize, dedeye gidilmiş, gelinmiştir. Yaşıtlarıyla yaz oyunları artık sıkmaya başlamıştır. Doğrusu her zaman arkadaş bulmak, örneğin top oynamak için kafa dengi beş altı kişiyi bir araya toplamak iyice zorlaşmıştır. Hepsi sözde severler futbolu da, hadi oynayalım deyince bul bakalım tekini. Yıllar sonra dinlediği "Ankara'dan Abim Geldi" şarkısı hiçbir şey ifade etmemektedir ona. Yalnızca nesnesiz bir buruk özlem; ne abisi vardır ne de

ablası. Yazın bazen birkaç haftalığına gelen akraba abla ya da abi de dönmüştür çoktan. Her gidişin ardından birkaç gün yas tutulmuş, dışarı dahi çıkılmamıştır ve onlar da geride kalmıştır artık. Soğumaya başlamış büyük evlerde iyice insanın içine işleyen rüzgâr uğultuları yaz sonunun. Tatil bitiyor yakında, diyor. Kumru sesleri azaldı, karga çığlıkları bastırıyor guguklamaları. O halde en iyisi okulun yeniden başlaması. Evde tek başına geçen tatil sonu günlerinden daha renkli yine de. Ne olacaksa olsun! Eski arkadaşlarla karşılaşılacak, belki daha zevkli oyunlar oynanacak. Belki yeni arkadaşlıklar kurulacak. Kitap kokuları... Yeni aldıklarını bir köpek gibi koklar şimdi bile. Öyle kitap kurdu olduğundan falan değil; ilerde yaşayacağı ve tüm özlemlerini doyuracağı gelecek pürüzsüz günlerin çağrıştıracısı olarak algıladığından onları. Evden gidecektir, bu küçük şehirden uzaklara... Evini de sever sevmesine, şehrini de, ne var ki dar gelmektedir ona. Okuyacaktır, filmlerde gördüğü gibi olacaktır yaşamı, kitaplardan okuyup özendigi gibi. Madem başlayacaktır yeniden okul, bir an önce başlamalıdır, o yıl da geçirilmelidir öyle ya da böyle, amaca bir adım daha yaklaşmak için.

Bir çocukluk fotoğrafı. Dokuz ya da on yaşında. Karlı bir gün. Komşularla sokağın bitimindeki geniş arsada toplanmışlar. Büyükler de gelmiş. Bir ara yıl tatili olmalı, ya da bayram. Ona en yakın duran on dört on beş yaşlarında güzel yüzlü bir kız. Elini omuzuna atmış. Doktor Nedim amcanın yeğeni. Ankara'dan mı, İstanbul'dan mı bir yerden gelmiş üç dört günlüğüne. Her gün iki posta Nedim amcalara uğradığını hatırlıyor, annesinin fotoğraf albümüne yıllar sonra bakarken. Günde iki kereden fazla hiçkimseye gidilmeyeceğini annesinin sert biçimde anımsattığını. O kısacık tatilin ne denli hızlı geçip ne denli hüznü sonlandığını.

Arsa onların top sahası. Uçsuz bucaksız bir yeşil alan. Ama o büyüdükçe küçüldü. Alanlar mekânlar da insan gibi küçülür hem de yaşanmadan. Sonradan, yer yer kellileşmiş toprak, yer yer kendiliğinden bitmiş yabani ottan zeminli, yirmi beş otuz metreye yirmi yirmi beş metrelik zavallı bir boşluk olduğunu fark edecekti, onun bile nimetten sayılması gerektiğini takdir etmiyor değildi gerçi. O İstanbul'da kolej-

deyken iki apartmanlı bir site dikilmişti boşluğa, doğal olarak top sahası falan kalmamıştı ortada. Doğal olarak çocuklarını pek seven bu millet, ne yaparsa doğal olarak yapardı ve pek sevdikleri çocuklarına oynayacak geniş alanlar kesinlikle bırakmazdı. Arsaları henüz yok edilmemişken yukardaki yola kestirme çıkmak isteyen bazı araçlar çimleri eze eze oyunun içinden geçerlerdi. Sürücüler kenardan da değil tam ortadan sürerlerdi çocukların yakınmalarına karşın sırta sırta. Hatta bir kamyon nasıl etmiş de becermiş, kale direği yerine geçen duvar dibindeki ağaçlarına vurup kırmıştı onu dipten. Çoğu vatandaşının ot, bitki, ağaç düşmanı olduğunu, spor yapanlardan nefret ettiğini, üstelik sadistlik boyutunda amaçsız, değişken hedefli kötücül duygularla yüklü bulunduğunu o yıllarda öğrendi Erdem. Ne var ki intikam almakta gecikmedi belli bir kanaate vardıktan sonra. Şoförü kibarca uyarılarına karşın yine sırta sırta geçen, üstelik küfür etmeyi de ihmal etmeyen bir kamyonetin arka camına armut büyüklüğünde bir taşı yapıştırdı, sonra pırr... Arsanın bir kenarı orman deposunun duvarıydı. Kapıdaki bekçilerden en yaşlısı topa çok kızardı. Ancak çocukların arasında Erdem de varsa ses etmezdi; herkes tanırdı doktorun oğlunu. Hatta araba geliyorsa uyarırdı bile oynayanları ihtiyar. "Kaçılın çocuklar, makine gelir!" Sonra makineler gelemeyiz oldu. Bir abileri arsanın açık olan taraflarını kocaman taşlarla araçlara kapatmayı akletti ve o zamana dek bunu neden düşünemediklerini tartışıp durdular uzun süre.

Çişi sıkıştıırıyordu artık. Tulumdan çıktı, fermuarı açtı. Sürünecek tente korunağın altından başını uzattı. Yeni bir sis dalgası kaplamıştı ortalığı, sisin hafif çisentisinin ötesinde yağış yoktu. Ayakkabılarını bağları açık olarak geçirdi ayağına. Soğuk ve yarı yarıya ıslaktılar. Tentenin dışında doğruldu, birkaç adım gitti, hacetini gördü. Karanlıkta ancak üç dört adım ötesi görünüyordu; fenerini almamıştı, gerek duymamıştı buna. Derenin şırıltısı geliyordu hafif hafif. Rüzgâr epeyce hafiflemişti. Burada birkaç dakika durmak isterdi. Durmak ve hissetmek... Gerçi değişme arzusu duymuyordu, ancak doğa şimdiden değişirmişti onu. Sonsuzluk duygusu sis olmuş ciğerlerine doluyordu. Soluklandı derin derin ve dinledi. Yağmurluğunu geçirmemişti üstü-

ne; artık girmeliydi içeri. Süzülmesi için dışarıya bıraktıklarını ve botlarını da aldı girerken içeriye, fermuarı çekti istemeye istemeye. Ocağı yaktı, içerisi birden ısındı. Ocak yandığı sürece hafif giysisiyle tulum dışında oturabilirdi.

Son üç dört ayki hali : İşyerine gidiyor, odasına kapanıyor. Yemeğini bile masasına getirtiyor. "Erdem bey iyice değişti" diyorlar. Eski-den de soğuk ve ilgisiz bir yönü vardı, ama ara sıra yakınlaşırdı bayağı. İşte o ara sıra yakınlaşmalarıyla çoğumuzun gönlünde taht kurardı. (Burada biraz abartı, biraz yağcılık seziliyor belki. Belki yalnızca hüsnü kuruntusu. Olsun!) Gözü saatlerce internette şimdi. Dosya falan sunmak için odasına girip masasına kenardan yaklaşanlar, yandan görülemeyecek biçimde iyice çevrilmiş ekrana göz atmaya çalışıyorlar. Herhalde diyorlar, şirket yepyeni bir planlama peşinde. Oysa müdürleri atletizm tarihindeki rekorları inceliyor ya da hangi ülkelerde hangi futbol takımlarının kaç kez şampiyon olduğunu öğreniyor. Dergilerden dergilere atlıyor. Spor malzemelerine bakıyor, dağcılık teçhizatlarının ederlerini gözden geçiriyor. Yatların özelliklerini karşılaştırıyor. Komik sayfalara girip hafifçe gülümsüyor. Porno sayfalarına giriyor, çıkmak istiyor çıkamıyor, sistem kilitleniyor, sil baştan. Alternatif tatil olanakları. Kimlerin nerelere ne için gittikleri... Hangi film kaç tarihinde kaç çekilmiş. Set kazalarında ne zaman kimler ölmüş mesela. Sonra lakırdı sayfaları. Lakırdı sayfalarına giriyor kimi zaman fanatik bir Cim-bomlu olarak. Öbürlerinin yazdıklarından çok daha abuk sabuk şeyler yazıyor; ama aynı kalıplarla, aynı çizgide, özgün hiçbir zeka kıvılcımı göstermeden, sadece öbürlerinin salaklığını daha pervasızca taklit ederek. Sonra milli takım fanatiği oluyor. Yabancı takımlara tehditler yağdırıyor. Avrupa Avrupa Duy Sesimizi!.. Mesai bitiyor. Herkes gidiyor. O ise yarım saat geç çıkıyor. Yeni planlama pek ciddi! Eve gidiş. Girmeden ya köşedeki pizzacıda bir şeyler atıştırma, ya da hamburgercide. Ara sıra evde makarna veya yumurta pişiriyor. Zaten üç beş lokmayla doyuyor. İçki dahi fazla içemiyor. Canı öylesine hiçbir şey istemiyor ki, nasıl işe gidebildiğine, işten nasıl eve gelebildiğine hayret ediyor. Birinden birini yapmayacak da karar alamıyor. Yemek yedikten ya da yemedikten sonra televizyonun başı... Gözleri ağrıyınca dek zap-

ping... Saatlerce süren haberler... Oradan oraya atla. İnce sesli kocaman burunlu adam bas bas bağıyor. "Sen" diyor herkese. O "sen"ler uysalca katlanıyor. Bir uçak kaçırılmış. Hollywood'un uzun saçlı sarışın kötü adamı yine olayın içinde. Önüne geleni zımbalıyor. Geçen ayki uçak kaçırmada da onun parmağı vardı. Katilden kaçarken ölesiye koşmuş kurban gibi nefes nefese bir ara sunucu. Pazar çığırtkanımıscasına bağıyor. ...TV'de... ...TV'de!.. Yurtdışı gezilerinden ülkeye döndüğünü her zaman bu böğürtüyle anlıyor, "Allah kahretsin, yine buradayız" diye homurdanıyor. Kendi televizyonunu açmasa başkalarının evlerinden yankılanır o nefret sesler. Reklamlar... Yedi sekiz kanalı birden aynı anda kaplıyor, bitmek bilmiyor. Oradan oraya, aynı anda her yerde reklam. Aaartık!... Komik tiyatrocunun her biri dört beş dakika süren banka reklamı. Öbür kanalda başka bir banka reklamı. Yine iki şirin tiyatrocusu... Biri hayalet güya, cin işi espriler patlatıyor şirin mi şirin, öbürü saf rolünde. Yine haberler. Canlı yayına haber konuğu. Telefondaki konukla stüdyodaki konuk küfürleşiyorlar. Sunucu araya girip iki tarafı da terbiyeye davet ediyor, fakat küfürleşme kenar mahalle ağzıyla on on beş dakika daha devam ediyor. (Bunu, birkaç dakika arayla aynı kanala döndüğü için anlıyor.) Arada yine reklamlar. Çocuk bezi reklamları. Türk Pediatri Kurumu destekliyormuş. Öbür kanalda başka bir doktor... Petinden ne kadar memnun kaldığını açıklıyor. Çağdaş Cumhuriyet kadını; her şeyi açıklayabilir. Haberler... Trafik kazası. Ölüler yerlerde. Fonda trafik canavarı. Kanlar içinde inleyen bir yaralı. Karga tulumba götürülüyor. "Durun! Durun ah!" diye bağıyor. Başka bir olay Apartmanın tepesinde bir adam. Yaklaşmayın diye nara atıyor o da, elindeki bıçakla boşluğu dürtüp duruyor; psikopat, hem de en lüzumsuz cinsinden. Aşağıda ve yukarıda en az on kamera. Kalabalık... Polisler. Yan kanalda tekrar polisler. Bir memureye sille tokat girişmiş bir adam... Kahverengi buruşuk ceketli, odun suratlı... Kadın hak etmiş gerçi, basın açıklaması yapmak istiyormuş; ne demekse. Başka bir sivil koşarak yaklaşıyor, polis olması bu, ayıracak zannediyor Erdem, ama hayır. Yeni gelen de alttan tekmelemeye başlıyor düşmanı. Geç... Öbür kanalda yarışma. Yarı çıplak kızlar ağızları kulaklarında dans ediyorlar. Yine haberler. Yine o kadın.

"Sayın Başbakan neden kanun kaçakçılarının arkasında olduğunu açıklasın!" diyor. Ardından yeni bir yolsuzluk haberi. Kadının bahsettiği adam. İki zap arasındaki üç saniye içinde sabit bakıyor, herhangi bir ses çıkarmayı başaramıyor. Başka haber : Kırsalda çapaçul giysiler içinde yerde yatan yirmi kadar ceset. Kanları kurumuş ancak renkleri solmamış. Etrafta karayolu falan görünmediğine göre demek ki trafik kazası değil. Evet, nitekim ele geçen tüfekler de başka tarafa dizilmiş. Bir de bildiri Olağanüstü Bölge.... Hipokrat yemini etmiş... Bu bir sağlık skandalı olmalı. Tanıdık biri çıkar mı? Boş ver... Yine bir polis operasyonu. Yer Gebze, arka planda yine Harrison Ford!... Alçak herif, her taşın altından o çıkar. Öbür kanalda aynı operasyondan başka bir görüntü. Yaz ortasında paltolu kaşkollu tipler koşuşturuyor... Bu operasyonu son iki yılda en az yirmi kez seyretti. Maymuna benzeyen işadamları! Onu çok iyi tanıyor. Doğal bir tiksinti uyandıran lakin son kertede özgün kaba konuşmasıyla her şeyi bildiğini hemen her akşam değişik kanallardan ifade ediyor. Herkes ona saygılarını sunuyor, ülkeyi yönetiyor kolay mı, o da herkese sevgisini sunuyor. Türkiye'deki tüm olumluluklarda katkısı söz konusu, hiçbir olumsuzlukta payı yok. Trafik kazası... Geç... Birçok kanalda haberler bitmiş. Kiminde film başlamış, kimisinde maç. Filmler reklam arası, maçlar reklam üstü. Bu futbol karşılaşması... Bakılır. Yedi numara sağdan süratle kayıyor, attı çalımını daha da hızlandı... tam ortasını yapacak... Yetiştirdi arkadan daha hızlı bir cep telefonu, adam bir anda kayboldu. Alet sahanın yarısını kaplıyor. Neyse çektiler. Sevinen futbolcu görünmüyor. Demek gol atılmamış. Geç öbür maça. En çok beyaz topun yeşil zemin üzerinde dolaşması kafasını ve gözünü yormadan, içini gıcıklandırmadan oyalıyor onu. O bile sıkıcı. Dakikalarca gol göremezsin. Aptalca kurallar. Ofsayttan atılan goller, ofsayt diye iptal edilen buz gibi goller... Sıkı bir kural uygulaması gibi tekrarlayan hakem hataları. Kale önünde çekilen beceriksizce şutlara da öfkeleniyor. En çok beceriksizce şutlara öfkelenecek. Geç, bu maç da sıkı. Talkshow... Talkshowlardan en fazla rating alanlar vasat dansçı kötü şarkıcı kenar mahalle kızıyla, kötü şarkıcı maganda konuşmalı köylü kadıninkiler. Milletinin erkekleri ve kadınlarının onları güzel ve çekici bulması ayrı bir asab bozma nedeni.

Üstelik yılda birkaç kez yüz yüze de karşılaşılıyor o itici tiplerle, çünkü şirket yemeklerini, kongre organizasyonlarını düzenleyen turizm acentaları talep üzerine bu nadide sanatçıları da getirme jesti gösteriyorlar ve müzikli yemeklerden hiç değilse bazılarını katılması kendisi için bir zorunluluk. O iki kadın ve öbür erkeklerin görüntülerine ancak uzaktan kumanda düğmesi gecikme süresi içinde katlanabiliyor. Bir de her yanda erkek Kürt şarkıcı-oyuncu-yapımcı-sunucu güruhu... Sahi kadınları nerde bu heriflerin? Hepsini birbirine benziyor ve onları kesinlikle ayırt etmek istemiyor. Ayırt ettiği an aptallaşma yolunda eşiği aşmış demektir, biliyor. Farklı düşünen fiziksel olarak çok benzerleri dağlarda yarı çürümüş kanlı birer ceset olarak yatadursunlar, güruh bırakın orayı burayı tüm ülkeyi çoktan ele geçirmiş. Televoleler ve başka magazin programları... Batılı zengin züppeler tepeden bakıyorlar ötekilere ve ara sıra kamış atıyorlar; Doğuluların en önemli silahı ise delikanlılık. Tabii görüntüde. Doğal, harbi, biraz küskün ve mağrurlar; o bile tarifsiz iğrenç. Batılısı Doğulusu, hepsinin ortak özelliği çuvalla dolar sahibi olmanın yüzlerine vuran edepsizliği. "Rocky" yamuk ağzıyla konuşuyor. Patlat bir tane çenesinin ortasına, bir daha yamultamasın ağzını. Duygulanımsız bön bön bakan ve sürekli uzaktan kumanda aletinin düğmelerine basan yalnız izleyicinin suratını ekşitmeye, ağzından birkaç küfür mırıltısı çıkmasına sadece o neden olabiliyor. Bir de ayakta, şişman gövdesinden kukla uzantıları gibi çıkan kollarını sallaya sallaya programını sunan sakallı adam başarabiliyor bunu. Bu adam her türlü kılığa girebiliyor, herkesin ağzından her söylemi kullanabiliyor, tüm değerlere her yanından tecavüz edebiliyor. Rocky'ye pek sinir olmuyor aslında, ağzına sinir oluyor. Fakat sakallıya en çok bir dakika katlanabiliyor. Bir tür mazoşist orgazma varıncaya dek. Sinir oluyor, oluyor, oluyor ve patlıyor; o an basıyor işte düğmeye. Sıkılıp yabancı kanallara geçiyor. İtalyan kanallarında külotlarına kadar yırtmaçlı bacakları insanın gözüne gözüne giren ileri derecede kışkırtıcı kadınlar... İçinde geçmişteki duygularına benzer bir şeyler kıpırdaştırırlar. Ne var ki divanda kendisine yarenlik eden bulaşık tabağı mutfağa götürmeye hali yokken o afetleri izlemek penisini yitirmiş bir adamın porno film seyretmesi gibi bir şey. Zaten İtalyanca da bilmiyor. Zaten reklam sık-

lığı ve süresi onlarda da bizimkilerden geri kalmaz. Alman kanalları tıpkı Almanlara benziyor. Ya ne olacaktı, bana televizyonunu göster sana hangi millettten olduğunu söyleyeyim. Alman kanallarında da reklam bol. BBC var reklamsız. Programları felaket eski. İngilizler gibi. Komedileri ara sıra birazcık kıkırdatıyor, başka numara koydunsa bul. Kendinde bir numara kalmış mı ki, başkalarından numara bekliyor. O ayrı konu, karıştırma... Fransız kanalı saatlerce konuşurlar. Sonra siyahları göstermeye başlarlar; ya da Arapları. Avrupa'da bu iki grup onlardan sorulur. Dön Türk kanallarına. Televole bitmemiş. Bir manken "Şimdi ben bekâрім yani, tabii benim de erkek arkadaşım olacak, bu çok doğal bir şey yani!" diyor. Erkek arkadaşı diye gösterilen genç işadamları BMW'sinden iniyor, birden görüntü kesiliyor Aynı yayının kendini tanıtımı : On dakika sürer. Orasını burasını teşhir eden kadınlar, fıkra anlatmaya çalışan futbolcular... Üç dört kalıp cümlelerin ötesini duysa dişini kıracak. "Kahkahaya boğdu, falanca ile filanca arasında espri bombardımanı, bilmem ne şey yapınca öbürü de şunu yapmaz mı? Hayranlarını büyüledi. Nefesleri kesti! Kırdı geçirdi..." Başka kanal. Reklam Başka bir tiyatrocı. Banka reklamı. Yaya yaya kibar kibar konuşuyor. Öteki kanal Gece haberleri başlamış. "Şehitlerin cenaze töreninde PKK'ya lanet yağdı." Yine iç karartan bir Anadolu şehri. Yine yoksulu, zengini, bir zerrecik zevk yoksunu giysiler içinde, bir zerrecik zevk ve düzen yoksunu caddelerden geçerek hınçla bağıryorlar. Yakın planda türbanlı bir kadının yanında saç sakalı birbirine karışmış orta yaşlı yoksul bir adam sesleniyor : "İnsan hakları insan hakları diyorlar, hani neredeler? Nerede o hainler?" Hainler sözü "ha"da kesiliyor. Bu televizyon kanalı iç düşmanlığın yayılmasına karşı. Tekrar trafik kazası. Orman yangını. Arazi mafyasının işiymiş, ya da PKK'nın. Geç... Yarınki programın tanıtımı Yeni bir yolsuzluk dosyası açıklanıyor. Alman kanalına geç Bir magazin haber programı. Stüdyo konukları konuşuyor. Gayet normal giysili iki kadın bir erkek. Almanca'dan epey anlıyor. Bunlar İtalyanlara hiç benzemez, mazbut dediğin kişi birazdan bak neler yapar. Evet, öyle oluyor. Deminki mazbut kadın bir video kameranın önünde üstsüz. Altında deri bir külot görünüyor, lakin galiba ortası delik. Yanındaki kendi halinde genç de

çırılçıplak, sünnetsiz aleti (sünnetli mi olacaktı?) kalın bir hortum gibi sallanıyor. Kamerayı iyice ayarlayınca kızın yanına yaklaşıyor. Bunlar iyice kafayı bozmuş. Şifreli Türk Kanalı : Dekoder satın almadığından titreşen değişik tonda gölgeler seyredilebilir yalnız. Evet, orada da gidip gelme hareketleri başlamış. Alçaktan başlayan inlemeler pompalama hızıyla eşzamanlı artınca yanılmadığını anlıyor. Geç... Klipler...

On altı yaşındaydı. Esin de aynı. Ahmet on sekiz. Erdem ve Esin otuz beş yaşına geldiklerinde üçü birlikte intihar edeceklerdi. Öneriyi Ahmet getirmişti; duyar duymaz hoşlarına gitmişti nedense. Güçlü bir lirik ezgi gibi içlerindeki bazı şeylere tam denk düşmüştü fikir. Arkadaşları için iki yıl daha katlanma özverisi gösterecekti Ahmet, o kadar olacaktı artık. Gerçi mutlak bir karar sayılmazdı bu. Otuz beş yaşına geldiklerinde toplanacaklar ve yeter artık diyebildiklerini anlarsa ya da yaşamda başarısız olduklarını görmüşlerse on dokuz yıl önceki kararlarını kesinleştireceklerdi. On dokuz yıl müthiş uzun bir süreydi. Müthiş uzun. Geçmezdi, dile kolay on dokuz yıl. Esin kendisi değil, Ahmet otuz beşine geldiğinde toplanmayı önermişti; iki yıl erkene almıştı yani tarihi; öbürü de kabul etmişti bunu. Erdem de uzatmaya hiç istekli değildi, fakat arkadaşına fazladan iki yıl vermek geldi içinden, bu son öneriyi kabul etmedi. Kesinleşmişti karar. Kesin karar! Tahmin edemiyor, bir daha öbürlerinin aklına gelmiş miydi acaba mutlak karar? Saptandığı günden iki ay geçmemişti ki dağılmışlardı hepsi başka yana. Hiç akıllarına gelmiş miydi acaba bir daha? Öbürlerini bilemezdi de, kendi aklından hiç çıkmamıştı. Sonraki yıllarda yaşamdaki eziklikleri, buruklukları, hayal kırıklıkları karşısında bir emniyet supabı gibiydi otuz beş yaşta intihar düşüncesi. Başarısızlık neye göre saptanacaktı peki? Hiçbir şey kararlaştırmamışlardı bunun için. Tümüyle öznel algılamalarına göre. Herhalde o zamanki ortak özlemlerine ulaşip ulaşamama ölçütüne göre. Kendisinin "başarısız" olacağı sanki o yaşlarda belli gibiydi. Yoksa başlangıçta tam tersini mi düşünüyordu? Yani kararı alırken nasıl olsa böyle bir şey gerçekleşmez diye çok rahat mı girmişti havaya? Sanmıyordu. Ahmet kahramanlık özenleriyle yoğuruyordu kişiliğini ta o zaman. Kendini bir şekilde ispat etmek... Daha çok cesaret yönünden, vurdu kırdı yönünden... Güçlü

ve korkulan biri olmak... Mafya babası gibi biri. Subay olmak da istiyordu. Kuleli sınavlarını kazanamamıştı ya, her şeye rağmen doğrudan Harbiye'ye girmeyi ya da bir şekilde orduya katılmayı kafasına koymuştu. Otuz beş yaşta intihar fikri kendiliğinden mi doğmuştu zihninde yoksa buna benzer bir şeyleri bir yerlerden mi okumuştur? Esin'in neden ona uyduğunuysa hiç çıkaramıyor. Ne yapsa aydınlatamaz arkadaşlarının karanlıklarında olup bitenleri, kendininkileri azıcık biliyor. Yaşamı daha çok olumsuz yönleriyle algılama, karamsarlık, çoğu şeyi boş ve anlamsız bulma, tatminsizlik ve sürekli bir sıkılma duygusu... Her şeyi geçici ve önemsiz görme. Her şeyi demek yanlış; özellikle olumlu şeyleri geçici görür. Örneğin, bahar gelir mor, pembe, beyaz çiçekler açar dallarda, sevindirmez onu bitki dostlarının neşesi. Dökülecekler, der içinden. Uzun sürmez güzellikler. Kötülükler için de keşke aynı düşünebilse. Yapamıyor. Tepesinde, karikatürlerdeki o uğursuz bulut gibi bir gölge. Nereye giderse onu izliyor.

Otuz beşi dolduruşunun üstünden iki yıldan fazla süre geçti. O hâlâ hayatta. Üç bin yüz metre yükseklikte bir zirve eteğinde. Taban boyutları ikiye bir metre, yüksekliği ortada en çok yüz santimlik çadırında tek başına. Gözleri ağırlaşıyor, kafası düşüyor... Birden uyandı çevresine baktı. Ocağı söndürdü. Tulumun içine girdi. Lambayı da kapattı. Derin bir iç geçirerek sağ yanına döndü. Çok geçmeden daldı.

2. BÖLÜM

da böyleydi. Buraya gelip de donuma kadar ıslanmadığımı hiç olmadı. Terslik bir ker..." Bir kız sesiydi bu, yakından gelen tok ayak sesleri. Birisi taşa bastı. "Çürük aydan sonra gelmek lazım, vaktin olacak onbeş gün kalacaksın. Nasıl olsa birkaç gün açacak bu bok." Şimdiki de erkek. İnce sesli şımarık bir entelektüel sesi. "Çürük ay ne be! Bitti ya işte, burası hep çürük abi, daha ne zaman gelecez!" "Yarın çıkılır... da..." "Kurur mu..." Ses giderek uzaklaşıyor, sözcükler seçilmez oluyor. Erkeğinki uzaktan daha iyi duyuluyor. "... kapamazsa akşama kupkuru olur..." " tehlikeli..."

Saat sekizi on geçiyor. Neyi ne geçerse geçsin canım. Çıkarıp atacak şimdi şu işgüzar, şu her şeye karışan her şeyi belirleyen yuvarlağı. Kalsın, daha kalsın. Belki gerçekten işe yarar bir zaman. Ortalık aydınlanmış. Tentenin ne kadar ışık geçirdiğini bilmiyor, o yüzden hava dışarda nasıl, tahmin edemiyor. En azından daha çadıra vurmamış güneş. Sabaha karşı da yakından geçen birilerinin ayak ve konuşma seslerini duyduğunu anımsıyor. Kütük gibi uyumuş. Son aylarda İstanbul'da böyle uyuyabildiğini hiç hatırlamıyor. Ancak çok fazla içerse. Kalkmalı. Hiç içinden gelmiyor. Uyu. Uyumaya çalışıyor bir süre. Dönüp duruyor. Bir hayal daha uğrasa bari kapısı kırık bilincine. Kimse bakmıyor kafasını uzatıp, beyni bomboş. Bak, mesanesi öyle değil, sıkıştırıyor. Suçluyu buldu : O yüzden uyuyamıyor.

Kalktı. Tulumdan çıktı. Üstüne bir kazak geçirdi. Botlarının dışı hâlâ ıslak, içi kuru. Çadırın fermuvarını açtı. Çıkış dosdoğru zirveye bakıyor. Muhteşem kaya yükselti tabak gibi açıkta. Hava pırıl pırıl. Bir süre gözlerini alamıyor koca anıttan. Hem çok ulu hem elini uzatana okşayabilmesi için başını uzatabilecek gibi mütevazî. Gökyüzüne bakması içinse biraz daha sürünmesi lazım. Botlarını çıkarıyor dışarıya.

Çimenler hafifçe ıslak. Çoraplarını koruması gerek. Bırakıyor botlarını, zirveye dikeydi yine bakışlarını. Tertemiz koyu gri-lacivert yükseklik. Çağırıyor. Çağırır zirve. Sesi yüreğine işler insanın. Bu kez derinden geliyor, oldukça derinden. Dikkat ediyor : Derinden derinden olmasına, fakat eskisinden daha güçlü, eskisinden daha korkutucu. Boğuk ve tok titreşimler... Acele etme, bekleyeceksin, diyor dağa. Botlarını geçiriyor ayağına, tentenin altından çıkıyor. Çevrede kimse yok. Yukarda da hiç kimse görünmüyor. Aşağıda kamp yeri kalabalık. Bazı çadırlar sökülüş. Hatta çoğu. Bir kısmı da yeni sökülüyor. Parlak sarı, kırmızı, mor, yeşil giysili insanlar yavaş devinimlerle orada burada dolaşıyorlar. Bazıları oturmuş, bir şeyler içiyorlar. Muhtemelen kahvaltı yapıyorlar. Havada tek bir bulut geziniyor. Yavru bir bulut. Yakın zamanda yağmayacak. Gözleri tekrar kamp alanında. Demek büyükçe bir grup gidiyor... Çayır tenhâlâşacak. Eskisinden daha kalabalık yeni bir grup gelmezse. Dönüyor zirveye bakıyor. Önce işini görmeli. Dereciği dar bir noktadan aşıyor, yirmi adım kadar ötedeki kayaya varıyor. Dün alacakaranlıkta gördüğü kadar iri değil güvendiği kütle. Arkasına geçiyor. Ayakta güç bela gizliyor yüzünü. Gelip geçenler ardında çömeleni sağdan soldan görebilirler. Demek hava açıksa tuvaleti de açık. Yok canım; oturur ardına bir dakikada görür işini. Zaten şu anda gereksinim duymuyor. Neyse... Küçüğünü yapıp dönüyor. Yüzünü gözünü bir güzel yıkıyor dereye. Çadıra dönüp havlusunu çıkarıyor, kurulanıyor.

Şimdiye dek her şey yolunda. Hava açık. Gerçi havanın açıklığı ilk anda pek sevindirmemişti onu. Yine de güzel şey. Sarı çiçekler, beyazlar, kırmızılar yıkanmışlar, cilalanmışlar pırıl pırıl parlıyorlar. Aralardaki seyrek taşlar ve kaya öbekleri dışında her yanı titizce kaplamış yeşilin değişik tonlarındaki otlar, yön duygusu olmaksızın sakınımsız koşma, üzerinde çılgınca yuvarlanma isteği doğuruyor insanda, yeri tümüyle örten uzun tüylü devasa bir kadife perde gibi görünüyor. Buruk bir tat veriyor algıladığı her şey. Doğa hâlâ müthiş güzel, hâlâ esin dolu, hâlâ içine dalıp yitme arzusu uyandırıyor. Ama biliyor Erdem, her şey doğadan ibaret değil; insan sosyal bir varlık. En ücra yerlere bile gitseniz, şu iki yüz metre aşağıdaki parlak renkli gürültücü hareketliler

gelir bulurlar sizi. Onlar bulmazsa onların izleri bulur, onların imgele-ri bulur, değerleri bok sineği gibi kalkıp kalkıp iner, dolaşır, vızıldar beyninizde. İnsan olana insandan kurtuluş nerede?.. Dağa bakıyor. Kızıyor. İnsanlar olmasa, şu lağım fareleri, ne hükmü kalır onun da. Hey-beti kimin kalbinde, kimin boyutlarına göre yüce. Bir kuş için yuva en çok, anlar mı o, aşağıdaki iki ayaklı uçamayanların yüreklerinin ateşi-ni sınıadıklarını sarplıklarında. Yine de muazzam görünüyor, yine de müthiş! Gevşedim diyor içinden, yine indirdim yelkenleri. Lağım fare-leri de sevimli gözükmez mi bazen gözüne.

İşte büyük buzul, işte küçüğü. İkisi de şirin ve güvenli görünüyor buradan. Duvar gibi taş yükselti. Üzerinde yüz binlerce girinti çıkıntı, kıvrım. Yeckpare taş kütle. Yaklaşırsa hiç de o denli dik, hiç de o den-li geçitsiz olmadığı görülür. Deminki adam haklı. Yeckpare görünüyor, ne var ki yağıştan sonra ıslak kayalardan her an parça kopabilir, tutun-makla veya kendiliğinden. Büyük zirve ve yanında küçük zirve. Küçü-ğü iyi ki daha fazla yükselememiş, yükselse çok daha pervasız olacaktı. Sivri. Bir kuş gagası... yok, kama gibi. Kışın her yan beyaza kestiğinde, her yan o kalın ve yumuşak katmanla örtüldüğünde her yan ölüm sak-lar. Şimdi küçülmüş buzullarıyla koyu gri kütle sıkılmış bir yumruk misali meydan okuyor eteğindeki. Bir sporcu yumruğu, meydan okuyor, davet ediyor. Öldürme arzusu gizli davette, nefretse onun ge-risinde. Her yanın bembeyaz olduğu dönemdeki kadar kalles görün-müyor doğa. Gel kapışalım diyor, ancak kurallar içinde. Acemilere de acırım şimdi; yenerim, yine de ezmem onları. Dur bakalım, dur, kış-kırtma insanı!

Aşağılarda küçük taşlar artıyor. Buzulun bittiği yerde buzul taşla-rı. Çarşak. Zirve eteklerinde az, kenar tepelerde daha yaygın çarşaklı alanlar. Biraz daha aşağıda otlu yeşilli renkler giriyor kayalıkların ara-sına. Bakıyor hayret içindeymiş gibi. Yıllarca hapis yatmış, ilk kez kır-lara çıkmış biri gibi. Her yana ilk kez görüyormuşçasına bakıyor. Ama ille de yukarısı. Ürperiyor. Korkutuyor birden yükseklik onu. Daha önce iki kez çıkmıştı. Birinde bu rotadan. Belli yerlerde üç nokta po-zisyonunda tutuna tutuna. İkinci kez arka rotadan. Çok daha kolay ol-muştu ikincisi. Yürek kaldıran uçurumlardan aşağılara bakmanın ür-

pertisi ve seken taşlar bir yana hemen hemen tehlikesiz. Fakat şimdi durum farklı. Darağacı gibi görünüyor ona ilk kez. Çıkmak gerek bir an önce; bitsin gitsin istiyor iş, öbür yandan ertelemek geliyor içinden. Soğuk. Titriyor. İçinde kıpırdamıyor sirke sineği kadar bile olsa sevinç. Korku duymuyor, biraz ürperti... Buz gibi bir umutsuzluk kütlesi göğsünün üstünde, titreyen bir karamsarlık. Kahve içmeli. Kahvaltı yapmalı. Şimdi sadece bunları yapmalı, gerisi gelir. Rüzgâr hafif. İhtiyaten taşlardan bir rüzgâr korunağı yaptı, çadırdan çıkardığı ocağı içine yerleştirdi. Çantasını da çıkardı. Kahvaltılık seçmeli kendine. Yiyecek çok, ancak canı hiçbirini istemiyor. Kahve yerine sallama çayı yeğledi. Ekmek ve açık peynir yemeli. Onlar çabuk bozulur, bitirmeli. Biraz da reçel. Suyu kaynattı. Yüzeyde küçük bir sinek ve dipte haşlanmış bir kurtçuk... Davetsiz konuklarını çıkarttı küçük kaşıkla, poşeti sallandırdı. Daha büyük bir taş buldu, koydu ocağın yanına oturak yerine.

Aşağıdaki grup toplandı, az sonra giderler. Geriye beş çadır kalacak. İki dilim ekmek bir parça peynir yiyebildi. Bu kadar yiyecek çevrede dolaşmak için yetmez. Gölleri görmeli. Bugün kapıya kadar çıkmalı. Bir dilim daha kesti. Onu da reçelle yedi ağır ağır... Çay iyi gelmişti.

Güldü. Keyiflendi. Günlerden Çarşamba. Saat dokuza geliyor. Şirkette de herkes çaylarını, kahvelerini içiyor, sabah dedikodularını yapıyorlar şimdi. Pazartesi kadar olmasa da sıkıcı ve uzun bir gün başlıyor. Az sonra herkes işinin başına geçecek; işinin başında olanlar önlere dönecek, her şeyi, küçük dedikoduları unutup göreve verecek kendini. Ben orada yokum. O çok önemli, çok çok önemli iş artık bensiz yürüyecek. Muhakkak yürümeli. Yürümezse dünyanın hali perişan!.. Nermin'le Aysun arasındaki soğuk savaşı ayrılışım nasıl etkileyecek acaba? Hiçbir biçimde etkilemeyecek. Hiç kimseye hiçbir etkisi dokunmayacak. İnsanın kendinden sonra her şeyin bozulacağını vehmetmesi ne kadar komik. Yine de hafta boyunca sabah ve öğle, ayrıca ikindi dedikodularına birinci sıradan yerleşeceği kesin. Bak bu olur! En fazla o. Öbür hafta güneşırı birer kez bahsedilirim, akşam yemeğe çıkanlar birkaç kez benden söz ederler. İki hafta sonra ara sıra konuşulurum, daha sonra iyice seyrek. Üstünden bir yıl geçince, ki o ne ka-

dar uzun bir süredir; hakikaten ya bir de Erdem bey vardı, şimdi ne yapıyor acaba? diyen bir iki kişi ya kalır ya kalmaz. Aysun kendine arka çıkanlardan birinin gittiğine iki üç gün üzüldü. Sonra aslında hiç de kuvvetli bir destekçi olmadığına ayrımına varır; doğrusu da bu; bir arkadaş yitirdiğine hayıflanır en çok bir hafta, ardından yeni duruma alışır. Nermin aslında öyle olmadığı halde Aysun'un güç kaybettiğine sevinir. Ardından ara sıra ne sıkı sohbetler yaptığımızı hatırlar, üzüldü. Takılmalarımızı, sık sık içine düştüğü o bin bir çeşit sorundan hangisini çıltatsa hemen nasıl akılcı bir çözüm bulduğumu anımsar; içlenir gibi olur, sonra günlük hayhuy içinde ne üzüldüğünü ayırmsar, ne de sevindiğini. Semih de öyle. Yükselmesi için benim orada bulunmam gerektiği fikrini sabitlemişti kafasında... Erdem kıs kıs gülüyordu duruma. İşin garibi, bir kez fark ettikten sonra baştan niyeti olmadığı halde engellemeye başlamıştı herifi. Ee, kimsenin aklına zorla getirmeyeceksin...

Yükselme hırsıyla ateşlenen kadrolar... Her yerde aynıdırlar. Bir şirkette, bir okulda, bir partide, bir klinikte... Herhangi bir yerde yazılı bulunmayan, kiminin sezilerle, kiminin deneyimle, kiminin karakterine has özelliklerle ulaştığı çok geçmeden benimsenen ilkeler. Bir tilki gibi kurnaz olacaksın, bir sırtlan kadar sinsi, köpekbalığı kadar sessiz, yılan kadar kıvrak, fırsat çıkınca bukalemun dili kadar hızla kapacaksın istediğini. Erdem ilkeleri iyi bilir, kendisi uygulamadığı gibi çoğu kez gözüne çarpmaz başkalarındaki gizli yasaya uygun davranışlar. Ters gelir bazen bir tutum, garip bulur bir konuşmayı, fakat hemen anlamlandıramaz. İyi niyetle yorumlar çoğun, koşullara bağlar, rastlantılara, bazen karşısındaki kişinin olumlu bir özelliğine. Ancak Semih'in sevinmesi anlamsız. Yaşamda hiçbir şey sanıldığı kadar basit değil. Erdem'in veya Ahmet'in, Ali'nin ya da Veli'nin bulunup bulunmaması değil önemli olan; başarı dedikleri saçma sapan şey zaten başkalarına rağmen kazanılır. İnsansa başarısızlığına başkalarını bahane etmeye bayılır. Aman canım! Her neyse...

Saçmalık esas şu an kendi yaptığı. Saçmalık, binlerce kilometre ötede hâlâ Ali'nin Veli'nin kariyer hesabını dert etmek... Aysun, Semih, Nermin, Adnan bey! Hey sizler! Artık çok uzaktasınız benden ve

topunuzun defterini kapattım! Öneminiz var, yok sayılmaz, defterlerinizi dürmenin verdiği huzur kadar. Çok değil, evet ancak o kadar. Anladınız mı beni, duyuyor musunuz sesimi? Dürülmüş birer deftersiniz artık. Kapanmış, uzakta. Yok gibi bir şeysiniz yani. Bir daha da olmayacak gibi.

Altı yıl boyunca dünyayı bırak, kendi içinde bile neler olup bittiğini düşünmeye fırsat bulamadan çalışma. Sürüklenircesine. Gece, gündüz, tatilde, akşam yemeğinde, seyahatte hep çalışma. Bir yere tutunmak zorunda olduğunu dahi ayımsayamadan yuvarlanma. İlk yıllar bayağı zevkliydi. Kendini seçkin bir Avrupalı işadamı gibi hissediyordu ya da Amerikalı... O tür özentileri yoktu önceleri, biliyordu, demek varmış; şimdi fark ediyor. Ortamlar insanlara özentisi yoksa özentisi kazandırır, hevesi yoksa heves. Havayı bir kez soluduktan sonra kurtulmak zor. Ürün müdürlüğünden bölge müdürlüğüne, bölge müdürlüğünden üç yıl içinde genel müdür yardımcılığına yükselişe seyreden parlak bir süreç. Toplantılar, raporlar, eğitim seminerleri, planlamalar, denetim, gaz verme, yönlendirme... Organizasyonlar, stratejiler, sürekli bir iş takibi, bitmeyen koşuşturma. Zamanın yarısı fabrikaya bitişik genel müdürlükte geçiyorsa yarısı beş yıldızlı otellerde ve uçaklarda. Antalya, Marmaris, Kapadokya, Kuşadası, Viyana, Düsseldorf, Kopenhag, Floransa, San Diego... Dolgun bir maaş, lüks lokantalarda akşam yemekleri, pahalı gece kulüpleri, sabahın köründe yetişilen uçaklar, folyolar içinde ısıtılmış yemekler, rehberlerle buluşmalar, yeni grupları karşılamalar, yine toplantılar, yine resortlar, satış raporları... Pek seyreker olarak tenis oynayabiliyor, futbol topuna ise iki yıldır dokunmadı. Arada sırada yarım saat koşu, hepsi bu. Kaldığı yerlerdeki yüzme havuzları sayesinde bazen de on on beş dakika yüzüyor. Altı yılda iki kez de dağa kaçabildi. Yalnızca dört beş günlüğüne... Başlangıçta bayağı iyiydi; çok değil üç yıl içinde değişik yaşamının tüm parlaklıklarından gına geldi. Uçaklar uçaklar, hep aynı uçaklar. Kalkarken, inerken kemerleri bağlamak, tehlike anında şunları bunları yapmak gerektiğini anlatan kendinden emin sesli hostes anonsları. Türkçe, İngilizce, İtalyanca, Almanca... Bütün ülkeleri bütün şehirleri birbirinin aynı kılan lüks oteller. Aynı kahvaltılar, aynı yemekler, aynı garsonlar, aynı mü-

zikler, aynı içkiler. Ambiyans, temizlik, konfor, nezaket hep aynı ölçüde. Pek hoş pek güzel ancak, ara sıra yaşanır ve keyfe keder... Her otel, her şehir yapılması gereken yığınla iş anlamına gelir. Davetlilerin bin bir kaprisine istersen aldırma. Yerine getirdikçe arkası kesilmeyen eften püften istekler. "Doktor falanca hanımın odası çok gürültü alıyormuş, değiştirmek gerek." "Bilmem ne Bey uçağı kaçırmış, acilen yeni bir bilet ayarlanması lazım..." "Erdem Bey, ... Hanımdan şikayetçiyim. Pazartesi haber gönderdim bakın hâlâ gelmedi..." "Ooo, Hacettepe'den yedi kişi getirmişsiniz ha, artık bir dahakine bizi de sınırlandırmazsınız..." "Erdem Bey, siz gülün, servislere tam sekiz tane buzdolabı alıyorlar, sonra iyi çalışmadın diye yine beni sıkıştıracaksınız..."

Kadınlarla çalışmak zor. Maçoluktan düşünmüyor böyle. Erkek böbürlenmelerinden nefret eder. Maçoların büyük bölümünün hindi şişinmelerinin ardına gizlenen zavallılar olduğunu bilir, çoğun kızamaz bile onlara. Ama kadınlarla çalışmak gerçekten sorun. Nermin genel müdürün akrabası. Şirketin en eski kadrolarından. Neşeli, esprili, her tarakta bezi olan, fıkır fıkır, becerikli mi becerikli, zeki bir kadın. İlk yıllarda biraz asılmıştı, Erdem'den iş çıkmayacağını anladı, sevgili yapamadıysa arkadaşım kalsın dedi ve bunu da becerdi. Pazarlama müdürü. Gözü yükseklerde, tırmanırken basamayacağı kafa tanımaz. Medikal müdür Aysun'dan nefret eder; duyguları karşılıklı. Aysun doktor. Ağırbaşlı, işine bağlı, ilkeli görünen bir kadın. Öbüründen güzel. Hoş o da Erdem'in tipi değil, gel de bunu rakibine anlat. Aysun neden sinir olur Nermine, o ise belirsiz. Sadece kariyer hesaplarıyla mı, hiç sanmaz. Sorumsuz, tembel bir kadındır Nermin, onun için sevmemektedir, sorulduğunda, "Başka ne neden olabilir" der kapatır. İki dakika sonra konuyu yeniden açan kendisidir oysa. Nermin büyük hırsına karşın; – belki de hırslı falan değildir, ya da başarının sırrının çok çalışmakta yatmadığını kavrayacak denli akıllıdır –; düzeni hep aksatır. Muhakkak dışarda yapılacak daha önemli işleri bulunur. Keyifli gezilerden asla vaktinde dönmez, tatillereyse iki gün önceden kaçar. Sabah büroya geç kaldım, bari eve erken yetişeyim diyenlerdendir. İşe başlaması gereken saatte kesinlikle başlamaz, hep garip birtakım işler gelir başına; bu durumda onun görevlerini başkaları yapmak zorunda kalır.

Erdem'in kızgın zamanını yakalayıp ağzından öbürü aleyhine birkaç laf alabilmişse dünyalar Aysun'undur. Gerçi o da donuk bir kadındır, şakadan anlamaz, eğlenceden hoşlanmaz... Çalışkan, pimpirikli havalarına karşın elinden çıkan iş rakibininkini aşmaz sonuçta. Toplantılara davet edilecek yabancı otoritelere bir türlü ulaşamaz. Eğitim gereçleri hiçbir zaman süresinde hazırlanamaz. Teknik müdürlerle arasında muhakkak bir sürtüşme çıkar, kavgalar, şikayetler edilir, işler yüzüstü bırakılır. İki de bir kızı ya da oğlu hastalanır, saat ikide iki buçukta çeker gider. Üstelik en kötüsü İki kadınla da hataları üzerine tek kelime konuşulamaz. Bırakın konuşmayı, sözün dönüp dolaşıp asıl konuyla ilgili bir noktaya varacağını o müthiş önsezileriyle hissetmez suratları iki karış asılır, hatta morarırılar. Açık yüreklilikle iki dakikacık olsun konuşabilmek. Bunu başarabilmek için neler vermezdi Erdem. Erkek olsalar bağırır çağırırsın karşılıklı, sonra çözersin meseleyi. Ya bunlar! İnsanın niyetini nasıl olup da önceden fark ettiklerini de bir türlü anlayamamıştır. Örneğin kaç kez denemiştir : Bir görev yerine getirilmeyip üzerine kalsa hiç yüzünü bozmadan yapar bitirir o işi. Sonra üç dört gün bir hafta hiçbir şey olmamış gibi suçluyla güzel güzel konuşur, şakalaşır. Bir akşam karar alır, yapılanın yani yapılmayanın hesabını uygun bir dille soracaktır sabah. İşe gelir, güler yüzle Nermin'in ya da Aysun'un odasına yollanır. Deneylerle sabittir Yarım gün önce gayet iyi ayrıldıkları halde surat bir karıştır karşıdakinde, neden söz açsa ters yanıtlar alır; vazgeçer, geri döner. Geri döner de hiç değilse her defasında vazgeçip geri dönebilecek bir insan olsaydı. Acısını zaman zaman fazlasıyla çıkarır, eşekten düşmüşçe çevirir muhatabını kadın olsun erkek olsun, bu da yaralar Erdem'i. Başkaları anlamaz yaralandığını, buz gibidir suratı. Ne değişir anlasalar sanki.

Durdu bir an. Çevresine göz gezdirdi. Böyle bir yerdeydi, işte böyle bir yerde. Aklında hâlâ nasıl sorunlar düğüm düğüm kıvrılıyordu, bakın hele! İnatçı bir sinek gibi kovsa kovsa gitmiyordu kafasından. "Başlarım Aysun'dan da, Nermin'den de!" diye homurdandı. Ne kısır, ne kabız çekişmelerdi bunlar ve artık kendini hiç ilgilendirmedeği, bundan sonra ilgilendirme olasılığı da hiç bulunmadığı halde nelerle meşguldü usu ve ne denli bayağılaştırıyordu ruhunu. Önceki şirketini

de sayarsa son on yıllık yaşamı. İçindeki tüm esintileri dindirmişti, tüm kıpırtıları durdurmuştu. Kendini hapsedmişti yapay havalandırmaların dünyasına, fırtınalardan koparmıştı doğasını. Nasıl bir dünyaydı, nasıl bir evren, nasıl bir seçim! Böyle milyonlarca evrencik vardı dünyada büyüklü küçüklü. Her evrenciğin insanları yatar kalkar aynı şeyleri düşünürlerd. Minik evrenlerinin sorunlarını. Kımıl kımıl yerlerdi birbirlerini. Daha dün o da bir küçük evrenciğin içindeydi, debelenip duruyordu benzerleriyle birlikte. Bir de benliğini kandırmaya çalışıyordu, ben onlardan ayrımı diyordu, Amerikan filmlerinde, Türk reklamlarında ikide bir yinelenen o sahte kavrama ne denli sinir olsa da aynı şekilde avutuyordu benliğini "Sen farklısın! Sen özel birisin!"

Genel müdürün baş yardımcısı Adnan bey bir ara uğraşırdu Erdem'le. Dışarda görevde olduğunu bildiği zamanlarda birilerini yolları ya da telefonla aratırdı. Genel müdüre her şeyi çıtlatan kişilerden seçilirdi özellikle bunlar. Birkaç toplantıda da laf çarpıtmıştı. Bir gün çekti süslüyü kenara, haddini bildirdi. Tam hatırlamıyor kelimesi kelimesine; ayrılmamı istiyorsan istifam hep cebimde, yalnız bir şey var, atılırsam herkesin içinde döver, rezil eder, öyle giderim, gibi bir şey. Çıkışı ters tepebilirdi. Tartarak düşünerek söylememişti zaten her ne söylemişse, ne yarar getirirdi ne zarar; yalnızca söylediklerini kesinlikle yapabileceğini biliyordu. Adnan Bey mi ne tepki gösterdi. O dayağı yemiş kadar oldu. Ters falan tepmedi tehdidi, Erdem'in yeri daha da sağlamlaştı. Sağlamlaştı da ne oldu, keşke atılsaydı. Daha çok çalışma, daha çok gerilim... Peki, ne içindi bunca hırs, bunca çekişme. Neyi paylaşamıyorlardı büyük oynayan şu küçük insanlar. Yönetme hırsı. Başkalarının üstünde olma hırsı. Daha çok pay. Daha rahat bir yaşam. Büyük zenginlerin yaşamına daha benzer bir hayat. Amerikan filmlerindeki yaşamların kopyası yaşam özelemleri. Filmler yalnızca çocukları etkiler sanırdı çocukken; ne kadar yanıliyormuş. Büyükleri zehirlemek içinmiş onlar, küçük dünyalarının sınırlarını alabildiğine geniş göstertmek içinmiş. Gerçek öyle mi ya! Bir şirketteki, bir işyerindeki kavgalar, çekişmeler başka alanlardakileri niye ilgilendirsin. Birinin bir yerdeki pek önemli, pek çok önemli pozisyonundan kapının dışında-

kilere veya bitişik binadakilere ne girsin çıksın! Yine de para önemlidir belki. Sokaktaki adamsa eğer ölçüt, bilmez o yanından geçenin kim olduğunu. Arabasının markasını bilir bak, hangi villadan çıktığını görür. Zaten sıradan insanlar değil diyeceklerdir bizim umursadığımız. Daha çok yanımızdakiler, aynı düzeydekiler, bir üstümüzdekiler... Alınabilen evler, gidilebilen lokantalar, çıkılabilen tatiller ve kiminle do-laşıldığı, kimlerle yatılıp kalkıldığı...

Erdem bilir bu işin en son aşamasını, herkesin gelmeye can attığı noktadaki insanları. Şirketinin, başka şirketlerin dışardaki gerçek patronlarını tanıdı, kimiyle yemeğe çıktı, evlerine gitti kiminin. İş düşünmekten derilerinin rengi değişmiş, dokuları değişmiş insanlarla az zaman geçirmede. Onlara pek acımadı, doğrusu öyle bir şeyler hissetse, söylese; deli diye bakarlar adama. Yaşamda tutundukları tek halka gerçekte işti yaratıkların. Paranın bile önemi kalmamıştı onlar için. Bir sınırı aştıktan, kendin için harcamadıktan sonra ne değişir birkaç sıfır eksik birkaç sıfır fazla... Şuna buna özenip umutlanamazlar. Daha iyi bir yaşam beklentileri, söz gelimi daha iyi bir tatil özemleri artık hiç olmayacak. Tek amaç daha güçlü konuma gelmek. Rakipler. Şirket içinden rakipler. Rakip şirketler... Daha güçlü olmak gerek. Her şey rakipleri alt etmek için. Alt etmek ne için? Belirsiz. Peki belirli olan ne? Belirli olan bir şey de göremiyor. Hayır, bir şeyler görüyor belki, yoğun sise alıştı gözleri, çoğu insan göremiyor demeli. Suratlarının rengi değişmişler yayıyor o sisi. Her şeyin, her değerin üstünde kendi sarayları, kendi boyalı parlak suratları görünsün diye. Masal yaratıklarının sahip olduklarından çok daha acayip büyüler var ellerinde. Boyuyorlar büyülü siste suratlarını ve yalnızca onlar görünüyor dumanda İşte özenilesi hayatlar, ışık saçan karizmalar. Biz de onlar gibi olabilsek! diyor ötekiler. Peki ötekilerden yani o büyük aptal yığından, ya da berikilerden yani o sahte karizmalardan bana ne? Öyle ya, Erdem'e neydi bu boş ihtiraslardan?

Şirkette dizginleri ele aldığı anda iki yıl işler büyük bir atılım kazanmıştı. Kızlar ona hayrandı, erkeklere nasıl gaz verileceğini biliyordu. Ödüller, kutlama yemekleri, "Hey, biz bir aileyiz!" coşkusu, "Bizim ekip bir numara!" sevinci ve ceplere giren daha bol para. Her şey bir

yere kadar. En boş kafalı da bir noktada fark ediyordu; çalışıyoruz çalışıyoruz, ama niye; yükseliyoruz yükseliyoruz, ama nereye? Bu boktan işi bizim şirket yapmasa başka bir şirket yapacak; biz burada olmasak firma başka birilerini bulup aynı işi gördürecek. Tüm bu koşuşturma pahalı bir tenis kulübüne üyelik uğruna mı? Çocuğumuz en iyi koleje kayıt yaptıırabilsin diye mi? Ben de en iyi kolejden mezun oldum ve yaşamdaki en olumlu edimim oğlumu en iyi koleje sokabilmek olacak; o da kendi oğluna, kızına aynı geleceğı hazırlayacak ve yalnızca bununla övünecek. Yeter! İşte bu son sözcüğü kimse söyleyemiyor. Öbürlerini de söyleyemiyorlar, ne var ki ara ara hissettikleri belki tümceleştirilmemiş duygular müzmin bir bezginlik halinde dışa vuruyor. Her an birisi beni kovsa da ayrılısam der gibi mudanasız hissetmek kişinin çalıştığı yerde itibarını yükseltir genellikle; elbette bir de işini iyi yapıyorsa. Fakat son dört beş ayda onu da yapamıyordu.

Yeter dedim ya, yeter, dedi kendine. Kalktı yeni bir çay koydu, isyan etti yüksek sesle :

"Oturun oturduğunuz yerde, neredesiniz orada kalın pislik çuvaları! Ne bok yerseniz yiyin ulan, bana ne, orospu çocukları! Bitir sen de şu sorunu hayvan herif bitir! Bitir! Bitirdin zaten." Biraz rahatladı, oturdu yerine.

İtalya'daki kongrede bir muziplik düşünmüşlerdi organizatörler. Katılımcıları çeşitli noktalara yerleştirilmiş kameralarla gizlice çekmişlerdi. Yakalanan ilginç görüntüler izlettirilmişti son gün. Birisi büyük salondaki kameranın aldıklarıydı. Konferans sırasında uyuyanlar, durmadan konuşup kıkırdaşanlar, not alırken gözleri kapanıp başı düşen, sonra birden kafasını kaldırıp aradaki on on beş saniyelik süre yaşamamışcasına yazılarına kaldıkları yerden doğallıkla devam edenler... Bunlar görece alışılmış yakalamalardı. Yukarı katlardaki masa başı toplantı salonlarından birine yerleştirilen kamera daha değişik şeyler görüntülemişti. Oldukça seçkin konukların oldukça önemli toplantılar yaptığı küçük bir salondur burası. Öbür küçük salonlarda olduğu gibi buradaki yan masalarda da değişik içeceklerin yanı sıra tatlı tuzlu birçok güzel nevale diziliydi. Tanınmış profesörlerden biriydi dev ekrandaki kişi. Toplantı bittikten ve herkes azar azar bir şeyler atıştırıp

gittikten sonra oraya sinsice yaklaşıyor, ışıklar söndürülmüş olduğundan yarı karanlıkta ne var ne yoksa hızlıca midesine indiriyor, hatta ziyadesiyle sevdiği belli olan kuruvasanlardan birkaçını da ceplerine dolduruyordu. İzleyen görüntülerde kılığı az çok değişiyordu, demek ki bu işi her gün yineliyordu. Başka bir kamera da otelin giriş kapısına yerleştirilmişti. Yaşlı bir bilimadamı yanında hiç kimsenin tanımadığı muhtemelen eşi de olmayan fıstık gibi bir tazeyle samimi bir pozda kapıya yaklaşınca salonda büyük tezahürat koptu. Kongrenin harıl harıl devam ettiği gündüz saatlerinde büyük bavullar ve alışveriş torbalarıyla mütemadiyen içeri bir şeyler taşıyanlar da görüntülenmişti, ki hareketlerinde telaş, gözlerinde suçluluk duygusu okunuyordu. Bir bölümü Erdem'in getirdiklerindendi.

Güldü. Bir nefeste içine çekebilecekmiş gibi çevresine baktı. İşte yalnızdı. Tüm aklına gelenler çok uzakta ve bir daha çıkamayacaklar karşısına. Uzakta, ufak ufak görünen, sesleriye hiç duyulmayan şu insanları kendisiyle birlikte saymamalı. İsterse yok farzedebilir, isterse tekiyle selamlaşmaz. İnsanın doğum anındaki o varsayılan yalnızlık duygusundan hem çok daha somut, hem çok daha derin bir yalnızlık duygusu. Yalnızken, yapayalnızken genellikle hem neşeli hem huzurludur. Şimdi neşesi tümünden kaçık. Hiç değilse biraz huzurlu. Buruk ve hüznünlü bir huzur. Fakat kolaydı böyle bir ortamda dinginliğe ulaşmak. Herkesin içinde, kalabalıktayken dingin kalabilmek; işte oydu her babyiğidin harcı olmayan. Daha önce de birkaç kez dağa çıktı bir başına. Deniz mevsimi dışında kıyılara gitti birkaç kez yalnız. İş seyahatlerini bazen yalnız yapar zaten. Yalnızlık genellikle kalabalıktayken dokunur Erdem'e. Tek başına yemek yemek... bir lokantada. Düşünüyor da kadınların işi belki biraz daha zor. Otellerde yalnız kalan, yalnız dolaşan kadınlar hep ilgisini çeker. Onları yalnız başlarına yemekte görmek mesela... içini burkar. Örneğin deniz döneminde şamatacı gürültücü büyük kalabalıkların ortasında, mutlu görünen ya da mutluluğu oynayan yüzlerce çiftin arasında tek başına. İçi burkulur, öte yandan güçlerine özenir. Geçen yıl özellikle biri çok çekmişti dikkatini. Birkaç kez karar verdi gidip masasına tanışmak için, her seferinde vazgeçti. İlk anda bir tatsızlık çıkabilirdi pekâlâ. Daha fazla çekindiği

ise kurduğu öykünün çökmesiydi. Yabancılarla ilk iletişimden kaçınmasına yol açan en önemli etmen. Söz gelimi o kadınla ilgili karamsar bir hikâye düşünmüştü. Son günlerini yaşadığının bilincinde bir insana özgü duygulanımlar, izlenimler... Ölümcül bir hastalığa yakalanmış örneğin. Ya da dolu dolu bir yaşam, çalkantılı aşkların ardından intihara karar vermiş bir kadın. Anılarında donuklaşmış, sararmış eski aşklarını düşünüyor. Adamo şarkılarının çok söylendiğı yıllar. İstanbul'da hakikaten kar var. Henüz renklenmemiş filmlerin soluk fakat temiz görünen caddelerinden birinde tek tük rastlanan insanların arasında yürüyor soğuk ve rüzgârlı bir gün. Taksi dolmuşuna yaklaşıyor acelesiz adımlarla. O kocaman amerikan arabaları. Arkada tek bir boş yer kalmış. "Merhaba. Ne güzel tesadüf!" "Aa merhaba." Tam yanındaki genç üst sınıftan o malum yakışıklı. Artık konuşmamaları mümkün mü! Artık nasıl olsa da tanışsak diye planlar yapmasına gerek kalmadı. Mutluluk şoförün sertçe kapadığı kapı gibi birden çarptı yüreğine. Az sonra... Yarı yolda inecekler, dönecekler Taksim'e...

Kalktı. Eşyalarını topladı. Yağmurluğunu geçirdi üstüne. Sadece üstünü. Potinlerinin bağlarını sıkılaştırdı. Biraz yürümeli. Çadırını kilitledi. Yürümeli. "Kapı"ya kadar. Biraz keyfi yerine gelirse yandaki tepeyi aşıp aşağıdaki göle de gidebilir. Hiçbir şey almadı yanına. Yiyecek? Canı istemiyor. Güneş kendini göstermeye başladı. Bu iyi değil. Terleyecek. Adımlarını yavaşlattı.

Niye yaşamının sonlarına gelmiş olsun? Neden ölümcül bir hastalık ya da intiharın eşiğı? Başkalarının ne düşündüğünü umursamayan kişi demek ki kendini iyi hissediyordur. İyi değilse bile güçlü. O kadın da öyle değil miydi. Umurunda mıydı üstündeki bakışlar. Hakkında kimin ne fikir yürüttüğü umurunda mıydı? Beyhude şeylerdi bunlar. Başkalarının hallerini düşünmeler. Boştu kafası. Kendi halini bile düşünemiyordu aylardır. Belli belirsiz gerçeklikler... Tam işte o, çıkarttım yine saklı bir gerçeklik parçasını, çıkarttım onu, dediğı anda yeni bir sis geliyor ve yine boşluk, birkaç adım ötede gölgeler.

Yürüdü. Yükseldikçe yükseldi. Az ötede kayalar daha da yoğunlaşıyor, yeşillik iyice azalıyor. Alttan hafif bir eğim gibi görülen yerde çıkış adamakıllı dikleşiyor. Çadırının yanından küçük yükselti olarak

görülen noktalarda kuşlar gibi tepeden bakıyor insan aşağılara. Şimdi-
den kendi yurdu uzakta minnacık bir kavuniçi parçacık. Onun beri-
sinde de değişik renkte beş altı nokta. İnsancıklar görüyor; çok alçak-
larda, uçaktan bakıyor sanki... Terlemiş. Bu kadar yeter. Nefesi hiç
zorlamadı. İlk gün olmasına rağmen. Sporun faydası. Son yıllarda sey-
rek yapsa da eski antrenmanların etkisi. Ne önemi var, diyor kendi
kendine. Rüzgâr burada biraz daha sert. Kuytu bir aralık buluyor iki
kaya arasında. Sırtını dayayıp oturuyor. Yandaki küçük tepe iyi görü-
nüyor buradan. Zirveye bakmıyor. Biraz daha baksa o yana, gel diye-
cek yine taş duvar. Korkuyor çağrıdan. Neden korktuğuna şaşıyor. Ko-
caman bembeyaz bir bulut yaklaşıyor kuzeyden arkaya, ikiz sivrilere
doğru. Çok yavaş yaklaşıyor. Büyük bir dağa benziyor. Kat kat yükse-
liyor. Öyle parlak öyle yumuşak ki beyazı, öyle duru ki çerçeveleyen
mavisi. En yukarı kata çıkmak, şu büyük boğumun üstündeki koca-
man bir burun ucu gibi noktaya tırmanmak ve oradan aşağılara bak-
mak. Yeryüzüne değil çok daha altta kalan katmanlara. Arkasındaki
zirveden aşağıya, yaylalara, sıradağların öbür zirvelerine bakar gibi. Ür-
pertici. Uçurumdan bakarken ruh yerinden çıkar gibi olur, kanatlanıp
uçmak, kendini bırakmak ister; beden ürperir, titrer, geri çekilir. Be-
den sınırlıdır ölümle, sonunu görür insanı çeker gibi boşlukta; ruh sı-
nırsızlığını kavrar, ayrılacak gibi olur kafesinden. O büyük tepeden, ak
pamuk katmanların üst kenarındaki altın sarısı şeritten alttaki beyaz-
lıklara doğru uçmak, oradan da kurtulmak, kaymak... maviliklere...

Rüzgâr arttı. Bulutun hızlanmasından anladı bunu, sonra titredi.
Biraz susamış. Burada su yok. Yanına da almadı. On dakikalık mesa-
fede buzul başlıyor, orada kar yiyebilir. Boş ver. Hiç niyeti yok buna...
O ne? Ayak sesleri. Yaklaşıyor. Sabahkiler olmalı. Canı konuşmak is-
temiyor. Görmeseler bu kayanın ardında, geçip gitseler.

Birden fark edince Erdem'i birkaç adım ötelerinde, irkildiler.

"Ah, korkuttunuz beni." Birkaç saat önce çadırın yanından geçen
kız olmalıydı bu. Güzel bir kız.

"Benden korkmayın lütfen" dedi Erdem alaycı. Yerinde azıcık
doğruldu selamlamak için. Kızın yanında bir erkek...

"Merhaba" dedi o da.

Evet, aynı ses. Sabah yanından geçenler. Üstelik tanıdık birine benziyordu. Uzun siyah saçlı, düzgün yüzlü, özgüveni yüksek bir genç adam. Oturduğu yerden yüzünü buruşturarak süzdü onu da Erdem. Kendi yaşında, belki birkaç yaş küçük. Biraz daha uzun, belki birkaç parmak. Atletik yapılı. Kısa bir,

"Merhaba" diyerek yanıtladı selamı. Tekrar arkasına yaslandı, ikisinin artık uzaklaşmasını umarak.

"Yorulдум ben" dedi kız, "ben"in "e"sini biraz uzatarak. "Buradan biraz tabloyu seyredelim, acelemiz yok ya!"

"Yok elbette" dedi erkek biraz isteksiz. Kız ayakta Erdem'in az ötesinde kayaya yaslandı.

"Sizi nereden tanıyorum?" Erkekten gelmişti bu soru. Erdem bu kez alıcı gözüyle baktı adama. Tanıdı.

"İşletmede okumadınız mı?"

"Evet... Tamam, çıkardım ben de. Erdem değil mi?"

"Evet" dedi Erdem. Çocuğun adını anımsayamamıştı. İsimleri pek tutamaz aklında kendini bildi bileli. Adı çıkmıyordu, fakat yüzünü on dört on beş yıl önceki haliyle gözünün önüne getirebildi. Daha zayıf bir yüz. Daha çelimsiz hatta sıska denilebilecek bir beden. O zamanlar suratında küstah bir ifade dikkatini çekmişti. Kanının pek ısınmadığı simalardan. İyice hatırlamıştı. Dağcılık kolundan tanıyordu. Erdem'in son yılında yeni başlamıştı bu. Birkaç çıkışta, eğitimde falan birlikte olduklarını anımsıyor. Onunla geçen belirgin bir diyalog gelmiyor aklına. Daha ilk çıkışlarda eskileri küçümsemediği, ukalalıklar yaptığı, yüksekten konuştuğu gibi bir şeyler kalmış belleğinde. Yine de şüpheli. Belki başkasıyla karıştırıyordur, belki biraz kibirli görünen ifadesinin yarattığı haksız bir çağrışımdır. Kız Erdem'e bakıyor. İlgisini çekmiş olmalı. Hangi kızın ilgisini çekmez ki. Hem ilgili hem beğeni ifadeli bakışlar. Kumral, uzun boylu, biraz toplu bir kız. Hatırı sayılır derecede güzel. Göğüsleri büyük. Vücudu şişmanca da olsa hiç fena sayılmaz. O da giriyor konuşmaya :

"Dağa çıkacak mısınız?"

"Zaten dağdayız. Zirveye demek istiyorsunuz. Aklıma eserse. Aslında o niyetle gelmedim."

"Biz vazgeçtik. Arkadaşlar toparlanıp gitmeye karar verdiler. Bakın işte aşağıdakiler. Gidiyorlar."

"Yani gruptan ayrıldınız."

"Evet öyle oldu. Bana acayip ilginç geldi buralar. Gruptakilerin çoğunun tatili bitiyor. Benimki daha çok. Niye döneyim ki o halde dedim. Belki yarın çıkarız. Kararsızım ama. Murat ısrar ediyor. Yarın çıkalım diyor."

Murat anımsayamadığı addı demek ki. Söylendiği halde yine anımsayamamıştı. Murat! Murat denilense kızın anlamsız molası, burada tek başına kovuk gibi bir yerde tünemiş garip adama ilgisi, söz konusu adamın ismini hatırladığı halde onun kendi isminin hatırlanması, üstelik bunu sorun bile etmemesi gibi üst üste darbeler almış, içermişti apaçık. Buna rağmen olabildiğince "cool" bir havada başını salladı.

"Yarın hava çok uygun olacak. Akşama doğru rüzgâr da azalır."

"Bana hiç öyle gelmiyor" dedi Erdem.

"Ben eğitimini gördüm bu işin. Genellikle yanılmam" diye yanıtladı gergin bir yüzle öbürü. "Hiçbir tahmin mutlak değildir elbet. Ben olasılıklardan söz ediyorum." O konuda tartışma başlatmak ister bir hali vardı, oysa Erdem konuyu kafasında kapatıp bitirmişti.

"Nerenin grubu bu geldiğiniz?" Murat'a bakarak sormuştu, kız girdi araya

"Biz aynı grupla gelmedik. Murat'la burada tanıştık." Yaslandığı kayadan ayrıldı, bir iki adım attı aşağıya. "İstanbul'dan bizim grup. Yirmi sekiz kişiydik, üç kişi kişi kaldık. Kuzenim. Kuzenimin nişanlısı. Bir de ben."

Murat'ın yüzü daha da bozuldu. Sanki az önce kızla aynı çadırdaydı ve şu anda kovulup atılmıştı dışarı. Kızın alalecele öbürüyle pek bir bağlantısı bulunmadığını açıklaması da anlamlı gibiydi. Erdem böyle bir şey düşünmezdi belki, ancak Murat'ın bozulan yüzü işin aynen o yolda gittiğini söylüyordu. Acele açıklama muhtemelen Erdem'e özel bir şey sayılmazdı, yalnızca kızın öbürüyle ilintili görünmekten pek hoşlanmadığı anlamına geliyordu. Gülümsedi Erdem. Kıza bakmadan aşağılara doğru. Sessiz kalmayı yeğledi, Hadi gidin artık, der gibi. Mu-

rat üste çıkmadan ayrılmaya niyetli değildi oysa.

"Demir Kazık'a çıktınız mı siz?"

"Hayır. Neden sordunuz?"

"Kaya çıkışlarında pek görmedim sizi. Buradakiler gibilere çıkıyorsunuz herhalde."

"Evet" dedi Erdem umursamazca, "İpli çıkışlardan hoşlanmıyorum."

"İleri kaya eğitimi almadınız öyleyse. Tadına bir varsanız böyle konuşmazsınız. Ondan sonra buralara sırf gezinti olsun diye gelirsiniz. İlk korkuyu atmak önemli. Gerisi kolay. Burdaki trekingden farksız. Arkadaşlar çok merak ediyordu, ben de bırakamadım tabii. Daha çaylaklar, başlarına bir şey gelir, ondan sonra vicdan azabı çek dur."

Başını sallamakla yetindi Erdem. Hafifçe gülümsedi kıza. Kız da ona, aldırma şu zevzeğe, hiç de önemli şeyler değil üstünde durdukları der gibi bakacaktı ki, bakamadı; Erdem ciddileşip yüzünü çevirdi. Yan gözle izlediği dağ zamparası ise iyice tatminsizleşmişti. Soğuk bir suskunluk girdi araya. Çömeldiği yerden kalktı Murat.

"Ben iniyorum" dedi kıza.

"Tamam" dedi o da ister istemez. Erdem'den ses çıkmadı. "İyi günler!" dedi kız.

Murat da iyi günler diledi nezaketen; Erdem kısa bir gecikmenin ardından yanıtladı :

"Güle güle, güle güle..." sesi yine dalga geçer gibi çıkmıştı istemeden.

Kız şöyle yan gözle baktı bir, sonra öbürünün ardından hızlandırdı düşünceli ve şaşkın adımlarını.

Zengin kızı... Güzel... İyi okullarda okumuş, fakat boş kafalı ve şımarık. İyi okulları bitirdikleri için her bir naneyi bilir bunlar. Yığınla kitap devirmiştir. Hatta arkadaşlarıyla yarış içindedir kim ne kadar çok okuyor diye. Şu bok herifin rekabet manyaklığı türünden bir manyaklık. Ne kadar çok okursan oku, kevgir gibiyse kafa, dolduramazsın. Özellikle yabancı yazarlar okurlar güya. Üst üste yığarlar tükettikleri her şeyi. Ondan sonra sorarsın, bizden kimleri beğeniyorsun, ikinci sınıf bir porno yazarıdır mesela tuttukları ya da tatsız tuhaf hikâyeler

anlatan bir android. (İyi okuyanlara karşı dizginleyemediği bir kinle yüklüdür. Kitap okuma hevesi pek nadir gelir çünkü. Geldiğinde de çoğunu yarım bırakır; suçlusu da kötü yazarlardır.) Evet, gelip de sonunda berbat şeylerden hoşlanacaksan, onca okuduğun neye yarar şıfırtı! Büyük ihtimal bu da onlardan. Öyle öyle... Canım nerden bilirsin, belki yanılıyorsun! Niye yanılıyım; rock müziğe bayılırlar sözde, bir yandan pespaye pop parçalarla kendilerinden geçerler. Asi görünürler hesapta, ellerini sıcak sudan soğuk suya sokmazlar. Evet evet, "Simyacı" yı da okumuş pek beğenmiştir. Hatta bilmem ne nehrinin kenarında oturmuş ağlamıştır. Yok canım, oturup ağlayacak göz var mı karıda!..

Adı Murat'mış. Evet, öyleydi herhalde. Murat!! Sana kalsın dünya güzelin Murat. Rakibin olacak halim mi var benim. Alıp götürücü nazlar atamam ki onlara. Senin gibi... Küstah bakışlardan hoşlanır kevaşeler. Kendini bir bok zanneden bakışlardan... Haşın, delici, yatağa atıcı suratlardan. Götürücülükleri gözlerinden okunur ve kadınlar bayılır buna. Ne olacak benim yakışıklılığımдан. Pislik ister onlar. Söyle bunları, hemen inkâr edeceklerdir; kabul ederler mi, ne denli çürük karakterliysen, ne denli iğrenç kokular yayıyorsan etrafa o denli çekici olduğunu gözlerinde. Benden ne kötülük gelecek sana kızım, hangi kazığımı yiyeceksin, kim sana anlatacak kirli hikâyelerimi, nerede mın-cıklayacağım oranı buranı; sıkılırsın iki günde.

Erdem orta boylu. Uzun da sayılabilir. İnce düzgün vücudunun üstünde geniş omuzlu. Elleri küçük, zayıf parmakları renksiz. Teninde kadınsı bir incelik göze çarpıyor. Doğuştan kıvrıkcık, yumuşak koyu sarı saçları soluk alnını çevreliyor. Burnu hafifçe yukarı kalkık, dişleri düzgün, gözleri ela. Gülerken gülümserken o gözler hiç gülmüyor. Bakışları kadınları hemen etkiler. İç işleyen kışkırtıcı bakışları. Kışkırtıcı algılanmaz aslında, sınıflayamazlar onu. Değişik ve etkileyici olduğu kesin, ayrıca cinsel bir ileti içeriyor mu? Belki... Biraz. Çeken ve sürükledikten sonra bırakıveren bakışlar. Belki o yüzden daha kışkırtıcı. Neye yarar!?

Ne zamana dek kalacak burada böyle? Canı oturmak istemiyor; kalkmak da... Kızı görmek biraz rahatsız etti. Böyle bir yerde bile ara-

yan bakışlar çıkıyor karşısına, böyle bir döneminde bile rekabete davet eden bir playboy müsveddesi. Babası geliyor yine aklına. Meyhanede. Briyantınli saçlar. Kış olmalı. Kalın ve muazzam şık ceketler. Hepsi kravatlı. Bir de boğazda çekilmiş fotoğraf. İlerden bir taka geçiyor. Karşı kıyılar görünüyor. Fotoğraf renkli olsa bomboş yakanın, arkadaş ki tepelerin yemyeşil olduğu da görülür. Soğuk ve puslu bir gün. Uzun paltolar, uzun atkılar. Yakışıklı sayılır babası. Biraz köylü ifadeli, geniş bir yüz. Kumral dalgalı saçlar, açık renk bıyıklar. Yine de zevkli bir adammış. Manisa'nın bir kasabasından İstanbul'a gelecek ve birkaç yılda bu denli şık giyinebilecek bir kültür edinecek. Birkaç yıldan uzun. Liseyi de Haydarpaşa'da okumuştur. Çapkın adam. Felaket çapkın. İstanbul'un o yıllarında çapkınlığını nasıl icraata dökebileceğini bir türlü çıkaramıyor. Babasını kız tavlarken hiç canlandıramıyor kafasında. Nasıl yapardı bu işi? Pavyonlarda falan işin profesyonelleriyle mi kırıştırırdı, yoksa modern ailelerin rahat kızlarıyla da ilişki kurabiliyor muydu? Üniversitelerdeki öğrenci arkadaşları? Zor! O yıllarda evlenme vaat etmeden flört etmek. Belki o da yapılabiliyordu. Yoksa gayrimüslimlerin kızları mı? Hayır, ne yapsa çıkaramıyor. Annesi engelliyor bunu. Cinselliğe dinsizlik kadar karşı olan annesi. Hatta en masum cinsellik gösterilerini bile bir yobazın tanrıtanımaza göstereceği tepkiden daha acımasız yargılayan annesi. Filmlerdeki öpüşme sahnelerinde sesi hemen duyulurdu alışılmış doğal bir efekt gibi "Terbiyesizler!" Doğma büyüme İstanbullu. Üstelik bayağı zengin aile kızı. Erdem'in dedesi biraz tutucu, gerçi annesinin tutuculuğu aileden gelmiyor. Dayısının, teyzelerinin durumu ortada. O reddediyor, ayıp bir şey gibi algılıyor, ama anne tarafından Karadenizli. Yoksa tutuculuğunun kaynağı oradan mı? Laz fıkrasındaki gibi. Bir kız peçereden bakiy, ha bu nedir? Yanıt veremiyor karşıdaki. Cevap soruyu sorandan : Orospidur da! Annesinin kıskançlık krizleri, babasının ceviz kırma şüpheleri, çocuk yaşta bile fark edebildiği şey : Babasının annesinden tatminsizliği. Yalnızca utangaç değil ayrıca frijit miydi acaba? Belki. Yaşamı boyunca bu iki eğilimin arasında kaldı Erdem. Cinselliği duyuştta, yaşayışta annesinin ve babasının birbirine tam karşıt kalıplarının ortasında. Canı sürekli yemek çeken, yedikçe sürekli kusan bir insan gibi. Belki de bunun için

ona katlanılmaz bir arkadaş misali yakasından hiç düşmeden eşlik eden can sıkıntısından kurtulamadı. Daima bir boşluk duygusu... Yaşamı hep anlamsız bulma... En neşeli, en mutlu anlarında bile köşedeki perdenin ardından, açılan dolabın dip köşesinden, mekânın karanlıkta kalmış bir kenarından, bir ağaç tepesinden burnunu uzatıp nanik yapan kötücül bir cüce suretinde, bu yaşadığın da geçici ve boş, sen değersiz bir böcekten farksızsın, diyen duygulanım. Daima bir şeylerin geçmekte olduğunu ve o şeyler geçtikten sonra bir daha onları elde edemeyeceğini söyleyen huzursuzluk. Bir şeyler yapması gerektiğini hissediyor, o şeylerin neler olduğunu çıkaramıyor. Zaman zaman tehlikenin içine atılıyor, canını bilinmeze emanet ediyor, zaman zaman kendini ispatlamaya kalkışıyor; hepsi sonuçsuz. Kime ispat edecek kendini? Kendine. Ne gereksiz! Dünyada onca işe yaramaz insan varken, kendini de epeyce biliyorken durmadan neden yinelesin sınavı? Tehlike? Nereye kadar? Bir noktadan sonra frene basıyor. Gidecekse sonuna dek gitse ya! Yerse! Otomobiline atlıyor ve sonuna dek basıyor gaza. Bir dakika, iki, üç, beş dakika... Sürat yapanlardan nefret eder bir yandan. Aklı kıt, parası bol şımarık otomobil erkeklerine, her birini teker teker yakalayıp öldüresiye dövmenin çeşitlemeleri üzerine oldukça zevkli düşlemler geliştirecek denli sinir olur; buna karşın geldi mi nöbet alamaz kendini. Bazen haftada bir yoklar o dürtü, bazen ayda bir. Yoksa kağıdı gibi sürer arabasını. O kadar da değil. Sadece dikkatli ve kurallara uygun... Sağdan soldan sıkıştıranlara, işaret vermeden şerit değiştirenlere, burun buruna gelindiğinde geçiş üstünlüğü karşısında de olsa asla yol vermeyen yalnız bizim ülkemize özgü kadın sürücülere bile vakarla katlanır. Sonra dürtü uyanır, Kurt Adam homurtular çıkartmaz gerçi, fakat kökler gazı, amaçsız bir uzaklığa alabildiğine bastırır. Kafasını zorlayan kuruntular, kaygılar, otomobili vızıldayarak yalayan rüzgârla birlikte döne döne savrulur uzaklaşır, pencereden dışarı kaçan sigara dumanı gibi aralığa yaklaşır yaklaşmaz telaşlanır kaybolur... Aşağıda otomobili duruyor. Buradan giderken eğer hâlâ kalmışsa kafasındaki o ağır yağlı isler, atlayacak arabasına ve aynı yolu izleyecek. O aynı dar asfalt ormanlık yolda, bir kenarı dere, öbür yan kaya duvar yılankavi siyah şerit üstünde bastırarak yüz elli, yüz

altmış... Babasını düşünüyor : Arabadan kafası kopmuş bedeni güçlük-
le çıkarılan... Meyhaneden ayrılmış. Erkence bir saatte, diyorlar ve bas-
tırmış. Kalbinin de teklediği biliniyor. Eşiyle çok kötü kavga ettiği ve
son iki gün eve gelmediği... Annesiyle kavgası bir bahane mi? Daha ön-
ce de felaket bağırsı çağırışlarına tanıklık etmiş Erdem. Genç hemşire-
yi bir türlü elde edemediği söylenmişti. Üstelik kızın onu açıktan açı-
ğa aşağıladığı. Hiç alışık olmadığı bir başarısızlık. Başhekimlikten
uzaklaştırılmasını gülererek kabullenebilir; ön seçimde siktiriboktan bir
hıyara büyük oy farkıyla kaybetmesini de esprilerle sineye çekebilir.
Ama bunu asla...

Askerde terör bölgesinde. Orduevine gidiyor arada sırada. Arkadaş-
larıyla kafaları iyice çekiyorlar. Her şeyi unutmamacasına. Sonra biniyorlar
birinin arabasına. Bazen otomobilin sahibi kullanıyor, bazen Erdem.
Arabada dört kişi oluyorlar, bazen beş kişi. Askerlerin şehir dışına koru-
masız olarak çıkması yasak. Gündüz bile. Geceleri zaten her taşın, her
çıkıntının arkası tehlike. Erdem bastırıyor. Yüz elli kilometre, yüz alt-
mış kilometre. Birisi çığlık atıyor içerdekilerden, bir başkası şimdiden
öbür tarafa gittiğini düşünüyor : İçgüdüsel bir kendini koruma gereksi-
nimi; yere yatmış kafasını kollarının arasına almış, "Dur dur!" diye ba-
gırıyor. Duruyor kimi an sürücü. O zaman da, "Hadi bastır, durma
durma!" diye çığlık atıyor yerdeki; hiç de şaka yapmıyor, gözleri yuva-
larından fırlamış; çünkü her an karanlıktan yaylım ateş açılabilir üzerle-
rine, her dönemeç arkasında yolu kesilmiş bulabilirler. Silahsızlar, ba-
zen bir ikisi silahlı, ama neye yarar. Erdem bastırıyor. Virajları alıyor
yüz on kilometre, yüz yirmi, işte düzlük yüz kırk, yüz elli... Oto teybin-
de sonuna dek açılmış Chris Rea : This Is The Road to Hell...

Huzurlu bir yaşam düşledi hep. Fakat gerçekten bunu isteyip iste-
mediğini bilmiyor Amerikan filmlerinde sık tekrarlanan bir kalıp.
Filmde bazen sıkıcıdır sık yinelenen izlek, yaşamak daha da sıkıcı. Ya-
ni kalıbın ötesinde gerçek, boğucu gerçek. Huzura kavuşmak için tüm
koşulların bulunduğu zamanlarda daha çok düştü huzursuzluğa. Hu-
zur yalnızca çocukluğunda. Tüm sıkıcılığına, anımsanan tablolarıdan
çoğunun yediği ayva boğazına takılmış gibi bir duygu yaratmasına kar-
şın. Yılbaşıları. Konu komşuyla birlikte kutlanan özel günler. O yıllar-

da lokantalara gitme alışkanlığı yoktu pek. Aile toplantıları oldukça sık yinelenirdi ve anlamlı günler muhakkak birlikte geçirilirdi. Kardeşsiz olmanın hiç önemi kalmazdı bu durumda. Hatta daha da şımartılırdı. Büyüklerin ilgi odağı olmak... Yaşıtlarından, özellikle kendinden küçüklerden pek hoşlanmaz, o akşamlar ufaklıklarla bile iyi vakit geçirebildiğini anımsıyor. Çocukluğun mutluluk büyüünün galebe çaldığı tatlı anlar. Bazen birlikte Tommiks, Teksas, Karaoğlan okurlar. "Nitekim dördünü birden balyoz yumruklarıyla haklar... Smack!" "Akabinde uçurumdan aşağı bırakıverir kendini..." Çoğun herkes sessizdir, harıl harıl hatmetmekle meşguldür, arada sırada kitap değişimi... Çaylar, mis gibi kurabiyeler getirilir bu arada. Dışarda hava soğuktur. Gece karanlığı iyice çökmüştür zayıf bahçe ışıklarının aydınlattığı küçük odakların ötesine. Süvariler geçer oralarından tıkıdık tıkıdık tok nal sesleriyle. Gür ormanların koynundaki yemyeşil vadilerde, geniş çayırlarda at koşturur Erdem; bazen arkadaşlarıyla, bazen yalnız. Düşmanın üstüne yalın kılıç saldırır. Üstünde posttan bir giysi. Bazen de sapsarıdır saçları, olduğundan daha da sarı. Uzundur. Dev gibi. İngilizlerin arasına dalar, her vuruşta devirir birini ikisini. Sonra uyku bastırır. Dışarısı soğuktur, çok soğuk. Üstüne geçirilen palto; arabalarının yeni plastik kokusu. Birazdan sıcak yatağında olacak. Annesi üstünü örtecek. Babası hasta olmadıkça ilgi göstermez ki... Rüyalara dalacak, rüyadan önce hülyalara. Dünyasını istediği gibi yoğuracak... İçtiği o ilk kolaların tadı. Kolalı akşam şölenleri. Bir daha aynı tatta bir şey içemedi, çocukluğuna nasıl bir daha geri dönememişse. İlk içtiği şaraplar. Babasıyla içtiği. Tadını sevdiğini pek söyleyemez. Yalnız çok güldürürdü onu. On dakika yirmi dakika katılasıya. Başı dönerdi ve ardından Dünya gerçek yüzüyle görünürdü ona, insanlar hakiki ruhlarıyla. Çok komikti halleri, çok komik! Bir de yatılı okuldan tatil dönüşleri... Çocukluğundaki kadar büyülmese de güzeldi. Kır düşlerine seyrek de olsa şehir düşleri eklenmişti. Gittiği filmlerden, yaşadıklarından sahneler girerdi. Dedektif olurdu. Kalabalık caddelere bakan yüksek binaların üst katlarındaki bürolarına girer çıkardı, esrarengiz tiplerle buluşurdu otel lobi-lerinde. Sonra kızlar. Kızların yüzleri ne kadar meleksiydi, ne kadar büyüleyici. Hayır, kızları getirmek aklına, çocukluğundaki o meleksi, ma-

sum yaratıklarla benzeşseler de huzur bozucu. Bırakı..

Dinginliği nerelerde aramadı ki... Bir küçük kasaba kenarından geçerken gözüne takılan bakımsız, sade konutlar. Bahçe içinde tek katlı, iki katlı yoksul evleri. Bahçe içinde, fakat duvarların ötesinde zaten açık kırlara komşu. Ruhunun zincirinden boşanmış bir aygır gibi çılgınca koştuğu özgür yeşilliklere... Özellikle akşamları arabayla geçerken dikkatini çeker. İkinci katta perdeleri yarı yarıya açık bir oda örneğinin. Zayıf bir ampulün sarı ışığıyla aydınlatılmış. Hiç aşına gelmeyen bir yaşantı. Hiç tanımadığı ancak az çok tahmin edebildiği dünyacıklar. Bir kafa görünmektedir arabayla hızla geçerken. Bir adam ya da kadın... Odada bir yandan bir yana hareketli... Nasıl yaşarlar bu insanlar, ne hissetmektedirler o an? Hemen yamaçlarından otomobiliyle hızla geçen şu adamın gösterişli hayatına ne kadar yakın, ne kadar uzaktırlar? Bunları bilmiyor arabadaki, yine de böyle bir yaşama özlem duyuyor. Kenarından geçtiği birkaç bin nüfuslu sıradan bir Anadolu kasabasında yaşamak... Ha deyince toprağa, çimenlere basabileceği yoksul bir evde... Bahçe kapısını açıp dışarı çıktığında sağa dönerse toprak yol onu beldenin merkezine götürür; sola dönerse az ötedeki tepelere, açık alanlara... Huzur buydu işte. Sıradan bir insan. Yükselme hırsıyla, kendini ispat etme kaygısıyla hiç tanışmadı. İsteddiği saatte tembel tembel gerinerek kalkar. Karısı erkenden kahvaltıyı hazırlamış. İsteddiği saatte işine gider. En çok bir kilometrelik yol. Canı çeker bisikletle, keyfi ister yaya... Hava iyi olsa ayrı güzeldir, kötü olsa başka zevk. İsterse kahvaltısını uzatır, çayını yudumlar keyfini çıkara çıkara. Hoşlandığı bir iş bekler onu dam altındaki ineği kadar uysal, sofadaki kedisi kadar oyunbaz. Bol para kazansa ne olur, azla yetinse ne çıkar. Nasıl bir iş? Ne gibi? Marangozluk... Evet, marangozluk mesela. Atölyesine girer; çırağı çoktan gelmiş. Hava kötüyse sobayı yakmış çocuk; güneş ısıtıyorsa pencereleri sonuna dek kendi açar. Sonra çalışma başlar, yoruluncaya dek çalışma. Bedenen. Kafasını da kullanır. Çizimler yapar masasında, yanında kahvesi. Mobilyalar çıkar elinden. Mis gibi ağaç kokar, şirin mi şirin. Eşi başka yerde görülmedik masalar, sandalyeler, dolaplar. Açık renk cilalı, koyu cilalı... Satılırlarsa baba gibi neşelenir, elinde kalırlarsa çocuk gibi sevinir. İsterse eve döner öğlen, is-

terse tornanın yanında bir şeyler atıştırır, tıktıştır, ya da içerdeki kü-
çük bürosunda, isterse köftecide. Döner atölyesine yağmur altında,
yerler ıslak. Ağırdan alır. Kokusunu çeker toprağın, yeniden verir ken-
dini işine. Sonra akşam eve dönüş. Kasabanın en güzel kızlarından bi-
rini almış, iki de çocuğu geziniyor sofada. Başkasında gözü yok; kim-
senin başkasında gözü yok esasen; ara sıra meyhaneye gittiğinde birbir-
lerine takılmalar, şakalaşmalar dışında... Evet, birkaç da kafa dengi ar-
kadaş düşünüyor. Meyhaneden hariç kahvede de buluşuyorlar, akıllarına
esiyor, birinin işyerinde kapıyı kilitleyip kafa çekiyorlar, bazen de taze
demlenmiş koyu çaylarını yudumlarken, açık pencereden yüzlerine
çarpan çam kokulu esinti gibi derinlerine işleyen sohbetler. Muhabbe-
tin konusu futbol değil. Politika da... Pek fazla kitap da okumazlar, sa-
hi ne üstüne söyleşeceklerdir o halde derin derin. Gündelik konuşma-
lar... Her şeyin başı ve sonu. Felsefenin de her bir bokun da başladığı
ve bittiği mevzular. En zevklisi. Falancanın ineği dereye düşmüş, filan-
canın kızını bilmem kim istemiş, haftaya falancanın oğlu geliyor. Hoş
takılmalar, basit şakalar... Şehirli dallamalar ne konuşurlar ki bundan
yüce, okumuş züppeler ne tartışırlar ki ondan fazla. Başka nelerden
bahsederler? Ertesi gün çıkacakları avın organizasyonu. Hayvanları pek
sevmez, gerçi öldüremez de onları. Av genellikle gezmek, tüfekte ateş
etmek ve kırdı yemek yemek içindir; bazen de bir barakada gecele-
mek... Televizyon hiç sokulamaz yaşamlarına. Evet evet, televizyonun
lafı bile yoktur aralarında. Çocukluğunda ne çok özenirdi oysa : Aptal
kutusunun kasabalarına gelmediği yıllar Radyonun önündeki üzeri
rakamlarla, renkli şeritlerle dolu cama bakar, ortasında düz gri bir bö-
lüm bulunduğunu, düğmeyi çevirince o bölümde sinema sahnesinde-
ki gibi görüntüler oluştuğunu düşlerdi. Küçük gri zeminde bir film
oynadığını görmek, ya da bir futbol maçını, koşan oyuncular, kaleye
giren topu izlemek... Şimdiyse yaşamına ekran girmesini istemiyor.
Küçük kasabası işte o yüzden televizyonsuz. Komşuları "Kaçak Dok-
tor"u bile tanımıyor. Sadece radyo, radyodan gelen müzik sesi, radyo
tiyatrosu. Peki camiye de gidecek mi? İşte büyük bir soru işareti. Ba-
bası gibi iki yüzlü olmak istemiyor, elinden fazlası da gelmiyor. Din-
darların önünde inançları alaya alırdı adam, Tanrıtanımlara karşı Al-

lahı, Peygamberi savunurdu. Bir yerde İslamın yüceliğini anlatırdı o doğal hitabet yeteneğiyle ballandıra ballandıra, başka yerde baş suçlu ilan ederdi Müslümanlığı toplumları geri bırakmada. Zekâsı her zeminde, selde çamurda, şehirde köyde zehir gibi işleyen tipik Türk okumuşu. Tutarsız! Sevmez Erdem tutarsızlığı hiç mi hiç. Aynı ağdalı fikri elastikiyet kendi usamlamalarında da sakız gibi uzuyor. Peygamberi çoktan gözden çıkardı, başlatıcı Tanrı düşüncesini kovamadı mantığının gecekondulu yapılarından. Yine de gidecek. Camiye gidecek. Beş on saniyelik gerçek dışı anı çağrışımlarına, sağdan soldan toplanmış bölük pörçük düş kırıntılarına dönecek. Yazın sıcağın bunaldığına gidecek. Serin halıların üstünde oturacak. Avluya çıkacak, uzun beyaz sakallı, güleryüzlü hocanın gül suyu, meyve kurusu, kiler kokan, köy evi, kızarmış tereyağı, dolaptan çıkmış yorgan denklemleri tüten sohbetlerine katılacak. Hep dinleyecek. Dini hikâyeler dinleyecek. Azla yetinmenin erdemi ve erdemin getireceği huzur üstüne hikâyeler duyacak. Uzun yüzlü, uzun beyaz sakallı ihtiyar. Yitik düşlerinin, savrulmuş, hırpalanmış özelemlerinin tuhaf ikonu. Nereden gelmiş yerleşmiş bilgisayarına, nasıl çıkarılır o virüs bilmiyor. Kardeş insanların birlikteliğini temsil ediyor. Ne kadar yetersiz kalır kavramlar bazen. "Kardeşlik" öyle mi! Birbirinin gözünü oyan, üç kurşunluk malı paylaşamayan onca kardeş varken, "kardeşlik!" İslam Sosyalizmi mi? Sözcüklere dökmek kabalaştırıyor düşünceyi. Sözcüklere dökülmüş ne kalmış ki kabalaşmamış, kirletilmemiş. Aşmış insanlara özlem belki. Aşılmış zaman parçacıklarına gönderme. Böyle bir şeylerin olabilirliğini imliyor. Çok gerilerde bir yerde, kalabalıkların yığılmış vıcık vıcık atıklarıyla, kirli düşüncelerin birikmiş tortularıyla lağıma dönmüş mezbeleliklerin ardında... Akşam yine eve dönüş. Soba başında ıhlamur içerek uyuklama; başı daha sık düştüğünde yatağa gitme zamanıdır. Çocukları alınlarından öpüp çoktan yatırmıştır. Huzur budur işte, ölene dek mutluluk içinde yaşama... Babasının vaktiyle anlattığı anekdot; eski kasaba yaşıntısına, o dönemde aranan yaşam standardına ilişkin Komşu ilçedeki bir arkadaşını ziyarete gidiyor adam ve onun yaşam lükslerine hayran kalıyor : "Şeker sandıkla, un desen çuvalla, radyo bar bar bağıyor, bizim Hasan yaşıyor." Bu mu mutluluk? Geçmişte öyle olabilir.

Elli yıl önce. Kimine göre yoksunluk yılları, kimine göre altın zamanlar...

Elli yıl önce yaşıyaydı, hatta yüz yıl önce... Hayır, az önce düşündüklerinin düşlemi dahi gerçekdişı. Yüz yıl önce yaşıyaydı da büyük olasılıkla küçük bir kasabada soba başında uyuklayarak mutlu olamayacaktı. Böyle bir şansı bulunmuyor. Yüz yıl önce de kendisi gibi pek çok insan vardı, tıpkısı, aynısı. Bir yerde okumuştı, nerede çıkaramıyor. Yıllar önce. Bir Rus romancı Kafkas dağlarını anlatıyor : Sırt sırta vermiş karlı kayalıklar. Uçurumların kıyısında sarp geçitler. Lacivert dağ dizileri... Bir rüya derinliğı gibi yemyeşil vadiler. Doğa kadar çetin, doğa kadar keskin renkli macera arayıcılar. Çerkes savaşıları, Rus subayları, vahşi Osetinler, Gürcüler. Üç beş rehberle buzlu dağları aşan sürgünler. Donma noktasına gelirken güç bela bir köye sığınma. Hayvanlarla atlarla sığırlarla koyun koyuna yaşıyan köylüler. İn gibi karanlık dam altlarında ateş başında hiç konuşmadan oturanların alev yalazlarıyla aydınlanan masallardan fırlamış kaba suratları. Yaşamın anlamını arayanlar. Oralarda bile ve özellikle oralarda. İnsanın kaderi karakteri değıl midir. Kar fırtınasından güç bela kurtulup o hayvan kokulu ocak başına sığındıklarında geçici yol arkadaşı çay demler, nereye gitse yanında taşıdığı küçük çaydanlığıyla. Bir Rus subayıdır adam, tütününden de sunar. Çay ve tütün Düşlenmesi bile şımarıklık sayılacak ne lüks! İlginç hikâyeler anlatır subay. Orada tüm yaşam vahşi koyaklarda, soğuk bozkırlarda geçen ilginç bir hikâyedir. Bir kez aştıktan sonra dönmek istese bir daha aşamayacağı hissiyle insanı çepeçevre saran o sarp yükseltilerle vahşette yarışır kanlı öyküler... Yüz yıl önce yaşısa Kafkasya'da, Afrika'da ya da Kutuplarda bir şeyler aramayacağı ne malum. Evet, bazen bir çadırdaki düşlemez mi kendini. Bir duvarını üç dört metrelik bir siperin oluşturduğu çamurlu branda bezinden büyükçe bir çadırın içinde. Bir yağ kandili aydınlatıyor sert toprak zemin üstündeki birkaç eşyayı. Bir küçük katlanır masa, katlanır yatak, haritalar, birkaç cephe sandığının üstüne gelişigüzel atılmış haki renkli giysiler, kapacak, çaydanlık, bir gaz ocağı vs... Şıpır şıpır yağmur damlıyor brandaya, saat gece yarısını çoktan geçmiş. Gelecek yeni emire kadar tabyayı nasıl koruyacağını düşünüyor. Savaş arasında memle-

ketine dönüşünü. Babası anası, akrabaları iftiharla karşılayacaklar onu, en güzel yemekleri hazırlayacaklar, top seslerinden, kurşun vızıltılarından uzakta ilk kez horoz sesiyle uyanacak. Sabahtan akşama ziyaretçilerle dolup taşacak baba evi. Öyküler anlattıracaklar ona. Sıkılınca kirlara vuracak kendini. Ağaçların kayaların ardına sinmeden, iki büküm sinmeden rahat rahat dolaşacak korularda. İstanbul'a gidecek. İşıtlı soğuk yağmurlu akşamları Pera'nın... Sabaha kadar dans edecek. Balo veriliyor otelde. Kızlar... Paris parfümlü. Birinin kokusunu tüm gece içine çekecek. Emir eri geliyor. Çayını yemeğini hazırlıyor. Akıllı ve temiz yürekli bir köylü genci. Onunla Beyoğlu akşamlarını konuşuyor. Gözbebeklerinde dinlediklerinin yansıması görülebilir çocuğun, ne anlatmışsa aynen onların. Arada öyle şeyler söyler ki, sanki betimlenen yerlere daha önce gitmiş, saflığa yatarak Erdem'le dalga geçiyor. Köyünü anlatır o da. Köyünün kokularını. Köyünün derelerini. Köyünün kızlarını. Böyledir düşleminde, böyledir işte. Adı nedir? Adı da Selim'dir. Selim, dedesinin kasabasına yakın bir köyde yaşayan uzak bir akrabalarının ismi. Yaşasa çoktan ölmüş olacaktı. Babası anlatmıştı öyküsünü. Selim köyün nalbantı, marangozu, her şeyi. Akıllı ve içe kapanık bir genç. Evlenir, bir de çocuğu olur. Babası bu öyküyü anlatmadan önce köyde harabeye dönmüş küçük bir evin arka bahçesinde bir incir ağacı göstermişti ona. Yaşlı, bakımsız bir incir. Sümüklü, hoyrat bakışlı bir çocuk oturuyordu üstünde, onları görünce kaçtı. Belki o çocuğun belki başka birinin kırdığı iki kuru dalı tamamıyla kopmamış yere sarkıyor garibin. "Bunu Selim dikmiş" diyor babası. Askere çağırıyorlar çocuğunun doğumundan bir hafta sonra. Çanakkale'ye. Gitmeden o inciri diyor. "Dönmezsem benden hatıra kalsın" diyor karısına, "Kızıma da öyle söyle!" İşte çadırdaki Selim o Selim. Emir eri. Birkaç gün sonra ölecek... Ama buna pek üzülemez Erdem. Ne malum, kendisi de belki aynı yerde postu deldirecek...

Cepheyi düşleyip savaşa hastalıklı bir özlem duyması gerekmez. Gerçek çatışmanın içinde az çok yaşadı. Çadırda yatmadı gerçi, barakalarda geceledi nöbetçi subay pazubenti kolunda. Bol bol çay içti. Arada da sigara. Görevi tugay merkezindeydi, göğüs göğüse çarpışmaya hiç katılmadı. Bir gece uzaktan taciz ateşi açılmıştı, dün gibi anımsıyor, ro-

ket de gelebilir diye yarım saat yerde yatmışlardı yatakhane. Konvoy halinde tehlikeli yollardan geçmişlerdi birkaç kez. İstese savaşı birliğlere de katılabilirdi. Fakat madem masa başı göreve uygun görülmüş, neden belasını arasın. Yoksa bir korkak mıydı? Serseri özentilerine karşın bir korkak. Umurunda mı! Bırak başkasına, kendine de bir şeyleri ispat etmek umurunda değil artık. Savaşı tarafların ikisine de en ufak sempati duymuyor. Aslında gerçek bir savaşçı için o tarafa ya da bu tarafa kendini yakın hissetmek sonraki şey, bayağı sonraki şey; önemli olan savaşmak... Barakalardaki yaşamı, zifir çaylı nöbet saatlerini de özlemiyor mu bazen, ama çadırdan çok daha farklıydı bu. Gerçekliğin donuk ışığıyla renksizleşmiş, günlük bayağı sıkıntılarla kokusunu, duygusunu yitirmiş zamanlar. Ne rahat, cafcacı; ne de eskimiş yoksul mekânlar. İkisinin ortası. Gerçeklik hep bir şeylerin tam ortası değil mi? Bir de çaycı çocuk yok muydu Selim yerine. Adı Cengiz. Emir eri değil, ona yakın bir şey. Büronun "ofis boy"u. Askerde "ofis boy" kavramı yoksa da ofis boy işte. Ankaralı, cin gibi bir çocuk. Tüm cinliğine karşın üniversiteyi kazanamamış. Açık öğretim de tat vermemiş, askere kaçmış. Dönünce yine sınava girecek. Azmederse muhakkak kazanır. Çay işi hikâyeye, aslında çekirdekten yetişme bir bilgisayar uzmanı. Hem tekniğinden anlıyor, hem programından. Saatten radyoya her şeyi tamir edebiliyor. Müzik setinden, gözlem kameralarına dek ilginç sistemler kuruyor bilgisayarla. Nöbetlerde en çok onunla sohbet etmekten hoşlanır Erdem. Ne tuhaftı hakikaten, ne kadar tuhaf! Birliğindeki askerlerin hepsini tanır. Üniformalı erlere de iyice alışmıştır artık, aynı formalar içindeki futbolculara alıştığı kadar. Yine de silahlı, miğferli, kütüklüklü gördüğünde herhangi birini nöbette, hele karanlıkta, hep yadırgar. Tanıdığı çocuklarla, söz gelimi az önce kantinde halini hatırlarını sorduğu ya da sabah daktilo başında yazı yazdığını gençle aynı kişiler midir bunlar? Cengiz de en uç örnek. Asker giysisi, üzerinde bu denli tuhaf duran birini hiç görmedi. Yarım saat bir saat önce Ankara'daki mahallelerinden, yazlık komşuları DJ kızdan veya şuradan buradan konuştuğu, üstündeki haki alaca bulaca üniformaya karşın kemiğine kadar sivil görünen çocukla birdenbire ciddi bir savaşçı kıyafetinde karşılaşmak... Bir çağır hemen gelirim, demişti Erdem'e. Onu şirkete

aldırıldığını düşünüyor. Ofis boy kadrosuna almayacak elbet, çocuk diye-
lim kısım şefi pozisyonunda. Kravatlı, parlak giysili, yuppi görünümlü
Cengiz. Muhakkak değişir. Askerdeki o temiz, esprili, saygılı çocuk
olmaktan çıkar, havalara girer. Tugay takımına seçmişti onu. Fena oy-
namıyordu kerata. Takım bir gün sıradan askerlerle maç yapıyordu,
koca postallı odun gibi bir onbaşı arkadan geçirdi tekmeyle gözünün
önünde, gitti çocuğun bacağı. Hastaneye koşturdular, doktor çağrıldı,
ameliyat bilmem ne, iki saat sürdü. Ertesi günkü ziyareti... Cengiz ya-
takta zil çalıp oynayacak. Bacak kırılmış ya, bu uzun bir hava değişimi
anlamına geliyor. Erdem'in ortopedistle arası iyiydi, söyledi, hava deği-
şimi gereğinden fazla uzatıldı; öyle ki dönüşünde birkaç haftası kalmış
olacak. Teşekkür ede ede bitiremedi Cengiz. Yanında bacağı kırık baş-
ka bir er, tabii o da mutlu. Komik bir bacak kırılma olayı : Ambulans
şoförüymüş. Gece yarısı telefon gelmiş hastaneye, araç istemişler. Git-
tikleri ev yaşlı bir emekli sivil memurun evi. Adamcağız kalp krizi ge-
çiriyormuş herhalde, göğsünü tutmuş bağırıp inliyor. Atmışlar sedyeye,
bir ucundan bu şoför tutmuş, öbür ucundan araç komutanı, yani on-
başı, daracık dik merdivenlerden indiriyorlar. Yanlarında adamın yaşlı
karısı, o da yardım edemiyor ve hasta kilolu mu kilolu. Üstteki bir an
gücünü kaybetmiş, ağırlık birden yıkmış alttakini, o hızla bacağına
oturmuş sedye basamağın kenarında. Siren çalarak hastaneye dönmüş-
ler, kapılar açılmış : Acil servistekilerin karşılaştığı manzara : Bizim şo-
för sedyede damgalanmış danalar gibi böğürüyor, önden onbaşı tutu-
yor sedyeyi, arkadan bir sapından ihtiyar bir kadın öbür sapından tek
eliyle göğsünü tutan yaşlı bir adam... Cengiz bir yandan gülüyordu hi-
kâyeye, bir yandan bacağına tutuyordu acı içinde, sarsıldıkça ameliyat-
lı yeri zonkluyordu herhalde.

Gerçekte geçmişe, hele o bölümüne hiçbir özlem duymuyor. Baş-
ka zamanlar olabilir, başka mekânlar, çok daha zor koşullar, fakat da-
ha önce gördükleri olmasın. Tüm yaşadıkları sıkıttı artık. Geçmişteki
hiçbir dönemi ne çok renkli, ne eksiksizlik hissi ile doyurucu buldu.
Aradığı başka şey. Düşlediği şeylere ulaşsa, örneğin bir yüzük verilse
eline ve taktığında dilediğin her şey gerçekleşecek denilse, yine sıkıla-
cak, biliyor. Gidecek bir zamana ve mekâna, yazık keşke başkasını seç-

seydim diyecek, fark ediyor. Acaba öyle mi? İnsan nahoş şeylerle hiç karşılaşmayacağını bilse, yine de huzursuzlanır mı? Geleceğinden, doyumundan tümüyle emin olsa? Sanmıyor. Neden? Hayır, sanıyor. Huzursuzluk bir bakıma gerçekçilikten değil mi? Kişi mutlu tablonun bir şekilde bozulacağını, çiçekli, güneşli, ılık bahar görüntüsünün yangınlarla alev alev tutuşabileceğini seziyor. İnsan doğduğu andan başlayarak bozgunun değişik yüzlerini tekrarlayıcı şoklarla yaşıyor. Başına bir şey gelmediği, sağ döndüğü için olacak belki, o üniformayla kısıtlanmış dilimi daha çok arabesk bir keyifle anabilir, en çok elemci bir zevkle : Bazı şeyleri bastırdığındandır.

Bir gece nöbette. Hastaneden çağırıldı. Oraya vardığında görüyor, her birlikten nöbetçi subaylar gelmiş. Üç cesedin kimlik tespiti için. Saçlarından ve tiplerinden asker olduğu sanılan üç ceset. Üzerlerinden hiçbir belge çıkmamış. Garnizona elli kilometre kala durdurmuşlar otobüsü. Beş kişiyi ayırıp karanlıkta kurşunlamışlar. Birisi Belediyede işçi, öbürü Karayollarında memur; buralı insanlar. Üçününse asker oldukları sanılıyor. İçeriye aldılar Erdem'i. Kan ve ceset kokuyor morg buram buram. Biri sırt üstü yatıyor. Öbürünü hafif yan çevirmişler. İkisinin de kafası dağılmış, göğüslerinde delikler... Bir başkası duvara bakıyor. Kurşun arkadan girmiş, yüzünün bir yanını karnabahar gibi patlatarak çıkmış. Duvar yanına geçip eğiliyor. Burada yarım bir yüz... Bu bizim Cengiz! Cengiz'in yüzü!.. Son gördüğümde durmadan bana teşekkür eden dudağının kalan bölümü... Konuşması "u" sesinde yarım kalmış gibi büzülmüş... "Bu askeri tanıyorum" diyor. "Bizim birlikten. Terhisine üç haftası kalmıştı... " Subaylar yanaşıyorlar yanma ilgiyle, tüm gözler üzerinde. Ekliyor : "Üç haftacık dayanamamış telaşe. Bitmiş bunun askerliği!" Birden yaptığı buz gibi espiye kahkahayla gülmek geliyor içinden, güç tutuyor ağzını. Sırıttığı belli oluyor saklamak istese de, zor atıyor kendini dışarı. Savcı pis pis bakıyor arkasından, içinden soruyor : Kim bu manyak!

Artık kalkmalı. İyice üşüdü. Aşağıya doğru yavaş adımlarla yürüyor. Canı tepeyi aşıp göllere gitmek istemedi. O koca bulut kaybolmuş. Kim bilir nereye sıvıştı. Tepesinde daha küçük iki bulut... Birkaçı da deniz tarafından yaklaşıyor. Hava konusunda haklı çıkacak gali-

ba. Zirvede olsa denizi ufukta görebilir, gerçi ne tarafta olduğunu biliyor. Küçük bir sığırcık yanı başında kalkıp kalkıp iniyor. Pek sevinçli. Kelebekler de çıkmış ortaya. Uçuşan çiçeklere benziyorlar. Yürüdükçe kuş takip ediyor onu. Öteden daha iri bir kuşun sesi duyuluyor. Aşağıya indikçe rüzgâr azalıyor sanki. Ya da yürüyüp ısındığından öyle hissediyor. Sağ potinin kenarına azıcık çamur sıvanmış, otlarda temizliyor. Bir şarkı geliyor dilinin ucuna. Mırıldanmaya başlıyor. Sonra ısılıkla daha yüksek sesle... Buraya geldiğinden beri ilk kez bir melodi zuhur edip ekleniyor izlemine. Müzikten pek anlamaz, sever de delicesine sevmez. Her sabah kalktığında banyoya girerken bir ezgiyle uyandığını ayırmsar. Her sabah sekmesiz. Hiç alakasız ezgiler... Bazen hiç sevmediği hatta nefret ettiği şarkılar. Hazzetmediği toplumun intikamıdır bu. İntikam sözcüğü burada yersiz. İntikam alması gereken birisi varsa o kendisi. Uyurken en yalnız, en özel anlarında bile ruhuna giriyor demek ki totaliter çoğunluk; şu meşhur bilinçaltı hikâyesi; ayırmsamak nefretini daha da arttırır. Bereket şu an zihnini titreştiren klasik bir melodi. Yamyamlardan epeyce uzakta hiç değilse, onların sevdiği şarkılardan hiçbiri uçuşmuyor tepesinde. Gayaneh'i ısılıkla çala çala iniyor. Buraya geldiğinden beri değil, son birkaç aydır yataktan herhangi bir ezgiyle kalkmadığını düşünüyor. O koca dudaklı zehirleyici kadınlıklar da dahil. İşte dağın etkisi. Aşağıdan yamyamların sesleri duyuluyor. Bir kızın çığlıklı kahkahası. Çadırına iyice yakın şimdi. Dışarı çok güzel, bu denli güzel olmamalıydı, iyi gelmiyor ona. Gayaneh bitti. Kelebekler sinirini bozmaya başladı. Güneşi hiç çekemez, ortalık hafif hafif gölgelenmeye başlasa da. Kuş seslerine katlanabilir. Çadırından duymak pek fena olmuyor. Radyo, kasetçalar falan getirmede. Dünyasına kimsenin karışmasını istemiyor. Şarkılarla ezgilerle de olsa.

Çadıra yaklaştıkça hızını arttırdı, sanki nefes darlığına düşmüş, gireceği de oksijen çadırıymış gibi, telaşla attı kendini içeri. Potinlerini çıkardı, dışarıya kenara koydu, çekti bacaklarını içeriye, fermuarı kapadı.

Biraz daha kanyak içmeli. Çay ya da kahveye üşeniyor. Şişeden diki kanyağı. Bir daha bir daha. Ateş gibi yaktı yemek borusunu, midesi-

ni. Akşam fazla içmemiştir. Şimdi iki dakika içinde yarılamış. Fark edince bunu başı dönmeye başladı, fark etmese de dönerdi belki. Tulumuna girdi. Kazağından yastık yaptı tekrar. Gözü tavana dikili. Birkaç karış yukarıdaki çadır bezine. Bez oynuyor, şişip tekrar çöküyor. Yineleyici devinimi iyi geldi. Oyalıyor. Az önce başlayan sıkıntısı hızla dağılıyor, gözleri ağırlaşıyor.

Lisedeki yıllarına dönüyor şimdi. Kadıköy Maarif Koleji. Yatakhane odasından aşağıya denize bakıyor. Kantinden de olabilir, nereden baktığı önemli mi. Zaten geçmişte kalmış hangi şey önemli. Hangi anı öbüründen daha önemli. Hiçbirinin gereği yok aslında, istemeden vuruyorlar yüze, denizin kustuğu çürümüş cesetler gibi. Dışarıya, sahile bakıyor. Deniz epeyce sığ. Çizmeli bir adam suyun içinde kepçeyle bir şeyler arıyor. Çizme giymesi bir şey değiştirmiyor, çünkü yer yer beline dek giriyor içine. Hava da kapalı ve hayli soğuk. Bir arkadaşına sormuştu, bu işi neden yapıyor diye. Balık yemi topluyor diye yanıtlamıştı çocuk, solucan... Anlamsız. Bunu anımsaması da anlamsız. Lise yılları genellikle böyle puslu, soğuk, manasız anılarla dolu. Lisedeki kızlar... Hiçbirinin ilgisini çekmemişti. O kadar da değil tabii, anlamlı birkaç bakış, birkaç imalı söz dışında. Karşı cinsle karşı cins olarak ilişkisinin hiç gelişmediğini düşünüyor o yıllarda. Daha sonra da ne gelişmişse kendiliğinden gelişmişti ya; düşünse neyin nasıl ne zaman geliştiğini bilmiyor. Kumral bir kız. Uzun boylu hayli zayıf yapılı. Tahta göğüslü denilenlerden. Tahta göğüslülerden hâlâ hoşlanır ama o kız şimdiki ölçütlerine göre gerçekten güzel miydi, çıkaramıyor. En azından çirkin değil. Taş bebek sayılmaz, ama anlamlı bir yüz. Birkaç ay bayağı tutulduğunu anımsıyor. Sonunda ıkına sıkına sinemaya gitmeyi teklif etmişti de, kabul edilince nasıl içi içine sığmamıştı; o gece uyanıp uyanıp sevindiğini anımsıyor. Meğer sınıftan herkesin birlikte gideceğini sanmışmış kız. Haklı olabilirdi, çünkü kem küm gevelerken "herkes gidiyor" gibi bir laf çıkmıştı ağzından. Özel bir arkadaşlık teklifine maruz kaldığını fark edince ödevlerini bahane edip yan çizmişti besbelli haspa. Şimdi düşünüyor, ilk anda bal gibi de bilerek kabul etmiş olabilir. Sonra o zıppıktı gelmiştir aklına. Basketçi bir tipler pek ilgileniyordu ya. Gelişmiş bir delikanlıydı rakibi, geliştiğinden fazlasını

gösteriyordu üstelik. Ya kendisi, yeni yetme mi, erkek mi ortada... Hattırıyor; Türk filmlerinden fırlama, Tarık Akan'a benzer biriydi çocuk. Hep filmlerden çıkma tipler engel olmuştu Erdem'e. Genellikle Türk filmlerinden çıkma tipler, nadiren yabancılar. Sinemaya özel nefreti belki de bu gerçekten kaynaklanıyor. O yıllarda başlamıştı, belki başlayan bir şey yoktu, kızlar hep böyleydi, ne kadar şımarık, terbiyesiz, adam satan, ağzı bozuk, züppe, arsız, karakter varsa bayılırlardı. Eh, sırfıntılara kendini beğendirmek için itlik, serserilik yapamazdı ya! Karar verse de yapamazdı. Müzikten hoşlanırlardı bir de zilliler, özellikle gitar çalanlardan. İlkokulda babasının zorla gönderdiği, çocukları müzikten nefret ettiren o meşum mandolin kurslarında anlamıştı herhangi bir şey çalmaya hiç yeteneği bulunmadığını. Bir de spordan hoşlanırlardı. Spordan değil aslında, sporu gerçekten seven pek az kız tanımıştı; onlar sporda başarılı maço erkeklerden hoşlanırlardı. Yalnız daha çok basket prim yapıyordu, futbol tutulmuyordu. En azından kendi lisesi için böyleydi durum. O kocaman toprak sahanın kenarında budakları insanın kışına batan birkaç çürümüş sıraya oturup rüzgârda yağmurda onbeş yirmi dakikada bir gol atılacak diye beklemeye hiçbirinin sabrı dayanmazdı. Arada sırada gelirdi bir fıstık, izlemeye başlardı maçı. Artmış bir hevesle iki misli sarılırdı oyuna Erdem. Çok geçmeden de golünü atardı. Bakardı kenara, gördü mü hedef seyircisi diye; ohoo, şevk meleği çoktan çekmiş gitmiş. Baskette farklıydı durum. Bazıları kendileri de oynuyordu zaten; tahta göğüslü kız gibi. Hem baskette her an heyecan vardı, her saniye potaya giren toplar, oyuncular elle tutabileceğin, rahatlıkla kesişebileceğin kadar yakın. Gerçi Erdem'i kızların ilgisini toplayıp toplamamak fazla da ilgilendirmiyordu. O yıllarda aklında hep Esin konuşurdu, hep Esin dolaşırdı. Düşünüyor da, romantik biri de sayılmazdı. Peki bu Esin işi neyin nesiydi?

Onu kolejdaki beşinci yılının ara tatilinde tanıdı. Orman müdürünün kızıydı. Ailesiyle birlikte akşam oturmasına gelmişti, Erdem de konuklara çıkması gereken nesneydi, ailenin tek çocuğu ve en büyük övünç kaynağı bağlamında. Misafirlere çıkma konusunda baskıyla ısrar birlikte yürütülüyordu, nitekim herkesin yerine oturmasından yaklaşık bir saat sonra göründü ekşi bir suratla ve Esin'i böylece tanımış oldu.

Anne ve babasının arasında ipince kalmış, sade giyinmiş sessiz bir kızcağız. İlçedeki lisede okuyordu ve Erdem'le yaşıttı, hazırlık okumadığından bir sınıf öndeydi; yani lise ikide. Bir süre daha otururlar ve giderler diyerek sorulan sorulara sıkılmış bir yüzle kısa cevaplar veriyordu ki Erdem, kızın ateş gibi bakışlarından hiç de sakın biri sayılmayacağını, sade giysisi ve gösterişsiz duruşuna karşın bayağı da güzel göründüğünü ayımsadı. Daha sonraki yarım saatte sıkılmış bir suratla oturmadı Erdem. Konuklar kalktı ve kız onu ertesi gün arkadaşlarıyla gidecekleri konsere davet etti. İstanbul'dan bir pop müzik grubu gelmişti; Esin gruptan pek hoşlanmıyordu, ama gitmek eğlenceli olabilirdi. Erdem geleceğine söz verdi. Danstan konserden pek keyif aldığı söylene- mezdi buna rağmen değişiklik yaşayacağı kesindi. Ertesi gün Esin ve Esin'in iki arkadaşıyla konserin verileceği sinemanın kapısında buluştu. Önceden bilet almadıkları için kuyruğa girmeleri gerekiyordu, kuyruk- sa kapıdaki izdihamda yitip gidiyordu. İtişip kakışmaya değmeyeceği- ne karar vererek o zaman gençlerin kızlı erkekli oturabildikleri birkaç yerden birine, en yakındakine gittiler. Erdem çocukluğunun geçtiği ka- sabada komşu toplantıları sayılmazsa neredeyse ilk kez kızlı erkekli gençlerle birlikteydi. Çocukluktan çıkışının üstünden yıllar geçmemiş- ti ve ilk gençlik özentileriyle hep İstanbul'da tanışmıştı. Her şeyin en gösterişlisinin solunduğu, yaşamın her yönüyle en zengin ışıldadığı şe- hirde. Şimdi onunla asla kıyaslanamayak bir küçük şehirde İstanbul'da yaptıklarına benzer bir şeyler yapıyordu ve oradaki gruplarına benzer bir grup içindeydi. Çocukkenki arkadaş gezilerinden farklıydı bu dene- yim. İster istemez sıkıldı ilk dakikalarda, ortamı pek zavallı buldu, ar- kadaşlarını acınası... Ufak tefek gözlüklü bir kızcağız. Lise müdürünün kızıymış. İlkokul yaş grubu düzeyinde peşi sıra espriler patlatıp, yerli yersiz kahkahâlârla gülerек hayat dolu gırgır şamata genç rolü oynuyor. Popüler olabilmek için oynanması gereken birkaç karakterden şamata- cı tipi seçmiş, fakat hayli başarısız. Öbürü, yani erkek olan bilinen bir rol seçmiş gibi durmuyor, kabadayı ve küstah. Okulunda da bitirimsizlik veya dayılık taslayan bazı tipler görmüyor değil Erdem, ama bu kalite- siz bir kasabalı uyarlaması, üstelik ikide bir "İstanbul'lular bilmez bun- ları" diyerek aptal bir konum sergiliyor. Erdem ne kızın kahkahâlârlarına

güldü, ne öbürünün taşlarına aldırıldığını imleyen en ufak bir renk verdi. Çocuk buna daha da bozuldu, elinden ne gelirdi ancak. Onun Esin'in özel arkadaşı olduğunu da öğrendi aynı zamanda. Adı Ahmet'ti. Esin'le aynı lisede, aynı sınıftaydı, yan şubede. İri iri elleri, biraz kaba ifadeli olsa da yakışıklı sayılabilecek suratıyla tipik bir Orta Anadolu delikanlısı. Kendilerinden birkaç yaş büyük duruyordu. Esin'den bu görüşmede de hoşlandı, erkek arkadaş olarak seçtiği tipi ise ona hiç yakıştıramadı. Üstelik kahvecinin oğlu. Konuşmalarından anlaşıldığı kadarıyla dersleri de berbattı ve bu çocuk yüksek okumazdı. Sonra birkaç kez daha buluştular. Esin hem zekiydi hem de ondan yaşça çok büyükmüş gibi anaç yaklaşıyordu yeni arkadaşına. İki özelliği de hoşuna gidiyordu Erdem'in. İlk karşılaşmalardaki izleniminin aksine Ahmet de pek fazla sinirini bozmuyordu. Görünüşteki kaballığı ve kabadayılığının ardında oldukça nazik bir çocuk gizleniyordu ve eğer açık bir düşmanlık gütmüyorsa, yüzeyde kalan küstahlığı zararsız sayıldığında hiç kimseye düşmanca davranmıyordu. Kendine göre bir saygı anlayışı içselleştirdiği söylenebilirdi ki, ölçüyü asla kaçırmıyordu. Belki biraz da Erdem'in tavrından kaynaklanıyordu bu. Yoksul ve basit insanların çocukları küçüklüğünden beri bir ölçüde dışlanmışlardı onu, yine de biraz sevip saymışlardı. Sanmıyordu, gördüğü saygıda tek etken babası değildi. Milletin dalga geçtiği birçok başka doktor ya da müdür çocuğu görmemiş miydi. Bir de ülkücülere sempati duyuyordu Ahmet. Bu da biraz soğukluk yaratmıştı Erdem'de, gerçi onun da etkisi kısa sürdü. Zorlayıcı, onaylattırıcı bir tutuma girmiyordu delikanlı ve Esin'in her konuda olduğu gibi Bozkurtçuluk konusundaki alaylarına da sessizce katlanıyordu. Zaten Erdem de sosyalist saymıyordu o yıllarda kendini; topu topu birazcık Ecevitçiydi. Evet... Sonra İstanbul'a, okuluna döndü. Esin, yaz başında gelir gelmez onu aramasını söyledi. Ahmet de aynı şeyi istedi. Hoşuna gitmişti her şeye karşın bu arkadaşlık.

Esin ve Ahmet'le yazın yaşadıkları çok garip, çok müthiş bir deneyimdi. Bunun nasıl bir birliktelik, nasıl bir dostluk olduğunu şu anda çıkaramıyor. Kolay tanımlanamaz. Gençlik yıllarında ilk özentilerin depreştiği, ilk kimlik kanıtlamalarının yoğunlaştığı anlara özgü ayakla-

rı havada ve yoğun yaşanan bir arkadaşlık. Böyle şeyleri uzun uzun çözümlemeye zaten kişiliği gereği heves duymaz. Birbirlerine o denli uzak karakterde insanların yakın arkadaşlığı belki sadece ilk gençlikte yaşanır. Her şeye rağmen karşılıklı buldukları bazı şeyler vardı demek, döneme özgü abartılı algılamalarla. Birlikte saatlerce orada burada, birbirlerinin evlerinde oturdular, havadan sudan akla gelen gelmeyen her şeyden konuştular, pikniğe gittiler. Otostopla Antalya seyahatı üç günlüğüne – Esin'in yalan söylediğini, babasından izin almadığını döndüklerinde öğrendiler –, yaylaya çıktılar tek geceliğine – Erdem'in ilk çadır deneyimi –. Bir tek cinsellikten konuşmuyorlardı uzun boylu. Esin konuyu ikide bir oraya getirmek istiyordu, Ahmet kapamaya çalışıyordu, Erdem ilgisiz kalıyordu. Esin'le Ahmet arasında garip bir ilişki yürüyordu. Yanlarında bir kez bile öpüştüklerini görmedi. Çadırda yatarken Erdem'i aralarına alıyorlardı. Bazı imalı sözlerden ve bakışlardan aralarındaki şeyin ara sıra el ele tutuşmaktan ötede olduğu anlaşılabiliyordu ancak. Esin güzel kızdı. Hem de müdür çocuğu. Böyle bir kızın erkek arkadaşı olmaktan herhalde gurur duyuyordu Ahmet. Yine de gururlandığı duyguyu hiç kimseye hava atma vesilesi olarak kullanmıyordu. O da iyiydi de, bir özelliğine bozuluyordu Erdem, ilk kavgaları da aynı nedenden çıktı. Ahmet buyurgandı. İdeolojik anlamda değil, yaşça ya da güççe büyüklüğü ve küçüklüğü kullanmak yönünde. Ufak tefek işlerini Erdem'e gördürme eğilimindeydi. Bir nevi abilik taslama, varsaydığı tehlikelerden koruma karşılığı ondan küçük erkek kardeş hizmetleri bekleme. Erdem bu kategoriden birkaç hizmeti yaptı. Sorun çıkmasın diye, böyle şeyleri mesele ettiği sanılmasın diye. Ya da sırf iyilik olsun diye... Yatılı okula başladığı ilk yıl da buna benzer bir durumla karşılaşmıştı. Hafta içi kalabalıktı da, hafta sonları az sayıda yatılı öğrenci kalırdı okulda. Kırk elli kişi kadar. Yüksek sınıflardakilerden bazıları alt sınıftakileri, özellikle yeni gelenleri emir eri gibi kullanırlardı. "Napolyon" diye bir abileri vardı, sondan bir önceki sınıftan. Bilmiyor, bu isim bodur, güçlü yapısından mı esin kaynağını almıştı yoksa otoritesinden mi. Top oynamaya hevesi gelmişti bir pazar akşamüstü Napolyon ekselanslarının, bunun için spor ayakkabıları gerekiyordu. Erdem'e verdi dolap anahtarını, "Hadi abisi, git ayakka-

bılarımı getir!" dedi. Erdem gitti getirdi ayakkabıları. Başka bir gün aşağıda bahçede gördü yine, dışarıya çıkacakmış haşmetmeab; kitap defterlerini yukarıya odasına yollattı Erdem'e. Bundan üç beş gün sonraydı. Bir akşamüstü yatılılar birlikte oturuyor. Yalnız hafta sonu yatılıları yoktu, zannederse hafta içi bir gündü. Top sahasının denize yakın kenarında bu sefer. Yirmi beş otuz kişi... Konu müzikten açılmıştı, Napolyon'un aklına esmişti birden, canı mini radyoteybinden müzik dinletmek çekmişti; belki de yeni aldığı setle hava atacaktı; o yıllarda böylesi şeylere adım başı rastlanmıyordu ne de olsa. En çok hizmetini gören bir yatılı çocuk edinmişti yanına emir eri gibi bir ufaklık, orta ikilerden, adı Sedat mıydı neydi; Napolyon onu göremedi bu kez, "Hadi Erdem koş!" dedi, "Al şu anahtarı, benim radyoyu kap getir!" Erdem bunu yapmaması gerektiğini düşündü o an, niye yapmaması gerektiğinin bilincine varmasa da. Duymazdan geldi. Napolyon dikleşti, "Hadi oğlum, iki kere söyletme, fırla. Sıçacam yoksa çarkına!" Erdem bu kez oturduğu yerden kalktı, niye emre itaat etmemesi gerektiğini o sözlerle çıkarmıştı, üstüne basa basa karşılığını verdi "Ben buraya hizmetçilik yapmaya gelmedim, canın ne istiyorsa kalk kendin al!" "Çabuk fırla şimdi pataklarım seni" dedi Napolyon. Sesi kararsız çıkmıştı. İşi espriye vurmakla, saldırıya geçmek arasında ikircikli havada ve afallamış bir suratla. "Pataklarsan patakla, dayaktan korksam konuşmam" dedi Erdem yine sertçe. Ciddi bir dayak yememişti o güne dek; gerçekten merak ediyordu bunu, dayak yemenin korkulacak bir şey olmadığını düşünüyordu hakikaten. Bunu Napolyon da sezdi, "Ulan siz ne anlarsınız müzikten be!" diye bağırdı yarı şaka yarı ciddi, "Ben de tam medeniyet öğretilecek adamları bulmuşum ha! Hadi kalkın voleybol oynamak isteyen gelsin. İstemeyen siktirsin gitsin!" Erdem kaldı birkaç arkadaşıyla siktirip gidenler arasında. Değişik sınıflardan tüm çocukların nutku tutulmuştu. Korkudan herkesi titreten, özellikle sürekli yatılılar üzerinde karşı çıkılması düşünülemeyecek bir iktidar kuran Napolyon'a, duvara yanaşıp işercesine rahat kafa tutan üç haftalık yatılı, çelimsiz bir çocuk. Müthiş bir şeydi bu; yıllarca anlatıldı hikâyeye. Napolyon'un birden bire kuyruğunu kıstırıp seğirtmesi bire beş katılarak dilden dile dolaştı. Erdem kahraman yapılmak istendi. O ise hiç

hoşlanmadı korkusuzluk muhabbetinden. Aşırı alçakgönüllülüğünden değil. Takdir davranışlarının, gıptayla bakmaların, bir lidermiş gibi pohpohlamaların benliğinde uyandırdıklarını gereksiz, boş duygular olarak görmesinden. Özenenleri ya da iltifat edenleri ister yaşıtı, ister büyüğü olsun hiçbir zaman pek fazla önemsemediğinden. İşte Ahmet'te de Napolyon'un kine benzer duygular seziyordu. O da köy ya da kasaba kökenliydi, çevresinde güce ve delikanlılığa dayanan bir küçük iktidar kurma hevesindeydi. Birilerini koruyup kollayacak, abilik delikanlılık taslayacak, karşılığında etrafındakilerden yalnızca hissedilmekle kalmayan aynı zamanda açığa vurulan bir saygı görecekti, ufak tefek hizmetleri koşuşturularak yerine getirilecek! Oysa Erdem birilerinden korunmasını gerektirecek zayıf bir yan görmüyordu kendinde; birilerinden korunmasını gerektirecek herhangi bir iddia da taşııyordu. Bu durumda ondan özel bir şükran gösterisi, saygı ya da hizmet beklemenin âlemi yoktu. Ahmet'se başka dünyada. Örneğin kafede ya da kahvede oturlurken, özellikle yanlarında birileri varken, oyundan kalkamayacağını bahane ederek sigara almaya gönderirdi Erdem'i. Bunu kibar bir dille isterdi, ama Erdem uzun süre saf rolü oynayamazdı; anlardı ki Ahmet hava atıyor, bak diyor etrafındakilere, koskoca baştabibin oğlu, nasıl da sözümü dinliyor. Yıllar önce Napolyon'la girdiği çatışmanın tekrarlamasını yeğlemezdi; arkadaşını bozmak istemezdi, çünkü az çok sevdiğini hissederdi çocuğu, fakat baktı olmayacak bir kenarda konuştu onunla. Dinle Ahmet dedi, yaşça küçüğünüm, oysa senin görebildiklerinden çok fazlasını gördüm İstanbul'da. Boş ver, gördüklerimi karıştırmayayım işe, başka bir şeydendir belki, her nedense ne, sen daha bakarken bir şeye, ne düşünüp de baktığını anlayabilirim. Anlayacağın antikasını bilirim lafını ettiklerinin. İyisi mi, kandırmayalım birbirimizi! Esin'i lojmanlarına bırakıp kendi evine iki sokak yaklaşmışken söyledi, tıpkısını değil belki buna benzer bir şeyleri. Sokak lambasının ışığında Ahmet'in yüzünü gördü. Afallamış Napolyon'un kinin aynısı. Ne laf edip de altta kalmayacağını bilemeden düşünen, kullanabileceği hazır kalıpların vaziyete uymadığını bir şekilde ayırımsadığı halde başka kalıp da bulamayan bok gibi bir surat. Yine de genel ve daha nazik bir söylemle yanıtını vermişti "Sen öyle istiyor-

san öyle olsun delikanlı!" Evet, bu cevap çok daha iyiydi, zekice değil fakat akıllıca. O gün öyle söylemişti söylemesine, içinde bir kin büyütme başlamıştı. Kinle karışık bir kıskançlık, evet, daha çok da kıskançlık. Esin'i kıskanmaya başlamıştı Erdem'den. Sonra olaylar kısa zamanda hızla gelişti. Esin'lerin evinde yağmurlu bir Cuma akşam üstü bira içip sigara tellendirerek sohbeti koyulttuklarında, ayrılışlar bile her ne şart altında olurlarsa olsunlar yıllar sonra bir araya gelip birlikte ölme sözü verdiler birbirlerine. (Esin'in öğretmen olan annesi oğluyla birlikte Konya'da alışverişteydi, babası ise hep geç gelirdi işten ya da kumardan. Kapalı, sıkıntılı bir gündü, sonra kuvvetli bir rüzgâr çıkmıştı, tozutupuyordu ortalığı, pencereleri kapamışlardı, buram buram terliyorduk içerde. Dün gibi anımsıyor.) Sonra? Ne geçiyordu aklımdan en son. Evet, kıskançlık meselesi. Birbirleriyle ölüm kardeşi olmalarının ardından Esin'in Erdem'e anaç şefkati iyice artmıştı, onu her vesileyle okşayıp yanağından makas alıyor, öpüyordu. Her şeye sessizce katlanan Ahmet sonunda başka bir olayla patladı. Bir arkadaşlarının evindeki partiden dönüşte, Esin'lerin evinin ağaçlı arka bahçesine gelip oturmuşlardı. Kız içkinin de etkisiyle aşırı terlediğini söyleyip bluzunu çıkardığında ve bu suretle sütyeniyle kaldığında Ahmet bağırma-ya başlamıştı. Gürültüden uyanan annesi pencereden bakmış, bu kadar kısa giyme diyerek eleştirdiği kızını, mini eteğinin iyice sıyrılmış hali bir yana, iki erkeğin arasında yarı şeffaf bir sütyenle oturur durumda görmüştü. Esin'in dozu giderek artan erotik davranışlarını sıcağı sıcağına oldukça doğal karşılayan Erdem, ortamdan ayrıldığında olağanüstü bir yaşantı olarak hayalinde büyüttükçe büyütürdü. Tüm bunlara karşın cinsellik yüklü gelmezdi tavırları, onları ne kalıba sokacağına da karar veremezdi. İşin aslı herhangi bir şeyi herhangi bir kalıba sokma derdi yoktu. Çok sonra, yalnız o yaşlarda değil daha ileri yaşlarda da kadınların cüretli duygu dışavurumlarına tanık oldukça, bunların pek de üstüne alınmasını gerektirmeyecek hoş boşalımlardan başka bir şey olmadığı sonucuna varmıştı. Her zaman tek bir hedef gözetmeyen hoş boşalımlardı, öyle olmasına öyleydi de Ahmet açısından kolay sayılmazdı; ince akla uydurmalarla uygarlaştırmamıştı duygu dünyasını çocuk. Bu yüzden Esin'i sıkıştırmış, galiba ona vurmuştu.

Önce Esin'in ona vurduğunu iddia etmişti gerçi. Ardından görüşmez, konuşmaz oldular ikisi. Birkaç gün sonra Esin Erdem'lere geldi ve çıkip dolaşalım dedi. Çıktılar ve dolaştılar o akşamüstü. Parka kadar gittiler, sonra banklarda oturdular. Sıcak bir gündü, fakat karanlık bastırırken ne kadar da ani soğumuştur hava, yoksa heyecandan Erdem'e mi öyle gelmişti. Esin'le evden çıkarken yalnızca güzel ve çekici bir kızla yakın bir arkadaşlık olarak tatlı bir duyguydu yaşadığı; birkaç yüz metre yürüyünce nasıl olup da güçlü bir aşka dönüşmüştü. Yaklaştıkça titremelere yol açan pek sevgili dokunulmaz bir varlık olup çıkmıştı kız beş on dakika içinde. Dili öyle tutulmuştu ki, birkaç cümleden fazla şey çıkmamıştı ağzından, heyecandan yüzü maskeye dönmüştü, Esin'in şamatasına, zevzekliklerine gülümseyememişti bile. Kızsa aklına gelen her şeyi anlatıyordu, gülüyor, konudan konuya geçiyor, durmadan konuşuyordu. Nelerden bahsettiğini şimdi tümüyle anımsayamıyor Erdem. Okumaya Ankara'ya gidecekmış, orada çok özgür yaşayacakmış... Bunları söylediğini çıkarabiliyor yalnızca. Bir de matematik öğretmenin taklidini yaptığını. Gırtlaktan sesler çıkardığı, iki serçe parmağını burun deliklerine sokup dışa doğru girmesi sonucu suratının girdiği komik ve biraz da nahoş görünüm hatırında. Ancak her şeyi bir tek imge bastırıyor Dönüş yolunda Erdemlerin evine yaklaşıırken elini birkaç dakikalığına tutması... Belki en çok yarım dakika... O yumuşak pürüzsüz parmakların sıcaklığı... Bu kısacık sahnenin öbürüne yetiştirilmesi uzun sürmedi. Belki de köşedeki bakkalı birlikte geçtiklerinde Ahmet'in iki arkadaşının karşıdaki duvar dibinde bira içtiklerini görünce aklına gelmiş, kasten tutmuştu elini Esin...

Ertesi gün öğleden sonra bu kez Ahmet geldi. "Biraz konuşalım, gel dışarı" dedi. Erdem çıktı, birlikte yürüdüler. Arkadaşı hiçbir şey konuşmuyordu, suratı bozuktur. Top sahasının ilerideki ucuna geldiklerinde durdu ve konuştu "Erdem, sen arkadaşına ihanet etmişsin ha!" "Ne gibi?" dedi Erdem. "Sevgilimi elimden almışsın ha!" Bunu söylerken dişlerini sıkmış ve bir eliyle Erdem'in yakasına yapışmıştı. "Anlamadım" dedi Erdem. "Bana doğruyu söyle delikanlı gibi, herşeye rağmen affedeceğim. Ama doğruyu söyleyeceksin. Harbiden doğruyu. Esin'i elimden sen aldın değil mi?" Duymakta olduğu kavramların

henüz zihninde karşılığı bulunmuyordu o zamanlar. Bir kızın birinin elinde olması, başka birinin onu öbürünün elinden alması? Hele kendisinin böyle bir şey yapmış ya da yapıyor görülmesi!! Dün akşamüstü gerçekleşen rüyamsı olayın Ahmet'in sorduğu şeyle bir ilgisi görülemezdi herhalde. Kesinlikle görülemezdi. "Yok böyle bir şey, nereden çıkarıyorsun" dedi ya da demek istedi, önündeki kafanın hızla yaklaştığını gördü... Burnunda kaba kalın bir darbe ve ağır bir yanma hissi : Yerde buldu kendini. Başını kaldırmaya çalıştığında Ahmet uzaklaşıyordu hızlı adımlarla. Her şeyi unutmuştu. Niye yerde yattığını da. Neden sonra elini burnuna götürmeyi akledebildi. Avucu kan içindeydi. O olayda burnu kırılmıştı, bereket babasının hastanesinde yapılan uygun bir müdahaleyle izi gelecek yıllara belli belirsiz kalacaktı. Tanımadığı birinin saldırdığını söyledi polise. Halbuki annesi, eve kanlar içinde dönmeden kısa süre önce kiminle çıktığını biliyordu. Ahmet'e karakolda iyi bir dayak attırıldı, onunla kalındı. Bir gece hastanede iki üç gün de evde yattı Erdem.

Annesinin evde olmadığı o akşamüstü... Esin'in gelişi... Hasta yatağına oturuşu... Düşlerinden hiç eksilmedi. Yarı karanlık ve dar bir tüneldeymişler ve bir yamuk aynadan yansıyormuş gibi hayali kızın. Dokunuşu. Annesinin merdivendeki ayak sesleriyle kesilmese... Kesilmese ne olacaktı? Belki de bu kesintideydi işin büyüğü, belki gerçek bir talihsizlikti o kesinti. Bitmişti, orada bitmişti... "Bu kız bizimkinin yakasını bırakmıyor, başına çok daha büyük belalar açacak!" dediğini duyuyor yattığı yerden annesinin babasına. Babası o kalın sesiyle sertçe bir şeyler söylüyor. "Gönder... tilciğini seçebiliyor sadece Erdem. İki gün sonra tatilinin son bölümünü geçirmek üzere apar topar Yalova'ya teyzesinin yanına gönderiliyor. Döndüğünde sakın kafayla Esin'i arayacaktır, mektup yazmasına gerek yok. Üç hafta sonra dönüyor, bu kez Esin kayıp. O da bir akrabasının yanına gönderilmiş. İstanbul'a gidiş... Sıkıntılı. Okula başlıyor. Döndüğünde nasıl olsa görecektir onu. Birkaç ay sonra Esin'in babasının Samsun'a tayininin çıktığını öğreniyor. Sonra bir daha görmüyor. Ne mektup ne telefon. Ahmet'in uzak-tan haberlerini alıyor, aynı lisedeymiş hâlâ. Tatillerde geldiğinde gariptir bir kez bile karşılaşmıyorlar. Onların evi şehrin ta öbür ucunda.

Rüzgâr tenteyi sarsıyor, şaklatıyor. Erdem'in göz kapakları iyice ağırlaşıyor.

3. BÖLÜM

Siyah şapkalı kızı gördü düşünde. Yine pastane gibi bir yerde ve birlikte. Hayır ilk anda yanında oturan o değil, bir başkası. Erkek mi kadın mı? Ne önemi var, zaten kayboldu. Pastanede yalnız oturuyor. O kız giriyor içeriye. Bu kez siyah şapkası yok. Saçlarını apaçık görüyor şimdi. Rengini ayırımsayamıyor, uçları altın gibi parlayan uzun ve gür saçlar. Üstünde dar bir kot pantolon, açık saçık bir bluz. Gelip doğruca yanma ilişiyor. "Sen haklıymışsın" diyor. Erdem seviniyor buna. Kız sandalyesini yaklaştırdıkça yaklaştıyor. Beden bedene oturuyorlar. Göğüsleri koluna sürtünüyor. Böyle kalabalık bir pastanede herkesin ortasında... Ne önemi var. Babası giriyor tam bu sırada. Gü-lüyor... Hah şöyle, benim oğluma ancak bu yakışır, der gibi. Kalabalık bir masada dip tarafta arkadaşlarıyla beraber babası ve etrafındakilere dirsekler atarak kahkahâlâr içinde Erdem'i gösteriyor. Yanındaki kız! Tamamen soyunmuş! Bırak şimdi babanı da kıza bak. Ama tam karşısında annesi oturuyor. Kızla aynı masada annesi de! Suratı asık. Hem bakıyor, hem bakmazmış-gibi yapıyor. Rezalet!

Uyandı. Kız güzeldi ama... o ortamda! Çevrede tam bir sessizlik. Kıpırdadıkça uyku tulumunun taban bezinde yaptığı hışırtı, duyulan tek gürültü. Uzakta bir kuş çığlık attı. Belli belirsiz bir ses. Doğruldu. Tulumuyla birlikte. Öylece devinimsiz durdu bir süre. Kollarını çıkarmaya bile üşenerek. Karnı biraz acıkmış gibi. Daha çok bekleyebilir midesi. Ağzında acı bir tat. Aklında hiçbir melodi yok yine. Cinsel bir uyarılmışlık hissediyor. Hafif bir uyarılmışlık. İçinde bulunduğu durumdan ötürü pek keyif verdiği söylenemez. Kızın çıplak görüntüsü, pembe göğüs uçları aklından gitmiyor. Bekle gider. Hemen şimdi gider.

Bu kızı daha önce birkaç kez düşlemişti. Annesinin evinde eski ai-

le albümünü bir kez daha gözden geçirirken, babasının pek de fazla kalmayan fotoğraflarından birinden tanıyor onu. Yine aynı merak duygusu Kim bu kız? Altı erkeğin arasında objektife hafifçe gülümüyor. Yüzünün belleğindeki anlamı değişiyor. Bazen oldukça bilmiş bir gülümseme. Kendinden emin, küçümseyici, biraz da erkek işlerinde deneyimli, fettan bir ifade. Öbür yüz hüzünlü. Sadece hüzünlü. Başka herhangi bir karakter özelliği içermiyor. Biraz zeki görünüyor, hepsi o. Fotoğrafı çektiardıkları yer açıklık bir alan. Bir kır kahvesi. Ya da piknik alanı. Arkada birkaç tepe zirvesi görünüyor gibi, ağaçlık. Kız objektife bakmıyor, hayır. Şapkası küçük. Açık kumral, belki kızılımsı saçları dağınık. Rum dilberi değilse Karadenizli'ye benziyor.

İstiklal Caddesi'nde bir öğle vakti rastlıyor onlara. Hayır akşama doğru. Hava yağmurlu. Pastanenin önünden geçerken bir an duruyor, içeri girip girmemekte tereddüt ediyor. Önce bakıyor camdan. Pencere kenarındakilerden birinin buğuyu eliyle silerek açtığı küçük bir aralıktan göz atıyor. İkinci masada kalabalık bir grup. Önce babasını ayırımsıyor, sonra kızı. Girse mi? Babası nasıl olsa tanımaz onu. Yiyeceği portakalda vitamin bile değil daha, nasıl tanısın oğlunu. Giriyor. Grubun yanında, kenardaki masa boş. Babasının gerisinden, sandalye arkalığine sürünerek geçiyor oraya. Bir konyak söylüyor papyonlu yaşlı garsona, Fransız konyağı... Yan masada ince espriler, takılmalar. Belli ki biraz yerin özelliğinden; bir de kırdan ötürü. Yoksa kaba saba laf atmalar, bağırımlar, en yakası oyulmadık küfürler de duyulacak. Babasının yanında kahverengi kâğıt sarılı sigarasını tellendirip kibar kibar küçük kahkahacıklar atan Kasımpaşa'lı, "Ulan donunu toplayamayan karı, kara ...mım hiç toplayamaz!" diye söze karışabilirdi başka türlü aynı dişi hakkında ve elbette arkasından; ama şimdi iltifatlar ediyor, kızın unutkanlığını ve dağınıklığını sevimli bulup adeta övüyor. Bol bol da Fransızca lügat paralama. Kıyafetlerden, oturdan kafeye, esprilerden bakışlara kadar her şey Fransız. Ambiyans harika. Zor duyulur bir şarkı. Edith Piaf mı? Bu mekân şaşkınlıktan deprem görmüşse dönerdi şimdi Paris'teki kafelerde hangi müziklerin dinlendiğini duysa. Dizlerini bükmüş, gövdelerini öne doğru eğmiş bol giysiler içindeki zenci erkeklerin ellerini maymunu devinimlerle sallayarak

konusurcasına geveledikleri şeye müzik denildiğini duysa... Buradaki hiç kimse içine sindirebilir miydi? Sindirirdi ne olacak, insanoğlu her şeyi bütünüyle yutup öğütmüyor mu geniş midesinde. Aslında kafedeki ortama pek bir nostalji hissetmiyor. Yeterince tanımıyor, canlandıramıyor usunda. Daha çok altmışların o kocaman Amerikan arabalı zamanlarını sever o. Yeşil çimenli büyük bahçeli evler. Duvar ayırmaz birbirinden. Çocukluğundaki gibi. Gerçi bahçeler duvarlarla sınırlıydı o zaman. Beyaz pancurlu, sineklikli geniş pencerelerden radyo sesleri geliyor kulağına. Caz, kısık sesli Amerikan şarkıcıları, bir de Frank Sinatra. Ayrıca Türk sanat müziğinden en moda parçalar. "Benim gönlüm sarhoştur yıldızların altında..." Mutfak kapılarından komşu kadınlar yarenlik eder birbirleriyle. Üstlerinde moda mecmuası patronlarından kesilmiş puanlı bol elbiseler. Pazar günleri pikniğe çıkılır. Kamyonla, ya da Chevrolet, Willis marka pikaplarla. Tüm düşleri gerçekleşir o evlerde oynayan çocukların, oyunları düşlerdir aslında. Tamam da, ne işi var bu kızın onca erkeğin arasında. Belki tek neden o fotoğrafta rastlantı eseri yalnız bulunması. Babasının karşı cinsten başka arkadaşları da vardı elbet. Fakat kız şu anda da yalnız. Özellikle onun konuşmasını yakalamaya çalışıyor. Pek az konuşuyor, ancak alabiliyor Erdem sesi. Rum değil, basbayağı Türk. Belki Tıbbiye öğrencisi. İnsan bedeniyle ilgili açık saçık şakalar yapılırken hiç bozulmuyor. Canım bunun tıbbiyelilikle ne ilgisi var! Yandaki gece kulübünde çalışan bir şantöz de çıkabilir rahatlıkla. Hayır, pek zengin sayılmayacak (giysilerinin sadeliği ve biraz da eskiliğinden kestiriyor bunu) yine de görmüş geçirmiş bir aile kızı. Babası muhtemelen orta dereceli memur. Yüzü... Hiç de fettan bir anlatım yok. Birkaç kez göz göze geldiklerinde anladı bunu. Hüznü ve masum bakışlar. Sevgi arayışı içinde. Erdem'i beğendi, fakat hadi ne zaman yiyeceksin beni der gibi ihtiraslı bakmıyor. Kıza şimdiden ısındı. Sandığı gibi değilmiş. Bu heriflerin arasında işi ne peki süttten çıkmış ak kaşıksa? İşte kalkıyorlar. Belki çoktandır oturuyordular, belki Erdem'den rahatsız oldular. En çok da babası baktı yan yan, kim bu genç züppe diye. Erdem, bakışlarının tuhaf derinliğinden başka züppelik emaresi göstermiyor ki; o derinlik de kendi kusuuru sayılmaz, züppelik hiç sayılmaz. Ama insan kendi gibi görmez mi

başkalarını, kendi aklındaki düşünceler geçmez mi karşısındakilerde. Tanımadığı bu genç erkeğin aklının fikrinin yanlarındaki kızda olduğunu sanıyor babası. Öyle zaten; neden kıvırtıyor ki. Öyle ama, tamamen farklı... Bunu babasına anlatamaz, annesine de anlatamaz. Baba-sıyla o türden şeyleri konuşmaya pek fırsat bulamamıştı da, annesiyle arasında birkaç kez laf geçmişti. Başka konularda oldukça açık fikirli, düz davranan kadının iş cinselliğe gelince nasıl fesatlaştığını görmüştü böylece. Belki haklı olan hem annesi, hem babası; doğru ve gerçek on-lar; kendininki sapıklık... Bilemiyor. Bilemeyecek. Evet, kalkıyorlar. Kız tam kalkarken bir kez daha baktı Erdem'e. Kapiya yaklaşmakta adeta bilerek gecikiyor. Genç garsona bir şey söyledi. Evet, arkadaşla-rına da, "Siz çıkın hemen geliyorum" diyor. Tuvalet gidecek; hayır sa-dece pardösüsünü unutmuş. Belki başından beri aklımdaydı; gecikmek için numara yaptı. Bu fırsat değerlendirilmeli. Hemen kalktı Erdem, garsonun elinden kaptı pardösüyü kıza tuttu. Normalde pek yapmaz böyle şeyler, imgelemi ortamdan etkilenmiş olacak. "Sizinle muhakkak konuşmalıyım." "Neden?" Hayır, böyle anlamsız bir şey söylemiş ola-maz. Fakat söylüyor. "Çıkınca sağdaki ilk sokak içinde küçük bir pas-tane var. Oraya gelin, sizi bekliyor olacağım. Arkadaşlarınızı bir şekil-de atlatın, gelin." Kız evet ya da hayır anlamında bir yanıt vermiyor. Çıkıyor. Erdem de biraz oturup ardından... Daha mütevazı bir mekân burası. Ortalık vanilya kokuyor. Yıpranmış tahta masalar, iskemleler. Boza, salep küpleri. Ortasından geçen yatay çubuğa asılı tül örtüyor vitrin penceresini, yarı yarıya. Oturmuş bekliyor. Tam tepesinde sar-kaçlı saat. Onun tik takları... İşte geldi. Yüzü şaşkın; yine de geldi. Me-raktan ve onda tesis ettiği güvenden. Bundan pişman olmayacak. Kal-kıyor, sandalyeyi çekip yer gösteriyor konuğuna, bir muhallebi ismar-lıyor. Sonra hemen konuya giriyor "Bu heriflerle birliktesiniz, onları nereden tanıyorsunuz, onlarda ne buluyorsunuz bilmiyorum, lütfen kabalığımı da bağışlayın. Sizi uyarmak istedim. "Neye karşı?" diyor kız, sesi kadife gibi, Adalet Cimcoz'un kine hiç benzemiyor. Diksiyonu düzgün, vurguları anlamlı. O dönem de Türkçeyi düzgün konuşan in-sanlar varmış demek. Ekliyor "Ve siz kimsiniz?" Evet, iki sorusu da yerinde ve anlamlı. "Ben..." diyor Erdem. Ben kimim!? Ne diyecek sa-

hi? "Kim olduğumu açıklayamam, filmlerdeki gibi bir dost, öyle kabul edin. Bir dost... Yalnızca dost. Sizi izliyorum. Elli yıl sonrasında beri." Öncesinden demeliydi. Hayır o da anlamsız. "Sizi tanıyorum, epeyce önceden beri. Nereden tanıdığımı sormayın. Sizi uyarmak istedim; aslında ciddi bir tehlike değil. Neyin ciddi olduğu neyin olmadığı zaten tartışma götürür. Belki de ciddidir. Yani şu demin beraber olduğunuz insanlara karşı... Uyarmalıyım sizi. Yanlış anlamayın sizi öldürecek falan değil. Böyle bir şey değil. Ama onları bilirim..." Duraklayarak, kekeleyerek konuşuyor. Aman Allahım, neler söylüyorum ben, diyor içinden. Yine de susmayı başaramıyor. Bir an yan duvarı boydan boya kaplayan aynaya takılıyor gözü. Yüzü kıpkırmızı olmuş, sucuk gibi terlemiş. Beni deli sanacak, hem de sapık bir deli! Bakma oraya, bakma aynaya! Devam ediyor kendini biraz toplayıp. "Evet, onları bilirim. Özellikle birini... Sizin yanınızda oturan hani o şişmanca tipi de tanıyorum. Bir de Kasımpaşalı'yı... biraz. Hakkınızda siz gittikten sonra çok pis şeyler konuşuyorlar. Birisi yani nasıl söylesem sizi şey..." Gerisini nasıl getireceğini düşünüyor. Tatsız, ama gerisini de getirmeli "Sizi afedersiniz... duvara dayayıp nasıl... şey yapacağını anlatır hep ballandıra ballandıra. O tam karşınızda oturan sarışın tip... Dedim ya, en iyi onu tanırım. Akli fikri sizi yatağa atmakta. Bir kadın gördü mü aynı anda yatak gelir aklına. Hastaları hakkında bile olmadık şeyler anlatır. Yani bilmiyorum; belki bunlar pek anormal sayılmaz. Çok kişi var boşboğaz. Yine de uyarmak istedim. Yani onlarla gerçek bir dostluk kuramazsınız. Eminim sizin niyetiniz daha ziyade bu. Yani dostluk. Yani arkadaşça şeyler... dayanışma. Bakışlarınızdan anlıyorum... Onlar öyle değil. Öyle insanlar değil. Sarışın olan, bir de yanınızdaki şişman yüzlü... Şaşkınlıkla bakıyor kız. Tek kelime konuşmuyor. Sonunda açıyor ağzını; yine de bir şey söyleyip söylememek arasında kararsız : "Saçmalıyorsunuz siz, nasıl konuşabilirsiniz böyle!" Erdem afallıyor. "O yanımda oturan kişi, şişman yüzlü dediğiniz : benim abim." Mosmor oluyor Erdem. Boş konuşup bir salak durumuna düştüğü ya da gerçekten saçmaladığı için mi; hayır. İddialarının doğruluğuna hâlâ inanıyor sonuna dek, küçük bir yanılgı yüzünden iftiracı yerine konulacağı için ölesiye bozuluyor. Öfke içinde haline.

Şimdi ağzıyla kuş tutsa apaçık gerçeklerle kızı ikna edemez. "Bakın" diyor, "Onun abiniz olduğunu anımsadım." Aslında bir şey anımsadığı yok. İlk şaşkınlığını yenmek, bu kez karşısındakini afallatmak için bir şey yapmalı. Elini hızla yana doğru açarak istemeden olmuş gibi çay bardağını deviriyor. Üstüne dökülmesin diye ani bir çekiliş, kız küçük bir çığlık atıyor; garson yetişiyor. Masa temizleniyor, bardak kaldırılıp yenisi getiriliyor. "Abiniz de bu pis söyleşilere katılıyor, tabii sizin hakkınızda konuşmuyorlar onun yanında; ama o gidince baş konu siz oluyorsunuz yine" "Size ne?" diyor kız. "Beni bunun için mi rahatsız ediyorsunuz; tüm bunlardan size ne?" Hakikaten ona ne? Neden elli yıl geçmişteki bir genç kızın namusu kendinden sorulacak? Namusla hiçbir ilgisi yok bunun. Kıza bir şeyleri anlatmaya çalışıyor. Babasını anlatmaya çalışıyor. Babası gibilerin yaklaşımını... Oysa kız kalkmış bile. Sinirlenmiş. Allahaisınarladık bile demeden kapıya yürüyor. Mahvetti işi. Beceriksizce. Bu işin beceriklicesi nasıl olurdu onu da bilmiyor. Takip etse mi? Hesabı ödeyip hemen çıktı. Caddeye yürüdü. Doğru yönü bulabilirse onu yeniden yakalayabilir. Çıkışının üstünden iki üç dakikadan fazla zaman geçmedi. Fakat sağa mı yoksa sola mı yönelmeli? Belki de bir dükkâna girecek ya da sokaklardan birine sapacak. Yetişse ne olacak. Tekrar konuşamaz. Fırsatı kaçırdı. Onu uyarmalıymış. Neye karşı? Yanlış anladı. Hayır, keşke yanlış anlasaydı. Hiç anlamadı. Galiba deli sandı. Tutkulu, romantik manyaklardan biri. Tehlikeli ve yapışkan cinsinden. Bir tür yaklaşma denemesi sandı baştan. Evet neden anlamadı bunu; neden şimdi aklına geliyor? Ona yaklaşmak... Nahos bir şey değildi. Hatta bayağı hoş sayılabilir. Fakat baktı ki niyet farklı... Böyle bir niyeti olduğunu sezdirseydi, saçma sapan yalan yanlış ne anlatsa dinlerdi kız. Teşekkür dahi ederdi. Onu öbürlerinin erkek şımarıklığına karşı, kadınları aşağılamalarına karşı uyarmak; ağızlarına ellerine yüzlerine vurmuş hayasızlıklarını açığa vurmak. Tatsız ve aptalca... Tekrar görebilir onu. Nasıl olsa istediği yerde yine yakalayabilir. Bu kez daha akılcı planlamalı. Bu kez etkilenecek. Bu kez dikkate alacak söylediklerini. O halde kalbini ferah tutmalı. Git başka bir yere. Değiştir temayı. Evet, işte İstiklal caddesi... Kalabalık. Elli yıl, yüz yıl önceki halini solumak isterdi. Dolaşmak... Lokantalara, pastanelere-

re, dükkânlara girmek, iş yerlerine çıkmak. Eski insanlara yakından bakmak, onlarla konuşmak... Hani... şu anda niye canı sıkılıyor? O düşlerdeki coşkuyu duymuyor içinde. Yalnızlık duygusu yapışmış bağrına. Gördüklerinden hiçbirini bildik, dost değil. Tanıdık biriyle, duygudaşlığı karşılıklı biriyle rastlaşma olasılığı hiç yok. Herhangi bir Avrupa şehrinde dolaşırken de eski veya yeni bir tanıdıkla rastlaşma olasılığı zayıftır, yok değildir ama. Hiç değilse yaşarlar sokakta karşılaştığı insanlar... Canlıdırlar, hüznü de olsalar sıcak. Burada sil baştan yeni ilişkiler kurması gerekiyor; ancak düşünde bile olsa engelli. Elli yıllık zaman farkının etkisi, çevresindekilerin büyük bölümü artık ölü. Hayır, bahane bunların tümü, hata kendisinde, havaya girememesinde. Kötü bir film seyrederkenki gibi... Görüntü olmaktan çıkması gerek insanların. Başarabilirdi bunu, yapardı... Şimdi yorgun hissetmese kendini. Mekân ilginç. Gelecektekinin aynı aslında ama oldukça değişik. Apartmanlar, binalar daha yeni, ama daha eski gibi. Kaldırımlar... Ortadaki tramvay yolu farklı, lambalar da... Yağmur dinmiş, ıslak arnavut kaldırımını bulutun arkasından kurtulmaya çalışan güneşle pırıl parlıyor. Taşlar biraz daha iri. Takım elbiseli kravatlı bir yoksul geçiyor yanından. Bembeyaz tayyörü hafifçe ıslanmış berberden yeni çıkmış, lüle lüle saçları şapkasının kenarından sarkan çirkince bir kadın. Köşede duvarda kırmızıları göz alıcı bir afiş Yeni İstanbul Gazetesi'nin ilanı. Mekâna, yalnızca mekâna ve ayrıntılarına baktıkça böyle bir yerde bulunmaktan ötürü sevinç duyar gibi. İnsanlara baktıkça da sıkıntısı artıyor. Solmuş siyah beyaz fotoğraflardaki gibi değil hiçbir şey. Her şey canlı sanki, renkli, yine de bir şey eksik... Yaşamıyor. Farkediyor işte, yaşamıyor. Onlar mı yaşamayan, yaşamayan kendisi... O halde buradan gitmeli. Zaten tekrar nasıl bulacak koskoca caddede kız. Gitmeli... Bostancı'ya...

Şimdi Bostancı'da. Deniz yoluyla Kadıköy'e geldi. Hayır, Haydarpaşa'ya. Sonra trenle Bostancı'ya. Oraya göz açıp kapayana dek ulaştı. Arayı pek hatırlayamıyor. Gelmesi gereken yere vardı ya, önemli olan bu. İstasyon'dan çıkıyor. İstasyon pek değişik sayılmaz. Çevresininse geçmişteki haliyle alakası yok, on beş yirmi yıl önceki haliyle. Binayı kuşatan, birkaç ev. Onların da etrafında dört yanda bostanlar, ağaçlık-

lar. Denizin hangi tarafta olduğunu biliyor. Denize ulaşmalı. Biraz yürüyünce sağ yanda bir köşk. Bahçe içinde. Önünde patikadan biraz daha büyük atlı araba yolu. Yol denize doğru devam ediyor, sonra sola doğru kıvrılıyor. Tren yoluna koştur olmalı. Raylar buradan görünmüyor. Sağda iki bostan arasında bir geçit. Oradan yürürse denize ulaşabilir. Yürüyor. Burası gerçekten Bostancı mı? Köşkün bahçesine bakmış, kimseyi görememişti. İstasyondan ayrıldıktan sonra tek bir Allahın kuluna rastlamadı. İşte ilerde bir açıklık. Deniz orada olmalı. Evet, deniz... Dikildi biraz, çevresine bakındı, sonra oturdu kıyıda. İri çakıllı bir sahil... Su tertemiz. Hafif hafif şırıltıyor dalgalar. Arkadan bostanların kokusu geliyor. Sıcak bir ilkbahar günü. Öğle sonrası. Çok da sıcak değil, biraz puslu, nemli bir hava, yine de bunaltıcı sayılmaz. Salatalık kokuları. Bir arı yakınlarda bir yerde vızıldayarak uçuyor; işte görüş alanına girdi. Az ilerde solda bir dere ağzı. Bu Çamaşırcı Deresi olmalı. Dere ağzına yakın çakıllar azalıyor, topraklı kum baskınlaşıyor. Denize girenler. Paçalı mayolu iki kadın. Birkaç çocuk. Bağırtiları geliyor kulağına. Öteden bir motor geçiyor. Pat pat sesi sessizlik içinde masalsı. Arı iyice yaklaştı. Motor sesini bastırdı vızıltısı. Karşıda adalar. Evler pek net seçilmiyor. Hiç seçilmiyor hatta. Rüzgâr durumuna göre bazen epeyce uzaklar çok yakındaymışçasına seçilebilir. Nem durumuna göre değil, daha fazla rüzgâra göre değişir yakınlık. Bazen yüzlerce mil öteden Hürriyet Heykelini görürlermiş denizciler, birkaç mil ötedeymişcesine; rüzgâr yansımayı getirirmiş kilometrelerce öteye. Doğru mu? Büyülü, biraz da uğursuz bir duygu veren pus asılı havada. Oldukça yakından pat pat sesi gelen motor bile net görülüyor, en fazla yüz metre ötede denize giren çocuklar da. Bir köpek havlaması... Arkadan bostandan geldi. Herhalde şimdi oturduğu yer Hatay'ın hemen arkası. Tut ki tahmini doğru, Hatay'ın arkası, o zaman iskele nerede? Hani iskele? Canı sıkıldı; kalktı. İskeleyi yok etmesine mi, o uğursuz sise mi bozuldu? Hayır. İnsanların bu denli uzak, bu denli ruhsuz olmasına... İstasyona dönmeli. Döndü. Hangi yoldan döndüğünü anımsamıyor; aynı aralıktan mı biraz farklı bir yerden mi? Burası istasyonun denize uzak tarafı. Daha fazla bina görüyor. İşte çınar altı kahve. Oturuyor. Dışarıya. Başkalarından hayli uzağa. Dikkat

çekmek istemiyor. Çaycı çay getiriyor. İçerden radyonun sesi geliyor. Münir Nurettin... "Bir tatlı huzur almaya geldim..." Bir masada tavla oynanıyor. İki adam gazete okuyor. Sarımsı kâğıtlı, kara boyalı, gri fotoğraflı gazeteler. Nokta nokta gri fotoğraflı... Gerçi bu uzaklıktan noktalar seçilmiyor, ama biliyor ya, görebiliyor. Tavla oynayanlardan biri, orta yaşlı, badem bıyıklı adam hep bu yana bakıyor rakibi düşünürken. Neden ki? Nasıl dikkat çekmiş olabilir? Buralar için yabancı olmakla mı yalnızca? Yoksa bakışlarıyla mı? Hayır, adam daha çok aşağıya bakıyor. Evet, üstüne eski model bol bir pardösü bulmuştu, ya pantolon, ya ayakkabıları. Pantolonu o zamanlardaki gibi bol, ya kumaşı Kanvas! Altta da Caterpillar bot... Dizlerini büküp iskemlesinin altına sakladı. Pardösüsüyle de iyice kapadı önünü. Onlarla konuşmaya çekinmesi giysilerindeki gaftan ötürü mü? Sanmıyor. Üç ay, üç yıl, otuz yıl sonrasında ne olacağı konusunda mantıklı hiçbir tahmin yapamayacak ve yapamayan insanların bilmişliğine katlanmak... Suskun kalamazdı. Cahilliklerini yüzlerine vurmak isterdi, foyasını açığa vururdu hemen. Hayır, o da bahane. Yıldızlı, ince belli bardağından çayını iç ve yalnızca gözlemle...

Niye Bostancı? Bostancı'yı pek fazla tanımıyor aslında. Kolejdeyken bir arkadaşının dede evine gelmişti birkaç kez. Sonra da üç yıl önce şirketten bir arkadaşıyla... O arkadaşının teyzesinin evine, daha doğrusu teyzesinin kayınvalidesinin evine... Denize yakın bir köşktü. Güzel bir bahçe ortasında. Küçük, şirin bir köşk. Üç katlı. Teyzenin kocası ölmüş, kayınvalidesiyle yaşıyor. Erdem'in arkadaşının karısı da o evde çocuk yuvası açmak istiyor. Teyze köşk hayatından bıkmış; bakımı gerekiyor binanın, temizliği ısıtması sorun artık; apartman katına yerleşmek niyetinde. Bir de yaşlı kadın ikna edilebilse. Bahçede ağaç altında oturdular. İş çıkışı güzel bir akşamüstü. Çay içtiler denize karşı. Yaşlı kadın uysal ve iyi yürekli. Bir de bazı konularda inatçılık etmese. Aslında anlatılanlardan çıkan, basbayağı bunamış, yine de teyze pek seviyor, kondurmak istemiyor. Üç koca eskitmiş yaşlı kadın. Hayatı hayli renkli, hareketli geçmiş. İkinci kocasıyla on yıl Roma'da yaşamış... Yağmur başlamıştı. İçeriye geçtiler. Yedi sekiz basamak çıkılarak girilen kapı doğrudan salona açılıyor. Yaşlı kadın sofada oturuyor,

büyük bir koltukta. Kadına yakın bir koltuk gösteriyorlar Erdem'e, arkadaşları teyzesiyle mutfığa gitti. İhtiyar kadın gülümseyen bir yüzle sabit bakıyor. Pencereye doğru. Erdem'in selamını aldı göz kaydırmadan. Güzel bir yüz. Etkileyici. Bembeyaz saçlar. Erdem daha dikkatli bakıyor. Gülümsedi belli belirsiz. O fotoğraftaki genç kız ihtiyarlasa aynı bu kadın gibi olurdu. Biraz daha dikkatli bakıyor : Kalitesiz filmlerdeki yapay yaşlandırılmış genç suratlar misali kadıncağızın yüzü. Bir oyun oynamak istiyor : "Hanımefendi, beni tanıdınız mı?" "Hayır" diyor kadın yine Erdem'e bakmadan. "Eskilere gidin biraz. Öğrencilik yıllarınıza!" Yaptığı terbiyesizlik apaçık. Tanımadığı yaşlı bir kadınla dalga geçmek. Teyze duysa mutfaktan bozulurdu. Kadın kafasını çevirip ilk kez dikkatle bakıyor yanında oturan gence. "Tanıdım!" Aaa, tanıdım, diyor. Şimdi ne olacak?.. Erdem ciddileşiyor. İhtiyarın gözü hâlâ üzerinde. "Sen Kemal'sin." Bu kez kanı donuyor Erdem'in. Başka bir şey soramaz, kalakalıyor. Arkadaşı döndü yanlarına. Az önceki kısa diyalogtan habersiz, o gürültülü konuşmasıyla başka bir şeyden söz ederek. Erdem'in dikkati duvardaki birkaç fotoğrafta, bir de yaşlı kadının yüzünde. Kalktı. Fotoğraflardan birine yaklaştı. Bir düğün fotoğrafı. Gelinlikli kız!.. Şapkalı kızın aynısı!.. Yanında o şişman yüzü adam. Yine sinekkaydı tıraşlı. Kolundaki kim? Evet, biraz değişik görünüyor, fakat Kasımpaşalı değil mi? Babası nerede?

Uyku tulumundan sıyrıldı. Biraz terlemiş. Böyle üşütebilir. Eşofmanın üstüne kazağını geçirdi gene. Dışarı çıkmak zor geliyor ancak çıkmalı. Biraz da acıkmış. Buna rağmen bir şeyler hazırlamaya üşeniyor. Çadırı açtı. Ayakkabılarını geçirdi ayağına. Bağcıklarını bağlamadı, uçlarını içine soktu. Doğrularp çıktı dışarı. Hafif bir rüzgâr var. Güneş dağınık bir bulutun arkasından solgun ışıklarını gönderiyor. Az sonra kurulup parlayabilir. Bundan hoşlanmaz. Dereye yürüdü ayaklarını sürüye sürüye. Kenarında iyice gürleşen çimenler, şırıl şırıl su... Dipte parlayan beyaz taşlar anlık bir sevinç ısıldattı gönlünde. Tekneyle kıyıya yanaşırken, açılan bir pencereden anlık vuran güneş yansıması gibi. Uçakla sisli bir şehre inerken şu batıdakine benzer dağınık bir bulut ardından kesintili parlayan ışık gibi. Yüzünü yıkadı. Su buz... Birkaç yudum içti. Yeniyile kuruladı gözlerini. Zirveye baktı. Öbür zirvelere doğru

kaydı gözleri. Lacivert dağ dizilerine. Biraz daha aşağılara inince gri, kahverengi ve yeşil hakim oluyor... Hiç kimse görünmüyor. Az önce uzaktan çığlık atan kuş da yok ortada. Bir kelebek, hatta sinek bile. Büyüğe bir taşa oturdu. İstemeye istemeye aşağıya baktı bu kez. Çadırlar orada. Çevresinde kimse göze çarpmıyor. Bir yerlere gitmiş olmalılar topluca. Yürüyüş yapma isteği uyanıyor içinde tekrar. Aşağıya yürümeli bu kez. Çadırların yanından geçer, sol yandaki düzlüğü aşarsa tatlı bir inişle on dakikalık bir yürüyüş sonunda göle ulaşır. Bu göl öbürlerinin yanında en gösterişsiz. Olsun, değişiklik olur. Pek fazla kendini zorlamadan. Ayakkabılarını güzelce bağladı. Küçük tuvaletini yaptı. Bu kez koca kayanın arkasına saklanması gereksiz. Artık gidebilir.

Dere boyunca yavaş bir yürüyüşle inmeye başladı. Güneş bulutun arkasından iyice kurtuldu, endişeye ne gerek, kuzeyden daha yoğun bulutlar geliyor. Ya ıslanırsa. Yağmurluğunu almadı. Boş ver. En çok bir saat sonra geri dönmüş olacak. Güldü. Okulundaki iki müstahdem geldi aklına. Birbirleriyle sürekli çekişmeleri. İkisi de Sivaslı. Biri uyanık geçiniyor, öbürü saf. Uyanık bahçedeki çimenleri çiçekleri suluyor hortumla, saf yanından geçerken görmemiş gibi yapıp baştan aşağı ıslatıyor zavallıyı. Sık uğradığı bir kaza! Fakat artık kaza olmadığını fark edebiliyor, çıkışıyor arkadaşına "Yahu ne manfaatın var, boyna ıslatıyon beni. Ne manfaatın var yahu? Ne manfaatın var?" "Ne manfaatın var" okulda uzun süre en çok tutulan söz oluyor. Birisi herhangi bir şakadan muzdaripse hep aynı şekilde isyan ediyor gaddar arkadaşına "Yahu ne manfaatın var!" Önceleri adamın sözünü salaklığına bağlardı, sonradan kesin bir gerçekliğin doğal ifadesi olduğunu kavradı. Sıradan insan için basit şakaların, her şeyin somut bir menfaat anlamı bulunmalı. Ne menfaatin var dağa çıktın. Ne menfaatin var işi terk ettin. Ne menfaatin var yüzüstü bıraktın her şeyi.

Yürüdü. Neşesi arttıkça adımları hızlandı. Kayaları sekerek aşmaya başladı. Çadırlara elli adım kadar yaklaşınca sola döndü. Açıktan geçti düzlüğü. Hafifçe yükseliyordu arazi az ilerde. Zaten o noktaya varınca gölü görebilecekti. Daha da hızlandı. Tümseğin tepesine vardığında yüz metre kadar aşağıda yaklaşık bir buçuk kilometre ötedeki yeşilimsi maviliği gördü. Başka bir şeyi de : Bir grup yaklaşıyordu kendi-

ne doğru. Yaklaşık iki yüz metre kadar uzaklıkta. Beş kişi. İki kız. Geri dönmek yakışık almazdı şimdi, ama hoşlanmamıştı hiç bundan. Yoksa kendini mi kandırıyordu. Çadırlara yaklaşması, buraya gelmesi birilerini görme beklentisinden almamış mıydı itkisini? Özellikle kız görme isteğinden. Yok canım, dedi kendine; böyle bir ruh hali içindeyken ilk kez karşılaştığı bir kıızı tekrar görmek için can atıyor olamazdı. Kesinlikle doğrudu son düşündüğü. Can atma boyutunda değil, belli belirsiz bir letafet beklentisi... Olamaz mıydı? Belki. Yine de böyle bir şey için şu zurnayla karşılaşmaya değmezdi. Adımları yavaşladı. İşte kızlardan biri o kız. Erkeklerden biri de malum dümbelek.

"Selam! Çadırınızdan çıkmışsınız bakıyorum." O kıızı bunu söyleyen, neşeli, çınlayıcı sesiyle. Öbürü de,

"Merhaba" dedi biraz isteksiz. Diğerleri daha da yaklaştıklarında gözleriyle ya da çok alçak sesle selamladılar onu. Erdem ancak burun buruna geldiklerinde yanıtladı herkesi donuk ve kuru bir sesle.

"Merhaba.

Kızın ilk gördüğündeki hafif durgun ve çekingen hali kalmamıştı şimdi. Dağ havası ve yürüyüşün etkisiydi herhalde. Çok da canlı, sağlıklı görünüyordu.

"Bize katılın diyeceğim ama herhalde aşağıya iniyorsunuz, yolumuzdan çevirmeyelim. Karşı kıyıdaki boğalara yaklaşmayın. Siyah olanı felaket. Öbürlerini de kışkırtıyor."

"Dikkatli olurum, sağol" dedi Erdem bu kez yumuşak sesle. Kızın gözlerinde daha meraklı bir ısıltı vardı sanki. Belli ki Murat, hakkında bazı şeyler anlatmıştı. Kalıbını basardı olumsuz şeylerdi bunlar, bilemezdi ki asıl ilgiyi olumsuz özellikler uyandırır.

"Gördüğün gibi yağmur yağmıyor. Yağacağa da benzemiyor" dedi Murat biraz gergin. "Biz sabaha karşı çıkıyoruz. Gelmek istersen sen de gel.

"Çıkacağımı zannetmiyorum" dedi Erdem. "Zaten yağmur yağacak. Boşuna niye havaya gireyim." Bu tahmin işinden fazla anlamazdı aslında. Yağma ihtimali yüzde elliye elliydi zannınca. Fakat kamışa kamışla cevap vermek istemişti.

"Sen bilirsin" dedi adam. Öbürleri yola devam edip çadırlarına

ulaşmak için sabırsızlanıyorlardı. İkinci kız yan gözle süzüyordu, o yana dönünce kaçırdı bakışlarını. Bu kısa yolculuktan adamakıllı yorulmuştu herhalde, kampa varıp ayaklarını uzatmayı düşünüyordu; sonra da bir şeyler yemeği.

"O zaman akşam bize katılın" dedi kız. "Ateş yakacağız. Yiyeceklerimiz fena değil. Hem öyle çok getirmişiz ki dönüşte geri taşımayı hiç düşünmüyorum. Güldü. Ona öbürleri katılmadı. "Yani bizi yükten kurtarmanız için çağırmiyorum. Eğlenceli olur. Yani daha çok bizim için. Lütfen gelin."

"Adam belli ki kafasını dinlemek için gelmiş" dedi ukala. "İsrara gerek yok. Çadırımızın kapısı herkese açık. Çadırımızın fermuarı demek daha doğru."

"Teşekkür ederim gerçekten" dedi Erdem. "Arkadaşıım haklı. Geleceğimi hiç sanmıyorum." Adamın ismi hatırıındaydı, kasten söylememişti yine. İsimleri kolay tutamazdı belleğinde; bununkini sabahtan bu yana tutmuştu her nasılsa.

"Siz bilirsiniz" dedi kız, biraz üzülmüştü ancak bozulmamış görünüyordu.

"Sizlere iyi günler dilerim ve iyi akşamlar."

Aynı dilekle yanıtladılar Erdem'i, sonra ağır adımlarla devam ettiler. Erdem de aşağıya.

Gönlünde hafif bir sızı göle yaklaştı Erdem. Morali bozuk bir şeker hastasının canının tatlı çekmesi gibi bir şeydi bu. Öylesine derindi, öylesine bezdirici duyguların altında kalmıştı ki, varlığını güçlükle anımsatıyordu. Suyu yaklaşıyordu, ama niye? Karşı kıyıdaki boğalar yeni geleni görmüş, kafalarını kaldırmış bakıyorlardı. Durdu. Grup tümseğin gerisindeydi artık ve görünmüyordu. Evet, niye gidecekti ki göle? Yüz adım bir şey kalmıştı, daha fazla yaklaşmak istemiyordu. Döndü. Geniş bir kavis yapıp, yukardaki sık kayalıkların kenarını izleyerek kampa uzak yoldan çadırına dönecekti. Fakat bunu da istemiyordu canı. Canı hiçbir şey yapmak istemiyordu. Az sonra karanlık çökecekti. Orada öylece kalakalmalıydı, açıkta, ayakta ve bir başına. Onun da hiçbir çekici yanı yoktu doğal olarak. İstemeye istemeye yürüdü. Çadıra girip kıvrılıp yatmak... fermuarı çekmek. Uyku tulumunun fer-

Akşam tepesi pırıl pırıl görülen, aşağılara indikçe yavaş yavaş karanlığa yenik düşen şu ikiz kaya duvar gibi ürperticiydi eşiginde olduğu şey. Yalnızca kendiliğinden üşüşen anılarla meşgul olabilmmişti henüz. Bu da bir şeydi. Aşağılarda yani şehirde, yani onca hayhuyun arasında üç beş saniyeden fazla geçmişle baş başa kalamıyordu insan. Bu onun için yeni bir şeydi. Bayağı da iyi bir şey. İyiden öteydi... Mutluluğa benzer bir şey hissetti. Kuzeyden esen serin rüzgârla birlikte doldu ciğerlerine. Eski mutluluk anlarındaki gibi beklentilerle yüklü bir serinlik değildi içini dolduran. Daha çok kendinden hoşnutluk, daha çok kendini güçlü hissetme şu andaki haliyle. Zirveye baktı. Az sonra minik bir bulutca örtülecek ışıltılı sivrilige. Onunla boy ölçüşebilecek halde duyumsadı kendini. Rahatça boy ölçüşebilecek halde.

Minik bir kuş pırr uçuverdi ayaklarının dibinden. Çakıl taşları yuvarlandı sol yanındaki dört beş metrelik dik inişten. Daha uzaktan doluşmak için koca bir kayanın arkasındaki görece daha küçük kayaların üstünden aştı birkaç kez. İşte birden görünmüştü çadırı. Yüz elli metre kadar uzakta. Onunla aynı yükseklikteydi şimdi. Yamaçtan koşut yürüyecekti. Hafif hafif salınıyordu tente. İşte çadır onu gözlüyordu, bir saat kadar önce, "Ayrılma buradan, otur beni bekle!" dediği sadık ve uslu bir köpek gibi.

Güzel bir yemek hazırladı kendine. Korunağın içine yerleştirdi ocağını, yaktı, çorba hazırladı. Kremalı mantar çorbası. Çorbasını içmeden kahve suyunu koydu. İlk kez bu denli iştahlıydı, aşağıdakilerin yemek davetine inat. Peksimetini hazırladı. İki çeşit peynirini, tuzlu sardalyasını, yaz helvasını, kalan kanyağını. Hava serinlemişti. İçine yeleğini giydi, üstüne yağmurluğunu aldı. Işık azalınca bu da yetmeyecekti, kazağını da giymek zorunda kalacaktı. Yok deve dedi, gerekirse; fakat her şey sırası gelince. Son sınırdı, hatta iyice üşüyünce yeni bir şey giymekten hoşlanırdı. Rüzgâr kesildikçe aşağıdakilerin belli belirsiz sesleri geliyordu. Bu yanda ise bir gece kuşunun üç dört dakika aralıkla duyulan çığlığı cevap veriyordu onlara. Biliyordu, yalnızca tek bir yönde insan vardı, karanlıkta kilometrelerce çapında bir alanda başka hiç kimse yok. Neşelendi azıcık. Çorba lezzetliydi. İçini ısıtmıştı üstelik... Daldı....

Geliyor... Kaleciyle birlikte kafaya çıktı. Bir de arkasındaki defans oyuncusu. Islanmış döne döne süzülen top yaklaştı. Splash!... Su ve çamur zerrecikleri fışkırdı yağlı meşinden. Kalecinin yumruğu değildi bu; o sıyrarak geçmişti şakağını, topa çarpan kafasıydı. Üç kişi tek bir vücut çamura düşerlerken anladı bunu ve o saniye kaleye baktı... Amaan, dedi kızarak kendine. Böyle muhteşem bir manzara önünde, yanında sadık çadırın titreşiyor, hâlâ aklına gelene bak! Kanyaktan büyük bir yudum çekti.

Günlerden ne? Hâlâ Çarşamba. Haftanın yarısı ve en kötü bölümü bitti. Yarın Perşembe. Şirkettekiler Cumanın havasına girmeye başlamışlardır. Hatta bu akşamdan iyi bir lokantaya gidip pahalı yemekler yer, Fransız şarabı içer birkaçı. Eminim birçokları şu anda benden bahsediyorlar. Pazartesiye gelir, diyorlardır, bekleyin! Evet, bekleyin, daha çok beklersiniz. Birbirinizi çekiştirin. Ne kadar güzel, ne kadar lüks mekânlara giderseniz gidin şirketinizden kurtulamazsınız, orada olup bitenleri kurar durursunuz kafanızda. Bakın sizden binlerce metre yüksekte ben de sizi düşünüyorum. Ama en çok birkaç dakika. Yarın belki bir dakika. Ondan sonra hayır. Bitirdim sizi.

İçinde bir boşluk duydu. Ne var ki öyle büyük bir boşluğun içine düştü ki eskisi, o da yitip gitti. Özlediği şey şirketteki yaşamı değil. Ne idare binası, ne dünya gezileri, ne iş arkadaşları. Bir zorlu düşünce olarak durmadan aklına gelmesi alışkanlıktan. Gündelik yaşamın koşulladığı buna benzer ne gereksiz zorlu düşüncelerle solucan yaşamına çevirmişti yaşamını. Aynı şeyler hâlâ didikliyordu beynini... Aysun'la zaman zaman iyi kaynatır. Kafa dengi olan daha çok Rifat ve Orhan. Özellikle Orhan. Üç ay önce o da ayrılmıştı işten. Keşke ayrılmıyaydı; işinde bayağı yetenekliydi. Artık ne fark eder ki. İlginç sohbetler geçirdi aralarında. Karakteri biraz zayıftı. Öyle insana kazık atacak karakter zayıflığı değil, güçlülere, zorlanmalara göğüs germede güven verici olamama anlamında. İş hayatında sık sık saflaşmalar, karşılıklı çatışmalar yaşanır ya, Orhan genellikle çekinik kalırdı. Erdem'se arkasını rahatlıkla dayayacağı tipler arar çevresinde. Bulur mu? Bulamaz. Sonuna dek güvenme ölçütleri hem somut gibidir, hem de soyut. Kırta bayıra gitse, ya da bir barda hır çıksa, kavgada, dövüşte kime güvenir örneğin;

başına böyle bir şey gelmedi, ama gelse! Gündelik sürtüşmelerde mert tavır almak ya da alamamak da önemli. Bazen de eleştirir kendini şimdiki gibi, arkadaş mı seçiyor, yoksa savaşa girerken asker mi? Herkeste muhakkak bir kusur bulması gerekli mi? Sonra yine karakterine döner : Sorular tam tersine çevrilir : Fakat mertlik önemli değil mi? Dövüşte olmasın, sadece gündelik yaşamda, sıradan ilişkilerde. Yiğitlik modası geçmiş feodal bir kavram mı hakikaten? Hayır, bizzat Orhan, sağlamlığa hayranlığından söz etmez miydi sık sık. Evet, "yavşakizm" diye bir kavram kullanan o değil miydi. Uydurduğu terim günümüzün değerini simgeliyordu, hatta günümüzün en önemli değerini. Uyum sağlamak için benimsenmesi gereken rolü. Yavşak olmak, yani mertliğin karşıtı olarak laçka karakter göstermek, yavşakizm, yani zekâyı ve bilgiyi aptalca ve düzeysiz zevkler için kullanmak, küçük çıkarlar için kaypaklık etmek. Orhan, Erdem'in okuma gözü gibiydi. Hangi kitaplar çıkmış son aylarda, ne gibi ilginç bölümleri var içlerinde, neler oluyor ülkede, neler tartışılıyor, kim neyi savunuyor; hepsininin bilgisini hap hap ondan alırdı. Formülleştirdiği yükselen değer in hangi alanda, nasıl ve ne kuvvette hakim olduğunu örneklerle anlatırdı hocası. Ancak tüm anlattıklarına karşın bildikleri bir yanda yaşamı öbür yandaydı, uyum sağlayabiliyordu her ortama pek de sıkıntılı görünmeden. Çoğu okumuş için bilmek yeterliydi, her şeyi bilmek ve bildiklerini bir kenara koymak. Bilgileri buzdolaplarındaki sosisler gibiydi acıkılınca yenen, parlak kuşe kâğıtlı dergiler gibiydi sıkılınca göz gezdirilen, sonra unutulup giden. Erdem'se zaten gördükleri ve bildiklerine Orhan'ın anlattıkları eklendikçe daha da çekiliyordu toplumdan. Darda kalmadıkça kimsenin yüzüne vurmazdı kusurlarını, çekilirdi. Yalnızlığına çekilirdi. Bu bir bahaneydi belki yalnız kalmak için. Dikkat ederdi de içe dönük ya da dışa kapalı hemcinslerinin hemen hepsinde görürdü kendindeki özellikleri. Gerçi bir şey daha vardı; ne içe dönüktü o tipik anlamda, ne de sosyal olarak dışa kapalı. İşte bak onlardan, yani karakterlerini hiç tutmadıklarından ayırdı şimdi ve bundan bile burukluk duyuyordu. Burukluk birikiyordu. Otuz sekiz yıllık burukluk birikintisi. Koca bir boşluk duygusu. Her şeyi bırakmış olmanın, yaşamındaki hiçbir şeye gönülden bağlanamamanın başarısızlığı. Şirketten ayrılı-

şı, oraya bir daha dönmeyeceğini bilmesi değildi eziklik yaratan; geçmiş yaşamına, az çok sevdiği hiçbir şeye geri dönemeyeceğinin sezgi-siydi. O kadar da boş değildi yaşamı; bir şeylere bağlanmış, bir şeyleri sevmiştir; ama bundan sonra ne olacaksa olacaktı; geçmişteki kadar da sevmeyecekti hiçbir şeyi, hiçbir şeye gönülsüz de olsa bağlanamayaca-ktı. Yaşarsa...

Ayşe ne yapıyordu acaba şimdi? Hiç düşünüyor muydu onu, hiç özlüyor muydu? Herhalde biraz özlüyordu; belki de çok... Gerçek, şık-ların tümünde birden vardı aslında. Hepsi de üzücüydü. Yeniden ev-lenmesi de evlenmemesi de. Nefret etmesi de kötüydü, beklemesi de. Onu ilk gördüğü an. Kaçan topu yakalamak için sahanın kenarındaki piste giriyor. Koşu antrenmanına hazırlanan iki kızıdan uzun boylusu düzgün bir vuruşla kucağına atıyor topu. İşte bu Ayşe. Uzun boylu es-mer. İlk bakışta ne kız be dedirtecek cinsten sayılmaz. Yine de baktık-ça çekiyor insanı. Baktıkça ağına alıyor. Erdem öyle kolay paçayı kap-tıracak adamlardan mı! Ağa takılsa bile umutsuzca çırpınmaz, zıplar, bir yolunu bulur, kurtulur. Ama ondan kurtulmadı. Başlangıçta biraz ne oluyoruz, dedi; sonra bırak gideceği yere kadar gitsin, dedi ve o uçurum gibi derin yeşil gözlere teslim oldu. Yavaş yavaş... Erdem o dönem bir arkadaşına yardım ediyor, bir takımı çalıştırıyor. Kız antrenman yaptıkları yere geliyor son haftalarda. İlk karşılaşmadan sonra birkaç kez selamlaştılar. Sonra Erdem onu evine bıraktı arabasıyla, sonra çık-maya başladılar. Sanki önceden planlanmıştı her şey. Her şey senar-yoydu bir filmde izlediğine benzer. Asıl vurgunu kızın hikâyesini din-ledikten sonra yedi. Belki kendindeki gizli psikopatlığa yakın bir şey bulmuştu o hikâyede; belki cesaretli, çıkıntı kişiliklere sempatisinden kapılmıştı dinlediklerine. Yoksa Esin'e benzer bir şeyler mi görmüştü kızda? Gerçi alt tabakadan geliyordu kız ve ne fiziksel tipi, ne aile ya-pısı Esin'den bir şeyler çağırıyordu. İşin gerçeği, ayaktakımından çı-kanlara özel bir sempati duyduğu da söylenemezdi Erdem'in. Babası Zaza Kürtü'ydü, annesi Süryani. Ailesini görünce bu kızın nasıl bir mucizeyle onların kızı olduğuna şaşmıştı. Eciş bücüş bir kadın, çehre züğürdü bir adam. Fransa'da yaşıyorlardı, ikisi de işçiydi orada. Liseyi bitirince apar topar Türkiye'ye yollanmıştı Ayşe. Kırdığı cevizler yü-

zünden. Birkaç macerasını öyle doğallıkla anlatmıştı ki, Erdem'in ağzını açık bırakmıştı. Sinirlenmişti ilkin, surat asmıştı, ardından anlamıştı ki tutuluyor. Tanıdıkça Erdem'in hayreti daha da arttı, hayret'i arttıkça hayranlığı büyüdü, daha sonra tüm bu duygular yerini yine yavaş yavaş can sıkıntısına bıraktı. Hayreti arttı, çünkü o acayip yeni yetmelik maceralarına karşın tümüyle mazbut bir kızdı. Yanına bir Hollywood jönü otursa dönüp bakmazdı. Yok dönüp bakardı, dalgasını geçer şamatasını yapardı, hepsi o. Tüm evlilikleri boyunca da sürdü bu. Erdem kendine pay çıkarmak için Ayşe'nin de gözünün başkalarına kaymasını isterdi bazen, hatta daha ileri gitmesini bile istemiş olabilirdi; ama yok! Üstelik insanı çatlatacak kadar verici, iyi niyetliydi. Anası babası da öyleydi, güzelliğini değil, kalbini, dürüstlüğünü ebeveyninden aldığı söylenebilirdi. Biraz boş kafalıydı yalnız, okumaz etmezdi... (Kendisi çok mu dolu kafaydı sanki.) İyileri kırmamak için iyilik numarası yapılabilir mi? Kızı, anasını, babasını, teyzesini kırmamak için yıllarca iyilik numarası yaptı Erdem. Sadece numara yapmak için uyumlu olunmazdı herhalde, içinde de buna yatkın bazı parçalar vardı demek ki; yine de sonuç olarak denk gelmemişti bir şeyler. Gittikçe artan bir basınç yaratıyordu uyumluluk, gittikçe katlanılmaz bir boğuntu.

Onunla mutlu anlarından biri canlandı gözünde. Levent'te bir yerde gece kulübünden çıkmışlar, kafaları iyi, yağmur altında birbirlerine sarılmış yürüyorlar. Eve daha çok var. Ayşe kulağına şarkılar söylüyor. Biri "Singing in the rain!" Sonra "Strangers in the night." Başka bir anı : Floransa'da Duomo'ya yakın bir sokak kafesinde oturuyorlar. Önlerinden Türk profesörlerden biri geçiyor. Tabii tesadüf değil bu, kongre zamanları yüzlercesi bir şehirde toplanır, Erdem'de bir sponsor olarak o nedenle buradadır. Adamın ilgisini onca güzel kadın arasında Ayşe çekiyor; çapkın bir bakışla yaklaşıyor; son anda Erdem'i ayırımsayıp uzaklaşıyor. Kemal Can'ı emziriyor. Erdem yaklaşıp öpüyor. Ertesi gün uzun bir tatile çıkacaklar. Mutlu muydu o zamanlar? Bir yanıla mutluydu. Numara yapan yanı. Öbür yanı hiç ölmedi. Ölmek ne, uykuya bile dalmadı. Öperken dahi bir gözü ona bakıyor; öbür gözü aynaya. Senin yaşamının anlamı bu mu? diye soruyor; kü-

çümseyici...

Bırak şu tatsız konuyu. Bırak can sıkıcı anıları.

Annesi geliyor bu kez usuna. Bir an acıyor kadına. Şu an yalnız. Tek oğlu, tek çocuğu haftalardır aramıyor. Dört beş ay öncesine dek o bakımdan huzurluydu. Haftanın üç dört gününü annesinde geçiriyordu. Rahatına geliyordu her şeyden önce. Akrabaların ziyaret sıklığı artana dek. Belki ziyaret sıklıkları artmamıştı da Erdem'in uyumu azalmıştı. İkisi de aynı kapıya çıkar. Ölmüş kocasını hâlâ seviyor olmalıydı. Bunu belli etmezdi pek, onu yitirmiş olmaktan fazla mutsuz görünmezdi; belki de müzmin depresyonunun altında yatan en önemli nedendi onsuzluk. Yok canım, dedi içinden; babamın sağ olduğu zamanları da bilirim. Acıya, üzüntüye, yalnızlığa katlanabilirliği çok yüksekti kadının, kronik depresyonundan olsa gerek. Bazen içinden kızardı bu yönüne, bazen takdir ederdi. Soğuk, kolay kolay aldırılmaz, güçlü yönünden kendisine de vermişti üstelik, bunun için teşekkür borçlu olmalıydı. Her neyse, oğlunu özlemesi, ara sıra o yüzden ağlaması yüksek bir olasılıktı, fakat yeni durumuna da gayet güzel uyum sağlayacağı, pek de dünyasını karartmayacağı kesin gibiydi. Demek ki gereksizdi acıması. Kimin işi tıkr tıkr gidiyordu ki şu dünyada! Birlikte yaşamak hem rahat ve sıcak, hem de aşırı sıkıcıydı. Her anne gibi aşırı şefkat ve ilgi gösterirdi çocuğuna, yemeği istediği an hazır önüne getirirdi, ütüsünü yapardı... Öyle aşırı istekleri de yoktu hatta hiçbir şey istemezdi. Fakat Erdem neyle ilgiliyse onunla fazla ilgiliydi kadın. Tek bir gün herhangi bir işte çalışmamasına, öğrenimini keyfe keder yarım bırakmasına karşın iş idaresinden internete, futboldan yatırım fonlarına, tıptan ilahiyata varıncaya dek her konuda akıl verebilirdi. Bir yere kadar katlanabildi buna. Nermin hanımla telefonla görüşüyordu. İstanbul'da düzenlenecek bir konferansa hangi yabancı yazarların davet edileceği konusunu... Araya girip akıl vermeye kalkınca ipler koptu. Üzücüydü belki böylesi. Üzülmenin gerekip gerekmediğini çıkaramıyor.

Onu da götürmüştü bir keresinde kongreye. Stockholm'e. Hollanda'lı bir bayan profesör annesine bayağı benziyordu. Orada burada otururlarken birçok kişi geldi masalarına, bir şeyler sordular. Bü-

yük bir ciddiyetle alıyordu selamı, sonra soruyu hiçbir şey anlamamasına karşı her seferinde büyük bir dikkatle dinliyordu, karşısındaki birtirdikten sonra, "Özür dilerim. Hiç anlayamadım" diye karşılık veriyordu. Yabancı dil bilmediğinden Türkçe söylüyordu bunu. Kongreler, konuk davetleri hep eğlenceli yanlarıyla çıkmıyor yüzeye. Adnan bey bir keresinde tutturmuştu; rakiple oyunun kurallarına göre boy ölçüşmek gerekliydi. Bir şirket ve bir olaydan bahsetmişti iştahla. Prag'da bir bara götürmüşler erkek konuklarını; tabii yanlarına hemen bilinen kadınlar gelmiş. Oradan ayrılıp dağılırlarken herkesin kolunda birer hatun. Sabırsızlık artmış ve bekliyorlar. Şirket yetkilisi yüzer dolar tutuşturmuş konuklarının ellerine... Adnan bey gerçi konuyu açtığına pişman olmuştu olmasına ama, Erdem'in içine çok önceleri düşmüş malum kurt iyice şişmişti. Savunma düzeneklerini çöktürmüştü duydukları. Hiçbir zaman çok değerli bir iş yaptıklarını düşünmemişti o güne dek, bir yandan da profesyonel kurallar içinde yapılabileceğin en iyisini yaptığına inanmıştı. Bilip de anlamak istemediği gerçek ortadaydı oysa. Profesyonelliğin dışına çıkması istenilmiyordu ki kimseden; profesyonelliğin sınırları genişti. Çok genişti. Problem oradaydı. Ahlakçılık taslamazdı Erdem, doğru hangisidir, adil olan nedir inceden inceye kafa yormazdı, yine de onun gibi biri için bile hayli genişti sınırlar.

Üşüdüğünü hissetti. Üşüme bahaneydi. Keyfi kaçmıştı. Neredeyse karanlık olmuştu. Biraz çadıra girip ısınmalı, sonra çıkmalıydı dışarı. Bu gece erken bastırmazdı belki uykusu. En azından birkaç saati dışarda geçirebilirdi. Girdi içeri. Fenerini yaktı. Tulumunun üzerine uzandı fermuarı açmadan. Uykunun bedeni ağırlaştıran, hayallerini uçurmaya başlayan ince pelerini atılacak mıydı bakalım üstüne. Hayır, yakın zamanda değil. Gözlerini birkaç dakika kapalı tuttuğunda anladı bunu. Peki, şimdi ne yapmak isterdi burada yatmak yerine? Ayşe'yle bir lokantada güzel bir yemek yemek. Ya da İstanbul dışında rahat bir otelde tatil keyfi çıkarmak. Dağa silah zoruyla çıkartılmamıştı ya, böyle şeyleri pek istese şu anda yapıyor olurdu. Memnunluk duymalıydı şimdi. Memnunluk duymak için çıkmamıştı ki dağa. O zaman halinden yakınması şımarıklıktı. Zaten halinden dolu dolu hoşnut anları ne

kadar sürerdi ki, gereksizlik duygusunu kışkırtacak bir bahane bulurdu anında.

Savruldu yine çok gerilere. Can sıkıntısı dediği şeyi on yaşından beri biliyor, ama insan geçmişin sıkıntılarını daha seyreltik anımsar, mutluluklarını daha yoğun. Altmışlı, yetmişli yılların arabaları... Kapısını açıyor, sessizce süzülüyor birine. En çok eski Taunuslarını severdi. O koku. Onun kokusu. Benzin, sigara, motor yağı ve kir kokusu karışımı. Sanki duydu şu an bu kokuyu. Hareket ediyor külüstür ve kanatlandırıyor hayallerini. Uçuyor kırlarda, dağlarda, ormanlarda. Yolun bitmesini istemez. Kasabaların şehirlerin içine girmeyi de. Tanıdık tanımadık birtakım insanlarla karşılaşma, düşlerinden sıyrılıp tatsız gündelik yaşamların yankısız lakırdılarına katlanmak zorunda kalmak demektir, evlerin sıklaştığı yerlerde yavaşlamak. Genellikle uçsuz bucaksız tarlalardır içinden geçtikleri, o daha çok ormanları, dere kıyılarını yeğler, ama bozkır da idare eder, eğri büğrü bakımsız şehirlerdense. Arabalar. En büyük tutkusu. Gazetelerden, dergilerden, reklam broşürlerinden resimlerini keser, biriktirir. Her birinin nitelikleri ezberinde, kaç kilometre hız yapabildikleri, özellikle beygir güçleri; ille de beygir güçleri... Babası sorar arada, şu arabanın markası ne, kaç silindir, hangi konforlara sahip; o da motor gibi yanıtlar. Koltukları kabarır adamın, övünür amcalara. Parlak fotoğrafları duvarlarını süsleyenlerden birini kendi başına kullanacağı günleri iple çeker çocuk. Yüz bin dolarlık devasa arabalara binmiş, tüm camlarını sıkı sıkıya kapamış, içerde salak salak müzikler dinleyip çevreye böceksi bakışlar fırlatan şimdiki hımbıllara benzemeyecektir o. Genellikle ajan olacaktı, dedektif ya da; birilerini kovalayacaktı veya birileri onun peşine düşecekti. Arabası dıştan aynen beğendiği herhangi bir araba gibi. Yalnızca görünüşte. Motoru, her yanı yalnızca onun için özel düzenlenmiş oysa. Beygir gücü dört yüz değil, bin. İki yüz kilometre değil üç yüz kilometre sürat yapabilir. Önünde, yanlarda, arkada makineli tüfekler gizli. Kovalayanlara karşı yere yağ fışkırtır, sis salar. Plakaları içerden kumandayla değiştirilebilir. Lastikleri patlamaz, kaporta ve camlara kurşun işlemez. Derelerden, gölcüklerden su almadan geçebilir.. James Bond ya da Mayk Hammer maceraları bir yandan esin verirdi düşleri-

ne, öte yandan aptalcasına kısır gelirdi. Sıkıcılaştığında kendi de girerdi romanların içine, biraz hareket, biraz değişiklik katardı. Sonra yine resimli dergiler. Karaoğlu ve Tarkan... Tedrisattaki ırkçı tarih kitaplarının sayfalarıyla, romanların resim kareleri birleşiyor, Erdem'in yüzü Moğol yüzlerine dönüşüyor. Bıyıkları sarkık, büyünce bıyık bırakabilir, aşağı da sarkıtabilir; ah, bir de gözleri çekik olsa! Moğol gözleriyle atın üstünden keskin keskin bakmak... Aynanın karşısına geçip kaşlarının uçlarını kaldırıyor. Belinde kılıcı, omuzunda sadağıyla, yıldırım gibi geçen atının üstüne fırlıyor.

Yine üşüdü. Eskiden böyle değildi, çabuk üşümezdi. Gerginlikten olacak. Ya da az yemekten. İçkisinin bittiğini düşündü. Hayır, küçük bir şişe likör kaldı, ama kesmez. Zaten yarına da lazım. Bu iyi değil. Az sonra dışarda oturacak ve içkisiz. Keşke biraz fazla alsaydı yanına. Aklına geldi Biraz ot getirmişti. Neden hemen şimdi içmiyordu. Bir şey mi bekliyordu, bir konuk mu, paylaşacak. Sahi neden hatırlamamıştı şimdiye dek. Canlandı. Çantasını açtı, zuladan çıkardı sarmalarını.. Işıktaki kontrol etti. Islanmamış kopmamışlardı üçü de. Naylonda koruduğu için ıslanmazdı ya, ezilip kopabilirlerdi onca sallanıp yuvarlanma sırasında. Tütünleri dökülmesin diye iki uçları büküktü. Birini cebine attı, ikisini geri koydu.

Dışarı çıksa ve tüm çevreyi güçlü ışıklarla aydınlatılmış bulsa. Büyük zirvenin altında. Ortalık yemyeşil. Çimenler yeni ıslanmış, beyaz güçlü ışıklar altında pırıl pırıl. Onu bekliyorlar. Futbol oynayacaklar. Alanın büyük bölümü taşlardan kayalardan temizlenmiş. Düzgün mü düzgün, halı gibi. Topu ona doğru şutluyorlar. On iki on üç kişilik bir grup. Çevrede başka kimse yok. Tek bir seyirci bile. Olsun, daha güzel... Çocukken, ilkokulda durmaksızın futbol maçı anlatırdı. Bir spiker gibi, fakat hiç durmaksızın. Hayali bir yıldız oyuncusu vardı. Elebanto Elbarangez... Top ona geldi mi gol demektir. Her yirmi otuz saniyede bir de gelirdi aksilik bu ya. Meşin yuvarlak yıldızın ayağına geçince heyecan ve ses daha da yükselirdi. Gittikçe sık aralıklarla yinelenen "Elebanto" haykırışları ve sonunda "goooooooool!" Bezmişti evdekiler, annesi babası, hatta komşular. Kendi başınayken anlat derlerdi, git bir odaya orada anlat. Uzaktan gelen boğuk çığlıkları bile çıldırtırdı

milleti.

Çıktı dışarıya. İlk anda pek soğuk gelmedi. Hava tamamen açık değil, yıldızlar göz kırpmıyor şurada burada. Ay henüz çıkmamış sahneye. Güzel bir akşam. Murat iddiayı kazanabilir. Umurundaydı sanki. Az önce kalktığı taşa oturdu. Arkasına da feneri koydu. Aşağıdaki birkaç çadırda belli belirsiz birkaç ışık titreyiyor. Hani ateş yakacaklardı. Yakmadıklarına göre o yöne bakması gereksiz. Dönüyor zirveye doğru. Feneri yine arkasına geçiriyor, şavkı gözünü alıyor insanın.

Zirve neredeyse parlıyor. Yine hem çok yakın hem çok yüksek. Ayışığını buradan göremiyor, ama belli ki zirve görüyor. Berrak ve teniz vahşilik. Ulaşılmaz ve ürkütücü görünüyor. Bu onun aldatmacası. Kışkırtıyor muazzam görünerek. Meydan okuyor. Öte yandan zıpa-asa uzanacak sanki tepesine, koşsa varacak. Karanlıkta kalan büyük kara kütlesi alıkoyuyor onu fırlamaktan. İnsanı bir pençede paramparça edecek pusudaki bir kara ayı misali duruyor yemlik kuş gibi gösterdiği tepesinin altında. Fark edilince daha da pervasızlaşıyor, sanki homurdanıyor. Gel diyor, cesaretin varsa gel. Bu karanlıkta, o yirmi beş otuz metrelik parlayan uca erişmek için karşı konulmaz bir istek kabarıyor içinde. Yolu biliyor nasıl olsa. Rota basit. Yitirse de çok geçmeden gene bulabilir. Geceyarısı tırmanmayı deneyen çıkmış mıdır acaba? Belki... Dağ eğitimi fena sayılmaz. En zor kaya eğitimlerine katıldı. Eğitimcilerden bile iyiydi. Gerçi belge alamadı. Yine biriyle kapıştığı için. Son gün ukala bir eğitimciyle az daha birbirlerine giriyorlardı, bağırdı çağırdı, küfretti, kampı terk etti ve bir daha da uğraşmadı. Yukarda sertifika sormuyorlar ki. Kendi grubun varsa, hele yalnız tırmanıyorsan. Evet, bu karanlıkta dahi oraya çıkabilir. Pek de zorlanmadan. Hava böyle gider, yağış olmazsa sabah Murat'ın grubu ve kız da çıkarlar yukarı. Bir de bakarlar Erdem yan gelmiş yatıyor zirvede. Ne o yahu, çok geç kaldınız, diye dalga geçer onlarla. Ama niye? Niye yapacak bunu? Kime neyi gösterecek? Tüm yaşamı bir şeyleri kanıtlama peşinde geçti. Başkalarına değil, hayır, benliğine. Mesele orada, bıktı. Bıktı ispatlamalardan da, şu puşt şu tatmin olmaz benliğinden de. Evet, otur oturduğun yerde. Otur ve kafanı dinle. Döndü yine önüne. Biraz daha baksa, biliyor; korkuyor, belki de kendini alamayacak.

Kalktı. Fenerinin aydınlatabildiği dört beş metre yarıçapında bir alanda ağır ağır dolaşmaya başladı. Isınmak için zıpladı, ara ara çömelip kalktı. İşte yarım ay ilerdeki tepenin ardından apaçık göründü. Ortalık hafifçe aydınlanmaya başladı. Arada duruyor, mutlak sessizliği dinliyor. Arada pelerinli bir kadının ağır adımlarla geçişi gibi hafiften bir rüzgâr uğultusu. Işıltılı sivri kayalık hâlâ göz ediyor. Derin bir nefes çekti. Burada sonsuzluğa çok yakın. Burada yüce şeylere bir el atımı uzaklıkta. Burada Tanrıya çok yakın. O sakallıya da sempati duyar. Gerçi hiçbir yapıtını okumadı. Onun ağzından yorum yapan üç beş kitap, hepsi bu. İkisini hakkında bildikleri de sınırlı. Biri daha soyut, daha güçlü, ama korkutucu. Sakallı olan daha az soyut, daha az güçlü ve sempatik. İkisini de birlikte barındırıyor bilinç dağarında, birbirleriyle ne denli çelişmeler de. Orhan'a göre acayip bir şey değil bu. Marksistlerin hemen hepsi din konusunda olmasa bile başka başka alanlarda bildiklerine ters davranır. Temel bir nedeni var mı söylememiştii; belki tamamen psikolojik kaynaklı, kişiliğiyle ilgili şeylerden, eveleyip gevelemesine gerek yok belki karakter zayıflığından, korkak taraflarından ötürü. Dinlere inanmıyor, – sadece nostalji olsun, şenlik olsun diye Ramazanda birkaç gün oruç tutar – ne var ki Tanrıyı gözden çıkarmıyor. Biraz masonların Tanrı inancına benziyor inancı, biraz gizli bir korkuya dayanıyor. Dindarlar her güzelliği Tanrıya bağlarlar ya, her iyiliği, her akıl gösterisini ona bağlarlar; Erdem'in tanıtılma metodu bunun tam tersi. Kötülükleri Tanrıya bağlayarak varlığını tanıtıyor onun. Dünyada bunca savaş var, ölümler, hastalıklar, doğadan ya da insan elinden çıkma bunca felaket. İnsanın insana yaptıkları. İnsan soyunun insanı çılgına çeviren ihtirası, caniliği, aptallığı. Küçücük çocukların haykırışları, yakarışları. Ölümcül hastalıklardan kırıışları, dinmeyen ağırlardan kıvranıışları. Öksüz kalışları. Bunca yoksulluk, bunca işkence, bunca adaletsizlik. Eziyet çeke çeke ölen hayvancıklar, yanan ormanlar, kanalizasyon çukurlarına dönüşen denizler... İnsan denen kendini bir bok zanneden aptal yaratığı birisi var etmiş olmalı. O kendiliğinden üreyemez. Bu iş bir tesadüf olamaz. İlahi bir tezahür ya da şeytani... Bunca haksızlığı planlayan, acı çekenleri izleyip keyiflenen bir güç olmalı. Bunca şeyi birisi bilerek isteyerek yaratmış, son-

ra da kıs kıs gülerek seyrediyor olmalı...

Öfkelendi. Sunturlu bir küfür attı zirveye. Daha yüksek sesle bağırarak yineledi küfürünü. Isınmıştı. Değişik birkaç küfür denemesi daha yaptı. Rahatlamıştı. Hatta biraz keyiflenmişti de. Oturdu taşının üstüne. Artık bir sigara yakmanın sırası. Önce bir su içmeli. Yirmi adım kadar ötedeki dereciğe yürüdü. Diz üstü çöküp bir hayvan gibi içti suyunu ağzını daldırarak. "Biz buyuz aslında" dedi yukarıya. Biz sadece buyuz, bizimle dalga geçmen gerekmez. Bizim acılarımız nasıl oyalayabilir seni... Kalktı. Sarhoş olmuştu içmeden. Hatta başı dönüyordu hafifçe. Birden kendini bir tuhaf hissetti. Kendinde miydi değişiklik, etrafta mı? Sanki çok daha aydınlanmıştı ortalık. Sanki zaman durmuştu. Tüm sesler yuvalarına çekilmişti, tık yok! Rüzgârı bile hissetmiyor. Bacaklarının ağırlığını yitirdiğini duydu. Tüm vücudunun hafiflediğini. Birkaç adım daha attı. Yanılmıyordu. Yere biraz kuvvetli bassa sanki havalanacaktı. Tüy gibi hafifti. Ortalık da futbol sahası gibi aydınlatılmış. Düz.. pürüzsüz... Korktu. Kalbinin çarpıntısını duydu. Davul gibi vuruyordu, hızlı değil, fakat çok güçlü. Dumm Dumm... Tokmak kendine getirdi onu. Ne oluyordu böyle? Geçici bir yükselme hali... Bazı zamanlar içkiyle birlikte sigara içtiğinde olur birkaç dakika. Ama bu daha kısa ve çok daha yoğun. Korkup çekilme-se uzayıp yayılacaktı belki. Karanlıkta geniş adımlarla yürüdü, şaşkın. Fenerinin başına geçti yine. Cebinden sigarasını çıkardı. Yakıp yakmamakta kararsız kaldı bir an. Sonra battı balık yan gider diye düşündü, ateşe uzandı. Şişesini hafifçe kaldırıp yaktı sarmayı alevi söndürmeden.

Derin bir nefes çekti içine. Esrarı daha önce üç kez denedi. Anlatılan o masalsı ruh hallerine giremedi. Biraz bünyeyle ilişkili bunların etkisi, biraz da kişinin beklentileriyle. Sarhoş olan insan ne olmak istiyorsa o olur. Getiren arkadaşı, kafayı bulamadığını görünce daha iyisini, daha kuvvetlisini getirmişti, sonuç aynıydı. Belki kendini kastığından, rahat olamadığından, yarım duble rakı içmişcesine bir his, o da belki yalnızca sigaradan; çünkü sık sigara içmediğinden kâğıdı da aynı etkiyi yapar. Üçüncü denemesinde akşamüstü deniz kenarındaydı arkadaşlarıyla. Hava rahatlamasına uygundu. İşte o zaman güzel şeyler hissetmişti. Pek belirgin şeyler sayılmaz yine de, sigaradan birkaç derin

nefes çekmenin ötesinde şeyler : Zamanın akışının yavaşlaması, kaygıların hafifleyip havalanması, renklerin canlanması, sabit şekillerin devinimlenmesi... Hepsi on on beş dakika, belki daha az. Dağa da iyi gelir, kafasını toplamasına yardımcı dokunur diye getirmişti. Aylardır duruyordu evde. Kötü gelse ne olacaktı ki, bir Aydede vardı burada bir de kendisi.

İşte ateşi yaktılar. Bu bir varsanı değil, gerçekten yaktılar. Önce belli belirsiz bir parıltı; bir dakika geçmeden büyüdü. Odun falan bulunamaz burada. Ağaçların başladığı yer en az bir iki kilometre ötede. Ancak tek tük kuru çalı parçaları. Sağdan soldan topladıkları çöpleri, öteberiyi yakacaklar. O yüzden kısa sürecek şenlikleri... Dikkatle baktı. Seçmeye çalıştı alevin başındaki tipleri. Çok uzak. Buradan seçilmiyor. Birkaç derin nefes daha çekti ciğerlerine. Boş ver, dedi içinden. Yakarlarsa yaksınlar, başında kim olursa olsun; sana ne! Dağ başında bile otursa, sadece ve sadece kendiyi yalnız kalmayı arzuluyor da olsa, demek ki az ilerde insanların bulunduğunu, o insanları sevmese de, hatta onlardan nefret etse de, az çok yakın olduklarını bilmek, hatta belki kendisine birçok yönden benzeştiklerini hissetmek, – belki de o yüzden nefret ediyor – ateş yaktıklarını görmek, ateş başında konularını az çok bildiği, küçümsese de kendine yakın gelen bir sohbete daldıklarını kestirmek ona keyif mi veriyor ne? Evet, böyle bir şey hissettiği doğrudu; ama yalnızca bir yönüyle ele alıp biraz abarttığında. İşin asıl yönü herhalde o değildi. O olsa ne çıkar. Bu yüzden kızmaz kendine. Benliğine bir şeyler kanıtlamaya çalıştığı zamanları çok geride bıraktı. Gerçekten böyle mi? Hiç izi kalmadı mı ispat tutkusunun? Erenlere mi karıştı şimdi gerçekten? Ermek mi? Böyle bir iddiası olduğunu hiç bilmiyor. Kendini pek kandırmaz. Hiç mi hiç yok böyle bir şey. Sadece bir merak. Sadece yalnızlığa doğal bir tepki duygusu. Aslında yapayalnızlığından hoşlanmıyor değil. Aksi halde iki yüz elli adım yürür ve o da varır ateşin başına. Pek de fena karşılanmaz üstelik. Belki Murat bile sevinir geldiğine. Neden bilmiyor; hiçbir sebep bulamıyor, ancak Murat, şimdi, yani uzaktayken onun için daha tehlikeli. Kalıbını basar, durum böyle. Ne için, nasıl tehlike? Bilmiyor. Her neyse, boş ver!

Ateş baktı yine. Çevresindekileri görmeye çalıştı. Gördü de. Altı kişi. Biri Murat, öbürü kız, biri öbür kız; bir orta yaşlı adam ve iki erkek daha. Bayağı net görünüyorlar. Sesleri duyulacak neredeyse. Ateş de kuvvetli. Çok parlak. Isısı hadiyse yüzüne vuracak. Neler konuşuyor olabilirler? Gülüyorlar. Neşeli bir şeylerden söz ediyor olmalılar. Bir şeyle dalga geçiyorlar. Neyle olabilir? Sinemayla. Türk fimleriyle mesela. Şimdi olduğu gibi Sesler duyulmaz. Başoğlan esasen pek esp-rili, matrak bir çocuktur; kız yaptığı şakalarla gülmekten kırılır; kırılır kırılmasına da senaryo yazarının aklına iyi bir espri gelmediğinden neler söylüyor, bir türlü duyulmaz. Yine sessiz sahneler. Daha doğrusu müzik duyuluyor, konuşmalar verilmiyor. Senaryodan tasarruf. Dış sahne : Erkek kıza parmağıyla işaret ederek bir yer gösterir, bir şey. Enteresan bir manzara örneğin; kızın ilgisini çeker. Heyecan ve neşeyle ağzı kulaklarında oraya bakar ama bakar bakmaz tamamen farklı bir yönde başka bir yeri gösterir o da erkeğe. Araba efektleri : Asansör motorunun sesine benzer bir uğultu çıkaran otomobil yaklaşır, gelir, durur. Uğultu hiç azalmaksızın birdenbire biter. Yenidoğmuş bebekler en az bir yaşındadırlar. Polisler hep tutuklarlar. Türkiye'de polislerin tutuklama yetkisi olmadığı halde, böyle bir laf hayatta hiç geçmediği halde Türk filmlerinde polisler ısrarla tutuklar... Söyleşi devam ediyor. Her biri yeni bir abuk ayrıntıyı yakaladıkça, öbürleri kahkahâlarla gülüyor. Sesleri oldukça net. Sanki yirmi adım ötedeler.

Birden korktu. Böyle bir şey olamaz. Ateş de azalmış, sönmeye yüz tutmuş bu arada. Yüzleri artık iyi seçemiyor, fakat hâlâ yakınlar. Böyle bir şey olamaz!.. Ayağa kalktı. Fenerinin yaptığı bir ışık oyunu mu? İyice kıstı lambayı. Bu arada ateş de iyice söndü. Artık kimseyi göremiyor. Yirmi, en çok otuz adım ötedeydiler. Aşağıya doğru yürüdü. Çadırını bayağı geride bıraktı hızlı adımlarla. Bir taşa takıldı ayağı, az daha düşecekti. Ayıldı birden. Saçmalama dedi, kendine. Çok uzaktalar. Seslerini duyamazsın, yüzlerini hiç seçemezsin... Korkusu söndü birden, neşeye dönüştü. İndiği yirmi beş otuz adımı kahkahâlar atarak geri döndü. Fenerinin zayıf ışığı olmasa yönünü de kaybedecekti. Taşını buldu el yordamıyla, oturdu. Gözlerinin yaşını sildi. Biraz daha kıkırdadı kendi kendine. Sonra ciddileşti. Gerçekte hiçbir ses gelmiyor-

du etraftan. Rüzgâr uğultusu bile. Hafiften bir su sesi. Yandaki dere-
ciğin. Hiçbir şey görünmüyordu. Ayaklarının altında ot olacak birta-
kım uzantılar. Bir de çadırının on adım ötedeki karaltısı. Ay da kapan-
mış. Gökyüzünde şimdi ancak birkaç yıldız seçilebiliyor zayıfça. Bura-
da inin cinin top attığı yerde tek başına. Kalbinin sesini bile hissetmi-
yor. Sanki ölmüş. Sonsuz bir karanlıkta bitişi bekliyor. Güldü. Her şe-
ye rağmen durumundan memnundu. Elinin yandığını hissetti. Can
acıyla izmariti kalmış sigarayı attı yere. Kaç dakikadır bırakmamıştı
demek ki onu. Birkaç parçaya ayrılmış ateş yerde parlıyordu. Minna-
cık kor parçacıkları... Oturduğu yerden ayağını uzatıp bastı üzerine.
Kendine gelmişti galiba. Fenerinin alevini yükseltti. Yerdeki yaz helva-
sı paketini açtı, büyük parçanın tamamını iştahla yedi.

Ateş falan görünmüyor nicedir. Yiyecek içecek bir şeyi de kalma-
dı. Üşenmezse kendine bir çay yapabilir. Belki sonra, şimdi değil. Bo-
ğazında bir düğüm. Ne zamandır duruyor bu düğüm, küçük bir şey;
zaman zaman büyür şimdiki gibi. Yutkunuyor. Yutkunmakla ilgili de-
ğil, biliyor. Bir şey içmekle de geçmez; hele şu an bulabileceği tek şey
olan buz gibi bir suyla hiç... Yine Esin... Yaklaşık yirmi beş yıldır kafa-
sındaki birinci obje. Onunla bir zaman muhakkak karşılaşacak. Gitti-
ği her yerde bilinçli bilinçsiz sağına soluna bakıyor. Bir yerde muhak-
kak karşısına çıkacak. Karşılaştıklarında nasıl görecekler birbirlerini,
tanıyıp tanımayacakları şüpheli. Ne söyleyecek biri öbürüne, ne hisse-
decekler? Esin'in böyle bir sorunu belki de hiç olmamıştı. Erdem bili-
yor, benliğindeki yarı hastalıklı abartılmış bir tutku. Yitirdiği, özlem
duyduğu tüm şeyleri yüklediği bir imge nesnesi sadece o. Karşılaşılar
gerçekliğin hiç de kurguladığına benzer bir yanı olmadığını ayırımsaya-
cak belki; ama olsun. Zaten böyle bir şey mümkün mü? Esin'i tekrar
görüp de tüm bu özlem boşunaymış demesi mümkün mü! Birkaç kez
aradı. Babası emekli olunca İstanbul'a yerleştiklerini biliyor. Bir kere-
sinde yurtdışına çıktığını söylemişlerdi. Orada mı yaşıyor, gitti geldi
mi, bilmiyor. İstanbul'da çok bakıyor çevresine. Yurtdışı gezilerinde en
ilgisiz ülkelerin en ilgisiz kentlerinde ona benzer bir kadın gördü mü
yüreği hopluyor. Yirmi yirmi beş yıl önceki Esin'i bir görüşte nasıl
ayırt edebilir?

Böyle rastlaşmalar yalnızca filmlerde olmazmış. Nerelerde kimlerle karşılaşmadı ki. Londra'da caddede yürürken İstanbul'daki kapı komşusu çarptı omuzuna. Roma'da maça gitti, önünde oturan iki tip Türk'tü. Karşılaşma boyunca dedikodu yapıp durdular, Erdem'in iyi tanıdığı bir kıızı çekiştirdiler daha çok. Çekiştirme öyle mi! O sözcük hayli kibar ifade sayılır duymak zorunda kaldığı hikâyelerin, sıfatlandırmaların yanında. Dayanamadı, sonlara doğru uyardı adamları : "Biraz susun da maçımızı seyredelim!" Olamaz! Arkalarındaki İtalyan, Türkçe konuşuyordu, demek ki anlıyordu Türkçeden. En çok da ha-vaalanlarında karşılaştı birileriyle. Ahmet'le karşılaştığı gibi...

Uçağının yolcu kabul vaktini bekliyor. Bir kulağı anonsta, gözü gazetesinde, duvara yaslanmış, dikiliyor. Geçen yıl kış. Demek bir yıldan fazla olmuş... "Sizin adınız Erdem mi?" Yanından sokulan şişmanca, iri yarı bir Türk. İlk bakışta tanıyor : Ahmet. Şaşırp heyecanlanıyor, ama yüzü buz gibi; sanki şaşırp heyecanlanan o değil. "Evet" diyor sakın, ama soran gözlerle, tanımamış gibi. "Ben Ahmet. Çocukluk arkadaşın. Tanıyamadın mı beni?" Elini uzatıyor. "Ha, Ahmet, şimdi tanıdım seni" diyor bizimki, uzatılan eli lakaytça sıkarken. Ahmet ha! Ne kadar sık aklına gelir halbuki. İlk karşılaştıklarında nasıl kucaklaşacaklarını bile düşünmemiş değildi hani. "Eee, ne arıyorsun buralarda?" Karşısındaki karşılaştığı soğukluktan bozulduğunu gizlemekte zorluk çekiyor. "Görev icabı yurtdışı çıkışlarım oluyor." Biraz daha böbürlenmeye karar veriyor belki de "Hatta daha çok dışarda çalışıyorum denilebilir." O da Erdem'in ne yaptığını soruyor, feri birden sönmüş gözleri kırgın, garipsemiş. Erdem kısaca anlatıyor. Ahmet de kendinden bahsediyor biraz. Sonra Erdem'in uçağının anonsu. Ayırılma vakti geldi. Pek önemsiz bir ayrıntıyı merak etmiş gibi soruyor son anda

"Ya, bizim Esin'den hiç haber alabiliyor musun?" Ahmet şaşıyor. Yanıtı gecikiyor :

"Bilmiyor musun?" "Neyi bilmiyor muyum?" "Esin vefat etti... Geçen yıl... Trafik kazasında ölmüş. Ben de çok sonra öğrendim. Böyle maalesef..."

Erdem oradan ayrılıyor. Ahmet'le tekrar el sıkışıp sıkışmadıklarını

anımsamıyor. En berbat uçak yolculuğu. Yere inmek bilmiyor uğursuz alet. Yaşamının en önemli imgesi artık yok. Duygularını nasıl tanımlayacağını bilemiyor. Hüzün dese değil, düş kırıklığı? Hayır. Kendine acıma... anılarıyla kederlenme... Belki hepsinin karışımı yoğun bir sıkıntı duygusu; işin tuhafı biraz da keyif... Özgürleşmenin verdiği keyif. Uçakta durgun. Durmadan içiyor. Yanındaki iki arkadaşına hiçbir şey söylemiyor. Zaten ne söyleyebilir ki.

Ahmet yalan mı söylemişti. Kuşkulanmıyor da değil. Çünkü havaalanında karşılaşmalarından üç ay kadar sonra eski Doğu Berlin'de taksiyle giderken gördü onu : Esin'i. O diyemez kesinkes, ama ona çok benzer biriydi. Taksiyi durdurdu, parasını fırlattı, geriye koştu. Uzun siyah pardösüyü hemen gördü yeniden. Kız soldaki sokaklardan birine girdi. Erdem de peşinden. Hayli kalabalık bir çarşıydı. Her yana bakındı; yer yarılmış içine girmişti kız. Oradan oraya dolaştı yarım saat-ten fazla deliler gibi. Yoktu. Nasıl bulacaktı ki. Bir yanılısama olması ihtimali çok daha yüksekti onu gerçekten görme ihtimalinden. Hem görse neden Berlin'de görecekti ki. Nedeni belki de belliydi. İstanbul'dakinden ya da Türkiye'nin başka bir kentindekinden çok daha fazla arıyordu gözleri Esin'i dışarı çıktığında. Belki dışarıya çıktığında gündelik sıkıcı yaşamının sınırlarını daha kolay aşabildiğindendi. Belki ya da belki... Ne fark eder; artık Esin yoktu ve bunun ilk anlardaki gibi özgürleştirici bir etkisi de yoktu. Herhangi bir şey, hiçbir şey hissetmiyordu.

Ahmet'in ölüm ilanını gazetede gördüğünde de fazla etkilenmedi başlangıçta. Yakalandığı elim hastalıktan tüm çabalara karşın kurtarılamamış. Başkomiser Ahmet... Hafifçe sırttı ilandaki keyifle gülen fotoğrafı gördüğünde. Yalnızca ben kaldım ha! Sözüünüzü tutmadınız, ikiniz de sözüünüzü tutmadınız, ikinizinki de intihar değil, dedi halinden memnun surata. Yalnızca ben kaldım öyle mi! Ama sözünü tutmayan sizlersiniz! Biliyorsunuz bunu. Yalnız bıraktınız beni ha! Yalnız bıraktınız...

İyice üşüdü. Soğuktan değil içinden gelen bir ürpertiyle. Çadıra girmek istemiyor yine de. Girse saatlerce dönüp duracağını biliyor. Hiç uykusu yok. Ayağa kalktı. Birkaç kez zıpladı. Tekrar oturdu yeri-

ne. Taşı ısıtmıştı altı. Oturmak daha iyiydi. Ahmet'i havalanından önceki son karşılaşmalarından gözünün önüne getirdi. "Ben kimim?" diye sormuştu bir polis. Ses biraz tanıdık geliyordu ama çıkaramamıştı. Zaten çıkarsa da hemen söylenmezdi ki sen şusun, diye. Gözbağını dikkatli şekilde açtı önündeki adam. Buz gibi olmuş yeni kurumuş suratına sıcak, yumuşak parmakları değdi, bağı çözerken tedirgin edici bir yakınlıkla. "Beni şimdi tanıdın mı?" "Tanıdım" dedi Erdem. Böyle bir karşılaşmayı yeğlemezdi; gerçi buradaki her şey gibi bu da istenmeyen sürprizdi. "Nasıl sıyrıcağsın bakalım şimdi yakanı?" Odada başka kimse yoktu. Ne demeliydi ki yanıt olarak? "Herkes nasıl sıyrıyor ya da sıyıramıyorsa öyle!" dedi keyifsizce. Neşeli olması beklenemezdi zaten, on gündür şubedeydi. Örgütten atılalı neredeyse iki yıl oluyordu; kimseyle bağlantısı kalmamıştı. Böyle çok daha zor gelmişti içeri düşmek. "Hakkında tek bir ifade var. O da bir sempatizanın ifadesi. Sana yardım edeceğim, sıkma canını. Herhalde kurtarırsın. Mırıldanırcasına alçak sesle söyledi bunları. Başka hiçbir şey söylemedi. Ne gülümseme ne bir şey. Çıktı gitti. Ne nasihat, ne gösterişli bir yardım teklifi, ne böbürlenme... Hakikaten o günden sonra işkence kesildi. Pek abartılı bir işkence değildi belki, ama yine de dayanması güçleşmişti. Bir hafta sonra da mahkemeye gönderilen büyük bir grupla yollandı Selimiye'ye, oradan da tahliye...

Gözü sulandı. Bu kez Ahmet için. Pek olmazdı bu ama birden sulanmıştı işte. Ayıplamadı kendini, zaten kısa sürdü. Gözleri daha ne acıları kaldırmıştı hiç yaşarmadan.

Güldü. Bu kez kızlara. Kolejdeki devrimci kızlara. Yakışıklılığı yıllar geçtikçe bayağı beğeni toplamaya başlamıştı, buna karşın devrimci keskinliğin kazanımlarından yana hiç şansı olmamıştı. Özellikle okulun son iki yılında eli yüzü düzgün kızların neredeyse hepsi bir şekilde solcu, sosyalist ve devrimci haline geldiler ve parka postalla dolaşan, öğretmenlere karşı küstahça davranıp, sert sert bakan ve aynı sertlikte ters ters konuşan tiplere hayran kesildiler. Kızların da erkeklerin de çoğu, işin havasındaydı fakat, ortadaki paldır küldür eylemliliğe, bakışlara, sözlere, kılıklara kıyafetlere kapılınca bunu düşünmek bile cesaret isterdi. Erdem hanım evladı yüzünü ve soğuk tavrını korudu onların

yanında. Okulda topluca ifa edilen birkaç bağırış çağırışa gönülsüzce katılmak dışında keskinlik taslamadı. Lisenin son yılında gizlice bir örgüte katıldı. Örgütün okulda fazla adamı bulunmuyordu. Zaten onu okuldaki hücreye değil, Anadolu yakasında Maltepe-Küçükyalı bölgesinde faaliyet gösteren silahlı bir eylem grubuna aldılar. Faşistlerin üssü olarak bilinen semtlerde yıldırım baskınlar yapmaktı grubun görevi. Böyle yedi ya da sekiz kadar eyleme katıldı Erdem. Bazıları akşam, bazıları güpegündüz. İki akşam çatışma çıktı. Bir arkadaşları bacağından yaralandı, karşı taraftan biri karnından... Eyleme çıkıyor ve hiçbir şey olmamışcasına okuluna dönüyordu. Sol sempatizan görünmenin dışında pasifist biri olarak tanınıyordu kolejin hızlıları arasında. Kendini şapşal gazeteci kılığındaki süpermen gibi hissediyordu. Gizini saklamak, onu pasifist diye küçümsemelerine, laf çarptırmalarına katlanmak büyük bir neşe veriyordu. Dönerlerdi bir yürüyüşten ya da bahçede slogan atar bağırır çağırır, çekilirlerdi karargâhlara, yani kantine ya da dersliklere, ayaklarını sıraların masaların üstüne koyar – savaştan çıkmış Romalı cengaverlerdi her biri sanki – nefeslenirlerdi. Bir sineğe bakar gibi bakarlardı Erdem'e. Güzelce bir kız anımsıyor, hep onun yanında dolaşan nedimesi çirkin başka bir kız. O grubun sorumlusu parlak bir yeni yetme. Babası acayip zenginmiş, fabrikatör oğlu mu ne. Düşünürdü, kurardı demek daha doğru, karakurgu... Erdem'in gerçekte ne olduğunu bir şekilde öğreniyorlar örneğin. Bir baskında ölüyor ya da yaralanıyor ya da yakalanıyor. Öbürlerinin akıllarından bile geçiremeyecekleri müthiş bir eylemde. Vay be! diyorlar. Vay be! Neymiş bu çocuk! Erdem acı acı gülümsüyor; bir ermiş gülümseyişi, bir peygamber ironisi bu. Ölürken ya da yaralanmış kanlar akıtarak yerde yatarken. Neymiş bizim farkında olmadığımız çocuk!

Solculardan belki en çok o nedenle nefret ediyor. Ondaki gizli cevheri göremedikleri için. Hayır, birden görmelerini beklemiyordu, belki bir zaman sonra... Bir zaman sonra birileri görecekti, çok sonra duyacaklardı ya da. Vay be! diyeceklerdi... Fakat hiç olmadı. Pek fazla iş yapmadı belki, erken ayrıldı, ama olsun. Ondaki bazı erdemli tavırlar gösterdi, toplumsal yarar getirecek ufak tefek işler yaptı. Ama olmadı. Hiçbir takdir görmedi bir dönem bakışlarıyla, laf çarptırmala-

rıyla onu aşağılayanlardan ya da onların yerine geçen başkalarından; birkaç sıcak bakışa bile fit olacaktı; ama görmedi. Evet, vay be diyebileceklerin ilgi odakları öyle çabuk, öyle keskin dönüşüyordu ki bambaşka şeylere. Takdir bekleyen çocuk başarıyla oynadığı oyundan kafasını kaldırıp sırt sıvazlayıcı nazarlar bulmayı umduğunda çevrede kimseyi göremiyordu.

Yaptıklarını ne gösteriş için yapıyordu gerçekten, ne de birilerine kendini beğendirmek için. Tamamen kendini kendine ispat için. İçini iyice saran sebepsiz ve tarifsiz boşluk duygusunu, can sıkıntısını yatıştırmak için. O da kısa sürdü. Son eylemde, daha doğrusu eylem bitiminde yaşadıklarının ardından birdenbire her şeyi daha değişik görmeye, yaptığı sözde siyasi işleri de boş ve anlamsız bulmaya başladı. Belki de biraz korkmuştu. Ama özüne itiraf edemedi bunu. Belki korkudan değildi hakikaten değişiklik, çünkü tanıdıklarının birçoğu daha fazla korkuyordu, benzer şeyleri korka korka yapıyordu. Bir hücre toplantısı sırasında o güne dek sezip de doğru olmayabilir diye içinde sakladığı bazı şeyleri açık açık konuştu. Örgütün kimi üst düzeyde olmak üzere bazı sorumlularını eleştirdi. Büründükleri tavırların gösteriş budallarına özgü tavırlar olduğunu söyledi. Gösteriş düşkünlüğünden nefret ettiğini, bunun kendi anladığı solculukla bağdaşır bir yanı bulunmadığını. Önce ağızları açık şaşkınlıkla dinlediler arkadaşları, sonra şaka yapıyor sandılar. İşin şakadan kakaya dönüştüğünü anlayınca bağır-maya başladılar. Hemen askıya alındı birlik üyeliği, özeleştirme vermemekte inat edince de atıldı. Ayrılanı cezalandırma gelenekleşmemiştir henüz o dönemde. Sonra fakülte yılları. Fakültenin ilk senesi politika-dan da soldan da uzak durdu. Bunu başarmak öyle zordu ki. Ankara'daki bir kampüs içindeki okulu örgütlerin kalesiydi. Kıyıda köşede kalmak istemeyen herkes gruplardan birine yakın durmalıydı. Onlara bir ihtiyar gibi baktı Erdem. İçinde ne yeni bir çevreye girip kendini sevdirmeye saydırma arzusu, ne kendini kanıtlama gereksinimi duyuyordu. Birçoklarının söylediği gibi çocukça bulmuyordu yapılanları, ara sıra takdir ettiği insanlar da görüyordu içlerinde, ama ortama ısınamamıştı bir türlü. Daha küçük çevrelerde daha sıcak ilişkiler arıyordu belki. Belki de aradığı hiçbir şey yoktu. Sıkılıyor ve gereksiz buluyordu

tipleri çoğun. Kürsüdekileri ve onların boş konuşmalarını sloganlarla kesenleri. Yeni bir çevreye girse de çok kısa zamanda benzeri sorunlarla karşılaşacağını hissediyordu ilk deneyiminin verdiği dersle. Kampüste herkes birbirinin içinde ve her şey meydana olduğundan sinirini bozan tavırlarla daha sık yüz yüze geliyordu. Hasta olduğu şeylerle : En başta gösteriş düşkünlüğü... Kürsüde konuşulanların içeriğine bir şey demiyordu, sloganların ifade ettiğine de. Ters gelen şey Bir özentî akıyordu çoğunun üstünden, garip bir samimiyetsizlik akıyordu, yaşamalarına bakıyordu insanların, oturup kalkmalarına, bir şeyler görüyordu, ama tarif edip tanımlayamıyordu... Taşınan yüreklerle çoğun tartısı tutmayan gelişmemiş keskinlikler, tuhaf kıyafetler, gittikçe kızışan bilgiçlik yarışı. Korkuları da dolaşıyordu yanlarında tabii yılışık ev köpekleri gibi. Pek çoklarının korkularına kılıf hazırlamak için teorisyen kesildiğini görüyordu; birtakım akla uydurma yolları buluyorlar aktif görevlerden sıyrılıyorlardı. İş biraz daha sıkılaştınca da tüm görevlerden... Sonra da hava tekrar yumuşayınca dek solculuktan... Bazıları ancak heveslerinin, güdülemelerinin verdiği atılganlıkla korkularıyla baş edebiliyorlardı; Erdem'de böyle bir heves, böyle bir güdüleme de doğmuyordu; belki her şeyin özü buradaydı. Korku mu, yoksa mistik bir tedirginlik mi; eylem grubundayken yaşadığı son olay kuşkusuz ki içinde var olduğunu bilmediği bir şeylere karşılık gelmişti ve garip biçimde etkilemişti ya da etkileneceği vardı herhangi bir şeyden ve o tuhaf deneyim vesileydi.

Kendi kendine akıl yürütmeyi anlamsız buldu. Bunu yapmak yerine her şeyi akışına bırakmalıydı kafasında. Sonuçta aynı kapıya çıkıyordu. Yaşlı bir akrabasını düşündü. Tüm konuşmaları ünlemlerden ve kısa, basmakalıp boş sözlerden ibaretti. Ne söylerseniz söyleyin, "Yaa, değil mi ama... Tabii tabii.. di mi ya... Öyle öyle, haa bak baaak.. doğru doğru.. Tamam tabii öyle canım... Hah, ne demezsin..." türünden nidalar çıkarırdı. O tilcikler, tilcik parçalarıyla onayını bildirirdi, bundan başka, bundan daha karmaşık yorumlara girmezdi. Ne var ki epeyce konuşurdu, hatta durmadan konuşurdu. Boş fakat içten gelen kalın ve yayvan nidalarla. Bazen fikir falan bildirirdi görece daha uzun ve anlamlı cümlelerle ve karşısındakinin yanıtını beklemeden yine ay-

nı ünlemlerle onaylar, destek verirdi kendine ve onunla konuşmak sürekli bir böğürtü ve kafa sallama seansları şeklinde devam ederdi. O ise memnundu halinden, güzel güzel sohbet ettiğini sanırdı. "Salim amca bugün hava iyi tadını iyi çıkarıyorsun bakıyorum..." "Yaa yaa, ne güzel değil mi çok güzel çok, bak iyi dedin tabii tabii ya!" "Ama bir baskı var sanki, sıkıntılı bir hava, insanı bunaltıyor." "Ya öyle değil mi ya. Tabii, tamam çok sıkıntılı bak, ben diyecektim..." Başkalarıyla geçen diyaloglardan çok da farklı değildi işin aslı, ne de insanın gündelik monologlarından. Bir de onun annesi İhtiyar kadın televizyondan film seyretmeye bayılırdı. Ne zaman bir kadın bir erkek, ya da iki kadın, ya da iki erkek; her neyse iki kişi biraz ıssız bir yerde birbirleriyle yalnız kalmasın, hemen doğrulur, heyecanla fısıldardı sessiz odada herkesin duyabileceği şekilde; konuya ister uysun ister uymasın "Şiinci boğacak ona!"

Dışarda iyice üşüdükten sonra sığındığı soba başı... Babaannesi ve dedesi. Küçük çiftlik evinin avlusu. Yaz... İlk gidişte akrabaların onca kalabalığıyla karşılaşmaktan sıkılır, sonra hemen alışır ve dönmek istemez. Günler sınırlıdır yine de. Avluda sabah kahvaltıları, akşam yemekleri, yemek sonrası içilen çaylar. Şimdi Kürt mahalleleriyle çevrili. Geçmişteyse uçsuz bucaksız ovanın bağlarına geçilirdi demir kanatların ardında meyveliklere açılırdı kapısı, korkulu hikâyelerin karanlık yuvalarına. Hayaletlerle dolu ağaç altlarına, cinlerin cirit attığı çalı arkalarına, hendeklere, tepeciklere, höyüklerle, hortlakların gezindiği mezarlıklara... O zamanlar kulak kesmeler yoktu, yatırıp ensesine kurşun sıkımlar, elektrik vererek katletmeler çıkmamıştı daha, bomba koyup gelenin geçenin kolunu bacağını koparmalar... Her sabaha karşı ahırından çıkarıldığında yeleleri ince ince özenle örülmüş bulunan beyaz atın hikâyesi anlatılırdı. Herkes cinlere bağlıyordu sırrı. Ya da hayvanın, geçmişte büyük bir ermişi yıllarca sırtında taşıyan bir atın ruhunu taşıdığına. Komşu çocuklarla kuzenlerle oynanan akşamüstü oyunları. Dede. Küçücük bir kahve sepeti var. İçinde cezvesi, ispiрто ocağı, fincanı ve kahvesi. Kimseden bir su bile istememiş yaşamı boyu. Her işi kendi yapar. Bir de aletlerini şuyunu buyunu unutmasa bahçede orada burada. Bağırır, ortalığı ayağa kaldırır. Kimseye çıkışmaz aslin-

da, bir tek eşine, yani babaanneye. Temizlik hastası bir kadıncağız ve tam karşıtı inatçı bir ihtiyar. Tuvalet takunyasını yemek masasında onarır, nine çıldırır... Her yarım saatte bir iskemleye çıkarak duvar saatini düzeltir. Ona göre zaman hiçbir vakit düzenli olarak akmaz, saatler daima yanlış gösterir ve sürekli düzeltilmelidir. Sabah işte o evde uyanmak. Alt kattan artarak gelen tıkırtılar, yavaş sesle konuşmalar. Kahvaltı hazırlanmaktadır. Çay bardaklarının tıngır tıngır sesleri... Artık hayaletler dolaşamaz avlu kapısının dışında. Koşturabilir dere boyunda, ağaçlara çıkabilir. Patlayıncaya dek erik yiyebilir... Bir de hayli yaşlı bir büyük nine hatırlıyor hayal meyal. Dedenin teyzesini. Yan evde kalıyor. Güldürüyor hep Erdem'i, çok güldürüyor. Bir şeyler söylüyor, yüzünü bir şekillere sokuyor. Bir de şeker veriyor hep. Bir yaz gitmişinde bulamıyor onu. Soruyor "Büyük nine nerede?" "Öldü" diyorlar. "Neden öldü ama?" "Hastaydı" diyorlar. Merak ediyor nasıl bir hastalık. "Kendi hastalığından öldü" diyorlar, "Karnı ağrıyordu. Kendi hastalığı. Kendi hastalığından öldü."

İki yıl önce gitti oraya. Şimdi ne dede var ne babaanne. Herkes kendi hastalığıyla ölmüş birer birer. Ev metruk. Yaşamının parçaları daha ölmeden kopuyor. Parça parça ölüyor insan. Her sevenin, her sevdiğinin ölümü kendi ölümü. Beli bükük dolaşan yaşlı nine yok, bağırıp çağıran sonra yatışıp puslu zamanlardan hikâyeler anlatan dede gitmiş. Her gelişinde sevinciyle içine sevinç dolduran hâlâ da terk etmiş. Kendi anılarıyla ölüyor Erdem de. Seksen yıllık ulu çıtlak (çitlenbik) ağacının altında seksen yılın birikmiş serinliklerini ararken az ötede ki evin penceresine kayıyor gözü. İkinci katın penceresi. Bir gölge mi geçti ne? Avluya, oradan da arka kapıdan eve. Üst kata çıkıyor. Yüreğinde bir kuş kanadı. Yaralı kuş kanadı. Ümitsiz, ara ara çırpınıyor. Dedesini görecektir orada. Daha çok istediği ninesi, hesapta. Öykülerdeki gibi. hâlâsı da olur. Hatta babasının bile kol yenini kapı aralığında bir an görse sevinecek. Nafile! Öykülerde yaşamıyor ki. Üç odaya da baktı. Kimse yok. Sıra en dipteğinde. Kapısı zor açılıyor. Sonunda başardı. Kepenkler kapalı. İçerisi karanlık. Durdu karanlıkta. Gözleri alıyor. Köşedeki tahta divanı seçebildi. Üstünde bir çocuk yatıyor. Yüzünü de seçebildi. Bu kendisi! Olmaz elbet böyle şey. Öyküde yaşamı-

yor ki! Divan boş. Oda eski kokuyor. Şu anda yaz. O zaman kıştı. Aşağıda harlayan sobanın harareti üst katı da ısıtır. Babasıyla bir arayıl taltili geldiler. Uyku bastırmıştı; erken çıkarttılar onu buraya. Kepenk açıktı. Biraz uyukladı, açıldı sonra. Babasıyla dedesinin mırıl mırıl konuşma sesi geliyor kulağına. Dışarda kar var. Baş boş dolaşan bir köpek çetesi. Kar üstünde erik ağaçlarının altında bir şey arıyorlar. Avludaki Sarıbaş feryat ediyor. Dışardaki çete sessiz. Belki de tilki sürüsü. Yok canım! Korktuğunu anımsıyor. Çok korktuğunu. Aşağıdan gelen mırıl mırıl kadın erkek sesleri dalga dalga yükselip yatıştırmaya çalışıyor çocuk Erdem'i. Ancak büyük sobanın yukarı vuran ısısı kadar yetersiz. Titriyor. Ahşap merdivende gıcır gıcır eden ayak sesleri. Ninesi gelmiş. Uyuyor numarası yapıyor çocuk Erdem. Ninesi öpüyor onu. Yorganını iyice çekiyor üstüne. Titremesi geçiyor... Çocukken onlarla birlikte hiçbir düşü bulunmazdı, şimdi onlarsız pek az hayal görüyor. Amca anlatıyor evin öyküsünü Yunan Kasabayı yaktığında dedenler çarşıdaki evlerindeydi. Burası da küçük bir depo. Evleri yanınca sığındılar buraya, deden kendi elleriyle genişletti, kendi elleriyle dikti erik fidanlarını, tam altı yüz tane... Güzelim avlu yine sevimli, yine sıcaklıklar çağrıştırıyor, ama tek çiçek açmamış. O canlı şen şakrak zamanlardan pek az iz kalmış geriye. Çocuklar koşuşturmuyor dışarda, içerdense börek kokuları gelmiyor. Akşam olunca akrabalar, konu komşu toplanmayacak. Çaylar demlenmeyecek. Bir parmağını hayvanat bahçesindeki ayıya kaptırmış komşu güldürücü amca hâlâ yaşıyor ancak taşınmış kasabaya. Kürt çocuklar meyve bahçelerini talan ediyor, dalları kırıyorlar oyun olsun diye. Amca bir şey yapamıyor ağaç kardeşlerini korumak adına, biliyor dayak yiyecek ağzını açsa. Anarşist bir sol grubun kalesiydi kasaba 80 öncesi, şimdi ilk kez milliyetçiler büyük farkla kazanmışlar belediye seçimlerini.

O gün bir şeyler olacağını sezmişti. Ne sezgi ne sezgi; zaten bir şeyler yapmaya çıkıyorlardı ve başlarına bir şey gelmesi kadar doğal başka ne vardı! Vuracak ya da vurulacaklardı, belki de yakalanacaklar... İlk dört beş eylemde bir hafif yaralı dışında kayıp vermemişlerdi, bu kez bir şeyler ters dönecekti demek ki. Daha çok içeri düşmeye hazırlamıştı kendini. İşkenceyi çok duymuştu, çok değişik hikâyeler dinlemişti,

ne var ki teninde hissetmemişti. Yakalanacak, işkenceye çekilecek ve hiçbir şey söylemeyecek... Onunla karşılaşacak, ne olduğunu görecek, onu etinde teninde yaşayacak ve iyi bir sınav verecek... Çıktılar... Hiç akıl kârı iş değildi yapacakları, o kadar akıl kârı olmayan işler o kadar peynir ekmek yer gibi yapılıyordu ki, kimsenin mantığı kaldırabiliyor muydu başını. (Mantık denen şey nedir ki sahi! Kim, bir şeyi kendi yapmadan doğru ya da yanlış olduğuna gönülden inanabilir onun? Doğru ya da yanlış nedir ki hakikaten? Kim kendi gücünü, yüreğini ateşte sınamadan iç huzuruyla, benim doğrum budur, diyebilir.) Silahlı beş kişiler. Gündüz gözüyle karşı tarafın bölgesine girdiler : Delilik. Arabayla bile kimsenin geçmeyi göze alamadığı sokaklardalar şimdi, serseri mayın gibi dolaşıyorlar. Önceden pek de konuşmadılar, hangi durumda ne yapacaklar. Kim neyi konuşuyordu ki! Karargâh olarak bilinen kahvelere hızla dalıyor, suratları gözden geçiriyorlar. Birbirine yakın iki kahve daha... Kimse yok. Ya olsa? Sokaklarda da kimseye rastlamadılar. İçlerinden yalnızca birisi aradıklarını tanıyor az çok, öbürleri aval aval bakıyor. Korkan biri kaçacak ya da karşı taraf toplanıp saldırıya geçecek, ancak o zaman adam seçmeye gerek kalmayacak. Vatandaş ki, bir bölümü öbür tarafın sempatizanı, bir şeyler döndüğünü fark etti. Birileri sağa sola sıvışıyor, kahveler sessizleşip boşalıyor. İşte dördüncü kahve... şaşkın ve korkmuş suratları hızla gözden geçirme. Burada da kimse yok. Fakat biri. İçeri girecekti vazgeçti. Döndü gidiyor. "Semih! Biri kaçıyor bak şuna! Semih!" Semih adamın peşinde. Bağırıyor "Bu onlardan bu onlardan!.. Silahlar çıkarıldı. Kaçan boştu, olsa o da çıkarırdı. Bir silah patlıyor, ardından bir daha. Siyah paltolu genç can telaşıyla yolun karşısına geçiyor, bu kez geriye doğru kaçmaya çalışıyor. Erdem'in üstüne! Hedef tam önünde. On adım kala fark ediyor siyah paltolu. Donuyor yerinde. Kalakalıyor. Ne yapabilir! Evet uzaklık on adım... Hedef sabit. Doğrultuyor silahı... Karar vermek için tek bir saniye, belki yarım saniye... Ceza sahasında top önündeymiş gibi. Vurmak ya da vurmamak; karar verdiğini bile algılamaz kişi. Vurulur topa ve karar verildiği vurulduktan sonra ayrımsanır. Vurup vurmamaya, vurulacaksa nereye doğru vurulacağına, ne hızda vurulacağına, ayağın neresiyle vurulacağına... Silah patlıyor.

Kendi tabancası... Demek ateş eden kendisi! Demek karar verilmiş... Ama... nereye? Kafanın bir metre yukarısından geçiyor mermi, hedefin arkasındaki vitrin çerçevesine saplanıyor. Çekirdeğin nereye gittiğini sanki gözüyle izliyor Erdem, şutladığı top gibi. Bu kadar yakın mesafeden ıskalaması... İmkânsız! Şaşıyor... Şaşmaya vakit yok. Siyah palto lu bir çırpıda dükkâna atıyor kendini. Öbürleri de yetişiyor. Canı hiç istemiyor, peki buralara niye gelmişti ki. İçerde sıkıştırılınca hiçbir şansı kalmaz kurbanın. Dalıyorlar. Bir terzi dükkânı. Orta yaşlı, gözlüklü, şişman bir terzi afallamış bakıyor. Ondan başka kimse görünmüyor. Arkada bir bölüm... Bir arkadaşı daha omuzlayarak geçiyor Erdem'i, öndeki ikisi peş peşe giriyorlar arka bölüme... Kaçmış! Erdem de giriyor. Küçük arka bölüm bir pencereyle arka bahçeye açılıyor, arka bahçe de muhtemelen başka bir sokağa. "Burada kimse yok!" Şükür!.. İyi ki yok, iyi ki yok!..

Dağılıyorlar. Yanında üniversiteli bir arkadaşı. Sahile doğru vuruyorlar koşar adım. Peşlerinde kimse görünmüyor. Rahatlıyorlar biraz. O an fark ediyor Silahı tutukluk yapmış, mermi sıkışmış, sürgü arkada kalmış. İkinciye atmaya kalksa demek basmayacakmış. Eliyle düzeltmeye çalışıyor kemerinin üstünde, kazağının altından. Olacak gibi değil. Üstelik tehlikeli; kurtulursa kendini vurabilir. Tren yoluna ulaşıyorlar; paralelinde yürüyorlar. Bir süre böyle gidip sonra caddeye yakın bir yerde taksiye binmeliler ya da bir minübüse. Sakin olmalılar. Sakin ve süratli. Konuşmadan yürüyorlar... Olamaz! Bir minibüs geçiyor köşeden. Polis minibüsü. Arkadaşı telaşlanıyor : "Tren yoluna girelim, oradan karşıya." "Biraz zaman kazanalım; deniz kıyısında beş dakika saklanalım!" Olmaz diyemiyor Erdem. Belki yapılacak en akıllıca şey. Yan sokağa dalıyorlar. Birkaç metrelik dik bir eğimle iniliyor raylara az ilerde. Çöp bidonunun yanından geçerken arkadaşı bırakıyor silahını içine. "Sen de at." "Gereksiz" diyor Erdem. Silah yitirilir mi hiç! İçinden ayıplıyor arkadaşını. Eğime ulaşıyorlar. Tren yolu biraz aşağıda. Onun ötesinde de taşlı çalılı deniz kenarı. Kıyı boyunca yürüyebilirler ya da bir süre saklanabilirler bir tümseğin arkasında... "Duur!" "Eller yukarı. Kıpırdamayın!" İnanamıyor Erdem. Bu sesi duyduğuna inanamıyor, bakmıyor yukarıya. "Durun. Basıyorum tetiğe!" "Durun ulan,

vururuz!" Yukarıya bakıyor Tümsüğün kenarında dört polis... Sivil... Tomsonlar... Duruyorlar ister istemez. Erdem'in ilk aklına gelen silahı yere bırakmak. Beline atıyor elini. Yukardaki bağılıyor "Kıpırdama dedim, vururum!" Dinlemiyor Erdem, kemerden kurtarmaya çalışıyor aleti. Yere atacak ve sonra bu silah benim değil diye diretecek : Bilinen numara. Sürgüsü açık silah bir yerlere takılmış çıkmıyor. Yukardakiler daha kuvvetli bağılıyor : "Kaldır ulan ellerini, gebermek mi istiyorsun!" Çıkmıyor. Çaresiz o da kaldırıyor ellerini arkadaşı gibi. Artık her şeye razı. Bunu istememiş miydi baştan. İki polis yukarda kalıyor, ikisi koşarak iniyor aşağıya. Önce davranan Erdem'in üstüne atılıyor. Arkadaki iri yarı esmer polis arkadaşının üstüne... Ondan bir şey çıkmayacak, kendisinden şimdi çıkacak. Keşke söz dinleyip atsaydı kenara. Polis arıyor üstünü. Kızılımsı sarı saçları uzunca, bıyıklı, ağzı sigara kokuyor. Yokluyor belini, bacaklarının arasını, bileklerini... Niye bulmuyor ki, sonra tekrar belini ve koltuk altını... "Boş" diyor. "Boş mu?!" İyi baktın mı diye sorması ayıp herhalde öbürünün arkadaşına. "Bu da boş." "Kimlikleriniz." Kimliklerini gösteriyorlar. Arkadaşı hukuk öğrencisi, Bostancı'da oturuyor. Erdem de Kadıköy Maarif öğrencisi. "Ne arıyorsunuz burada?" "Dolaşıyorduk" diyor Erdem şaşkın. "Sahile inmek istemiştik. Bir şey mi oldu?" "Yok" diyor, esmer olan, "Yukarda bir hadise çıkmıştı; şüphelileri arıyoruz; siz gidin yolunuza." "Teşekkür ederiz" diyor Erdem normal görünmeye çalışarak. "Kusura bakmayın!" "Esağfurullah" diyor Erdem. Arkadaşının dili tutulmuş sanki; hiç konuşmuyor. Ve polisler gidiyor. İki arkadaş birbirlerinin suratlarına bakıyorlar şaşkın. Çocuk hâlâ konuşmıyor. Erdem yine de atmıyor silahı. Yukarı çıkıyorlar. Polisler görünürde değil. Yoksa bir oyun mu oynadıkları? Niye yapsınlar ki? Takip etmek için. Yok canım... Sakin ve hızlı. Yürü... Bir taksi çıkıyor önlerine. Arkadaşı el ediyor. Taksi duruyor.

Olayı hâlâ çözebilmiş değil. Yıllar sonra bile mantıklı bir açıklama getiremiyor. Onca şüpheli hareketten sonra adamın tabancayı bulamaması?.. Tam göbeğinin üstündeydi gerçi; ilk anda genellikle bakılmayan yerde. Yine de bir profesyonelin kaçırmaması düşük olasılık. O kızıl saçlı, bilerek yöneldi kendisine. Önden atıldı. Bir anlam var mı bun-

da? Belki de. İki ay sonra Kadıköy de bir ekip otosu içinde görüyor adamı. Yüzyüze geliyorlar. Tanımıyor. Ya da tanımazlıktan geliyor. Suratından hiçbir belirgin ifade seçilemiyor. Gizi çözemiyor. Bir daha görmüyor onu.

Artık çadıra girmenin vakti. Bu kadar üşüdükten sonra birden ısınırsa belki uykusu gelir. Hacetini gördü ve girdi içeriye. İçerde dünyası çok daha belirgin. İçerde dışarıyla yalıtılmış; çok daha bir başına. Artık kafasını biraz boşaltmalı. Buraya kendiyle baş başa kalmak için, hır gür içinde anımsamaya bile fırsat bulamadığı geçmişini gözden geçirmek, kararlara varmak için gelmişti, ama dayanamıyor. Biraz daha düşünürse uyku hiç tutmayacak, sınırları daha da bozulacak. Uyumak için hazırlıklarını yaptı, tulumunun içine girdi. Lambayı kısıtı, söndürmedi. Lamba açık yatmak biraz tehlikeli fakat böylesini daha çok seviyor. Küçük dünyasının sınırlarını dışardaki büyük dünyadan ayıranları loş ışıkta da olsa görebiliyor. Çarpıntısı var gibi. Sol yanına yatamaz bu durumda. Onun dışında bedensel anlamda rahat. Biraz boşaltmalı kafasını. Nasıl?.. Aklına gelen ilk görüntü yine o kaleci. O kaleci ve savunma oyuncusuyla kafaya çıkışları. Çıkıyorlar, bir daha çıkıyorlar, çıkıyorlar, bir daha, bir daha... Ama vuramıyor kafayı. Bir kez olsun vuramıyor. Hissedemiyor o ıslak, ağır, yumuşak yuvarlağın kafasına çarpışını, duyamıyor splaaşş sesini. Darbenin ardından gözünü açtığında topun kaleye döne döne gidişini göremiyor. Sıkıntısını biraz daha artırıyor bu. Çarpıntısını artırıyor. O zamanlar... Yalnızca ve yalnızca futbol oynadığı zamanlar... Deplasman yolculukları. Otobüsle. Gidiş biraz sıkıntılı geçer gerilimden ötürü, dönüş sonuca bağlı. Galip gelmişse sabaha kadar uyku yok tüm yorgunluğa karşın; gırgır şamata, şarkı söyleyenler, göbek atanlar, maç anlarını bağıra çağıra anlatanlar; yorumlar, birbirini övmeler, rakiple dalga geçmeler... Yenilmişlerse kimsenin ağzını bıçak açmaz. Yol bitmez. Uyumak isterler, uyku gelmez. Biri azcık yüksek sesle konuşmayagörsün, pişman olur açtığına ağzını Susalım beyler uyumaya çalışıyoruz! Çenen düştü senin de ha! Uykun yok mu oğlum senin? Niye uykusu olacak, yorulmadı ki herif. Forması bile ıslanmadı çenesi niye yorulacak! Çamur içinde, göl içinde yapılan idmanlar. Hele hava buz gibi soğuksa o ilk birkaç dakika...

Ölüm gibi gelir insana. Hele nefes nefese baygınlık geçirecek gibi olduğun bir an hocanın bağırması Dalga geçmeyin ulan, çalışın adam gibi!!

Böyle zamanlarda katlanır, sesini çıkarmaz; bir de haksızlığa uğradığını düşündüğünde aynı şeyi yapabilse. Haksızlık Hiç katlanamadığı. Cinleri tepesine çıkar. İşte öyle bir anda patladı hocaya ve atıldı takımdan. Bir daha da dönmedi futbola. En büyük tutkusuna. Ağır bir lif kopması geçirmişti, az buçuk iyileştikten sonra ilk idman. Yaka paça giren arkadaşına topu kaptırmamak için kendini zorlamadı. "Bırakmasana yahu topu, erkek gibi oyna şu boku!" diye bağırdı, hocası. Sertlikten kaçmadığını bilirdi oysa. Yetiştirdi topu çalana, çift girdi, adamı yıkip topu kaptı. Düdük! Faule hükmetti oyunu yöneten hoca. Şimdi de faul diyorsun öyle mi! Erdem o sinirle tüm gücüyle vurdu dışarıya, tel örgülerin ötesine attı topu. Hoşuna gitmiyor. Buruk anılar... Hoca koşuyor yanına, bas bas bağıyor "N'apıyorsun lan sen, n'apıyorsun sen!" Ağzı pisti ama Erdem'den çekinirdi, "yahu" ve "lan" dışında bir şey söylemezdi, bu iki sözü bile batardı iğne gibi. Dışarı şutlayınca birden yatışır gibi olmuştu, demek ki tam değildi, karşısındakinden daha kuvvetli bağırdı "Ebenin örekesini yapıyorum ulan, görmüyor musun!" Araya girdiler; kapişma önlendi. O sıra Ankara'nın birinci lig takımından ciddi bir teklif gelmişti. Aracı olan da kavgaya ettiği adamdı...

Lisedeyken de Fenerbahçe'nin genç takımıyla çalışmıştı iki ay. Bayağı beğenilmişti. Fakat bir sorun vardı Maçlarda kavgaya çıkarması. Takımın kıdemlilerinden birini tartakladı bir pozisyon sonrası. "Sen biraz piş de öyle gel" denildi Erdem'e. Düşünüyor, büyük bir yıldız olamazdı belki, yine de üç büyüklerde dahi oynardı. Atla deve değil ki, topu çabuk kontrol etmek ve her iki ayağıyla her durumda istediği yere istediği sertlikte gönderebilmek : En önemli niteliği. Özellikle kondisyonu iyiye sektirmeden yapardı bu işi, hemen her maçta. Orta sahaya uygun biri değildi, topa basmak denilen özelliği zayıftı, göze pek hoş gelmezdi oyunu, ancak her türlü markaja rağmen, her zaman iyi vururdu işte. Antrenman maçlarında dört beş gol atardı ortalama, ikinci ligde oynadığı dokuz maçta on bir golü vardı.

Öyle ya da böyle, içinde kaldı. Bazen cız ederdi yüreği, bazen boş

ver derdi. Başka zaman değil, ama koşunca, kan beynini çokça ısıtınca hakim olamazdı sinirine, o herifle olmasa başkasıyla kapışacaktı, yine kovulacaktı bir gün, yine terk edecekti bir yerleri. Zaten araya sakatlık girmese yaş girer. Nankör iş... Yıldız ol, ne olursan ol, beş on yıl içinde emeklisin. Tesellisine karşın dokundu kalbine. Derin derin nefes aldı. Sağ yanına döndü. Biraz gevşer gibi oldu. Gülümsedi her şeye rağmen. Esin geldi aklına... Gülümsemesi soldu. Ama yorgundu. Yine uyku öncesi imge uçuşmaları başlamıştı usunda...

4. BÖLÜM

Anımsıyor Bir rüya görüyordu. Ayşe'yi. Büyük bir çadırda kalıyorlar. Dışarda savaş sürüyormuş, onlar da kaçak bir topluluk içinde. Büyük bir kitleyle mi birlikteler, yoksa küçük bir grup olarak mı kaçıyorlar belli değil. Önemi de yok bunun. Dışardaki kalabalığın gürültüsüne bakılırsa kitle halinde göç etmişler, bir kamptalar mesela. Ayşe'nin üstünde açık saçık bir beyaz giysi... Yağmur yağıyor galiba. Onlar çadırda yalnızlar ve müthiş canları sıkılıyor bir şeye ya da her şeye. Yağmurun brandada çıkardığı patırtılar iyice artmış. Herhalde Ayşe'yle kavgalılar. Birlikte olmaktan mutlu değiller, hiç konuşmuyorlar. Aralarında kötü bir şey geçmiş, seziyor, ne geçtiğini çıkaramıyor Erdem. Sonra Ayşe dışarı çıkıyor. Nasıl çıktığını anımsamadığı biçimde Erdem de dışarda buluyor kendini. Ayşe dans ediyor. Müzik duyulmuyor, mamafih hayli erotik bir dans bu. Erotik olmalı. Sicim gibi yağın yağmur altında Ayşe'nin beyaz giysisi tamamen bedenine yapışmış, sanki çıplak. Erdem izlediğinden uyarılmıyor, aksine rahatsız oluyor. Uzak-tan da olsa etraftan tek tük geçenler var ve Ayşe'yi böylece görüyorlar. Dur dans etme, gir içeriye de diyemiyor, çünkü kavgalılar. Birden Ayşe'nin yüzü kuzeninin yüzüne değişiyor. Selin'in yüzüne. Vücutları biraz benzer mi? Pek değil, Selin hayli toplu. Bu çok daha iyi. Onu seyretmek daha zevkli, daha uyarıcı. Bu kez de utanma duygusu çıkıyor ortaya. Ayşe az önce yakınındaydı, dans eden kuzeninin çıplak vücudunu seyrederken yakalanabilir. Zevkine tam varamıyor yaşadığının; zaten kız da bir görünüyor bir kayboluyor. Etrafta görüşü kapatabilecek bir şey de yok; nasıl göremiyor hayret ediyor Erdem; canı sıkılıyor. Sistendir diye akıl yürütüyor. O an kendine bakıyor. Çırlıçıplak. Etrafta insanlar var ve her an görebilirler. Çadıra girmeli. Çadırın kapısı açılmıyor. Zorluyor, açılmıyor. Islanmış ve üşüyor, üstelik kıcı, malı

meydanda ve böyle görülebilir... Uyanıyor.

Gece tatsız rüyaıyla uyandığında tenteyi hırpalarcasına yağmur yağıyordu. Hava soğumuştı iyice, ama üşümüyordu pek. Dağ başında yapayalnız yattığını ayırımsadı. Hiçbir şey hissettirmedi bu ona. Ne olumlu ne olumsuz; sanki evinde uyanmıştı uykudan ve karanlık odasının duvarlarına bakıyordu boş gözlerle. Aklına Murat'la girdiği iddia geldi ve gülümsedi. Gülümsemesi kısa sürdü. Morali hiç de iyi değildi gerçekten. Ayşe'nin onu suçlayıcı yüz ifadesi belirdi gözünün önünde. Canın cehenneme, diyemedi. Diyebilse, böyle üzülmezdi. Derin bir karamsarlık kapladı usunu yavaş yavaş. Sanki ölüm çok yakınındaydı. Günleri sayılı bir adamdı. Üstelik sona kendini hiç hazırlayamamış bir insan. Ölecekti ve hiçbir düşüncesinin hiçbir hükmü kalmayacaktı. Hiçbir anısının, geçmişte yaşadıklarının, Ayşe'nin, Esin'in veya Selin'in. Onu arkasından nasıl anacaklarının da hiçbir hükmü bulunmayacaktı, o zaten ölmüş olacaktı. Çürüyen zavallı bir ceset durumuna düşmek... Bitmek. Bilgisayarın bir daha çalışmamak üzere kapanması. Aletin bozulması ve çöpe atılması. Erdem olmuş ya da olmamış ne önemi var. Dünya devam edecekti. Hayat neşesiyle, kahkahasıyla, kavgası, gürültü patırtısı, düşmanlıkları ve dostluklarıyla devam edecekti. Sanki o hiç yaşamamıştı, kendisi önceki milyarlarca insanı nasıl tanııyorsa, kimse de onu tanımayacaktı.

Aklına Ömer geldi o an. Esin ve Ahmet'ten önce Ömer geldi nendense. Ayşe'den çağırışmıştı herhalde. Fakülte dönemi. İlk yıl. Öğrenciler yine bir eylem yapıyor. Erdem bulaşmaz böyle şeylere; herkes katılır genellikle o katılmaz; belki binde bir, o da gönülsüzce... Ankara'dan dönen servis otobüsünden indi, olayın tam içine düştü. Jandarma kovalıyor kalabalığı, ellerinde tüfekler, kimi dipçığı ileri uzatmış, kimi süngüyü. Birkaç yerde birkaç küçük grup taşla sopayla karşı koymaya çalışıyor, çoğu kaçıyor. Zayıf direnç de kırıldı hemen. Askerler kaçanların peşinden koşuyor; korkmayanlar olayın dışında kabul edilip kovalanmıyor. Erdem de sakın adımlarla yürüdü yurduna doğru. Yanından üç jandarma geçiyordu. Yakalamışlar bir öğrenciyi sürüklüyorlar. Çocuğu kolunu kıvrırarak iki büküm ettikleri yetmemiş sanki, arkadan gelen hem küfrediyor, hem de acımasızca tekmeliyor. Kurba-

nı tanıdı Ömer. Gruplardan birinin okuldaki ileri adamı. Solcular arasında samimiyetine inandıkları azdır, bu da onlardan biri. Peki yakanmış adamı neden dövüyorlar hâlâ?! Neden tekmeliyorlar arkadan!? İnsan kum çuvalına bile acır, yırtılır diye vurmaz böylesine. Ağzından çıkıverdi sözler; hem de oldukça sert. Şimdi ne söylediğini tam anımsamıyor. Küfür falan değil, yalnızca dostça sayılmayacak bir uyarı. Bir şeyler söyledi ve sustu. Sessizlik... Askerler şaşırdı. Bir an için karşısındakini tarttılar; pekala sivil bir subay ya da yetkili bir büyük olabilir. Baktılar ve Ömer'i kollarından tutanlar aldırmadı devam etti. Arkadan tekmeleyense yaklaştı. Söz özellikle kendisineydi işin aslı. Karşısındakinin subay mubay değil sıradan bir öğrenci olduğunu ayımsayabildi yavaşlamış saniye akışı içinde çok geçmeden. Gırtlaktan çıkan sesi gerçeği karşısındaki zibidinin suratına çarptı "Devletin işine ne karışıyorsun lan ibne!" Yürüdü üstüne hem zibidi, hem komünist olan ibnenin, boğazına attı elini, sıktı hoyratça. Anlık bir olaydı, yine hiç niyeti yoktu, bir karış önünde öfkeli kaba bir köylü suratı gördü yalnızca ve gırtlığında şiddetli bir acı duydu... Yapıştırdı kafayı. Köylü sırtüstü düştü yere, kalkmaya çalışıp kalkamadığını, burnundan kan boşandığını, öbür taraftan da bir araba jandarmanın üstüne koştüğünü hatırlıyor en son. Önce yeri mi öptüğünü, sonra mı havalandığını, yoksa önce havalanıp sonra mı yeri öptüğünü çıkaramıyor. Sonuç kestirilebilir. Kaburgası kırıldı. Burun kemiği çatladı. Ömer ve arkadaşları şiddetle karşı koymasalar karakolda da devam edecekti dayak. İki ay sonra okulda gene rastlaştılar. Ömer daha yeni çıkmıştı ve sıcak yakınlık gösterdi Erdem'e. Gruplarına katmak için hayli çabaladı. Özendirmeye çalıştı devrimciliği. Erdem'de doğal bir yetenek vardı. Örgüt yapısına biraz alışsa, biraz yetiştirse kendini, kısa zamanda önemli sorumluluklar alabilirdi üstüne. Öyle inanmış konuşuyordu ki, inandırıyordu karşısındakini neredeyse devrimin birkaç ay içinde gerçekleşeceğine. Ya iktidar ele geçirilirse ve Erdem dışında kalırsa hareketin, kendine yedirebilecek miydi bunu? Şenliğin dışında kalacak gibi olan bir an telaşlanmadı değil, ama aklına ilk sorumlusu geldi. On altı yaşında bir liseli. Toplam beş kalıp cümle ezberlemiş yineleyip dururdu, aksini söyleyen cahillikle suçlardı bilmiş bilmiş, biraz daha üs-

telersen sözü hemen ödleklige getirirdi; örgüte siftah yaptığı toplantıda birini itin götüne sokup sokup çıkarırken görmüştü onu ilk kez. Yurt odasındaki kat sorumlusunu düşündü. Yeni giysi, çamaşır falan almaz, hiçbir şey de yıkamazdı herif. Sempatizanların dolaplarından el koyardı ihriyacı olan şeylere. Devrim gerçekleşiyor, o veya öbürü yanına iyice yanaşıp omuzuna vuruyor : "Arkadaş, sen de katılmışsın bizim saflara ha!" Yok kalsın... Hiç bahsetmedi geçmişinden, eski grubundan, gereksizdi; Ömer de birkaç kez daha konuştu sonra vazgeçti. Selamlaşırldardı gördükçe. Sonra kayboldu. Herhalde okul dışında görevlendirilmişti. Ya da tekrar cezaevine girmişti. Bir daha hiç rastlamadı ona ve hep merak etti Ölmüş müydü, kalmış mıydı; gazetelerde haberlere bakardı hep; rastlamazdı adına. Sonra unuttu. Ara sıra aklına geldiğinde şimdi kim bilir hangi şirkette genel müdürdür diye aklından geçirir, gülerdi büyük değişime.

İki yıl kadar önceydi. Ayşe bir akrabasının Kuzey Irak'ta öldüğünü söyledi. Adı Ömer'miş. O da birkaç yıl OrtaDoğu'da okumuş. Meraklandı Erdem, üstüne gitti. Ayşe teyzesinin evindeki eski fotoğrafları karıştırdı; sonunda birkaç gençlik resmini buldu; gösterdi Ömer aynı Ömer' di...

Nasıl öldüğünü bilmiyor. Erdem ayrılıkçıları hiç sevmez. Ömer de ayrılıkçı değildi okulda, sonradan onlara katılmasının herhalde bir nedeni vardı. Ayşe'den öğrendiğine göre uzun yıllar mülteci olarak kalmış. Sonra... Erdem'e göre hiç uğruna ölmüş. O tiplerin yaşaması belki daha sancılıdır. İstediklerini yapamadıklarında sudan çıkmış balığa dönerler. Çoğu için düşünmüyor bunu. Bütün militanlar için düşünmüyor. İçlerinden gelen herhangi bir dürtüyle katılırlar işe, sonra alışkanlık olur, akıntıyla sürüklenirler. Onu genellikle bir mağaranın önünde ölürken düşlüyor. Napalmin bedenini bir anda yakıp kavurduğunu. Beş on saniye çırpınıyor ayakta ve düşüyor toprağa. Üst kademeler içerde, mağarada güvenli yerlerdeydi muhakkak, daha alt kademelikler dışarda veya daha az güvenli sığınaklarda. Baskın başlayınca dışardakilere yardım etmek için çıkmıştır muhakkak bizimki; öbürleri gitme demişlerdir, herkes başının çaresine bakar. Okulda da öyle yapmaz mıydı, yalnızca kürsüden atıp tutmazdı kimileri gibi, kav-

ga çıkınca da en öne fırlardı. Belki biliyordu her şeyi. Üsttekilerin karakterini biliyordu, isimler değişse de onların karakterinin değişmeyeceğini. Hiçbir şeyi değiştiremeyeceğini... Belki bile bile gitmişti oraya. Bile bile çıkmıştı dışarı.

Yavaş yavaş diplere çeken ağır balçık gibi bir karamsarlık kaplıyor her yanını. Garip bir fatalist duygu sarıyor o karamsarlıkla tüm ruhunu. Bir şeylerin olacağı önceden belli midir hakikaten? Bir şeyler gerçekleşirse onun sonucu olan başka şeyler de gerçekleşmez mi cidden? O gün belaya bulaşmasaydı mesela, ne olurdu? Asıl sopayı Ömer verdi belki; belki hastanelik ederlerdi çocuğu, sonraki olaylara balıklama dalamazdı o zaman. Komik. Küçük etkili olaylardan büyük sonuçlar çıkarmak. Kendi minnacık katkısını dev aynasında görmek. Ne var ki, her şey birbirine bağlı değil mi? Değil mi? Öyle değil mi?

Yeniden uyumaya çalışıyor. Yağmurun tıkırtısı kolaylaştırıyor çabasını. Kov tüm düşünceleri. Gevşe. Rahatla... Şimşek çakmıyor bereket ki, yoksa yıldırım tehlikesi de ırkiltir insanı. Uyumalı. Karamsarlık hemen dağılmıyor. Ölüm düşüncesi... Ölümler öldükleri bilinerek birkaç gün, mesela üç gün daha canlı olarak aramızda dolaşabilseler. Sevdiklerini son bir kez görüp konuşma olanağı bulabilseler. Her yanı dolaşamazlar ki birkaç günde. Ya da haber gönderseler; ben öldüm üç gün sonra gömülüyorum; görüp konuşmak isteyen gelip ziyaret etsin, diye. Veya bir ay fırsat tanınsa onlara. Öylesi daha iyi. Belki de vardır böyle bir şey. Oluyordur belki. İnsana bir şekilde malum oluyordur. Aslında ölmüştür, ama aramızda dolaşmaktadır... Saçma... Acaba Ömer de böyle biri miydi? Aslında yıllar önce zaten ölmüş biri miydi? Askerler onu götürürlerken zaten bir ölü müydü? Esin, Ahmet... Babam mesela. Ya ben! Ben bir ölü müyüm yoksa? Tüm bu yapıp ettiklerim çok kısa bir süre sonra öleceği içine doğmuş birinin yapıp ettikleri, düşündükleri mi?

Ürperdi. Murat'la ve kızla konuşmasını getirdi aklına. Onlar bir ölüyle mi konuşmuşlardı yoksa. Bunu biliyorlar mıydı? Bunu fark ettiklerini ve ödlerinin koptuğunu düşledi. Gülümsedi. Fazla değil. Çünkü düşleminin ürpertisi kendi üstündeydi. Elbette kendi üstünde olacak salak, dedi içinden. Öbürlerinin haberleri bile yok, şu gecenin

karanlığında uzaktaki çadırdaki uykusu kaçmış bir manyağın kafasından geçenler hakkında sezileri bile yok. Ya öyle değilse? Onların da uykusu kaçmışsa? Düşlediği ya gerçekse? Şu anda öldüğü doğru değildi herhalde, nefes alışını, kalbinin hâlâ rahatsız eden gümbürtüsünü duyuyordu, rüzgârın tenteyi şaklatışını, yağmurun tıkırtısını, soluduğu havanın soğuşunu. Ancak sabaha karşı ölmeyeceği ne malum. Tüm bunların o nedenle aklına gelmediği... Dünkü konuşmaları, öncesi, buraya gelişi hepsi bir bütünün parçası değil mi?

Amaan, sat anasını! Öyleyse öyle, ölümü çoğu kez bir kurtuluş olarak düşlemez misin; öyleyse bu panik niye? Zaten düşündüklerinin haklı yanı az değildi. Herkes bir zaman bir şekilde öleceğine göre yaşam bir yerde ölüm için ayrıntıydı. Rahatlatmaya çalıştı kendini. Cenneti düşündü. İnanmazdı, ama ara sıra düşlemek fena gelmiyordu. Cennet dediği bu dünya gibi bir yerdi aslında. Tüm ölümler canlıydı orada. Dünyadan çok daha renkli bir gezegendi o yüzden, çok daha büyük. İnsanlar hiçbir şey kendilerini kısıtlamaksızın dolaşüyor, tanısın tanımasın tüm hoşlandığı kişilere rahat rahat yaklaşıyordu. Ziyafetler, eğlenceler, şarkılar, oyunlar, danslar... İsteyen istediği sözleri duyuyordu istediğinden, isteyen istediği kadar istediği kişiyle yaşıyordu. Ölümün yenildiği bir yer cennetten başka neydi zaten. İsteyenin istediğiyle sevişebildiği yer... Ya karşımdaki istemiyorsa, benim isteğimin yararı ne? Herkes herkesi isteyebilecekti belki. Ya da istenmeyenler insanın gözüne hiç gözükmeyecekti baştan. Herkesin cenneti ayrı olacaktı. Milyarlarca cennet. Rahatladı. Ya da rahatlamış olmalıydı; bundan sonrasını anımsamıyor. Sonra gördüğü kısacık bir rüyayı anımsadı yalnızca. Esin'i görmüştü. Çadır benzeri bir yerdeydi. Üstünde bol bir kazak vardı Esin'in ve Erdem'i tanııyordu. Kazak dünkü kızın kazağına benziyordu. Esin onu tanııyordu, fakat yaklaştı yanına oturdu. Halini hatırlıyordu. Çok yakın davranıyordu Erdem'e. İçi titredi. Gerisini çıkaramıyor...

Uyandı. Gece uyanışını ve sonra gördüğü kısa rüyayı anımsadı. Kısa rüya... Çok hoştu. Uyanmak istemiyordu bu yüzden. Onun bir devamını görmüştü belki de pek yakında, ya da tekrarını. Uyumaya çalışmak da boşunaydı. Ne yapsa aynısını göremezdi. Hazır memnun

haldeyken, ruh eksenini tatsızlığa kaymadan kalkmalıydı. Saatine baktı Sekize beş var. Kaldırıp atacağım şimdi şunu, diye söylendi.

Kalktı. Hava sandığı kadar soğuk sayılmaz. Yine de kazağını geçirdi üstüne. Çoraplarını çekip düzeltti. Çantayı açıp yiyeceklerini gözden geçirdi. Canı çay istiyor çok. Bir şey istemek sağlık ve moral belirtisi. İyi bir şey mi sanki! fermuarı açtı, botlarını çıkardı dışarı, sonra da bacaklarını. Çevreye bakındı. Hava güneşli değil, sis de görünmüyor, yağmur yağmıyor. Potinlerini bağlamadan geçirdi ayağına, dışarı çıktı. Parçalı bulutlu bir gün. Güneş tam olarak görünmese de bayağı ısıtıyor ortalığı. Yerler hâlâ nemli; nemliden öte ıslak. Hava da nemli gibi biraz. Fark edilmiyor, yerler hızla kururken havayı nemlendiriyor olmalı. Aşağıya bakmadan kayanın arkasına geçti, etrafı iyice kolaçan edip çömeldi. Kısa sürede gördü hacetini. Bu iyi. Kimseye görünmedi. Yanında getirdiği peçeteleri kullandı. Potiniyle kazıp birazcık toprak çıkarttı, üstüne attı ayağıyla. Şimdi aşağıya bakabilir. Kamptakilerin kendini izlediği sanısına kapılsa hiç geçemezdi kayanın ardına. Şimdi çok daha iyi hissediyor kendini, her bakımdan tazelendi, rahatladı. Düzlüğe yeni çadır eklenmemiş. Kimse görünmüyor çevrede. Ya hâlâ uyuyorlar ya da topluca bir yerlere gitmişler. Ya yukarıya çıkmışlarsa ve oradan görmüşlerse çömelirken. Tedirgin oldu. Uzun uzun tepeleri inceledi. Kimseyi göremedi. Yine de daha sakınlı davranmalı. Yüzünü gözünü iyice bir yıkadı derecikte. Üşüdü. Çivi kesti elleri, suratı. Peçetesi boldu, ama çevreye yaymamak için kullanmadı onları. Biraz ıslak kalıp rahatsız olmaya katlandı. Sonra döndü çadıra. Çantayı açtı. Havlusunu bulup çıkardı; iyice kurulandı. Islaklığın yüzünde kurumasından hoşlanmaz.

Yiyeceklerinin, kahvaltılık takımlarının hepsini çıkardı dışarı. Ocağını yaktı, suyunu koydu. Aşağıdakiler... Çadırlarda değildiler belki. Bu saatte uyanmış olmalıydılar. Kebap yapmak için gelmemişlerdi ya onca yoldan. Sportmenlik ve dengeli beslenme... Günün geçerli eğilimi. Artık zenginleri şişman gösteren karikatürlerin devri kapandı. Aksine fakirler şişman şimdi, orta halliler... Zenginlerse sıırım gibi, atletik...

Canı yemek istemiyor, yalnızca çay... Mecburen birkaç lokma atıştırarak. Midesi boş kalmasın diye. Yoksa pek fazla hareket ettiği de yok,

kalori gereksinimi azalmıştır. Çay iyi geldi. Huzurlu, rahat, sıcak kahvaltılarını düşündü Ayşe'nin teyzesinde. Otoriter kadını anımsadı. Sert. Şundan da al, bundan da al, diyen sesi sanki şu an kulağında. Ya enişte; ağzı var dili yok. Sıkar bazen üst üste görüşmek, çünkü ortak tek konuları futbol. Bereket koydunsa bul, evde kalmaz. Herkesin yardımına koşar, komşusunun bir yakını hastalanmıştır, doktora götürmüştür; başka birinin çocuğunun okul sorunu çıkmıştır, o da öğretmenlerle konuşmaya gitmiştir; ya da biri taşınıyor ya da evini tadil ediyordur, cenaze vardır... buna benzer. Hem sık gider teyzeye, hem sıkılır gitmekten. Aile sıcaklığı gevşetir insanı, onarır, bir yandan öldürür yavaş yavaş... Yine de gider. Ayşe'nin hatırına. Yalnız onun için mi? Ayşe bayılır ortama gerçi, ya kendisi? Fransa'daki ana babasına getirilir söz sık sık, onları görmüşçesine tatmin olur zavallı. Yerli aile dizilerindeki gibidir hava, daha sıcak, daha esprilisi, daha canlısı. En az onlar kadar uyuşturucudur öte yandan ve aptal dizilerdekinden çok daha fazla iyidir hava. Fazla iyidir. Kışkırtır Erdem'i, iğneler bir şeyler yapması için. Kötü bir şeyler yapması için uyarır, dağıtması için ölü toprağını.

Bir de Selin var. Ayşe'yle evlendiklerinde on yaşındaydı. Şimdi on yedi bile değil demek. Demek elinde büyümüş. Ele avuca sığmaz. Şeytan çekici. Başka bir yığın kalıpla tanımlanabilir, yine de hiçbir betimleme tam oturmaz üstüne. Onun yaşındaki çocukları, gençleri Selin sayesinde tanıdı. Hiç ilgisini çekmeyeceğini düşünürdü, demek ki öyle değilmiş. Nelerden hoşlanıyorlar, hangi müziklerden, hangi artistlerden. Arkadaş ilişkileri ne alemde, nasıl espriler yapıyorlar örneğin, kızlar erkekleri erkekler kızları hangi gözlerle görüyorlar... Ayrıca Seza var. Selin'den yedi sekiz yaş büyük. O şimdi yeni evli. Erdem'ler ilk yıllarda eve gelip giderken Seza yeni yeni erkek arkadaşlar edinmekle meşgul olurdu vaktinin büyük kısmında. Kardeşinden çok daha çılgın görünür, çok daha cesaretli, fakat galiba çılgınlığı daha çok diline vurmuş. Selin oldukça durgun kalır ablasının yanında, içi herhalde öyle değildir. Öyle değildir elbet.

Ayşe'nin iki kuzenini tanıdıkça ilk gençliğinin ne denli safça geçtiğini anlıyor. Liseden sonra fakültede de kızlardan yeterli ilgiyi görmeyince bunun yalnızca onların suçu olmadığını ayımsadı. O da kız-

lara pek sıcak yaklaşmıyordu ki. Değer verdiğini hissettiremiyordu. Belki bir insan, bir arkadaş olarak hak ettiklerinden fazla değer veriyordu, ancak bir dişi olarak? Çekiyordu onları sonra hızla uzaklaştırıyordu. En olmayacak yerlerde en olmayacak şeyleri konuşuyordu, olacak yerlerde hiçbir şey konuşmuyordu. Gerekli zamanda duygusallık göstermiyordu, duygusallık gösterdiğinde sıkıyordu karşısındakini. Aslında hep sözünü ettikleri duygusallığı, romantizmi taktıkları falan yoktu kızların, kıymet verdikleri sözüm ona yakındıkları maçołuktu apaçık; Maçoların da kendilerine özgü bir değer verişleri vardı ki hedef cinse; haspalar daha çok bundan hoşlanırlardı, lakin Erdem istese de öğrenemiyordu, öğrense de uygulayamıyordu. Bir kıza tutulmuştu fakültede, üçüncü sınıfta. İlk ciddi tutulması. Esin'i saymazsa. Şimdi geriye baktığında kızın pek de çekici sayılmayacağını düşünüyor. O zamansa düşlemediği tek saniye geçmezdi. Daha önce sandığı ya da beklediği gibi pür romantik hislerle dolu bir aşk değildi içinde doğan. Kızı salt sevilesi, düşünilesi, en çok da dokunulup öpülesi bir varlık olarak görmüyordu daha başından beri. Onunla yatma isteğı, daha doğrusu tutkusu birkaç hafta geçmeden aklını başından aldı. Felç edici arzu her karşılaşmalarında elini ayağını bağılıyordu. Bir yandan cinselliğe kişilikleri düzeyinde basit yaklaşan arkadaşlarının etkisi, öte yandan değer sistemleri arasında bocalayan, özentilerle sarsılan benliğinin en zayıf döneminin cilveleri. Ulaşılması imkansız gibi bir şeydi içinde sakladığı. Olgulara tüm bildiklerine gördüklerine karşın safiyane bakmakta devam ediyordu bir yanı ve o yıllarda henüz baba parası yerken, bir iş sahibi bile olmadan evlenmeyi düşleyemiyordu. Evlenme niyeti olmaksızın da nasıl yatacağı ki kızla. Belki fantezi olsun diye böyle şeyler düşleyebilirdi, fakat ya kız hissederse?! Ah, işte o zaman dik bir yardan uçar gibi gözünden düştüğünün resmiydi. Her şeye karşın onu elde etmek ne müthiş bir şey olurdu, ne müthiş bir şey Bilirdi, söylemişlerdi, ne kadar hareketli ne kadar açık ve hatta kıskırtıcı, ne kadar rahat görünen kızlar daha ilk temasta katılır kalırlar ya da tersleyip bırakıverirlerdi adamı, öyle olduğunu okumuştı galiba ve yine bilirdi ki ne utangaç görünenler daha ilk yalnız kalmada inilti çıkararak atarlardı erkeğin üstüne. Canı sevgilisi herhalde birinci gruba daha yakın.

Nasıl anlayacak işin aslını? Henüz ciddi bir özel arkadaşlıkları dahi onaylanmamıştı aralarında. Şansı yaver gitti, keşfetmekte gecikmedi. Birlikte Ankara'ya, kızın bir arkadaşına gittiklerinde ev sahibesine telefon geldi ve biriyle buluşması gerekti. Düşünüyor, senaryo da olabilir-di, gerçek de. Zaten önemli olan o değildi; ilk kez kapalı bir mekânda başbaşa kaldıklarında kızlar hakkında yaptığı sınıflamanın iki maddesinin birbirine geçtiğini gördü. İlişkilerinde hayli rahat ve açık görünen Derya, kendisine dokunulmasını ve sonra da katılaşıp çekilmeyi beklemedi, inildeverek işi hemen başlattı, kasılan, tasnif sistemi çöken ve neye uğradığını şaşırان Erdem oldu. Yine de hoş biten bir buluşmaydı ve ayrıldıklarında sevinçten içi içine sığmıyordu. Havalarda uçtu birkaç hafta kadar. Üstünde bir şeytan tüyü vardı demek ki. Yılışıklık yapmıyor, peşlerinde dolanmıyor, mütecaviz bakışlar fırlatmıyorsa da, demek ki etkilenen etkileniyordu ve anlayan anlıyordu erkekten ve demek ki onları elde etmenin onunki gibi hem daha olgun, hem daha erdemli yolları bulunuyordu. Gerçi kızmıyor değildi kendine; onun kızlarla değil tek bir kızla ilgisi vardı; kendi kızıyla yani biricik sevgili-siyle, Ne kadar kekti bir dönem, ne kadar... Kendine güveninin iyice artmasıyla daha da rahatladı, yurttta, okulda maço sohbetlerine de katılmaya başladı. Sert arkadaşlarının ne tarzlarını ne de konuşmalarını onaylıyordu, yine de eğlenceli geliyordu dinlemek, arada birkaç espriyle de olsa onlara katılmak, erkek toplumun güçlü bir üyesi olduğunu hissetmek ve hissettirmek. Futbol grubuyla soyunma odasında benzeri bir konuşmaya dalmıştı ki sözü edilen baş kahramanın kendi sevgilisi olduğundan şüphelendi. Adını sordu bahsi geçen "orospunun"; o da tutuyordu. Arkadaşı rahatça söylemişti ismi, çünkü oradakiler özel ilişkilerini henüz bilmiyordu. Yüreği küt küt ederek, fakat daha fazla soru da sormadan başka ayrıntıları yakalamaya çalıştı. Okulu tutuyordu, en yakın arkadaşlarından bir kızın ismi de. Beyninden vurulmuşa döndüyse de ilk şoku çabuk atlattı. Doğrulatmadan paniğe kapılmamalıydı, aynısı olamazdı; yani futbol takımından bile en az iki kişiyle yattığı anlaşılan kız. Güvenilir birini tanıyordu okulda, bu işlerde tecrübesi hayli fazlaydı. Gitti, gizlice sordu. "Palavra değil tabii" dedi, çocuk, "Ben seni biliyorsun zannediyordum" Derya'ya ağzının payını nasıl

vereceğini düşünmeye başladı bu kez, buluştukları birkaç sefer hiçbir şey söylemedi, hakaret etmese de onu iyice bozacak bir yol bulmalıydı, iyi bir ders, iyi bir sitem tarzı. Yaratıcılık geliştirmesi için de fazla kafa yormasına gerek kalmadı, çünkü sonraki ikinci görüşmelerinde iyice surat astı kız ve Erdem nedenini sorduğunda bu ilişkiden "fed up" olduğunu sümüklü mendilini kenara atar kadar rahat itiraf etti.

Hem sarsıldı, hem de sevindi buna Erdem. İyi bir dersti. Ne var ki dersler almasını bilenler içindir. Radyosunun frekans yelpazesi çoğu dalgayı alabilecek denli geniş değildi. Bulunduğu pek çok yerde beynine çarpan pek çok sinyali ayırımsayamadı ya da farklı algıladı. Daha öncekinde ve son şirkette örneğin; asılanlar çıktı, kur yapanlar, hatta açık açık ilişki teklif edenler. Bir bayan mesela, ikide bir, "Sizi rüyamda gördüm" deyip duruyordu. Erdem de, "Ya öyle mi, ne ilginç!" diyerek geçiyordu; altından başka bir anlam çıkarmak aklına bile gelmiyordu. Hatta bir ara, "Müdürünü rüyada görmek kişinin işine ne kadar bağlı olduğunu gösterir" gibisinden yorumlara kalkmıştı ciddi ciddi. Başka bir kadın ki şirkette bayağı iyi bir konumdaydı; Erdem birinci kattaki dairesinin balkonunda otururken önünden geçmişti. Yanılmıyorsa bu onun ikinci veya üçüncü geçişiydi; belli ki yakınlarda bir yerde oturuyordu. Bu kez göz göze geldiklerinden selamlamak kaçınılmazdı. Nezaketten içeriye davet etti Erdem. Ayşe Antalya'ya bir iş toplantısına gitmişti ve şirkette herkes biliyordu nedense bunu. Konuk daveti sektirmeden kabul etti, girdi içeri. Havadan sudan konuştular. Birçoklarına hayli güzel görünebilecek ortalamanın üstünde bir tipti kız. Konuyu evin ne kadar sıcak olduğuna getiriyordu ikide bir; Erdem de klimanın hiç de fena çalışmadığını söylüyordu. Sonra sete duygusal bir müzik koydu konuk. Erdem'in aklına bir şey gelmiyordu. Kızın ne se-re serpe serilişinden, ne bakışlarının buğulanmasından bir anlam çıkaramıyordu. Birincisini zavallının işte ne denli yorulduğuna, ikincisini viskinin erken çarpışına yordu. Kendisi bir şey içmiyordu; çünkü az sonra çıkıp en az yarım saat koşması gerekiyordu. Nitekim birkaç dakika geçmeden saatine baktı; "Benim bir süre seni bırakıp koşmam lazım, kusura bakma" dedi konuğuna. "İstersen istediğin kadar oturabilirsin, bana en azından bir saat müsaade." Kadın bunu pek de kibarca sayıl-

mayacak bir kovma olarak algıladı apaçık, çarptı kapıyı gitti. Erdem anlamadı bu tepkiden pek bir şey, ne var ki aradan geçen birkaç ayın ardından hakkında edilmeye başlayan eşcinsellik dedikodusunun gide-rek ayyuka çıktığını ve söylenti kaynağıyla ilgili araştırmaların hep o kıza doğru bir şeyler gösterdiğini öğrendiğinde bayağı şaşırdı. Eski genel müdür yardımcısının karısı da dozu yüksek iltifatlar edip dururdu. Adam benden ne denli memnun ki karısına da hep bahsedermiş de-mek ki, diye düşünürdü Erdem. Bir yurtdışı kongresindeydi. Mutat olduğu üzere çok iyi bir otelde kalıyorlar. Akşam yemeği sonrası. Kapı çalındı; o. Girdi içeri. Birkaç dakika havadan sudan konuştular. İkisi de içkiliydi. Erdem ne olduğunu fazla anlayamadan iş başladı. Bir ara kendini ve kadını o pozisyonda, o mekânîk gel git deviniminde gördü aynada. Bu, onun bir hareket olarak çok komik bulduğu şeydi. Üste-lik eylemi gerçekleştiren vücudun üst kısmında kendi kafası vardı. Aşı-rı içkinin abartılı gösterdiği bir komiklik olmalıydı bu. Katıla katıla gülmeye başladı yarım bırakarak. Kadın da ona katıldı. Sonra sızdı. Fa-kat aynı komikliği daha ciddi suratlarla iki kere daha tekrarladılar bi-rer ay arayla. Olanları çok sonra itiraf etti Ayşe'ye. Yegâne aldatışıydı bu onu. Kızcağz biraz bozulur gibi oldu ilkin, yine de kısa sürede at-lattı şoku.

Kahvaltılıklarını toplamadan çadırına girdi. Biraz daha yatmak, uykusu gelirse biraz daha kestirmek istiyordu. Tulumun üstüne uzan-dı, içine girmede. Derin derin nefes aldı, başını dinledi... Anılar saklan-dıkları yerlerden parmaklarının uçlarına basa basa çıkıyorlar karanlık-ta. Mahallede top oynadığı alan... Komşu evlerden birinin küçük kızı dolaşır sık sık. Adı Zakire. Sinirli mi sinirli, çatık kaşları hiç gevşeme-yen üç üç buçuk yaşlarında esmer bir çocuk. Suyunu çıkarmadan ara sıra denerdi aynı şeyi "Zakire! Zakire iyi misin?" Kızın daha fazla na-sıl çatıldığına hayret ettiği kaşları iyice çatılır; hep aynı sert yanıtı ve-rir, güleryüzle hal hatır soran herkesi yanıtladığı gibi "Getti!.." Kapa-lı gözleri bir an için açılıyor, dudakları gevşeyip gülümsüyor. Minik kı-zın asık suratı ve öfkesi Ayşe'nin küçük teyzesini çağırıştırıyor. Cadalo-z teyzeyi. Kadının apartmanda çın çın öten sesini yeniden duyar gibi oluyor. Keyfi kaçıyor. Emekli öğretmen, hikâye yazarı, her şeyi bilir

kadın. Son olayda da en çok o tepki gösterdi; giren çıkan neydiyse. Böyleleri ancak kendileri için özgürlükçüdür, biraz da kendi yakınları için. Ahlak tanımazlar o noktaya kadar. Açık fikirli, sınırları aşmış ıstıltılar saçarlar etraflarına. Nasırlarında ufak bir baskı hissedinceye dek. Kendi nasırlarında en ufak bir acı... Amaan, boş ver...

Titriyor. Üstünü örtmeye de üşeniyor. Çok yatmayacak nasıl olsa. Zayıf köpek çıkıyor bu kez tin tin. Islak soğuk sokakta yüzünde erdemli bir gülümseme, koşuyor. Ayşe getirmişti evin önüne. Çok soğuk bir kış günü. İki sokak ötede rastlamış. "Nasılsın" diye sormuş, o da ayrılmamış peşinden. Kapıda Erdem de gördü. Zayıf mı zayıf, kemikleri fırlamış bir yaratık. Alaca koyu renkli tipik bir sokak cinsi. Islanmış sırlıslık... Bakışları insanın içine işliyor. Ayşe talimatını verip aceleyle giriyor içeriye. "Sen onu biraz oyala, ben içerden bir şey getireyim." O gözden kaybolunca köpeğin ilgisi de azalıyor. Belli ki dostluğu dostluğa karşı; yiyecek beklentisi geriden geliyor, öyle olmasa bu denli zayıf düşebilir mi? "Dur" diyor Erdem, "Bekle biraz, abla yiyecek getirecek." Köpek bir an bakıyor, sevgiyle selam veriyor, gözden kayboluyor karanlıkta. Ayşe döndüğünde yok artık. Niye takmıştı o kemik torbasına aylarca? Başının etini yemişti iki dakika tutamadın diye. Bir kerede arabayla geçerken kaldırımda görmüş. Daha da zayıfmış zavallı. Durmuş park etmiş, yürüyerek aramış, serseriye bulamamış. Birkaç kez de ağlamıştı. Belki aybaşı öncesiydi. Belki birikimlerin sonucuydu, ya da bir simgeydi o : Yapmayı isteyip de yapamadığı şeylerin, karşılaşmak isteyip de karşılaşamadığı insanların, yeniden tatmak isteyip de tadamadığı duyguların yürek burkan simgesi. Yolunda gidiyor sandığı yaşamının ezik yanlarının çağrıştıracısı...

Köpek karanlıkta tin tin koşarak uzaklaşıyor, yine babası uzatıyor köşeden kafasını. Babasının hamasi tavsiyeleri, uzun söylevleri... Erdem gibi o da pek kitap düşkününü sayılmazdı, ama okuduklarının bokunu çıkarırdı anlata anlata. Andre Gide... Dale Carnegie... Tüm çocukluğu bu iki adamın yorumlarıyla yoğruldu. Bazısı akıllıca, bazısı son kertede dar görüşlü yığınla özlü söz. Anımsayabildiği kadarıyla yargılarının, telkinlerinin özü : İnsanlar hak ettikleri muameleyi görürler. Ya da babasının tüm bunlardan, bu sözlerden çıkardığı anlam... Bir

bölümü için belki geçerli. Hatta insanların çoğunluğu için. Ya azınlıkta kalanların, çektiklerini hak etmeyenlerin yüklendiği acılar? Ya çocuklar, ya hayvanlar? Onların çektiklerini haklı, mantıklı kılan ne? Çocukların da akli, hafızası zayıf zaten, hayvanların keza; acılarını akıllılar kadar algılayamazlar, algıladıklarını da unuturlar hemen. Demek ki onlar da hak ediyorlar. Acaba? Tüm bu önermeler saçma... Aptalca. Dünyada mantıklı bir düzenin işlediğini ileri süren tüm akıl yürütmeler... Sıkıntıyla dönüyor yattığı yerde. İrice bir taş taban muşambasının altından böğrüne batıyor. Kurarken nasıl da gözünden kaçmış. Biraz sağa çek matı oldu bitti! Bırak başkalarını, başkalarının acılarını, sen kendi haline bak, ötekilere acıyacak durumda değilsin. Acınacak durumdasın olsa olsa. Bunu da istemediğine göre...

Rahatladı biraz. Vicdanı katlanılmaz ağırlıklar yükler az buçuk dalınca felsefeye; ne çıkar; sorun üretti mi bir şekilde uyutuverir onu, kurtulur. Ama üşüyor. El yordamıyla eşofmanını buldu, gelişigüzel örttü üstünü...

Şimdi ormanda. Çocukluğunda sık sık gittikleri piknik yerinde. Ağaçlar arasında koşuyor koşuyor... tek başına. Biliyor gece köşkte kalacaklar. Masalsı, duygu ezgileriyle dolu bir akşam geçirecek; şimdi günün tadını çıkarmalı. Parlak bir hava, gerçi pek hoşlanmaz o güneşten. Sık ağaçların altına yakıcı ışıklarını gönderemiyor lanet olasıca kızgın tepsi. Koşuyor. Şimdi futbol sahasında. Yemyeşil çimenler. Akşam üstü. Arkadaşları toplanmış, seyirciler... Yeni bir top almışlar. Parlak. Ayakkabıları eski, ama ayağına tam oturuyor, taze boyanmış; ne goller atmıştı onunla; şimdi yenilerini atacak. İşte başlıyor. Sol açıktan koşuyor. Birisi ortaladı topu. Süzülerek yaklaşıyor yuvarlak. Sol ayağıyla ucunda sanki zamk varmış gibi alıyor indiriyor önüne. Kale tam karşısında, kaleci ortada... Yağmur yağıyor şimdi. Saha çamur içinde. Pek az yerde çimen kalmış. Soldan bir arkadaşı koşuyor. Koşuyor koşuyor ve ortalıyor topu. Islak boz renkli yağlı ağır yuvarlak döne döne yaklaşıyor...

5. BÖLÜM

Uyandı. Keyifli uyuduğu pek söylenemez. Rüya da görmemiş. Saatine baktı. On ikiyi geçiyor. Kalkmak istemiyor, böylesine uyuşuk yatmaktan da hoşlanmıyor. Doğruldu, yüzünü ovuşturdu. Üstüne örttüğü eşofmanı isteksiz isteksiz giydi. Dışarı çıkmalı. Omuzu tutulmuş. Öyle açık yatmamalıydı. Açtı fermuarı, üşene üşene giydi soğuk botları. Hava sıcak sayılmazsa da güneş sırtıyor. Tente sundurmanın altından çıktı, göğe baktı. Tek tük iri bulutlar... Aşağıya göz attı. Yeni bir grup gelmiş. En az beş çadır daha eklenmiş alana. İnsanlar rengârenk üst giysileriyle ortalıkta dolaşiyor. Bundan pek memnun olmadı. Demek az sonra yakınlarında da dolaşmaya başlayacaklar. Aldırma, dedi kendine, Allahın yaylası, beş çadır fazla on çadır eksik ne fark eder. Bir rahatsız eden de güneşin parlaması, ısıtması. Karnı aç. Midesi gurulduyor, fakat canı hiçbir şey istemiyor. Daha doğrusu, bir şeyler hazırlamaya üşeniyor. Cazip yiyeceklerin hepsi bitti zaten, geriye ancak karın dolduracak şeyler kaldı. Gitti kayanın ardına. Küçük tuvaletini yaptı. Bunun için iyice bir sotalanması gerekti. Çünkü iki yüz adım kadar yukarda çapraz olarak tepeyi inen üç kişi gördü. Yakından geçmiyorlar bereket, selamlaşması gerekmez.

Oturdu. Yüzü zirveye dönük. Ne kadar mağrur, ne kadar temiz. Gel, diyor, seni ancak ben avutabilirim, içinin kor gibi sıkıntısını, düşünsen de boşversen de çözemediğin açmazlarının önemsizliğini ancak ben gösterebilirim. Hadi be sen de, dedi ona. Birazcık nefesi, birazcık cesareti olan herkes zorlanmadan erişebilir sana. Hatta arka yamacından dolaşırsa ellerini bile kirletmesine gerek kalmaz insanın. Yol yapılacakmış yakında. Yapılsın. Koca koca şehir cipleri satın almışlar ya zenginlerimiz, hayvani arazi arabaları var ya, atlasınlar gelsinler. Asfalt döşenirse onlara da gerek kalmaz. Gelsinler. Hepsi gelsinler, binlerce

araba yığılsın yamaçlara. Rengarenk naylon poşetler saçılınsın çevreye, uçuşsunlar rüzgârda panayır süsleri gibi, kola şişeleri yuvarlansın otlaklarda, buruşturulmuş sigara paketleri kımıldasın, kirli prezervatifler pırıl pırıl parlansın... Bir kez daha baktı yukarıya. Tüm aşağılamalara karşın hâlâ mağrur, hâlâ temiz, hâlâ çağırıyor onu tüm aklından geçenleri hissetmiş, ama aldırılmaz havada.

Döndü. Aşağıda dolaşanlara, oturanlara, aralarında konuşanlara baktı. Sıkıldı. Güneş fena ısıtıyor. Eşofmanını çıkardı. Burada böyle oturmak gerçekten sıkıcı. Bir şeyler yapmalı. "Kapı"ya kadar yürüyebilir. Hayır daha iyisi göllere gitmek. O zamana dek güneş kapanmazsa göle girer. Buraya her gelişinde yapar bunu. Su çok soğuktur, o denli soğuktur ki, dışarda sıcaklık ne kadar düşük de olsa çıkar çıkmaz ısınır insan. Hele güneş gösteriyorsa yüzünü. Banyo yapmış olur hem de. Terleye kuruya, yıkanmaya yıkanmaya kaşınmaya başladı. Evet, evet en iyisi göle girmek. Yeni kararı birden canlılık getirdi bedenine... Kısa bir hazırlık. Büyük çantasından küçük sırt çantasını çıkardı. İçine biraz su, az yiyecek ve iç çamaşır koydu. Altında mayo var. Göle ulaşır ulaşmaz suya dalacak...

Yürüyüş başladı. Önce yavaş adımlarla, sonra giderek hızlanarak. Eğim giderek artıyor ama onun hızı da artıyor. Terlemesinin önemi yok. Çünkü az sonra buz gibi suya atacak kendini. Güneş de yakabildiği kadar yaksın. Sudan çıkınca ısıtacak onu. Keyfi biraz olsun yerine geldi. Dik bir sırtı aşması gerekiyor önce. Belki beş yüz metre belki daha fazla yükselecek. En az yarım saat sürer bu. Sonra sırtta ulaştınca o kızıl topraklı, kenarları çarşaklı yere gelince öbür taraf görünecek. Her yer görünecek. Görüş alanı muazzam geniştir belde, zirvedeki kadar değilse bile. "Lacivert dağ dizileri" uçsuz bucaksız uzanır, küçük tepelerle, çukurlarla, masmavi göllerle – biri de koyu lacivettir – küçük vadilerle bölünmüş, girintili çıkıntılı göz alabildiğine aşağıya inen koca yayla. Sırttan aşağıya inince yarım saatlik yürüyüş daha gerekli. En azından yarım saat. Sonra ilk göl. Zaten ilk göle ulaşması yeterli. Görece en sıcak odur. Sıcak dediği de en çok sekiz dokuz derece.

Çıktıkça keyfi daha da düzeliyor. Görüş alanı attığı her adımda daha da açılıyor. Dağcılığın en büyük keyfi. Yükselinen her metre kişiyi

sıradan dünyadan, sıradan görüntülerden, tanrıların, kartalların dünyasına yakınlaştırır. İçindeki potansiyeli görme, ona hakim olma yetisini ortaya çıkarır insanın. Ara sıra aşağıya bakıyor. Çadırlar şimdiden küçük beneklere, insanlar minnacık böceklerle dönüştü. İyice terledi ve nefes nefese. Hava iyice az burada ve tam tempo yürüyor. Aldırmıyor bedeninden gelen feryatlara. Kaç gündür böylesine ısınmamıştı.

Şimdi çok yukarda. Ötekileri ne kadar aşağıda görse yeridir. Dağcılar arasında kafa dengi insanlar görece fazladır; yine de gereksiz tipler çoğunlukta. Gereksiz tipler... Ne kadar da çokturlar. Şehirde, sokaklarda, sinemalarda, işyerlerinde. O denli çokturlar ki dağcılar arasında da katışırlar doğallıkla. Arabalarının arka camına "Baby on Board" çıkartmaları yapıştırırlar. Hem bir bebekleri olduğuyla övünmedir bu, hem de ne kadar Batılı, ne kadar Amerikalı olduklarıyla. Buralarda yeşilci olurlar, doğa tutkunu; akılları arabalarındadır yine, akılları şehirlerdedir, sinemalarda, ışıtlı vitrinlerde, "bilmem ne plaza"larda, evlerinde, elektronik eşyalarında. Vahşiler düşmanlarını yerler, yırtıcı hayvanları... Böylece ruhlarını, güçlerini kazandıklarına inanırlar sindirdiklerinin. Onlar da güçlü motorlar satın alırlar, gösterişli kaportalar, hamarat eşyalar, cin işi elektronik aygıtlar... Sindirirler tüm satın aldıklarını içlerinde, daha güçlü olurlar, daha gösterişli, becerikli, daha zeki... Onları iyi tanıyor, o yüzden nefret ediyor. Onları çok iyi tanıyor çünkü kendisi de onlardan; yangında cildine yapışmış sentetik giysiler gibi duyumsuyor ötekilerle benzeşen özelliklerini; gene de sıyrıp atamıyor karakterini. Aslında ciddi bir çabası da yok o yönde, canını yakıyor yakmasına, ancak olacağına bırakmış her şeyi. Kendiliğindenciliği de benzerlerinden nefret etmesini engelleyemiyor; kendisi ne de olsa kendisi, katlanmak zorunda olduğu bir ruh, bir beden; daha fazla çekemeyeceğine hükmettiğinde kararı kendi vermeyecek mi; ötekiler için böyle düşünmesine ne gerek. Parlak kuşe kâğıtlı dergiler okurlar. Kendisi de onları okur; nefret ede ede okur. Kâğıtları kadar parlak yazarları her şeyi bilirler, ölçünün, düzenin göstergesidirler, kadranıdırlar elegansın, seçkinliğin, uyanıklığın, cin fikirliliğin, iyi eğitilmişliğin, her şeyden haberdar olmanın, her şeyi aşmış bulunmanın, "cool" davranmanın, "cool" düşünmenin, çağdaş, açık fikirli, yenilikçi, tabusuz gö-

r nmenin ve buna benzer yüzlerce Şeyin, savunulan veya karşı çıkılan her moda kavramın... En iyi lokantaları gösterirler, en iyi yaşam biçimlerini... en iyi doktorları seçerler, en iyi edebiyatçıları saptarlar, en iyi aydınları  d llandirirler, alanlarında en iyi, en parlak tipleri bilir, tanırırlar. Durdukları yer en doğrudur. Muhalif onlardır aynı zamanda, liberal onlardır, solcu, hatta radikal mar inal solcu onlardır. İktidara karŐıdır birçoğu; ne var ki iktidar da zaten onlardır. Herkes bilir tüm bunları, atılıp tutulur arkalarından, önlerinde daima secdeye varılır. Yazsınlar k       bir Şey, durmadan zırvalasınlar, zırvalasınlar ara sıra, bir gıdım değer savunsunlar yeter ki, ya da bahsetsinler bir k       bizim çevremizden, dergimizden, partimizden, her neyse... Bir k       bahsetsinler benden... T ketilirler hamburger gibi, kola gibi. Sorun değil, hemen yenisi gelecek, bunun böyle olması gerek, hiçbir Şeyin üzerinde birkaç dakikadan fazla durulacak kadar önemli olmadığını göstermektir her birinin görevi; yığılır yaŐamlar üst üste günlerce, haftalarca, aylarca, aynı Şeyler yığılır üst üste birbirine çok benzer sayfalar gibi. İŞte o birikinti kalıcıdır.  ld r r insanı. Birbirinin tıpkısı yaŐamlar, birbirinin tıpkısı düşünceler, duyarlılıklar, birbirinin tıpkısı yüzey parlaklıkları, televizyon reklamları kadar, yarışma programları, aktüalite dergilerinin sayfaları, türlü türlü gazete makaleleri kadar yüzeyseldir... sığ... Tek başına her biri birer hiçtir, toplamaları yaşamın kendisidir, gerçekliktir, ölümün bekleyiŐidir onursuzca. İnsanlar az buçuk zekiyseler bilirler bunları, çoğu okumuş ayırımsar ve nefret eder bazıları. Ama nefret ede ede aynı Şeyleri yineler herkes; başka seçenek olmadığını hissederler bir yerde. Başka seçenek gösterenlerden de nefret ederler öte yandan. KiŐiliklerine hakaret sayarlar farklı olanı. Peki, severler mi kendilerine benzeyeni? Hayır sidikleri gibi görürler, kendi dışkıları gibi, içlerinde, kendilerinden ancak pis, ancak iğrenç, atılacaktır bir süre sonra, atılıncaya dek kendinden, atılıncaya dek içlerinde.

İlkokulda Verem Savaş Derneği'nin düzenlediği kompozisyon yarıŐmasında birinci olmuştu. Babasıyla  d l törenine gitti.  nce derneğin genel kurulu vardı herhalde... Hatırlıyor; bir süre sonra genç bir doktor çıktı kürsüye, konuşmaya başlar başlamaz buz gibi bir hava estirdi salonda. Derneğin sayın baŐkanı ve başkan yardımcısının yıllardır

gelirleri nasıl söğüşlediklerini anlatıyordu, elindeki birtakım belgeleri, makbuzları konuklara doğru uzatıp duruyordu. Büyük çoğunluğun öfkeli protestosuyla söylevi yarıda kesildi, neredeyse yaka paça indirildi aşağıya. Başkan aldı sözü bu kez, gençken saçlarının nasıl zifir gibi kara olduğundan, veremle mücadele çalışmaları yüzünden birkaç yılda nasıl bembeyaz kesildiğinden söz etti ağırlıklı bir sesle. Hizmet verenin nasıl iftiralara uğradığını, meyve veren ağacın nasıl taşlandığını anlattı hıçkırarak. Süslü püslü kadınların çoğunluğunu oluşturduğu kalabalık sözlerini defalarca alkışlarla kesti, dinleyenler arasından ağlayanlar çıktı, hıçkırıklar duyuldu. Genç doktor sonunda kısırdı kuyruğunu defoldu gitti. Çocuk Erdem de kızdı bu müfteriye; – cevap söylevlerinde adamın bir müfteri olduğunu birkaç kişi yinelemişti, babasına sormuştu anlamını – ya ortalık iyice karışsaydı, tören ertelenseydi, iptal edilseydi hele! Ödülünü aldıktan sonra rahatladı, sevindi; dolmakalemi kimlere göstereceğinin, kutlamaları nasıl anlatacağının hayalini kurmaya başladı eve dönerken coşkuyla ve aklına geldi : Ya dedikleri doğruysa iftiracının?.. Aynı hesaplaşma gizli gizli yıllardır sürüyor içinde. Küçük bir yavru yılan gibi ara sıra başını kaldırıyor, endişe ve merakla bakıyor etrafına, sonra sinip yuvasına kaçıyor yine. Bilmiyor çünkü Erdem, temiz kalmakla kirlenmek, yolsuzluğa karışmakla hiçbir şeye bulaşmamak arasındaki farkı. Böyle bir fark bulunmuyor ona göre. Aşağıda böcek gibi gezinen parlak sarı, yeşil, mavi giysili varlıklarla kendisi arasında ciddi bir farklılık keşfedemedi şimdiye dek. O yüzden de nefret ediyor ben dediği yaratıktan. Hep ödül alıcı oldu şimdiye dek. Çalmadı bizzat, ama çalanlardan ödülleri aldı. Sesini doğru dürüst çıkarmadı. Sesini doğru dürüst çıkarmanın da nasıl olabileceğini bilmiyor. Temizlikten sıkça bahsedenlerin pislik içinde yüzdüklerini görüyor. Pislikten nasibini almayan neredeyse hiç kimse kalmadığını... Fakat tarafsız kalmaya çalışmanın büyük hırsızları korumak anlamına geldiğini de biliyor. Büyük hırsızlara yakın durmak küçüklerin sırtını sıvazlamaktan daha mı kötü? Şirkette kaç kez yüzleşti vicdanıyla. Dava davalarına alet olmayıp holding yöneticilerine karşı durduğunda, alttaki küçük çıkarıcıların sevindiklerini ayımsadı. Ya da kendi firmasının gücünü sınırladığında daha çakal küçük şirketlerin yararlandıkları

nı gördü doğruculuğundan. Ahlak denilen şey bir lafazanlık ürünü mü sadece? Yalnızca ilkeleri doğrultusunda yaşayan, hiç sapmadan kendi doğrularını mütevazî yaşamlarına geçiren insanlar yok mu gerçekte? Bir zamanlar mebzul miktarda yaratıldıklarını düşünüyordu o türün; şimdiyse göremiyor onları. Belki de çevresi değişti tamamıyla ya da gözleri iyi seçemiyor artık; ya da hayli azaldılar ya da sayıları değişmedi, fakat renkleri seçilmez kılan parlak yapay ışıklı ortam siliyor farklılıkları. Erdem düşünüyor çıkarken. Düşüncemsi parçacıklar, imgeler, gelip geçen duygulanımlar çarpıyor bilincinin ekranına. Bölük pörçük, hiçbirinden bir tümce dahi kurulamayacak öğeleri birleştirme alışkanlığı zaten edinemedi. Bütünleyip usunda karara varma alışkanlığı... Duygularını, düşüncelerini uçucu hayaller, ele avuca gelmeyen hisler olarak yaşadı hep. Bir hayvan gibi. Ters gelen şeyleri akla uydurma yolunu da denemedi. Bir yanıyla aldırmaçlık yarattı bu, öte yanıyla bir şey... Ne?.. Kaynağını bulamadığı tarifsiz bir can sıkıntısı. Şu anda da düşünce parçacıkları hızlı hızlı soluduğu hava gibi bir telaş giriyor içeri, parçalanıp bir telaş çıkıyor dışarı. Sen tehlike arıyorsun demişti İngiliz Psikoterapist, riskin üzerine gidiyorsun. Sanırım zevk almıyorsun bundan, öte yandan kişiliğin oralara sürüklüyor ısrarla seni. Çocukluğundan, gençliğinden bir dizi anı dinledikten sonra varmıştı kadın bu sonuca. Ardından babasını annesini kurcalamaya başlamıştı. En nefret ettiği şey : Annesinden, özellikle babasından konuşmak. Bıraktı seansları. Babasından konuşmak zorunda kalmak tek neden değil. Kadın bayağı yakın ilgilenmeye başlamıştı. Tipi değil ancak etkileyici, karizmatik bir dişi. Sadece kuruntu da olabilir. O dönem kendini çok zayıf hissediyordu, ne kuruntuyu ne gerçeği değerlendirebilecek durumdaydı. Kadınlarla ters giden bir şey de vardı bildi bileli. Çok hızlı bir yakınlaşma ve birden bir şeyleri bayağı görme ve çekilme. Karşısındakini bütün olarak bayağı görmek gerekli değildi kaçınması için. Küçük bir bakış, tek bir söz, tek bir jest yeterdi tetiği çekmeye. Sanırsa bahaneydi bu. Kadını değil girilen ilişkiyi basit görürdü belki, belki değil işin aslı buydu : İlişkiyle birlikte kendini bayağı görürdü ansızın. Neydi ölçü, neydi ilke hiç kestiremiyor. Sahnede gösteri olsun diye çiftleşen iki kişiyi pespaye görmezdi bazen, bazen kışkırtıcı bir kıkırdama

soğuturdu birden onu. Önceki işinin staj döneminde İngiltere'de eğitim gördü altı aydan fazla. Kısa tatillerde Avrupa'nın birkaç şehrini gezdi. Amsterdam'da gece ıssızlaşmaya başlayan bir caddede dolaşırken kavgaya bulaştı. Sonra karakolluk oldu, sınır dışı edildi. Ardından yarı zorunlu psikiyatrik muayene. O kadın. İyi ki anlatmamıştı ona her şeyi. İlkokuldayken nasıl bir at hırsız yakaladıklarını, orman deposunun ağaçlık kuytu köşesinde avaz avaz bağırıp ağlayan çocuğun boynuna nasıl ip bağladıklarını, ipi ağacın dalından nasıl geçirdiklerini, altındaki bisikleti (yani çaldığı atı) birden nasıl çektiklerini, yaşlı bekçi başından beri uzaktan onları izlemiyor olsa zavallının öbür dünyayı nasıl boylayacağını ve buna benzer şeyleri...

Sonunda sırtın aşması gereken yerine vardı. Burada manzara harika. Gölleri kucakladı bakışlarıyla. Oradalar, hiçbir yere gitmemişler! Zirve çok daha yakın görünüyor. Yakın, ama daha korkutucu nedense. Rotayı kaybederse ayvayı yer insan. Soluklandı. Soğuk bir rüzgâr esiyor. Vücudu kızıştığından henüz üşütmüyor. Oturdu. Birkaç yudum su içti matarasından. Tam burada arkadaşlarıyla fotoğraf çektiymişti. Ayşe de vardı yanında. Bir de İngiliz dağcı : Martin. Fotoğrafları çoğaltıp yollamıştı postayla. Bir kuru kayısı attı ağzına, yavaş yavaş çiğnedi. Enerjiye ihtiyacı var...

Birden onları gördü. En yakın gölün hemen yukarısında. Beş kişi. Kim olduklarını tam seçemiyor. İyice dikkatli baktı. Yanında dürbünü olsaydı seçerdi şimdi onları. Giysilerinin rengi biraz olsun fark edilebiliyor. Büyük olasılıkla Murat'ın ve kızın grubu. Keyfi kaçtı. Geriye dönmeli karşılaşmamak için. O da olmaz. Göle girmeyi ne kadar da kafaya koymuştu oysa. Biraz daha oturmalı. Belki kalkarlar ve başka bir yere doğru hareketlenirler. Biraz daha oturmalı, oturmalı da ne kadar? İkinci bir kayısı yiyinceye kadar. Herifler oralara yayılmış diye kararını değiştiremez. Yavaş yürür hem, en azından kırk beş dakika sürer bu. Onlar da kalkmış olurlar arada. İkinci kayıyı da ağır ağır çiğnedi. Aşağılara, sağa sola bakındı durdu canı sıkkın halde. Henüz kalkmamışlardı. Olsun. Doğruldu ağır ağır, çantasını geçirdi arkasına, inme-yeye koyuldu.

Şu kız... O da oradadır. Sallapati giysileriyle. Umursamaz tavırla-

rıyla. Oysa her şey, umurundadır, benim gibilerin aklına hiç gelmeyen pek çok şey... "Tutunamayan"ı oynayanlarla kaynıyor ortalık. Uyum-suz, sorunlu, her şeyi anlamsız bulduğunu söyleyen, tutunmak için hiçbir şey yapmadığı havasında yığınla insan. Oysa ellerine bir dikkat edin, demir pençeler görürsünüz. Çelik tırnaklar. Yakınlarında uzakla-rında ne görür ne hissedерlerse pençelerini takarlar. Tutunurlar, hem de ne biçim tutunurlar. Boş vermiş görünümdeyler güya, uçan kuş-tan haberleri olur. Yaklaşmadan kokusundan tanırırlar işlerine yarama-yacak olanı, selam bile vermezler uzaktan. Duygulu görünürler, acın-dırırılar kendilerini, yürekleriyle değil hesaplarıyla yaşarlar oysaki. "Dis-connectus Erectus" gibi bir ad takmışlardı bunlara galiba, Latince bil-se Connectus Erectus'tan daha anlamlı bir karşı isim bulabilirdi. Büt-tün bedenleriyle yapışanlar ya da tırnaklarıyla sıkı sıkı yek vücut olan-lar gibi... Alırlar da alırlar. Fare gibi üflerler kopartmadan önce bir şey-leri. Tırtıkladıkları, sürekli tırtıkladıkları bile 'fark edilmez o yüzden. Ya Murat gibiler. Çıkarıcı zurna! Dünyanın her yerinde her dönemde şımarık züppeler birbirine benzer, ayrıca tanımlamaya gerek yok. Onu giderek daha fazla anımsıyor; birçok ayrıntıyla. Durmadan konuşur, kendinden söz eder. Hiç çekinmesiz. Kendi eksikliklerinden değil el-bet, nereleri gezdiğinden, kız arkadaşlarından, kızların değişik uyruk-larından... Arada başkası bir söz etmeye kalktığında ya hiç dinlemez ya da biraz dinler gibi görünüp lafı yine kendine getirir. Malzemeleri hep yepyenidir, eksiksizdir, hatta birçok parçası yedeklidir; fazlalıklarını başkalarına taşıttırır bir yolla; ortak malzeme listesinde gösterir. Çakı-sını ödünç vermez bu arada. Dağcılıkta esas şeyin iyi malzeme olduğu-nu söyler durur, eksik ya da kalitesiz malzemeyle gelenlerle dalga ge-çer. Ayakkabılarından, pantolonlarından, kasklarından yakalar insan-ları, aşağılar. Zengin çocuğudur, baba parasıyla satın almıştır nesi var-sa, ne var ki hiç söz etmez bundan. Ailesinden kaptıklarını gizler, fi ta-rihinde aldığı bursu ya da şurdan burdan kazandığı üç beş kuruşu var-sıllığının kaynağı gösterir. Bırak canım, düşünmeye bile değmez.

İyice yaklaştı. Ne zamandır onlar da fark etti yaklaştı. Aldırma! Göle ulaşacağı yol zaten çöktükleri düzlüğe yakın geçmiyor. Biraz da-ha sola vurdu iyice uzaklaşmak için. Su duru. Pırıl pırıl görünüyor. Te-

ri kurumuş, yine de göle girme isteği azalmamış. Biraz ürperti geldi yalnızca; ne denli soğuk olacağını, ilk girişte insanı nasıl çarpacağını bildiğinden. Uygun bir kayalık buldu kıyıda, burada hiç değilse alt tarafını göstermeden soyunup giyinebilir. Ayakkabılarının bağını çözdü, çıkardı; sonra hızlı hızlı soyundu. Mayosuyla kaldı. Göz ucuyla baktı. Elli altmış metre uzaktaki herkesin dikkati üzerinde. Girdi. Bıçak gibi bacaklarına işledi soğuk. Birkaç adım daha attı. Yer yumuşak, kolayca yürünebiliyor, ama yükseldikçe su, yeni değdiği yerler kesiliyor, alttaki kemikleriyse iliğine kadar kopuyor ağrıdan. Şüphesiz gözler üzerindedir yine. Biraz daha yürüdü. Bir an önce dalmalı ki bu işkence bitsin. Dalınca neyle karşılaşacağını da biliyor. Çok soğukta birden vücut kasılıyor, yay gibi geriliyor arkaya doğru tabladaki taze balık misali. Bir seferinde öyle hızlı kasılmıştı ki sırt omurgasını incitmişti. Sakınımı elden bırakmamalı. Daldı. Şok. Şimşekler çıktı bedeninden savrulan damlalarla birlikte koyu mavi yüzeye. Vücudu tüm önlemine karşın elektrik yemişçesine kasıldı, arkaya fazla bükülmesine izin vermedi yine de, nefesi kesildi. Kaldırdı kafasını. Can havliyle birkaç kulaç attı. Dikildi. Su boğazına geliyor. Yer hâlâ yumuşak. Zıpladı birkaç kez. Durmaya gelmez. Yine atıldı ileri, kesilene dek kulaçladı. Dikildi. Bu kez zor basıyor ayakları. Üstelik soğuğa hâlâ alışamadı. Geriye döndü, daldı, biraz dipten ilerledi. Çıktı yüzeye, yeniden birkaç kulaç attı. Bu kadarı yeter. Yürüyerek kenara ulaştı. Dışarısı hakikaten bayağı sıcak geliyor şimdi, bedeni buz gibi. Ama iyi ki yaptı bunu. İyi ki yaptı. Toplandı vücudu, yenilendi, temizlendi.

Kayaya oturdu kurulandı. Şimdi bir süre güneşlenebilir. Adeta yeniden girmek istiyor. Biraz ısınırsa neden olmasın. Arkaya yaslandı, taşa, gözlerini kapadı. Çok iyi... Nefesini saymaya başladı. Böyle düzenli ve derin yirmi nefes aldığında tamamen huzuru bulacak, kafasında tilki görmüş tavuklar misali telaşla koşuşturan, kopmuş kertenkele kuyruğu gibi kıvrılıp kıvrılıp titreyen hiçbir düşünce kalmayacak...

Bir çıtırtı duydu sağ yanından, hemen ardından bir taş yuvarlanması sesi... Baktı, kız az ötesinde.... Yaklaşıyor üstelik. Birkaç adım daha.

"Merhaba. Rahatsız etmiyorum ya?"

"Yok canım" dedi Erdem ciddi bir ifadeyle "Mekân dar tabii, nüfus kalabalık; ister istemez rastlaşıyor insan."

Bozuldu kız. İroniye cevap verirse havanın daha da sertleşeceğini hissetti ki, yan yola saptı :

"Akşam gelmediniz... Güzel bir gece geçirdik. Kendi hesabıma sizi merak ettim. Gelip bir hal hatır sormak da vardı, ama öbürleri yanaşmadı; rahatsız etmeyelim, dediler. Ben de o karanlıkta yürümeyi göze alamadım.

"Eksik olmayın, teşekkür ederim" dedi Erdem, biraz yumuşamış bir suratla. Yine de oturun lütfen ya da benzeri bir yakınlaşma sözü kullanmadı. Tatsız bir sessizlik girdi araya. Erdem rahattı, yarım saat daha katlanabilecek kadar rahattı. Gölün karşı yakasına çevirdi bakışlarını. Kız bir şey daha söylemeden geçip gidecek gibi oldu, vazgeçip durdu.

"Kendi halinde birini dağ başında rahatsız etmek istemiyorum. Yine de sormadan edemeyeceğim. Neden bana bu kadar soğuk ve kaba... kaba demek istemedim, yani sert demek istedim... sert davranıyorsunuz?" Sesi başlarken sert çıkmıştı, sonuna doğru iyice yumuşadı.

"Öyle hissediliyorsa üzüldüm" dedi Erdem, yüzünü buruşturarak. "Özür dilerim." O anda sussa belki daha da yumuşayacaktı hava, ancak devam etti "Yani, aslında birilerine bir şekilde davranmak falan istediğim yok. Sadece kafamı dinlemek istiyorum. On milyonluk bir şehirden geldim, siz de öylesinizdir, anlarsınız ne demek istediğimi."

"Evet, haklısınız" dedi kız. "Türk fimlerindeki gibi, 'neyiniz var sizin kuzum? Ne fena lakırdılar bunlar böyle' demek geliyor içimden..." Söyleyip söylememekte bir an kararsız kaldığı şeyi söyleyip gülümsemişti ancak, Erdem'den herhangi bir mimik yanıtı görmeyince daha da bozularak sustu. İyice kızmıştı herhalde. Daha çok kendine. Az sonra özüne öfkesi yatıştır, asıl kaynağına yani Erdem'e yönelirdi nasıl olsa. Nereye yönelirse yönelsin, canım; dert mi! Sessizlik... "Biz biraz daha orada oturacağız. İsterseniz gelirsiniz. İyi günler."

"İyi günler" dedi Erdem, canı sıkkın. Kızın bozulmasına biraz olsun üzülmüştü. Sonra küfretti içinden. Burada bile kimse kimsenin yakasından düşmüyordu. Bir dağ başında bile. Birilerinin ne düşündü-

ğüne, niye üzüldüğüne dikkat edecekti, burada dahi. Onun gibi birini dahi etkilemeyi başarabiliyorlardı üstelik. Homurdandı : "Bok herifler! Bok herifler, Bok karılar!"

Gözlerini kapadı. Yine de fena olmazdı yanlarına gitmek. Onca ısrardan sonra çekineceği bir şey var sanırlardı. Amaan canım, onlar ne sanırlarsa sansınlar, dedi içinden, umurumda değil, gerçekten değil; fakat eğlenceli olabilir. Biraz dalgamı geçerim. Biraz şaşırtırım onları. Salaklıklarını yüzlerine vururum. Böylelerinden nefret ederler. Salaklıklarını yüzlerine vuranlardan. Yine de vazgeçemezler onlardan. Şu Murat zurnasıyla da dalga geçerim. İddiayı kaybetti. Saklanması, uzak durması gereken biri varsa o da Murat. Böyle salakça bir iddiaya girişmeyecekti. Girmişse salaklığını kabul etmeli! Kabul etsin salaklığını, ondan sonra ne diyecekse desin, ne halt işleyecekse işlesin.

Kalktı. Biraz daha gizlenerek kayanın ardına, şortunu külotla değiştirdi. Hızlı hızlı giyindi. Ayakkabılarını giydi, bağlarını düğümledi, çantasını topladı. Umursamaz adımlarla gruba yaklaştı.

"Cümleten merhaba!"

"Selam" ya da "Merhaba" diye karşılık verdi herkes. Yüzü en asık görünen, en zoraki yanıtlayan Murat'tı beklediği gibi. İddiada yenik duruma düşmek mi, yoksa asıldığı kızın sürekli başkasına ilgi göstermesi mi bozuyordu onu? Erdem daha çok birinci olasılığa yordu. Her şeye karşın bahsi gündeme getirmenin sırası değildi demek.

"Bakıyorum bulmuşsunuz güzel havayı, yayılmışsınız!"

Şimdi karar vermemiş miydi iddiadan hiç söz etmemeye! Gerçekten niyeti yoktu havadan bahsetmeye, ucunun nereye varacağını düşünmeksizin birden öyle çıkmıştı ağzından.

"Ben Cüneyt" dedi gözlüklü kısa boylu erkek. Elini uzattı. Erdem sıktı bu eli, adını yineledi. Ardından, Meral'le ve Burçak'la tanıştı.

"Şurası kuru ve yumuşak görünüyor" dedi Cüneyt, Murat'ın bir metre kadar yanındaki ot tümseğini göstererek.

"Ben yer bulurum, siz rahatınıza bakın" dedi Erdem. Cüneyt'in gösterdiği yerin az ilerisine, bir futbol topu büyüklüğündeki taşın üzerine oturdu.

"Akşam bir ara gelmeyi düşündüm. Ateşiniz uzaktan çok güzel gö-

rünüyordu. Yakından daha zevkliydi herhalde."

"Çok da yemek vardı" dedi öbür kız. "Mantar yaptı Murat. Çok lezzetliydi. Hepsini yiyemedik, sabah öküzler yedi."

"Uzaktan ateşe gıpta etmişsinizdir, ama ben de kendi hesabıma size gıpta ettim" dedi Burçak. Kumral, şişmanca bir gençti. Konuşurken gözlerini çok kısıyordu.

"Niye o?"

"Dağ başında kalmak güzel bir olay. Tek başına gecelemek çok daha keyifli olmalı. Çoktandır aklımda. Yalnız bir yayla macerası, daha cesaret edemedim. Yine de ne kadar hoş olabileceğini tahmin ediyorum.

"Güzel" dedi Erdem. "İkisinin de iyi tarafları var."

"Grupta çok acemi oldu mu benim keyfim kaçır" dedi Murat gayet doğal havada, az önce suratı çok bozukmuş gibi değil. "Acemilerle uğraşmaktansa tek gelmek daha hoştur. Çok çıktım ben. Hem kışın çıktım buraya iki kere. Ama grup iyi olursa grubu tercih ederim."

"Benim ilk çıkışım" dedi Meral, alçak sesle özür dilercesine. Murat'ın keyfini kaçıranlardan biri oymuş gibi. Kimseden yanıt gelmedi. Erdem gergin değildi, yine de varlığıyla germiştii ortamı besbelli.

"Çok kalacak mısınız daha?" Kız sordu bunu.

"Bilmiyorum. En azından birkaç gün buradayım."

"Çarşamba günü işbaşı ya... dedi Meral, numaradan yarı ağlamaklı. "Sayılı gün tatilin de tadı olmuyor... Çalışmak ne kadar pis bir şey be..."

Öbürleri sustu, iş faslını açmak istemiyorlardı, aynı sorunu onlar da yaşıyordu besbelli. Erdem'in böyle bir problemi yoktu artık; ama tatilde gibi de hissetmiyordu kendini; tatil sayılmazdı zaten.

"Yarın yağmur da yağsa fırtına da kopsa çıkıyorum" dedi Murat. "Gelen peşimden gelir."

"Ben peşindeyim" dedi Cüneyt. "Buraya kadar gelip de çıkmadan dönmek olmaz. Geçen yıl içimde kaldı vallahi..."

"Yağmur yine yağabilir" dedi Murat. "İhtimal yarı yarıya.

"Sen yarı yarıya diyorsan muhakkak yağar" dedi kız. "Dün yüzde bir diyordun."

"Doğru" dedi Murat. "Yüzde birdi. Bu sabahki tam eşek şansı."

"Kapatalım bu hava meselesini" dedi Cüneyt, tatsızlık çıkmasından korkarak. Erdem'in söze karışmaya niyeti yoktu oysa. "Şimdi buluşuyor muyuz Münih'te?"

"Buluşalım" dedi Murat biraz gönülsüz. "Maçlara geleceksen ama."

"Ne maçı yahu!" dedi Meral. "Üç bin metreyi geçtik, gene mi futbol!"

"Cim bom bom! Cim bom bom!" diye bağırmaya başladı Cüneyt, Meralin kulağına ağzını yaklaştırarak.

"Sus sus!" dedi kız. "Ne şımarksın be!"

"Cim bom bom Cim bom bom" diye daha yüksek sesle iki kez bağırdı Cüneyt.

"Amaan" dedi Meral. "Yaz ortasında hakikaten nedir bu maç hi-kâyesi?"

"Dalga geçiyorlar" dedi esas kız. "Seni kızdırmak için. Sazan!"

"Dalga değil" dedi Cüneyt. "Hazırlık karşılaşmaları başlıyor. Yirmi beşinde Bayern'le maç var. Yirmi üçünde oradayım. Ondan sonra bir maç daha var, kiminle bilmiyorum, onu da seyreder dönerim."

"Stuttgart'la" dedi Murat bilmiş bilmiş.

"Siz takım tutuyor musunuz?" diye sordu Erdem'e kız.

"Tutarım ama hiç fanatik değilim" dedi Erdem.

"Umarım Fenerlisinizdir. Bunların hepsi Galatasaraylı. Aralarında tek başıma kaldım.

"Canım, bana niye laf ediyorsun" dedi Meral. "Herkes soruyor, ben de öylesine bir şey diyorum işte. Ayrıca kırk kere söyledim Böyle bir yerde futbol konuşulmasına kesinlikle karşıyım."

"Bana da çok anlamsız gelir o muhabbet" dedi Erdem. "Burda ya da şehirde; işin suyu çıktı."

"Neden anlamsız olsun ki! Bence hayatın önemli renklerinden biri" diye karşı çıktı Murat.

"Ben anlayamıyorum demek ki" diyerek geri çekildi Erdem.

Murat'sa şimdi gerginlik çıkarmak ister gibiydi

"Anlaşılmayacak bir şey yok. Takıl bize anlarsın.

"Benim söylemek istediğim şu : " dedi Erdem, kararsız ve güvensiz bir sesle. "Dışarda, Avrupa'da falan da yaşamı etkiliyor, tamam. O kadarına bir itirazım yok. Fakat bizde iş tam bir aldatmaca. Aptal yerine koyuyorlar insanı; fazla kapıldın mı da aptal oluyorsun zaten."

"Futbol halkın afyonudur ha! Biliyor musun, bunu iddia edenlerin sisteminde futbol en büyük afyondur. Sloganlarla düşünmek insanı bir yere götürmüyor. Birazcık geniş aç! Biraz geniş aç!" Erdem'i kızdırmak için abartılmış yapmacıklı el hareketleriyle destekledi sözünü Murat, iki eliyle kafasının etrafında küçük daireler çizerek.

"Ben spora karşı değilim ki. Keşke herkes spor yapsa. Futbol mu seviyor, çıksın kendisi oynasın. Seyretmesin, çıksın evinden, ne seviyorsa onu yapsın. Seyir sporu da gerekli, gereksiz demiyorum. Ama işin içinde çok pislik var, bildiğiniz gibi değil. Aslında herkes biliyor ya, bilmezden geliyor."

"Ne pisiğiymiş o?" diye tekrar araya girdi biraz kabaca Murat.

"Basbayağı pislik işte. Kirlilik yani, kara para şike falan..."

"Haydaaa! Afyon lafı tutmadı şimdi de bu mu başladı. Ben kirlilik falan göremiyorum."

"Görmek istemezsen görmezsin. Şunu düşünün bir kere, bu memlekette her alanda her işte diz boyu yolsuzluk var, futbolda niye olmasın. İşin içinde bu kadar abartılı paralar dönerken... Bakın, televizyonlarda her akşam beş saat altı saat futbol programı yapılıyor. Olur mu bu? Adamlar konuşmasını bilmiyor, saatlerce geyik muhabbeti, üstüne üstlük milyarları götürüyor. Böyle bir avanta varken kim bahseder dönen dolaplardan."

"Yani takım falan tutmayalım, öyle mi?" dedi Cüneyt. "Hepten paranoid olduk abi, elimizde stres atacak bir futbol kaldı, orda da aynı havaya girersek yandık gitti."

"Dediğiniz bir bakıma doğru bir bakıma yanlış" dedi Erdem. "Yanlış olan tarafı şu Hava dediniz ya, kimse havaya mavaya girmiyor, merak etmeyin. Lafa gelince temiz toplum, dürüstlük şu bu, işe gelince herkes avantajına bakıyor. Futbolda da aynı şey. Tamam takım tutulur, ama bu kadar da danışıklı dövüş olmaz ki! Şampiyon önceden belli, ya o olacak ya bu. Onu bile rahat bırakmıyorlar ya..."

"Komplo teorileri ha!" dedi Cüneyt sırtarak.

"Amaan, kapayın artık şu konuyu" diye mızıldandı Meral. "Yeter lütfen!" Cüneyt'e bakarak söylemişti bunu sertçe ama, şu sıra en uzun Erdem konuştuğundan sözü daha çok onaydı.

Erdem alındı biraz, sinirlendi.

"Evet, komplo teorisi" dedi. "Her yerde komplo var, futbol da mı yok! Tapu dairesinde rüşvet var, doktor katakulli yapar, polis yolsuzluktan tutuklanır, mahkemede skandal denir, bunlar söylenirken iyi de, bir futbol mu var temiz!" Sözleri neredeyse bağırarak çıkmıştı ağzından.

Cüneyt de ciddileşti ama, susmadı

"Futbolda yok diyen mi var. Herkes yapıyor bir şeyler, yapmaya çalışıyor, sonuçta en sağlam basan şampiyon oluyor."

"En yamuk basan şampiyon oluyor. Böyle desenize. Her yerde nasıl en yamuklar en öndeyseniz futbolda da aynı. Saygıdeğer kamuoyunuz..."

Yapmacık yapmacık gülererek sözünü kesti Murat. Uzandı, pat pat dizine vurdu, Erdem'in :

"Anlaşıldı sen bu işlerin çok dışında kalmışsın, biraz ilgilensen kazın ayağının öyle olmadığını görürsün. Ama boş ver, senin gibi düşünenler de çıkmıyor değil, o da bir mantık tabii, saygı duymak lazım..."

Kız hariç hepsi az ya da çok güldüler. Erdem sustu. Ya topuna okkalı bir küfür savurmak vardı şimdi, ya da susmak. İkincisini yeğledi pancar gibi kızarak. Susmak da ağırlığına gitmişti. Futbol konusunu gerçekten pek önemsemezdi, hiçbir şeyi fazla önemsemediği gibi. Ancak oltaya düşmüştü yine. Yamyamların açtığı konuya girmiş, sonra da aşağılanmıştı; hiç önemsemediği, aralarına katışmak istemediği şu gereksiz insanların düzeyine inerek kendi kendini aşağılamıştı aslında. Daha önce de aynı konuya veya benzerlerine değişik ortamlarda girdiğini, aynı tepkilerle karşılaşmış sinirlendiğini anımsadı. Ders çıkarmalıydı geçmişten, çıkaramamıştı işte.

İkinci ligde iki maçlarını idare eden hakem... İlk maçtan takmıştı. Düpedüz yanlış bir kararına itiraz etti diye son maçta da gitti geldi küfretti. hâlâ ezik ezik anımsıyor; nasıl da çaresiz ve suskun kalmıştı. Bir-

kaç yıl sonra birinci ligde gördü herifi. Sonra televizyonlarda boy göstermeye başladı. "Fair play"den dem vuruyordu pişkin pişkin.

Baktığı her yerde adaletsizlik görüyor. Bakmamaya çalışıyor o yüzden, görmüşse susmaya çalışıyor. Ağzını tutamazsa rezil ederler insanı. Hasta yerine koyarlar. Bir yerlere gelebilmek için eşekler gibi çalıştı, tüm olumlu yetilerini seferber etti deliler gibi. Ulaştığı en üst noktada kışından terler akarken yanındakilere baktı, üstündekilere. Kendi gibi olanlar da vardı içlerinde, zorlanarak tutunmaya çalışanlar, doğal olarak sahip oldukları pis yetilerini kullanıp hiç sıkmadan tepelere tırmananlar en az onlar kadardı. Bir noktadan sonra taşıma su bitiyordu, tükeniyordu insanın enerjisi, bir bakıyordu tepe taklak gidiyor. İşte diyorlardı o zaman, demiştik, kendini bir bok zannediyordu, sonunda yerini buldu. O zaman susmaktı iyisi. Başarısızlığı hak eden de aynı şeyleri söylemiyor muydu! İttire kaktıra bir yerlere gelenler de destek azcık zayıfladığında aynı erdemli havalara girmiyorlar mıydı! Kim ayırımsayacaktı aradaki farkı. Böyle bir fark var mıydı gerçekte. En iyisi susmaktı. O aşağılık herif geliyor yine usuna. Yaklaşıyor "Ulan it, atacağım seni birazdan!" Hiçbir şey diyemiyor Erdem... Kalakalıyor.

Yüzünün kızarıklığı geçmeye başlamış olmalı. Siniri biraz yatıştır gibi, ama yerini gerçek bir hüznün şokuna bıraktı. Nefret ediyor benliğinden. Burada ne işi var?! Niye geldi ötekilerin arasına!? Niye onların bayağı sohbetlerine katıldı, niye bayağılıkta onları bile aşmasına izin verdi kendine. Şimdi içkilerden söz ediyorlar. Murat malt viskinin nasıl yapıldığını anlatıyor. Konu nasıl kaydı oraya, farkında değil. Bakmıyorlar ona, göz göze gelmekten kaçınıyorlar. Bir tek kız bakıyor yan yan ve şimdi göz göze de geldi. Konuşmaya şimdilik katılmıyor o. Ne düşündüğünü çıkarmak mümkün değil. Zaten kalkmalı. Söze bir ara verdiklerinde izin isteyip yollanmalı; yine de nezaket nezakettir. Murat viskinin yapılışını tamamen yanlış anlatıyor. Tekrar söze girmek kendine karşı eşeklik olur. Sonunda kısa bir sessizlik.

"Evet" dedi Erdem, ayağa kalkarak. Toparlanmış gözüküyordu. "Sohbete doyum olmaz. Ben çadırıma doğru yürüyüşe geçeyim."

"Tamam, öyle olsun" dedi Murat, daha da keyifli görünerek.

"Yemek önerimiz bu akşam için de geçerli" dedi Cüneyt.

"Bakalım" dedi Erdem. "Teşekkür ederim. Akşamki durumuma bağlı. Hadi iyi günler."

İyi günler diledi Cüneyt ve öbür erkek, Murat ve kızlardan ses çıkmamıştı. Murat başka bir önemli konuya dalmış gibi yaptı, daha çok Meral'e hitap ederek. Esas kız ise öteki tarafa bakıyordu.

Yürüdü Erdem. Sıkıcı bir akşam geçireceğe benziyordu; bir de bu tatsızlığın ardından. Hem davet edilmiş, hem de aşağılanmıştı. Kendi gitmişti ne var ki, kabahat onu çağıran şıfırtıda değildi, kendindeydi.

"Erdem!"

Seslenen Murat'tı. Döndü.

"Zirveye çıkmak istiyorsan sabah çok erken kalk, seni ekibime alabilirim."

Ne demeliydi ki şimdi buna. Aklı sıra yeni bir gol atmıştı. Golüne golle karşılık verecek bir hazırcevaplıkta hissetmiyordu aksilik kendini. Ne demeliydi buna? Hazır bir cevap bulsa bile aşağılık herifle neden çene yarıştıracaktı ki. Yine de bir şey demeliydi. Herhangi bir şey. Ama aklına hiçbir şey gelmedi. Boğazına kalın bir yumru oturmuştu ve iğrenç biçimde kendini ağlayacak gibi hissediyordu. Çekip gitmeli. Yine susmalı ve yoluna devam etmeli. Yürüdü. Birkaç adım attı. Durdu. Neden onunla onun istediği zeminde çekişecekti ki. Bu terbiyesize neden edep sınırları içinde davranacaktı ki. Karşısındaki tam bir puştı ve aklı sıra gol atıp duruyordu. Kimse yapamamıştı şimdiye dek ona bunu; birkaç kez babası, çocukluğunda ve bir de o hakem. Başkası yoktu. Neden üçüncüsü şu rezil züppe olsun! Döndü. Yavaş ve kararlı adımlarla gruba yaklaştı. Herkes niye döndüğünü merakla gözlüyordu. Kimse konuşmuyordu, ses bile çıkarmıyordu. Endişelenecek bir şey de yoktu herhalde, çünkü güler gibiydi Erdem'in yüzü.

Geldi geldi ve Murat'ın dizlerinin dibinde durdu. Büyük bir taşın üstünde oturuyordu züppe biraz meraklı, biraz endişeli, yine de sırttan bir ifadeyle bakıyordu tepesindeki adama. Erdemse yine güler gibiydi. Ancak aniden kaldırdı sağ elini... Sert bir tokat attı oturanın kafasına, sarsıldı adam, kepi sol yana uçtu gitti, sendeledi.

"Ne demek oluyor bu!" diye bağırdı Murat, yine de kalkmaya cesaret edemedi.

"Sadece bir şaka" dedi Erdem, biraz daha ciddileşerek.

"Ama terbiyesizlik ediyorsunuz resmen!" diye cırladı Meral.

"Daha fazla terbiyesizlik de gelir elimden... resmen..." dedi Erdem sözcükleri eze eze. Herkes dondu kaldı, sessizlik uzadıkça uzadı. Yavaş yavaş Murat'tan ayrıldı, grubun ortasına geldi Erdem kimsenin yüzüne bakmadan, sonra derin bir soluk aldı ve yavaş adımlarla az önceki konumuna doğru hareketlendi.

"Sen" dedi yine arkasından Murat. "Dağa tırmanmaya tırsıyorsun... Korkudan çadırından çıkamıyorsun, ama insanı tahrik etmeye bayılıyorsun.

Sesi, cümlelerini toparlamaya çalışarak son derece güvensiz ve çatlak çıkmıştı; yarattığı etkiden hoşnut kaldı Erdem. Yine de cevap vermesi lazımdı şimdi. Hem de onun anladığı lisandan. Tekrar döndü. Murat niyetini anlamıştı. Yerinde ne yapacağını bilemedi, kaçmayı yediremedi kendine, kalktı, kıza, yani grubun ortasına doğru birkaç adım attı, Meral geçti önüne, sonra da çekine çekine Cüneyt.

"Lütfen, ayıp oluyor. Siz medeni bir insansınız."

Cüneyt'i iterek bir adım attı Erdem. Murat iyice telaşlandı; bir şey daha demesi gerekiyordu sıyrılmak için.

"O kadar delikanlıysan benimle çıkışta boy ölçüş. Tırmanışta göster cesaretini." Birden aklına gelen bu fikrin işe yarayacağını düşündü adam, dört elle sarıldı "Çık zirveye benimle, ne kadar yürekliisin orada göster!"

Durdu Erdem

"Ne geveliyorsun, açık konuş!"

"Açık işte. Yarın sabah, zirveye çıkışta yarışalım. Evet, yarış... Var mısın? Kim sonra varırsa tepeye ya da kim pes ederse, öbüründen özür dileyecek. Ve hemen çekip gidecek buradan. Bir daha da gelmeyecek. Tamam mı?"

"Saçma... dedi Erdem, biraz sakinleşmiş görünerek. "Hızlı çıkmakla cesaret arasında bir bağlantı kuramadım. Hem diyelim sen önce çıktın, ukalalıklarını nasıl affettirecek bu?"

"Onun için değil. Cesaret sınavı... Çok cesurs... na... " Bir an durakladı Murat, dili dolaştı. "Benim saptadığım rotadan çıkılacak, öyle

kolay rotadan sanma. Benim gösterdiğim yerden. Oradan ben de çıkmadım daha önce. Şartlar eşit. Sıkıyorsa!.."

"Olur" dedi Erdem düşünmeden. Zaten kabul etmek zorundaydı. "Olur" dedi daha alçak sesle. Adamı dövmek de istemiyordu çünkü. Bir an siniri yatışacaktı da ne olacaktı, sonra yine kendini ayıplama, daha çok ayıplama... Şimdiden küçük düşmüş hissetmiyor muydu... Öfkesini bu kez de yenemediği için... Başkalarıyla girdiği her ilişki artık onulmaz örselenmeler yaratıyordu benliğinde, neredeyse selam vermek bile... Uzaklaşmak istedikçe üstüne geliyordu ötekiler. Kaçacağı bir yer yoktu artık. Burada bile becerememişti. Burada bile tek kalmayı başaramamıştı.

"Peki ne zaman?"

"Sabah. Saat dörtte senin çadırın orada buluşuyoruz ve çıkıyoruz. Başka isteyen varsa o da gelir. Caymak yok ama."

"Olur" dedi tekrar Erdem. "Saat beşte. Tamam."

Ne kabul ettiğini hiç bilmiyordu. Oldukça tehlikeli bir işti herhalde. Yürüdü.

"Bak yağmur yağdı, rüzgâr çıktı diye caymak yok!" dedi Murat'ın sinirli sesi.

Döndü, baktı Erdem. Gülümsedi.

6. BÖLÜM

Yürüdü. Hayli dik bir yokuşu çıkması gerek önce. Hiç keyfi yok. Baştan beri yoktu. Nerede o eski gelişleri, nerede o eski neşesi. Kabul etmek zorundaydı ve etti. Ardından da korktu. Hayret ediyor korktuğuna, ama korktu. Bunun ölümü anlamına geldiğini seziyor. Hissediş değil, biliş. Sağ kalabileceğine ihtimal vermiyor. Ümitlenmek de istemiyor ki. Demek son böyle olacaktı. Onun için gelmemiş miydi buraya zaten. Galiba. Yine de bir umut ışığı doğabilirdi tekrar yaşama sarılmak için. Belki de yaşama tekrar sarılmak için gelmişti; yoksa neden korksun. Yaşama sarılma enerjisini toplamak için, tekrar güdülemek için ben dediği şeyi. Ama şimdi görüyor ki, imkânsız. Oraya bir çıkar-sa, hele şu haliyle muhakkak düşecek. Düşmek için elinden geleni yapacak. Şu haliyle. Kendini şimdiden bir ölü gibi hissediyor. Ölü gibi değil, bir ölü o. Yürüyor, düşünüyor, aslında ölü. Geçmişte birçok insanı bir ölü olarak görmemiş miydi. İster yaşlı hastalıklı olsun, ister görece genç hatta bazen gepgenç, pek çok kişiyi az bir zaman sonra ölecek ve şimdiden bir ceset olarak aramızda dolaşan tekinsiz bedenler olarak görmemiş miydi. Tüm insanların alnında yazılı ölüm ilanları. Kiminde neredeyse gözle görülür. Bazen riskli sayılabilecek bir olay – çok da riskli sayılmaz, yolculuğa çıkma örneğin, karayoluyla, ya da uçakla... – aynı çağrışımı yaratmaz mıydı onda. Ölecek... Kısa bir süre sonra ve şimdi bizimle konuşuyor, espriler yapıyor, aramızda dolaşıyor, yemek yiyor, tatlının lezzetinden bahsediyor, Allaha şükür diyor, bir şeyi ayıplıyor, televizyondaki bir konuşmacıyı destekliyor, fakat boş... Nasıl olsa ölecek. Kendisi için de düşünmemiş miydi aynı şeyleri. Şu anda uyandım. Göz gezdiriyorum yataktan odanın duvarlarına, şimdi çıış etmeye tualete gidiyorum, aynaya bakıyorum ve yaşıyorum; ancak öleceğim belli; yakın bir zamanda inebilir son perde, inmiştir belki de.

Düşündü. Aslında tüm hayatının korkuyla geçtiğini ayırmıyordu. Ölüm korkusu: Yaşamının en önemli duygusu. Ölüm korkusu ve baş edebilmek için kimi zaman üstüne üstüne gitme, kimi zaman dalga geçme onunla, yüz göz olma, enseye tokat kışa parmak sırnaşma, yanından geçerken çelme takma, göz kırpması... Tüm yaşamı korkuyla geçmiş ve korkuya karşı delicesine atılganlıkla. Hep gün saymış ve yinelenmiş: "Bugünü de kurtardık, yarma Allah kerim!"

Öleceklerin yüzlerinden belli oluyor; bakışlarından. Şimdi bir ayna olsaydı, baksaydı, görürdü o bakışları. Şimdi yürüyor. Keyifsiz ve nefes nefese ve çevre tatsız, sıkıcı bir ayrıntı sanki. O çok sevdiği, içinde tapınırcasına kendinden geçtiği doğa. Artık bir ayrıntı. Yükseldikçe açılan o eşsiz panorama. Televizyonda küçücük bir kareden seyretse daha çok etkileyecek belki. Ot kokusu, yabancı kekik kokusu, yabancı soğan kokusu burnuna geliyor, algılamıyor. Rüzgâr serinletiyor terli yüzünü, ayırında değil. Bir öykü... Yoksa film de mi görmüştü, biri mi anlattı yoksa... anımsamıyor. Bir subay... Rus ruletine kalkışır kaderle ilgili derin bir tartışma sırasında. Öleceği bakışlarına vurmuştur, oradakilerden biri söyler bunu, sanırsa anlatıcı... Bunu söyler adama. Subaysa aldırılmaz. Çeker tetiği. Patlamaz silah. Önsezi yanlış çıkmıştır demek. Çoğun öyle olmaz mı zaten. Düşünceli düşünceli evine yolların hayat kumarbazı. Az sonra, akşam... ölüm haberi gelir. Yolda eli kılıklı sarhoş bir Kazağa rastlamıştır adam, nedensiz bir kavga çıkmıştır aralarında... Erdem de kendini o subay gibi hissediyor şimdi. Öleceği belki haftalar öncesinden belliydi. Belki gören herkes bakışlarından anladı. Belki o yüzden çekindiler, tuhaf buldular onu, korktular ondan.

Bele vardı. Aşağıdaki grup da kalkmış, tırmanışa geçmiş. Öbür yandaki çadırların çevresinde birkaç kişi görebiliyor. İşte az yukarda da kendi çadırı. Yakınında iki tane boğa otluyor. Havada durgunluk... Her şey sakin. Kimse olacakların farkında görünmüyor.

Ne istiyorlar benden? Neden nefret ediyorlar ki? Onlara hiçbir kötülüğüm dokunmadı. Yabancı buluyorlar belli ki. Sürüye girmiş tuhaf bir yaratık... Bizden olmadığı kesin! Kokluyorlar ve sonra boynuzlamaya çalışıyorlar, boynuzlayamazlarsa homurdanıyorlar. Bakışları yeter. Onlara ne yaptı ki!?

İnişe geçti. Doğayı sever, ama burada bile insanlarla kuşatılmış durumda. Burada bile düşmanlar arasında. Bir tek mor tente, çadırının uzaktan görülen mor tentesi minnacık bile olsa kalbine sıcak bir rüzgâr savurmaya çalışıyor. Bir tek o. Bir tek o... Koşar adım iniyor. Kayıp tökezleyip düşmek umurunda mı! Birkaç kez tökezledi nitekim, düşmeden topladı kendini. Sonra yavaşladı. Düşüp bir yanını kırabilir. Kolunu mesela. Sonra kasten kırdı derler; korktu ve bilerek kırdı. Hayır, fırsat tanımayacak onlara. Yavaş ve dikkatli. Yarın oraya çıkacak. Muhakkak çıkacak. Tekrar durdu. Zirveye baktı. Pek dost görünmüyor. "Gel buraya!" diyor yine. Ama dostça sayılmaz. Küstah bir gülümseyişi var sanki. Sanki o da Murat'la ve ötekilerle anlaşmış. Muhakkak anlaşmış. Git demiyor, kaç kurtul demiyor. Gel diyor. İki yüz-lü bir esinti dolaşüyor çehresinde. Lacivert, siyah sivrilikleri bıçak gösteriyor. Bıçak sallıyor, "Hadi korkak, sıkıysa gel zirveme" diyor. Bakma oraya. Senin hesabını yarın göreceğim. Bana iyiliğin dokunacak ister istemez, hizmet edeceksin, uşaklık yapacaksın şu karşında gördüğün adama, el etek öpeceksin hem de, çok değil yarım gün sonra. Bekle sen. Bekle!

Ölülere süre veriyorlar belki. Ölecekleri bir ay ya da bir hafta öncesinden kulaklarına fısıldanıyor. Ne kadar sağlıklı ne kadar genç olsalar da... isterse yaşlı olsunlar... Bil, ama kimseye fark ettirme. Eğer fark ettirirsen kimseye ölmek bin misli ıstıraplı olur, ona göre... Herkes sözünü tutuyor. Ölüler böylece aramızda dolaşüyor. Kimseye sezdirmiyorlar bunu, lakin kendileri biliyor. Ben de öyleyim şimdi. Fısıldanmıştı bir hafta önce kulağıma, yoksa bir ay önce mi? Fısıldanmıştı. Elbette bildiğimiz sesle değil, sezdirilerek, niyetlendirilerek, hazırlanarak. İnsan böyle hazır oluyor demek ki. Demek herkes ölümü öyle ya da böyle, o yüzden rahat karşılıyor, rahat olmasa bile fazla telaşlanmadan. Demek böyle oluyor.

Daha da korktu. Ölümü sezdiği, sezdirildiği, gerçekleşen neyse haftalar önce gerçekleştiği gerçeğiyle. Sonra birden rahatlar gibi hissetti. Kaderci bir rahatlık Öyleyse hazır olmalıyım. Ne korkaklar telaş göstermiyor karşısında, ben mi göstereceğim. Rahatlamış olmalıyım. Rahatladım bile. Yatıştı. Şimdi çadır daha yakın görünüyor. Yaklaştık-

a daha yakın görünüyor ona, daha dost. Rahatlamış bile olsam içinde olmalıyım. Yanı başında dahi olmak yeter. Doğa da daha dost görünüyor artık. Kekik kokusunu alabildi. Kuşun cıvıldaıyışını duydu. Karnının acıktığını hissetti. Sık dişini az sonra ininde olacaksın. Zirveye baktı. Az  nceki değil sanki. Tümüyle değişmiş. Dost gibi sayılmaz belki, umursamaz. Kendinden yana bakmıyor hiç. Varlığıyla ilgilenmiyor. Belki de öyle bir sorunu olmayacak. Belki de çıkmayacak oraya. Belki Murat sabah vazgeçecek. Ya da vazgeirilecek. İster vazgeçsin ister geçmesin. Benim de umurumda değil. Çıkarım ya da çıkmam, hiç sorun mu. Umursamaz, biraz da küstah hâlâ zirve, yine de sevimli. a-dıra vardı sonunda.

Oturdu. Uzun süre kıpırdamadan. Soluklandı. Bir şey de düşünemiyor. Teri üstünde soğuyacak. Kalktı soyundu. İçerden temiz bir tişört aldı. Bir tane daha kalmış. O da lazım olacak mı, olmayacak mı bilmiyor. Terini, çıkarttığı tişörtün kuru yerleriyle sildi, yenisini giydi.  st ne de üst eşofmanını. Hava bayağı sıcak. Buna da gerek yoktu ya, olsun. Güneş iyi ısıtıyor. Pek sevmez doğru, yine de bazen yatıp altına kemiklerini dinlendirmek fena gelmiyor. Hele onca ıslaklık onca soğuktan sonra. Yere yattı. Karnı gurulduyor. Acıktığını hissetti iyice. Aklına geldi Yiyecek bir şey de kalmamıştı. Aksilik! Çok az yiyeceğini düşünmüştü yukarda, fazla nevale getirmemişti. Midesini düşünecek hali mi vardı sanki yola hazırlanırken. Olanı da fazla fazla tüketmişti ilk iki akşam ve bu sabah. Kalktı. Çantasını dışarı çıkardı. O da g neşlenmeliydi. Yiyeceklerini kontrol etti. Küçük bir kutu meyve suyu, vişne, yarım paket fındık, iki tane kuru kayısı, küçük bir parça peksimet ve iki adet bisküvi... Her şeyi yere bıraktı, bir şey olmazdı; yaklaşırken boğalar biraz uzaklaşmışlardı nasıl olsa. Gitti dereye, matarasını doldurdu. Suyu biraz fazla içerse karnı yatışırdı. Gereksinim duy-masa da yarım matara içti. Geldi, isteksiz isteksiz daha önceki yerine oturdu, sonra sırtüstü yattı, gökyüzüne baktı. Ne kadar sakin, ne kadar dingin, huzur verici... şimdi orada olmak vardı. Gökyüzünde. Hele akşamları ne iyi gelir uzaktan geçen uçakların sesleri. Karanlıkta yavaş yavaş kayan ışıklı noktanın üstünde, o sesin içinde olmak. Havada, zifiri boşlukta, tek başına.  rpertici, korkutucu, yine de çekici. Arasın-

da hemen bir bağ kurulur oradakiyle, bir şeyler kıpırdar içinde, yanıp sönen ışığın, peşinden gelen uzak homurtusunun ardından. Şimdi hiç uçak yok. Kimseyle bir bağ da kurulamıyor arasında. Şimdi daha yalnız. Uçakta, karanlıkta hiçbir şey görmeden uçandan daha güvensiz, daha yalnız, daha havada hissediyor kendini. Huzursuzluğu tırmalıyor. Açlığındandır. Gerilimliken daha çabuk acıkır, açlığı da çekilmez olur. Bu böyle gitmeyecek. Kalktı. Yürüdü. Birkaç tane fındık attı ağzına. Ağır ağır çiğnedi. Bir tane de kayısı. Tadı ağzına girince artık durdurmak olanaksız, birkaç fındık daha, bir kayısı, yine fındık, sonra bisküvi. Susuzluk içtikçe yatıştır, iştah yedikçe açılır, derler ya. Baktı geriye sadece peksimet kalmış. Bir de meyve suyu. Peksimetini de attı ağzına. Karnı artık yatıştı. Ama akşam ne yapacak? Gene acıkınca. Zaten ne yedi ki. Bir tek meyve suyuyla ne yapacak? Tekrar devrildi yere sırtüstü. Az yiyince tuvalete de az çıkar. Önemli mi sanki. Bir süre sonra akşam olacak nasıl olsa. Akşam mı olacak. İçi karardı. Son akşam. Sonrası yok. Sabah... Tırmanış. İşin sonu hayırlı görünmüyor. Hayır, belki de en hayırlısı. Kaç kez söylememiş miydi arkadaşlarına, ölecekse dağda ölmeyi yeğlediğini. O sözleri gelecek akıllarına. Aralarında önem afettikleri yorumlar geçecek. Söylemişti, diyecekler. Söylemişti ve dediğini yaptı... Ne önemi var sanki. Duyamayacak ki.

En kötüsü ne yapmak istediğini bilmemek. İş biraz aceleye geldi. Yaşamak mı istiyor yoksa hiç mi istemiyor, karar verecekti, ama olmadı. Döndü yerde sıkıntıyla. Nasıl aceleye geldi canım! İki akşamdır ne yapıyorsun? Yetersizdi vakit. Kafasını toplamak, ne istediğine karar vermek için yetersizdi. Oldu bittiye gelmişti. Belki de bunu istiyordu. Gerçekte bunu istiyordu. Ya Murat ne istiyor? Nereden bilebilir. Öylesine mi çıkmıştı söz ağzından yoksa daha bilinçli bir tasarım mı? Bilmiyor. Üstelik o kılkuyluğun ne istediğinin, ne düşündüğünün ciddi bir önemi var mı? Korkudan söyledi. Kavgayı göze alamadı, onun kurtarmak için bir şey demeliydi. Vazgeçecek. Büyük bir olasılıkla vazgeçecek. Gelip bir şeyler yumurtlayacak yine ve erteleyecek. Belki de hiçbir şey söylemeden üstüne yatar. Büyük olasılıkla öyle yapacak. Korkakları iyi tanır. Rahatladı. Böyle bir kaçışla rahatlamak hoşuna gitmedi, yine de rahatladı. Gevşedi. Güneşten bayağı hoşlanı-

yordu üstelik. Uykusu geliyordu.

Uyuyup bir daha uyanmamak. En iyisi bu olurdu, fakat nasıl olabilir. Yan döndü, böylece gözünü güneşten sakınabilir. Kemal Can geliyor usuna; hemen kovuyor onu. Git bakalım sen, oyununu oyna. Ayşe de onun arkasında. Sen de uzaklaş kızım! Kasabadaki avlu. Dedesinin evi. Güneş yakıyor. Avlu serince, ev daha da serin. Dışardan birkaç inek geçiyor olmalı. Böğürtüleri hâlâ kulağında, kokuları burnunda. İçeriye geç. Dede yine saatin başında. Nine iskemlenin üstünden indirmeye çalışıyor onu. Gel, diyor, kalbura bastı yaptım, seversin. Umurunda mı dedenin kalbura bastı, varsa yoksa ağaçları, bir de kahvesi, bir de sigara. Ah nine! Yatırır, bir şeyler bulur buluşturur üstünü örter gelen her konuğun. En güzel ikramı : Serin yerde saf ve temiz bir uyku. Uykuları kadar saf ve temiz. Güzelliğe hayran, kadında da görse erkekte de; gençte de çocukta da... Bir dönem komşunun gelinindeydi aklı. Ağzında hep o kız. Eğilip duygusunu ifşa ediyor Erdem'in annesine "A kızım, bir görsen ne kadar güzel. Bir defacık yatabilsem onunla." Herkes diline doluyor bu lafı, takılmalar, şakalar, küsmeler, barışmalar... Çocukluğun o pırıltılı, küçük çingiraklı zamanları... Ne denli uzak... Ayşe'nin çocukluk fotoğrafı. Onu o yaşlarda tanımak vardı. O yaşlarda arkadaş olmak. Arkadaş olamazlardı pek. Ayşe altı yaş küçük. Olsun. O haliyle severdi. Sapıklık mı bu, sübyancılık mı? Ne ilgisi var. İlgisi olsa ne çıkar hem. Bu aşamadan sonra ne çıkar. Ayşe suratını buruşturmuş bir şeye kıs kıs gülüyor. Öbürleri, hepsi ciddi. Birkaçında hafif bir gülümseme. Ayşe gülüyor. İçindeki gülme belli ki daha büyük. Kim bilir neye? O da hatırlamamıştı. Çocuk işte, gülüyor. Ah, büyüğü zamanlar. Şimdi öyle uzak... O yaşlı kadın. Bostancı'daki... Çocukluğu nasıldı? Bir de kızın... Eski fotoğrafta babasının yanında duran kızıl saçlı kızın... Sek sek oynamıştı o da. Ayşe gibi gülmüştü. İçin için ağlamıştı... Kemal Can yaklaşıyor yine. Ona dayanamaz. Gitsene çocuk, git, uzaklaş dedim ya sana be çocuk! Ayşe'yi kucaklamak istiyor. Çocuk halini. Ama önünde duvara yüzünü vermiş mahsun dikilen ufaklık değişiyor. Esmer bir kız çocuktu Ayşesi. Bu sarışın ya da kızıl, her neyse. Belli ki o kadın. Onun çocukluğu. Bir şeyler anlatıyor. Anlattığı şey onun için çok önemli, belli. Tam dönmüyor dili, "r" leri

söyleyemiyor, gene de anlatıyor. Kemal Can'ı hastaneye götürdüklerinde yan yatakta yatan ufaklık... Bebekken menenjit geçirdiğinden kulakları sağırmış, şeker hastalığı çıkmış bir de. Günde dört kez iğne yapılıyor. Babası geçen yıl ölmüş. Annesi başında. Doktor iğnenin nasıl yapılacağını annesine gösteriyor, çocuk konuşulanları duymuyor, gözleriyle izliyor. Kayıtsız gibi görünmeye çalışıyor, ama... Gözlerinden yanaklarına yaşlar dere olmuş akıyor. Biri hıçkırıyor. Fakat kim? O çocuk değil. Başkası olmalı. Bir bahçe. Bahçenin bir köşesi. Dalların altı, görünmeyen bir köşesi. Bu da bir erkek çocuk. Beş altı yaşlarında. Kendisi... Erdem bu! Dudakları büzülmüş. Hıçkırıyor. Kimsenin yanındayken ağlamazdı o, böyle bir yerlere saklanır öyle ağlardı. Kim bilir küçük dünyasında neler çökmüş. Bırak onu. Bırak onu artık...

Ayşe yanında yatıyor. Erdem daha önce uyanmış. Ayşe'nin saçları tepede toplanmış ensesi açılmış. Öpüyor o enseyi. Bir tatil günü. Özellikle tatillerde birlikte koşuya çıkarlar. Onu bile geçer bazen gavur. On kilometreyi zorlanmadan koşar. Sonra o kızgınlıkla cos denize... Sonra odaya çıkması. Ayşe kahvaltı hazırlıyor. Kemal Can masadaki sandalyesinde, ağzı burnu yemek içinde. Kendi başına yemek yemeye çalışıyor. Bir yaşında öğretti Ayşe kendi başına yemeyi. Onun yanında akıl yürütmesine, problem çözmesine gerek kalmaz. Ayşe her şeyi düşünür. Bilir her şeyi, yönetir. Çocuğuna da bir ana gibi değil, abla gibi davranır. Bu halleri çok hoşuna gider Erdem'in. Kemal Can'ı ders verdiği aerobik grubuna götürüyor. Her hareketi kapmış ufaklık. Birkaç kez Erdem de gitti. Beceremedi basit figürleri. Bir de yetenekli sanırdı kendini. Ayşe taklidini yapıyor. Dalga geçiyor. Espri yapıyor Ayşe. Nasıl bir espri? Hepsi çok uzakta. Başka ayrıntı anımsamıyor Erdem. Sanki sessiz bir klip seyrediyor. Konusu Ayşe ve onunla birlikte yaşantıları. Bölük pörçük yaşantı parçaları. Renkleri donuk... Teyzesi, teyzesinin kocası. Kızları. Küçüğü... Erdem'i çok sever. Neredeyse elinde büyüdü. Liseye gidince iyice değişti ama. Çok değişti. Erdem'e pek yakın. Hem de pek uzak. Anlaşılmaz. Halleri kızdırıyor evdekileri. Niye kızdıklarını önce fark edemiyor Erdem. Böyle şeyleri zaten en sonra o fark eder. Ayşe bilmezden geliyor ya da kalbi temiz hiç başka

şey düşünmüyor. Neyi bilmezden gelecek ya da görecek ki. Sıcak aile ortamı. Erdem tekrar çocukluğuna dönüyor. Tekrar çocukluğuna. Yıllardır kayıp olan iştahı bile ilk gençliğindeki gibi geri dönüyor. Ayşe varken düşünmesi gereksiz. Ayşe'nin ailesi varken başka bir ortam araması gereksiz. İş, yurtdışı seyahatları ve Ayşe'nin ailesi. Ruhu gevşemiş. Yavaş yavaş ihtiyarlıyor. İhtiyarlamak En korktuğu şeylerden biri, ama mutlu ihtiyarlıyor. Mutlu mu, yoksa huzurlu mu demek lazım? Huzurlu ama alttaki kızgın lav sıkışıyor, kıpırdanıyor ara sıra, sarsıyor. Selin. İsmi ne de çok benziyor Esin'e. Esin'e hareketleri de benziyor, konuşma tarzı da, konuşurken başını sallayışı, saçlarını geriye atışı. Kı kırdayışı. Enişte başkalarına pek ilgili de eve öyle değil. Problemleri Ayşe çözüyor, biraz da teyze. Ama Selin daha çok Erdem'e kalmış. Okulda velisi de Erdem Aile birliği toplantılarına katılıyor. Nefret eder aslında ana baba okul çocuk muhabbetinden, ne var ki gitmek gerek, gidiyor, mecburen. Sonra nedense hoşlanmaya başlıyor. Kızınız diyorlar öğretmenler, çok zeki, ne var ki ilgisi çabuk dağılıyor. Kızınız... Düzeltmiyor Erdem. Kızım. Birlikte katıldıkları toplantıdan sonra fastfooda götürüyor onu...

Selin koşuyor usunda. Kısacık mini eteği ve dar bluzuyla. Koşuyor, geliyor ve oturuyor karşısındaki bahçe koltuğuna. Gülümsüyor Erdem. İyice de uykusu gelmiş. Uyku denemez buna. Uyuşukluk. Hiçbir şey düşünemez halde. Canı kalkıp herhangi bir şey yapmak istemiyor. Uyumak bile... Öylece hareketsiz kalıyor. Kafasının içi boş. İçinde boş bir burukluk. Gözlerini kapıyor.

7. BÖLÜM

Gözlerini açtı. Uyuyup uyumadığını bilmiyor. Rahatsız edici birçok düşünce, birçok imge tekrarlayıcı biçimde dolandı durdu usunda. Yine de arada uyumuş olmalı. Çünkü hava kararmak üzere. Üşümüş. Her yanı tutulmuş. Tuvaleti gelmiş. Kalkmak zorunda o halde. Zor geliyor. Doğruldu. Zirve dev sivri bir karaltı halinde. Titredi. Morali berbat. Oraya mı çıkacak. Bu haliyle mi çıkacak. Bu kaslar mı taşıyacak onu ta tepeye. Hem de Murat'ın seçtiği rotadan. Kalktı ağır ağır. Sürünerek çadıra gitti. Evet, ancak sürünme denir buna. Üstüne yeleğini giydi. Geçmedi üşümesi. Büyük tuvaleti geldi gibi oldu. Oturdu yere. Geçti. Sadece buruntuymuş. Karnı gurulduyor. Midesi kazanıyor. Açlıktandır. Yiyecek bir şey kalmaması önemli değil, hiç istemiyor canı nasıl olsa. Gitti kayaya doğru. Kayaya gitmeye ne gerek var. Yarı yolda durdu. Oracıkta yaptı çişini. Döndü yine çadırın yanına. Taşını buldu. Oturdu. Kafasını ellerinin arasına aldı. Hafiften bir soğuk rüzgâr esiyor. Titremesi azalmış, ince ince devam ediyor. Ateşi çıkacak gibi. Üstündeki kırıklıktan anlıyor bunu. Yüzüne ya da bedenine sıcaklık basmamış henüz soğuktan ötürü. Belki de çıkmaz. İkisi de bir. Öbür tarafa normal ısıda ya da ateşli yollanmanın ne farkı var.

İçeri girip oturabilir. Hava iyice kararmış. Lambayı yakabilir. İkisini de yapmadı. Bir karar alamıyor. Bu kadar basit şeyler için bile karar alamıyor. Alsa da yapamayacağını, böyle bir şey için enerjisini toplayamayacağını düşünüyor. İntihar bile edemez şimdi. Buna kesin karar verse uygulayamaz ki. Parmağını kımıldatmaya üşeniyor. Kafası da boş. Demek boşun da boşu varmış. Birkaç saat önce de kafasının boşluğundan rahatsızdı, o zaman ne kadar doluymuş. Düşünmeye çalışıyor. Herhangi bir şeyi. Önemli önemsiz ne olursa olsun. Ne kadar kısa sürerse sürsün. Bir şeyler düşünebilmeli, aklından geçtiğinin ayırdı-

na varabilmeli. Olmuyor. Dene. Boş ver. Kendiliğinden gelirler zaten. Ne kadar rahat olursan o kadar rahat gelirler. Otur ve dinlen. Bak, kendine emir vermeye başladın bile. Düzeleceksin...

Bir karga... İlk aklına gelen. hâlâsı anlatmıştı : Her gün güvercinlere yiyecek veriyormuş, kargalar da nasipleniyormuş bundan. Biriyle dostluğu iyice ilerletiyor, artık pencereyi açtığına da kaçmıyor karga. Sonra karga ona hediyeler getirmeye başlıyor. Sağdan soldan topladıklarını, yürüttüklerini. Bir ceviz, bir midye. Getirip pencerenin önüne koyuyor. Bir gün de yavrusunu getiriyor. Bak tanı bu teyzeyi, o bizim dostumuz, sana yiyecek verecek diye. İşte o hâlâsının kızına gitmişlerdi. Ankara'nın yakınlarında bir ilçe. Kırıkkale'ydi galiba. Yeni evli kız. Lojmanda oturuyorlar. Güzel bir bahçesi var evin. Birkaç gün kalmışlardı... Arkada tavuklar. Tavukları kovalıyor. Sonra eve dönüyor. Buzdolabında dondurma... Dondurma... Küçük kız dondurma yiyor. Vapurda. Yanında gençten bir adam. Üstü başı dökülüyor. Önce dilenci sanmıştı. Adamın yüzü gözü de çarpık. Neandertal insanlara benziyor. Yanındaki kızı olmalı. Ufaklıkla konuşmalarına bakılırsa pek geri zekâlı falan sayılmaz. Kız mızımızlanıyor. Belki hasta. Belki canı başka bir şey çekti. Utangaç bir mızımızlanma. Babası akıllıca cevaplar veriyor, avutmaya çalışıyor. Ne söylüyor, aklında kalmamış. Yanındaki poşeti açıyor adam ve ilaçlar çıkarıyor. Bir şurup... İçiriyor kıza. Öksürerek içiyor kız. Belki ki hastaneden geliyorlar... İlaç ve dondurma, bir de çaresizlik görüntüleri... Mecbur kalmadıkça sokaklarda dolaşmaz, vapura binmez, halka karışmaz, deniz kenarına inmez. Çöplüğe çevirdiler boğazı, sokaklar pislikten geçilmez, insanlar dayanamayacağı kadar kaba. Bir de sefalet görüntüleri. Çaresizlik görüntüleri... Soğuk. İyice sarınıyor. Üstüne bir şeyler daha almalı belki. Nasıl olsa değişmeyecek. Gülümsüyor. Önceki şirketteyken. Orda da bir kız asılıyordu. Kılık değiştiriyor Erdem. Bir işadamı rolünde geliyor şirkete. Saçı peruk. Son derece kötü bir peruk. Tiyatrocu bir arkadaşından ödünç almıştı. Gözünde eski model bir güneş gözlüğü. Kıyafeti pek fazla garip değil aslında, biraz demode. Usul usul sulanıyor kıza. İş zaten onun masasıyla ilgili. Bürodakilerden kimse fark etmiyor durumu. Kız ters ters yanıtlar veriyor. Müthiş sıkılıyor. Dili dolanıyor başından savmak için. Planına göre birden peruğu atıp

kendini tanıyacaktı ama vazgeçiyor. Küskün küskün ayrılıyor oradan. Arkadaşları yapışkan işadamından söz açıp dalga geçiyorlar kızla. Hiç ses etmiyor Erdem... Niye yapmıştı bunu? Eğlenmek için. Yeterince eğlenmiş miydi. Hiç de değil. Öyle bir anı işte. Niye anımsadı? Hiiç... Biraz gülümsetiyor, çok da neşelendirmiyor : Yaşamının özetı bu. Bırak bu psikolog yorumlarını! Psikolog mu psikiyatrist mi? "Bu millet psikologla psikiyatrist arasındaki ayrımı fark etse aydınlanma sorununu da çözecek, ancak kesinlikle imkânsız" diyor Orhan. "Aydınlanma ha! Şu memlekette! Geç!" Geç bunları... Yağmurlu bir gün. Ayşe'yle yürüyüşe çıkmışlar. Sonra çardak gibi bir yerde çay içiyorlar. Ortada bir tek onlar var, iki de garson. Yağmur iyice azıtıyor. Yanlarında bir de Selin. Ayşe'ninkinden farklı güzelliğı, Ayşe daha güzel belki, öbürü zaten çocuk sayılır. Daha mı çekici? Öyle mi? Ne olur çekici olsa, olmasa ya da. Ata binmekten bahsediyor. At kiralamışlardı önceki gün, yine kiralamak istiyor Selin. "Bu yağmurda deli misin!" diyor Ayşe. "Deliyim, deliyim" diyor Selin. Kızıyor Ayşe. Kızır şımarıklığa, Erdemse hiç kızmıyor. Sahibi bu havada kiralar mı ki?

Kalktı. Zıpladı yerinde. Demek bir şeyler yapmak için gene güç toplamış. Biraz daha zıpladı. Hayır, gücü kuvveti yerinde, hasta masta olacağı yok. Ufak bir sevinç parıldadı içinde. Lambayı yakmanın zamanı. Çadırdan çıkardı yaktı feneri. Koydu irice bir taşın üstüne, oturdu. Sonra kalktı. Kalan meyve suyunu da içmeli. Zaten ne kadar ki. Yuvarladı midesine iki yudumda. Dolaşmaya başladı lambanın çevresinde. Biraz daha hızlı, biraz daha hızlı. Böyle daha iyi. Isındı. İyice ısındı. Terlemeden durmalı. Durdu. Oturdu yerine. Başını ellerinin arasına aldı. Yine uçtu sevinci. Yine boşalıyor kafası. Hep bu iddianın yüzünden. Bu düellonun. Boşalttı kafasını iyice. Heyecan hissetmiyor ya da korku, biraz gerginlik ve bomboş bir kafa. Durdu öylece. Dakikalarca durdu.

Bir hışırtı!.. Ona öyle gelmiş olmalı. Bir dağ faresi olabilir ya da her neyse kuş falan. Sessizliği dinledi. Evet var, az öteden aşağıdan yaklaşan bir ayak sesi sanki. Evet, ayak sesi...

"Gelebilir miyim? Rahatsız etmiyorsam eğer?"

Erdem irkildi. Bu kızdı. Beş adım kadar ötede durmuş, Erdem'in

yanıtını bekliyordu. Ters bir sözle karşılaşabilirdi pekâlâ, o yüzden hemen doğrudan yaklaşmamıştı.

"Elbette. Gelin tabii. Yaklaşın lütfen.

Kız az daha yaklaştı lambaya, bu kez çekinik durdu biraz uzakta.

"Size en rahat taşıma sunayım. Bakın iki metre kadar sağ yanınızda. Görebiliyor musunuz?"

"Evet" dedi kız. "Gördüm." Gitti üstüne oturdu dengesini koruyarak sakınlı.

"Geldiğinize sevindim. Yalnızlık sıkmaya başlamıştı. Hatta tam da iyice sıkmaya başladığı an... Zamanlama mükemmel."

İltifat için söylememişti Erdem. Gerçekten sevinmişti. Hatta her zaman içinden gelmediği üzere ince düşündü, kalktı çadıra gitti, eğildi, uyku tulumunu çıkardı içinden, kıza yaklaştı.

"Taşın üstüne koyun bunu, daha rahat olsun" dedi. "Rahat olursanız hemen kalkmazsınız."

Kız teşekkür etti. Erdem'in katladığı şekilde taşın üstüne dikkatli biçimde yerleştirdi tulumu, tekrar oturdu.

"Size ikram edebileceğim bir tek kahvem var, ister misiniz?"

"Zahmet olmasın, cidden hiç gereği yok. Biraz konuşalım kahve falan önemli değil."

"Ben kendime yapacağım" dedi Erdem. Gerçekten iyi fikirdi. Az da olsa açlığını yatıştırabilir, zinde tutardı onu. Kalan dört beş kesme şekeri de paylaşırlardı, enerji sağlardı.

"Öyleyse tamam" dedi kız.

Erdem kalan şekeri paylaşma düşüncesini sevmeyi sonradan. Yarısı sabaha kalsa çıkışa geçmeden yerd. Allah vere de sade içiyor olsaydı konuğu. Ocağı çıkardı. Taştan yaptığı korunağının içine yerleştirdi. Kabı aldı, dereye gitti doldurdu. Ocağı yaktı, kabı üstüne yerleştirdi.

"Hayırdır? Misafire neden geldin diye sorulmaz ama. Herhalde sizin de canınız sıkıldı, dolaşmaya çıktınız."

Kız da gergindi aslında. Korka korka gelmişti, ama neyse ki korktuğuna uğramamıştı. Hiç değilse başlangıçta. Şimdi tamamen gevşemeden kendini rahatlatmaya çalışıyordu. Bu yüzden doğrudan, sebebi ziyaretiniz diye sormak yanlıştı belki, fakat karşısındakinin samimiye-

tine verip rahatlamasına da yol açabilirdi.

"Evet sıkıldığım doğru. Gündüzki olay da canımı sıktı. Moralimizi bayağı bozdu"

Demek öbürleri adına gelmişti, "moralimizi" dediğine göre.

"Benim için de tatlı bir olay değildi" dedi Erdem daha sertçe. "Oldu bir kere. Bir şeyi yaptıktan sonra nedamet getirme adetim hiç yoktur. Zaten çok da yanlış davrandığımı düşünmüyorum."

"Sizin yaptığınıza bir şey demiyorum" diye karşılık verdi kız. "Hatta hoşuma bile gitti. Ama arkadaşlar üzüldüler. Tabii etkileniyor insan. Ortaya çıkan tablo kötü. Yoksa ben sizi suçlamıyorum. Murat hak etti bunu, fazlasıyla hak etti."

Geldi kızın karşısına oturdu Erdem. Tanı karşısına. İki metre kadar uzağına. Alttan vuran ışıqla hayalet gibi görünüyordu kız. Sevimli bir hayalet. Sevimli bulduğuna göre uzaktan tepki duyduğu gibi gıcık olmuyordu demek. Gülümsedi. Kız da güldü. Sonra kıkırdayarak daha da güldü. Belli ki kafasına tokadı yediği an Murat'ın hali gelmişti aklına.

"Murat Bey'in haline mi gülüyorsunuz?"

"Eveet" dedi kız ikinci heceyi uzatarak nereden bildin der gibi. Sonra ciddileşti.

"Esas gelme amacım, şey... Bu zirve yapış meselesi. O serseme uyup çıkmayacaksınız herhalde... Böyle bir niyetiniz yok değil mi?"

"Niyetim yoktu... dedi Erdem. "Ama böyle bir düelloya davet edildiğime göre başka seçenek kalıyor mu? Murat nasıl? Hâlâ kararlı, öyle mi?"

"Düello... dedi kız kendi kendine. Bir an düşündü. "Düello falan değil bu. Düellonun kuralları olur. Onda mert bir yan var. Bu tamamen farklı."

"Hileli düellolar da görülür. Onda da tam bir eşitlik söz konusu değildir" dedi Erdem eski çağlarda yaşamış, çok düellolara karışmış edada.

"Öyle de, bu bambaşka bir şey" diye itiraz etti kız. "Şey diyorum, Murat bir pislik düşünüyor. İş o kadar basit sayılmaz. Cüneyt yatıştırma çalışıyor da Ahmet kışkırtıyor. Sizin görmediğiniz biri daha var.

Ahmet için arayıp da bulamadığı bir eğlence oldu bu."

"Ne yapalım, eğlendiririz biz de" dedi Erdem.

"Yok, iş öyle değil. Murat'ın ipi var. Tam teçhizat gelmiş. Sizin var mı?"

"Hayır."

"Onun var ve normal rotadan değil büyük buzuldan çıkacak. Yani size de o yolu gösterecek. Aslında kendi de fazla cesaret edemiyor. Hesabı şu. Oraya geleceksiniz. Murat çıkmaya başlayacak. Ya da daha çıkmadan vazgeçeceksiniz. Normali de bu. Teçhizat yoksa nasıl çıkar-sınız! Siz, yokum ben bu işte diyeceksiniz o da vaz geçecek. On onbeş metre çıkacak öyle. Ya da hiç çıkmadan..."

Bu gerçekten beklenmeyen bir haberdir. Orada korktuğunu göreceklardı. Dalga geçip aşağılamaya kalkacaklardı. Böylece iddiayı da kazanacaklardı.

Ama hiç mantıklı görünmüyor. İpim yoksa nasıl çıkmamı isteyebilirler. Kurallara aykırı. Akıllıca da sayılmaz. Getirseydin ipini diyecekler. Ya da var, saklıyorsun... Belki başka ipleri de vardır. Al ipi sen de yandan çık diyecekler. Ne yapalım, öyle olsun. Sabah görüşürüz. Ama eğlenemeyecekleri muhakkak. Mosmor kesilen onlar olacak.

"Haber verdiğin için çok teşekkür ederim" dedi Erdem. "Ben de ona göre davranırım."

"Ne demek yani, bile bile oyunu kabul mü edeceksiniz?"

"Eğer sabah buraya gelirlirse ben yokum demek olmaz."

"Ama delilik bu. Kafayı mı yediniz siz. Salakça bir şey... Kusura bakmayın, salaklıktan da öte. Erkeklikle, cesaretle falan hiç ilgisi yok."

"Biliyorum yok" dedi Erdem. "Ama gelirlirse çıkarım."

"Gelecekler ama."

"Çıkarım öyleyse."

"İntihar ama! Ne ilgisi var. Dersiniz... vazgeçtim. Ne olacak, toplarsınız sabah çadırı, çeker gidersiniz. Ya da gitmeyin.. Oturun istediğiniz kadar. Kimsenin malı değil ki burası... Başka bir yol daha var, aklıma geldi : Bugün kolum ağrıyor, yarın çıkarım, deyin mesela. Ne söyleyebilirler. Yarına kadar, onların da cesareti azalır, kinleri söner. Sonra vazgeçerler. Murat bu konuda iddialı biri. Çok çıkış yapmış."

Ben burada tanıdım gerçi. Fakat yurtdışına bile gitmiş. Yani sırf tırmanış için.

Erdem'in canı gerçekten sıkılmıştı. Demek karşı taraf ısrarcıydı. Üstelik kendisine duydukları kin de gelip geçici bir şey değildi. Sustu. Sonra kalktı, ocağa gitti. Su kaynamamıştı henüz. Biraz bekledi. Kahveleri koydu plastik bardaklara, sonra suya baktı yine. Fokurduyordu belli belirsiz artık. Şeker kutusunu aldı. Getirdi.

"Evet, kahve hazır. Buyrun."

Kahveyi ve şeker kutusunu konuğuna verdi. Kız teşekkür etti. Kendisininkini de aldı, az önceki yerine oturdu. Kara düşünceler basmıştı kafasını. Kuruntular, endişeler. Ağır ağır karıştırdı kahvesini. Zihnini adamakıllı meşgul edenler iyi kötü bir gerçekliğe oturuyordu apaçık, kötü bir rüya değildi gördüğü. Öylesine keyfi kaçmıştı ki konuğunun kahvesine kaç şeker attığını da sayamamıştı.

"Neden geldiniz ve haber verdiniz peki? Böyle şeylerin nedeni sorulmaz belki, fakat merak ettim. Yok. Sorumu geri aldım. Bu tür bir soru ancak iyi şeyler duyma ihtiyacından kaynaklanmış olabilir."

"Sizin iyi şeyler duymaya ihtiyacınız yok mu?"

"Varmış demek ki."

"Öyleyse söyleyeyim. Sizin için endişelendim. Bir kaza, çok daha tatsız bir olay yaşanabilir. Bundan madem haberim var, önceden uyarmalıyım diye düşündüm. Engelleyebileceksem niye engellemeyeyim. İş spor eğlence falan olmaktan çıkmış gibi görünüyor."

"Anladım" dedi Erdem büyük bir yudum kahveyi boğazından aşağıya yaktıra yaktıra gönderdikten sonra. "Ne iş yaparsınız?"

"Şu anda bir şirkette halkla ilişkiler uzmanı olarak çalışıyorum. Esasen işletmeciyim. Yani sizin meslektaşınızım. Murat birçok şey anlattı hakkınızda. Meslektaşız, ama hiçbir zaman tam olarak işletmecilik yapmadım."

"Şu andaki işinizden memnun musunuz?"

"Sadece parasından. Önümüzdeki ay sözleşme ayı. Çok daha fazla isteyeceğim. Büyük bir olasılıkla kabul etmeyecekler. Bu da ayrılımam için bahanem olacak."

"Çalışmaya pek de ihtiyacınız yok. Babanız zengin nasıl olsa."

"Nerden biliyorsunuz?"

Keyifli keyifli güldü Erdem.

"Tahminlerim genellikle tutar."

"Bu defa tutmadı. Babam orta halli sayılır. İşsiz kalınca resmen yük oluyorum onlara."

"Attım tutmadı ha! Ara sıra oluyor, ne yapalım. Ama pek de önemi yok, zengin ya da orta halli."

"Nasıl önemi yok. Benim için var. İnsan istemediği işlerde çalışıyorsa önemsiz bir ayrıntı mı oluyor bu? Yani çalışmak zorundaysa. Önemi yok tabii, çünkü sadece bir tahmindir sizin açınızdan. Bir tahmininiz doğru çıkmadıysa, başkası çıkar. Önyargılara devam..."

Erdem duraladı. Düşünce sistematüğini çözdüğünü imler bir şey yakalamıştı kızın çıkışında. Ama olamazdı bu. Kendisi bile çözemediği ki kendi sistematüğünü. Belki de hiç olmamıştı öyle bir dizgeliği, belki hiçbir zaman yöntemli akıl yürütmemişti.

"Şunun için önemi yok dedim : Tahminler değil gerçekler önemli. Münecimlik oynamam ben. Önyargı diyorsunuz, önyargı değil. Belli yargılarım var. Onlar nadiren yanlış çıkar. Yani bir iki tahminimin doğru çıkmaması o yargıları değiştirmez. Sizin özelinizde söylemiyorum bunu. Yani ne olacak, niye önyargılı olayım ki? Mesela sizin için."

"Belli mi olur. Önyargıları için mantıklı nedenler aramaz insan."

Düşündü Erdem. Doğruydı bu da. Dürüst olmalıydı. Hem de daha açık. Böylesi bir sohbet fırsatı çıkmışken karşısına. Değerlendirmeliydi. İçinden geldiği gibi.

"Evet" dedi düşünceli ve kararsız. "Haklısınız aslında. İnsan canlısı sayılmam pek. Karşılaştığım kişilerden en önce sinir olacak bir şeyler bulup çıkarırım. Gayet yetenekliyim o konuda. Önce sıfır puan veririm. Eksi puanla başlayanlar da var. Kişi artı bir şeyler yaparsa puanlarını yükseltir. Çoğu da on üzerinden iki üç puanda kalır. Beş puan alan çok nadir. Şimdi aklınızdan geçiyor, kendini ne sanıyor da beş numarayla zor veriyor diye. Ama insanlar bu kadar ne yapalım. Kendime beş numara bile vermem." Sinirli sinirli güldü. Kız sadece gülümsemekle yetindi. Erdem devam etti "Haklısınız, genellikle önyargılı

yaklaşıyorum. Önyargılarımsa genellikle doğru çıkar. Zannediyor musunuz ki bundan zevk alırım. Hayır, mutsuz ediyor beni. Bazıları bundan da keyif alabilir. İnsanları bok gibi görür, değer verdiği ya da korktuğu birkaç kişi haricinde. Sonra yeni bir insanla tanışır, yani yeni bir bokla. Onun da pis bir tarafını görür, ben zaten biliyordum, der kendi kendine. Bundan bir zevk alır. Bense mutsuz oluyorum. İşin aslı kendimle barışık değilim. Bu sözden de tiksiniyorum ya. Kendiyle barışık olmak. Ne sümüksü bir kavram..."

"Beni de bir bok gibi gördünüz yani."

"Yok estağfurullah" dedi Erdem içten bir itirazla. "Benim gibi biri varken o sıfatı kapmak kimin haddine." Güldü. "Bok meselesini unut. Ama nasıl diyeyim. Söyledim ya yeni karşılaştığım insanları sıfır puandan başlatıyorum; bazılarıysa tam tersini yapar. Baştan on puan verirler, sonra falsolarını gördükçe puan kırarlar. Zaman zaman gıpta ediyorum onlara. Hiç değilse kendime biraz bonkör davransam... Kendimden de nefret ederim dedim, bunda tamamen samimiyim. Ama bir yerde o da burnu büyüklük. Megalomani. Kendinden nefret etmek başkalarına karşı hoşgörü yaratmıyor. Alçakgönüllülük de getirmiyor."

"Bilirim bu duygu" dedi kız. "Psikoloğa gitmiştim bir kez. Aynen buna benzer bir şey anlattım. Seninki kendinden nefret değil aşırı gurur dedi bana. Aşırı gururlu olmasan kendinle barışık olursun. Özür dilerim, kızılıyorsunuz, ama o öyle söylemişti aynen. Yani insan aşırı gururdan ötürü, daha fazlasını beklemekten ötürü de kendine kızabiliyor. Bana doğru gelmişti."

"İş o kadar basit değil" diye itiraz etti Erdem. "Doğrusu nedir, çıkarsam zaten kendim çözerim. O gerzekler ezberledikleri birkaç kalıbı tekrarlar dururlar. Neyse, unuttun bunları."

Çıt yoktu etrafta. Karanlık sayılmayacak, pek de aydınlık denilmeyecek bir gece. Sakin ve barışçıl... Lambanın ışığında belli belirsiz görülen kısa otlar. Beyaz beyaz parlayan taşlar. Burada şu anda güzel bir kızın karşısında gönenç içinde yaşadığını hissedebileceğini düşündü Erdem. Böyle bir şeyin olmaması için birçoklarının anlayabileceği bir sebep de yoktu üstelik. Ama görünüşteki daha somut nedenlerden çok daha somut başka nedenleri vardı. Yaşadıklarının yükü. Yaşamını her

an daha da zorlaştıran, her an yeni ve daha büyük sorunlar üreten kahrolasıca kişilik yapısı...

"İnsanları genelde ben de pek sevmem" dedi kız. "Ama madem ki gelmişiz şu dünyaya; birlikte güzel bir yaşam sürebileceğimiz yeterince çeşit de bulunabilir." Erdem'den bir yanıt gelmeyince devam etti : "Pek çok sektörde çalıştım. Turizm şirketi, reklam sektörü, iki yıl da basında çalıştım. Size tecrübe aktarımı yapacak değilim, her şeyi benden fazla yaşamışsınızdır. Bir dış görünümüler var, bir de kotarılan işin gerçek düzeyi. Bir kişilerin dışa yansıttıkları yüzleri var, bir de o yüzü yansıtabil-mek için yaptıkları, yani gerçek yüzleri. Yanlış yok aslında. Dışa yansıttıkları da gerçek. Gerçek her ikisinin ortasında. Ben de baştan hep şeyi arardım. İdeal olanı. Bence öyle ideal mideal yoktur aslında, yani daha düzeyli ilişkiler beklersiniz, daha düzeyli yani, her bakımdan daha düzeyli kişiler. Boş bir beklenti bu. Çalıştığım insanlarla evlenmeyeceğim ya. Ya da arkadaşlarımla. Arkadaşlarımla bana uygun yönleri var uygun olmayan yönleri var. Uygun yönleriyle yarenlik ederim, gerisini ko git-sin. Evlilik bile tam uyum değil. Başka şeylerde niye tam uyum araya-yım. Rahat düşününce tıkr tıkr yürür işler. Yani her zaman demiyo-rum, ama yürür işte. Ben de akıl hocası oldum. Sıkıcı değil mi. Kaçtı-nız kaçtınız burada da kafa ütöleyen biri çıktı karşınıza... Yani... boş ve-rin, siz de unuttun bunları."

Erdem başını elleri arasına almış suskun oturuyordu. Kız bir söz daha etme gereği duydu :

"Hani, 'Sen mi kurtaracaksın' diye bir söz var. Öyle yapmak lazım. Ben de çok uyumsuz davrandım; hâlâ da öyle davranıyorum. Ama in-san uyumlu olduğu zaman kendi rahat ediyor. Rahat olmak gerek. Ba-kın insanlar ikiye ayrılır. Tuvalet'e gidip pisliğini kenara bulaşık bıra-kanlar, bir de arkasından girip öncekilerin pisliğini de temizleyenler. Ardından gelen kendinden bilmesin diye. Bırakmak lazım, sizden kay-naklanmıyorsa pislik başkaları ne derse desin. İsterse sizden bilsin. "

"Başkalarının pisliğini temizleme heveslisi değilim" diye itiraz etti Erdem. "Öyle sandığın gibi kimseyi de yargılamam. Sorun daha baş-ka. Onların ikiyüzlü tutumları rahatsız ediyor beni. Tutarsızlık. Sahte-cilik. Bazen gözüne sokarlar insanın, bazen ince ince gizlemeye çalışır-

lar, ama hepsini görürüm. Çok iyi görürüm, çünkü bunların birçoğu bende de var. Evet evet, beni en çok rahatsız eden bu : Aynı anda farklı üç dört ölçüyü birden kullanır adam ve sorsan her şeyde en doğru kendisidir... Yok, umurumda değil aslında. Belki eskiden umursuyordum. Sorun o da değil. Sorun farklı olduğumu, onlardan olmadığımı bir şekilde hemen anlamaları. Sanki başka gezegenden gelmişim. Hemen fark ediyorlar. Ama hemen biliyor musun, daha ilk dakikada. Sonra onlara hiçbir düşmanlık göstermediğim halde düşman kesiliyorlar bana. Size hastalıklı bir kuşkuculuk gibi gelecek, ama durum aynen böyle. Belki bakışlarımla rahatsız ediyorum onları, belki uzak duruşumla. Daha nedenini anlayamadım gerçi anlamadan geberip gideceğim. Çünkü... Normal baktığım, hatta sevecen baktığım zaman da sonuç aynı. Bazen uzak durmuyorum, yaklaşan ben oluyorum, sonuç aynı. Sıkılıyorum açıkçası. Bu insanlardan sıkılıyorum. Kendimden sıkıldığımdan daha fazla. Bana gereksiz görünüyorlar. Çok lüzumsuz görünüyorlar. Niye yaşıyorlar ki! Niye soluk alıp veriyorlar. Üstelik durmadan yiyorlar... Güvenilmez bir varlık. Her şeyi birden ister, hiçbir şeyden vazgeçmez, gözü doymaz, aptaldır, üstelik kendini bir bok zanneder. Ben de onlardan biriyim. Herkes onlardan aslında. Birbirlerinden nefret ederler, ama sevgiyi oynarlar. Benim nefretimden çok daha büyüktür nefretleri, ama farklı bir ayna tutarlar. Benim aynam farklı. Evet, püf noktası burada. Buldum. Benim aynam farklı. O aynada insanlar neyseler onu görüyorlar. Kendilerini görüyorlar. Kendini görmek... en çirkin haliyle üstelik.. Rahatsız eder insanı..."

"Bakayım, ben ne görüyorum" dedi kız gülererek. Erdem başını kaldırdı. Kızın gözlerine baktı. "İğrenç görüyorum gerçekten."

"Yok canım, o kadar da değil" diye karşılık verdi Erdem. "Hiç değil, hiç. Çünkü şu an ayna göstermiyor. Aynanın sırtı döküldü, içini gösteriyor, beni... İğrenç olan o."

"Hayır" dedi kız. "Kendinize haksızlık ediyorsunuz." Daha yüreklendirici şeyler söylemek ister gibi bir hali vardı, ne var ki sustu. Çekindi. Kısa bir sessizlik oldu. Boş bardağı yere koydu. "Aslında insanlar her zaman sizin sandığınız kadar akıllı değil" diye devam etti. "Yani sizin farklı şeyler düşündüğünüzü anlayamazlar. Böyle bir dertleri yok ki. Ço-

ğu insan yalnız kendini düşünür. Sizi nasıl gördüğünü merak edersiniz, sizin hakkınızda ne düşündüğünü mesela, oysa o da o an sizin onu nasıl gördüğünüzü merak etmektedir. Etkileşim böyle olur. Yani onun sizi nasıl gördüğünü merak ediyorsanız demek ki ona önem veriyorsunuz. Önem vermek bu şekilde oluyor. Burdan yola çıkarak insanları sandığınızdan çok fazla önemseydiğiniz söylenebilir. Yani pek çoklarından daha fazla önemsiyorsunuz belki de onları. Ama tabii söylediklerim hep spekülasyon... Şimdi bilgiçlik taslamayayım. Şeyi diyecektim. Sizi farklı görüyorlar. Belki dediğiniz doğru. Kuşkunuzda haklısınız. Ama siz onları farklı gördüğünüz için bir şeylerinize yansıyor, öyle fark ediyorlar karşınızdakiler. Fark ediyorlar ya da seziyorlar. Ama dediğim gibi; asıl olan sizin kafanızda olan bitenler."

"Doğru olabilir" dedi Erdem. "Burada çok fazla konu oldum. Sanırım artık yeter. Biraz da siz kendinizden söz edin."

"Ben hep kendimden söz ederim zaten" dedi kız. "Tanısaydınız felaket bıkılmış olurdunuz, ağzımı açtırmazdınız. Yani şimdi başlarsam sabaha bitmez. İyisi mi kalkayım ben."

Kalktı. Biraz daha otur, demek isterdi Erdem. Diyemedi. Diyememiş olmaktan dolayı suçlardı belki kendini, ama ona bile enerjisi yok gibiydi. O da kalktı.

"Öyle olsun."

"Şu saçmalığa kapılmayacaksınız değil mi? Belki ben abarttım, onlar da vazgeçerler. Ama gelirlerse ne olur gitmeyin. Gitmezseniz hiçbir şey olmaz. Lafını ederler biraz, hepsi o. Belki de üzerinde durmazlar fazla. Yapmayın böyle bir şeyi, aptallık olur. Aptallık, başka bir şey değil."

Erdem cevap vermedi. Boş boş bakıyordu. Aklından ilgili ilgisiz pek çok şey geçiyordu. Beşyüz metrelik düz duvar kayaya tırmanmak gibi sıkıntılı bir şey de vardı aralarında, ama sıkıcı tatsız bir şey çağrıştırmaması dışında nasıl bir sorun olduğunu dahi çıkaramıyordu şimdi.

"Güzel sohbetimizin hatırı için hiç olmazsa. Kesin bu saçmalığı..."

"Evet..." dedi Erdem. Ne anlama geldiği belirsiz şekilde. Birden aklına geldi. Ama söylese ayıp olurdu. Neden ayıp olsun ki dedi kendine.

"Sizden bir şey istesem... Yani... benim hiç yiyeceğim kalmadı. Sizde varsa az bir şey..."

"Elbette... Neden söylemediniz ki daha önce" dedi kız. "Hemen getiririm. Bizde çok, dönerken atmak zorunda kalacağız nasılsa. Bekleyin. Hemen getireyim."

"Yok" dedi Erdem. "Aşağı kadar birlikte gidelim. Orda verirsiniz."

"Tamam öylesi daha iyi" dedi kız.

Yavaş yavaş yürüdüler aşağıya. Kızın küçük bir el feneri vardı. Erdem biraz ilerledikten sonra kendisinin de fener alması gerektiğini düşündü, ancak şimdi geri dönmek olmazdı. Bir şekilde gelirdi artık dönüšte.

"Ne zaman ayrılıyorsunuz?"

Dalgındı Erdem. Çok dalgın.

"Bilmiyorum" dedi gecikmeyle. Başka da bir şey söylemedi. Kız tökezledi bir an önünde.

"Az daha düşünüyordum" dedi gülerek. Erdem yanıtlamadı. Kamp yerine yaklaşmışlardı. İnsanların sesleri, kahkahâları duyulmaya başlamıştı. Kimi çadırların içindeydi, kimi dışarda. Güzel bir şey yaşadığının ayrımındaydı Erdem. Ama ne bunu içine sindirecek, ne üzerinde düşünecek haldeydi. Yaşarsa sonra değerlendirdi. Belki. Kafası karıştı. Öyle karıştı ki tek bir temayı dahi ayıramıyordu yumaktan.

8. BÖLÜM

Güzel bir yemekti. Normalde bayağı hızlı yer. Fakat bu yemeği bir son yemek gibi yedi. Ağır ağır. Tadını sindirmek için değil, son yemek olduğundan da değil. Hareketleri yavaşlamıştı. Çatalı ağır ağır alıyor, sonra tekrar koyuyordu yerine, bukalemun ilerleyişine dönmüştü devinimleri. Beş adım ötedeki çadırdan bir şey alması beş dakika sürüyordu. Yaşamı film gibi geçiyordu gözleri önünden, fakat garip bir film. Bölük pörçük ve birbiriyle ilgisiz birçok anı. Çok yakın, çok uzak anılar. Ancak biri dürtse, şu anda neyi anımsadın da gülümsedin diye sorsa neyi hatırladığını çıkaramazdı. Zirveye doğru bakar oturmuştu yine. Hafifçe aydınlıktı ulu kaya. Bir tabloya bakar gibi kayıtsızdı karşısında. Ama tabloya bakmadığının, karşısındaki dağın kocaman, çok kocaman bir ayı kadar canlı olduğunun, yaşamı her zamankinden çok daha derin yaşadığının farkındaydı. Kendi organları gibiydi doğanın her parçası. Bazı yerlerini tanıyordu, söz gelimi uyuşmuş da kanı yerine gelen kolu gibi algılıyordu bazı yerlerini, bir bölümü hâlâ karanlıktaydı. Var olduğunu biliyordu, neresi olduğunu çıkaramıyordu bilincindeki büyük derinliklerin önemli bölümünü çıkaramadığı gibi. Kızın verdiği kavurmayı hâlâ taze kalmayı başarabilmiş Trabzon ekmeğiyle yiyordu tadını çıkara çıkara. Kızın verdiği vişne suyunu tadını çıkara çıkara içiyordu. Bir daha böyle bir yiyeceği ağzına alamayacak bir idam mahkumuymuşçasına kadrini bilerek, ama buruk, ama yaşanacak ne olursa olsun sonrasında çok daha iyilerini yeme umudundaymış gibi huzurlu. Anılar yavaş yavaş boğumlu kıvrımların arasından açılıyor, acelesiz gösteriyorlardı burunlarını, tam "işte bu!" dediği anda değiştiriyorlardı yenileriyle yerlerini. Yine de biri sık sık çıkıyordu ortaya ve öbürlerinden daha uzun kalıyordu yüzeyde. O anı Selin...

Evde yalnız. Ayşe akşam seansında. Şişman ve zengin müşterileri-

ni zayıflatmaya çalışıyor. Erdem viskiyi biraz fazla kaçırmış. Kapı çalınıyor. Gelen Selin. Suratı bozuk. Belli bir şeyler olmuş, daha fenası olacak. Onun bu hallerini iyi bilir Erdem. Bir fırtına çıkmış, ama daha korkuncu çıkacak az sonra. Bir rezalet yaratmasa bağırıp çağırmasa, sinir krizleri falan geçirmese diye düşünüyor Erdem. Kendini divana atıyor kız. Ne oldu? Erkek arkadaşından ayrılmış. Kendi istemiş bunu. Onu sevmediğini fark etmiş. Nicedir fark etmiş. Tanışalı bir ay olmuştu zaten, fark ettiği bir hafta olmuş. Ne var öyleyse, ne var bunda o kadar üzülecek. Bilmiyor kız. Bilmiyor, ancak kahrolduğunu biliyor. Kendini aşağı atmak geliyor o an içinden. Erdem yanına oturuyor. Biraz olsun yatıştırmalı. Teselli etmeli. Birkaç kez öfke ya da çaresizlik patlamasına tanık olmuştu, neler yapmamıştı ki o zaman; daha fazlası da beklenir dingin görünüşlü küçük şeytandan. Bela ya da rezalet çıkmasından korkmuyor yalnızca, ona hakikaten üzülüyor. Zaman zaman ağlayan çaresiz bir çocuk gibi görüyor kızı, keder içinde... dünyası yıkılmış, farkında, fakat bir adım atsa bundan kurtulacağını ayırımına varamayacak kadar bilinçsiz bir çocuk... Ya da bir hayvan gibi. Acı çekiyor, bağırıyor, niye acı çektiğini, nasıl kurtulması gerektiğini düşünemiyor. Bir de hoşlanıyor, garip bir biçimde hoşlanıyor. Saçlarını okşuyor kızın, sonra da yüzünü, gözyaşıyla ıslanmış pürüzsüz yüzünü. Düşsel bir zevk bu, aslında gerçek, ama elinden fazlası gelmez, çekiliyor neden sonra. Birden Selin kucağına atılıyor. Önce göğsüne dayıyor kafasını, Erdem bu sevgili kafayı okşuyor. Sonra kafasını kaldırıyor kız. O bakışlar, burnunun dibindeki o yüz. Öpmeye başlıyor Erdem'i. Karşı konulmaz buna. O da karşı koymuyor, karşılık da vermiyor. "Hadi durma sev beni! Kimse yok evde. Bahanan yok. Hadi soy beni." Selin gömleğinin içine atmış elini. "Lütfen. Tamam! Ama burda olmaz." Niye böyle diyor? Neden olmaz, kendine gel, demiyor da burda olmaz diyor? Sadece kurtulmak için mi? "Hadi ne olur!" "Şimdi olmaz." "Ne zaman, nerede?" O yüz yine burnuna yapışık, nefesi, bakışları eritiyor bilincini. Hiçbir zaman, hiçbir yerde; diyemiyor. "Yarın. İstiyorsan yarın akşam. Hâlâ istiyorsan yarın akşam..." Emin olamıyor kız. Bırakmak istemiyor. Ama Erdem kalkıyor. Şaşkın. Selin de kalkıyor. Gözlerinde garip bir pırıltı... Bir afete dönüşmüş şeytan kadar çekici. Çıkı-

yor ateş topu gibi...

Kuzeyde bir şimşek çakıyor. Şimşek olmalı. Sanki aydınlık o taraf. Zaman zaman daha da aydınlanıyor birkaç saniye için. Yağmur yağabilir. Ama pek yakında değil. Gökyüzünde hâlâ yıldızlar görünüyor. İşte bir yıldız kaydı. Bir dilek tutmadı bu kez. Eskiden tutardı. Çıktı bazısı, çoğu çıkmadı. Bir tane daha. İşte tepede bir tane daha. Hayır o bir uydu. Ama çok hızlı ilerliyor. Uçak olmasın. Uçak olabilir. Sanki sesini duyuyor. Keşke orada soluk alsaydı şimdi, onun içinde... Aşağıdaki ve yukardaki uçsuz bucaksız karanlığa oradan bakabilseydi. Ya da herhangi bir seyahatte... Avrupa'ya gidiş. Uçakta. Şarabını içiyor. Yalnız. Hayır yanında Ayşe var. Ayşe'ye dokunsa daha iyi olurdu. Yanında görse daha iyi...

Çadıra gitti. Zulasındaki son sarmayı içecek. Keşke kahve de içebilseydi. O da var. Kola da var. Bir kutu. O daha iyi. Bir gece kuşu. Kasvetli bir çığlık. Uğursuzluk getirdiğine inanır kimileri. Umurunda değil. Yağmur yağmış yağmamış, sabah çıkmaya gelmişler gelmemişler, düşmüş düşmemiş. Hiçbir şey umurunda değil. Garip bir neşe sardı bilincini, boş vermiş, serden geçmiş bir sevinç. Hadiyse bir şarkı tutturacak. Islık da çalabilir. Gecenin sessizliğini bozmaktan çekiniyor sadece, şu serkeş kuşun korkmadığı şeyden korkuyor.

O gün de tıpkı bugün gibi geçmişti. Öncesinde bir şey olmamış sonrasında olmayacak gibi. Selin işyerinden aradı. "Hazır mısın?" diye sordu. Birlikte sinemaya gideceklermiş gibi... "Hazırım" dedi Erdem. Kendi sesini tanımadı. "Bodrum'a gideceğiz, ona göre eşya al." Bu telefonun gelmesini hiç istemiyordu, hem de istiyordu ölesiye. Çıktı akşam. Sözleştikleri duraktan aldı arabasıyla Selin'i. Ayşe'ye telefon etmişti, kafam çok dağınık, iki günlüğüne Bodrum'a gidiyorum... Şaşırdı kızcağız ama karşı çıkmadı. Daha önce de yapmıştı bunu birkaç kez. O gece... Yolculuk... Pek konuşmadılar. Yolda içkili bir lokantada biraz şarap içirdi Selin'e. Ne birazı, kaldıramayacağı kadar fazla. Uyudu kız yol boyunca. Bodrum'da bir tatil sitesi. Arkadaşının evi var orada. Küçücük iki göz. Yatak odasında tek bir büyük yatak. Nerdeyse kucağında taşıdı Selin'i. Ayakkabılarını çıkardı, çorabını, pantolonunu... Sonra üstünü örttü, kendi de yanına kıvrıldı. Bütün gece uyku yok...

Hayır birazcık sabaha karşı. Sabah erkenden kalktı. Selin hâlâ uyuyor. Balkona çıktı. Sonra girdi içeri. Bir sigara yaktı, evin sigaralarından. Yüzünü bile yıkamamış. Belki uyanır diye kız. Balkon demirine abanıp oturdu. Sağ yandaki komşudan hâlâ ses gelmiyor. İçerde olup olmadıklarına dair herhangi bir emare de yok... Bu iyi mi kötü mü? Bilmiyor. Neden burayı seçti? Tam olarak çıkaramıyor. Seçti işte ve geldi, hem galiba özellikle seçti. Ortalık giderek hareketleniyor. Komşular uyanıyor. İlerlemiş ilerlemiş, en önemli sahnesinde sesi kısılmış bir film izlercesine seyrediyor çevreyi. Kamera yavaş yavaş tarıyor etrafı, her şey dingin, her nesne hareketsiz, sesler seyrek ve derinden... Bir küçük Amerika sanki burası. Amerika'nın elli yıl önceki hali. Sol yandaki evden bir kadının sesi geliyor. Ses geziniyor içerde, şimdi tuvalette herhalde kaynağı, yankılanıyor boğuk boğuk. Kocasıyla konuşuyor olmalı. İlerdeki evin veledi bisikletini çıkardı bahçeye. Bir kedi balkondan atladı. Sigara da aç karna çok kötü geldi. Midesi bulanıyor. Bu kez ses içerden. Selin uyandı! Ne olacak şimdi. Balkon kapısı açıldı. Yarı çıplak... Geldi. Nerede olduğunun bile farkında değil. Gözleri şişmiş. Önce ters ters bakıyor olanı biteni anlayamamış halde, sonra yavru bir köpek misali kıvrıla kıvrıla yaklaşıyor. Oturuyor kucığına, doluyor çıplak kollarını boynuna öpmeye başlıyor. Bir yandan da zıplıyor üstünde... Bir çift göz, sonra başkası. Erdem oraya bakakalıyor. Bunu bekliyordu, hesap etmişti. Adam ona bakıyor. Sonra da karısı. Yan komşu. Sağdaki. Hiçbir şey soramıyorlar. Ağızlarını dahi açamıyorlar. Selin de dönüp bakıyor, sonra çeviriyor kafasını, hiç aldırıyor. Hiç şaşkın görünmüyor. Yine de kalkıyor, içeri giriyor yavaş yavaş, komşular da kendi odalarına... Adam Ayşe'lerin uzak bir akrabası. Karısı da Ayşe'nin yakın arkadaşı. İsteddiği oldu işte! Erdem de giriyor içeri. Selin büsbütün soyunmuş. Küskün yatıyor sereserpe. Niye küskün; hâlâ bir şey olmadığı için mi; yoksa deminki garip rastlantıdan ötürü mü? Bir tek külotu var altında ve gözleri üstünde. Erdem de yanına uzanıyor kararsız ve tedirgin. Kamerası hâlâ çok yavaş, pek yavaş deviniyor şimdiki gibi. O dayanılmaz varlık yine yaklaşıyor. Dudağından öpüyor Erdem'i. Karşı koyması gereksiz, madem ki artık öyle biliniyor...

Sarmayı yaktı ve derin bir nefes çekti. Önce kâğıt vurur içindeki-

nin etkisini beklemeden ve yine öyle oldu. Baş dönmesi. Erdem ha! Erdem! Küfrediyor babasına. Çok mu erdemliydi kendisi, ya da çok mu Erdem özlemindeydi de bu küstah ismi koymuştu ona. Hiçbir şey umurunda değildi öncesinde, şimdi daha da ötesine geçti. Az sonra onun da ötesine geçecek, biliyor. Uzandı yere. Burnunun dibinde bir tutam ot. Ne kadar sevimli. Bir ağaç, kocaman bir ağaç gibi görünüyor ona. Tek gözü açık, alttakiyle bakıyor. Ağacın iri dalları hafif hafif kıpraşıyor. Kekik kokusu geliyor burnuna. Kekik değil, belki daha tatlı bir koku. Kekik deyiver geçsin. Altta kalan kulağının yanında küçük bir kıpırtı, sesi de duyuluyor belli belirsiz. Ya ezilmiş bir ot ayağa kalmaya çalışıyor ya da bir böcek kendini kurtarmaya. Aldırma...

Aile çevresinin dışından bir tek Orhan biliyor. Sadece ona anlattı. Ayşe hâlâ bağışlamaya hazır. Bağışlanmak istiyor mu ki! Orhan biraz abarttığı inancında. Kusursuz insan yok diyordu. Doğru, kusursuz insan yok ama kusurlar arasında hiç mi fark yok. "Toplumsal istediği bu değil mi!" diyor Orhan, "Her an herkes birbirini daha fazla zevk için, daha fazla kadın ve erkek, daha fazla içki ve yemek, daha fazla araba, daha fazla renkli yaşam için teşvik etmiyor mu, azıyla yetinenler aşağılanmıyor mu. Onların istediğini yaptın... Erdem biliyor; onların istediğini değil, kendi istediğini yaptı. Seyrettiği yüzlerce filmde bu vardı, okuduğu kitaplardan bölük pörçük anımsadığı bu, tanıştığı binlerce insanın gözlerinde hep aynı şeyleri gördü. Orada, her yerde aslında kendi istedikleri, kendi tutkuları var. Kimse onu suçlayamaz, o da kimseyi... Kabahat varsa kendinde. Nasıl bir kabahat? "Yaptığın bir kabahat değil, keşke o kadar basit olsaydı" diyor Erdem'e, "Kesinlikle utanma. Hele hiç suçlama kendini lütfen!" "Utanmıyorum" diye yanıtlıyor o da. "Utanmıyorum hakikaten, sıkılıyorum yalnızca. Sıkılıyorum" diyor. "İnsanlardan ve daha çok da kendimden..."

Sigarasının sonuna geldi. Soğuğu duymuyor. Lambayı iyice açtı ve çadırının içine koydu. İçi parlak bir balon şimdi evi. Kocaman açık mor bir lamba. O dışarda oturuyor. Karanlıkta. Yüzünü aydınlatmayan lambası yalnızca duygularını okşuyor, sanki soğuğu alıyor çevresinden. Mutlu mu hissediyor yoksa kendini. Evet, her şeye karşın. Buruk bir mutluluk. Yaşamını feda etmeye hazır insanların boşvermiş

mutlulukları gibi. Ama o giderse ardından kahramanlığından söz edecek kim var ki. Ayşe üzülür. Evet üzülür. Gözleri sulanırdı biraz daha üstünde dursa. Geçiyor. Ama yine aynı konu. Şu kız da üzülürdü. Gü-lümsüyor. Alaycı bir gülümseme. Alay kendine. Sonra Kemal Can geliyor hatırına. Oğlu öksüz. Babası yok. Bir daha da olmayacak. Hastanedeki o çocuk gibi ağladığında gözyaşları sessizce süzülecek, ne oldu sana diyen bir babası uğramayacak yamacına. Bu iyi değil. Gözleri işte şimdi sulanabilir. Değiştirmeli konuyu. Taştan kalkıyor. Yana, yere yattıyor yine. Soğuk olmasa burada uyuyabilirdi. Bir de uykusu gelse. Hiç uğramıyor o yana. Yıldızlar elini uzatsa yaka layabileceği kadar yakın. Daha da yakınlaşıyorlar. İçtiği ottandır diye düşünüyor. Derin bir soluk alıyor ve titriyor. Soğuk...

Soğuk. Yine de daha az hissediyor artık sanki. Üşümüyor. Dışardaki dünya artık daha az ulaşabiliyor ona. Mutlak bir sessizlik. Hiçbir şey duymuyor. Rüzgârın çok hafif uğultusunu bile az önceki gibi duymuyor. Yıldızlar çok yakında. Bir sahne dekoru gibi, gerçekliği bulunmuyor. Zaman durmuş gibi. Yattığı yeri bile hissetmiyor. Bir bulut üstünde uzanmış. Sanki hissediyor kıpırdayan parmak uçlarını. Sanki yaşıyor. Her şey sanki. Kendini dahi hissetmiyor, nefes alışını.... Uçuyor. Yattığı yerde hiçbir ağırlığı yok. Yerden yükseldi. Çok değil bir karış, belki birbuçuk. İçi geçiyor. Arabayla bir tümsekten hızla düşerken içinin geçmesi gibi bir duygu, ama sürekli. Durumundan hoşnut mu? Hoşnutluğun ötesinde bir şey bu. Korkmak, zevk almak, hoşnut olmak gibi kavramların ötesinde. Bağırarak geliyor içinden. Yattığı yerden avazı çıktığı kadar bağırarak. Bağır öyleyse, kim tutuyor. Gücünü topluyor, ağzını açıyor : Ses çıkmıyor. Aşağıdakiler duysun istememişti. Boş ver, duyarlarsa duysunlar. Bir daha deniyor : Hayır, kendisi dahi işitmiyor. Bu ne? Ne oluyor? Karabasan gibi. Bir daha deniyor "Göt herifleeeer!" Sesi çıktı, bayağı da kuvvetli. Kim o göt herifler? Kimse kim, öylesine bağırırdı.

"Götizm..." Orhan'ın felsefe literatürüne "Yavaşakizm"den sonraki kavram önerisi. Aşağı yukarı aynı anlama geliyor. İlk kez Almanya'nın Göttingen şehrinde ortaya çıkmış. Götizm kapitalizmin tutkalı diyor Orhan. Kapitalizm, sosyalizm, kapitalizm!... Bunlar boş şeyler diyor

Erdem. İnsanın istediği başka, yapısı başka. İnsan neyse o olur. İnsanda gördüğü salaklıkları ülkenin kültürüne bağlar, avuturdu kendini yurtdışına gitmeden önce. Oralarda yaşadı, çalıştı ve insanın her yerde aynı insan olduğunu anladı. Buradaki her tipin oradaki karşılığını gördü. Buradaki muhafazakar muntazam bıyıklının ordaki karşılığını, buradaki serserinin, buradaki marjinalin oradaki karşılığını, buradaki ırkçının, solcunun, ucuz kadının, bar adamının, şımarık ev hanımının, boş kafalı varoş gencinin, tüketim delisi zengin çocuğunun, eşofmanlarını giymiş çarşıya alışverişe çıkmış modern ailelerin, mangal sefacılarının, herkesin... Kılıkları biraz daha değişikti, bakışları keza, dilleri tamamen farklı, ancak aynıydılar. Başını yere yaslıyor. Kafasını altında sivri bir çakıl. Batıyor. Olsun, o bile iyi geliyor şimdi. Her şeyin üstünde, şimdi. Sözcüklerin, kavramların, çıkarsamaların ötesinde... Uçuyor...

Birden bir ses... Çadırdan geldi. Rüzgârın tenteyi şaklatması gibi. Doğruldu. Bir olağanüstülük göze çarpıyor o yanda. Evi kocaman bir lamba, içi aydınlatılmış bir prizma balon. Hafif hafif kıpırıyor. Uzandı tekrar. Çok iyi böyle. Bir uçak geçiyor sanki üstünden. Hem de pek alçaktan. İki yüz metre ya var ya yok! Belki sadece yüz metre. İşte bu olamaz. Bir ışık oyunudur. Evet kayboldu. Kayboldu gerçi, fakat yüreği hopladı bir kez. Hâlâ da kalkık ucu. Gözlerini kapadı. Derin bir nefes aldı. Yine o ses! Çadırdan yana. Kaldırdı başını. Yine bir olağanüstülük görünmüyor. Ama üstünde bir şekil!... Öyle bir şekil yoktu çadırında. Biraz daha dikkatli bakıyor Erdem. Bir yüz bu. Nasıl olur? İçerde biri var. İçerden tenteye dayanmış bir yüz. Uzun bir yüz. Kendine bakıyor. Yüz daha da belirginleşiyor... Hayal değil. Görüyor. Belirgin.

Kanı çekiliyor. Korku gibi bir şey değil, daha değişik. İyice belirginleşiyor yüz ve dışarı çıkıyor yavaş yavaş. Gülümsüyor. Şükür ki gülümsüyor. Biraz rahatlıyor Erdem. Yaşlı bir adam. Ak sakallı, uzun yüzlü. Gülümsüyor, tuhaf bir beyaz ışık saçıyor saydamsı teninden dışarıya. Sevimli bir yüz sayılır. Rahatlatıcı. Sığınma duygusu yaratan sıcak bir anlatım işliyor yüzden içine. Belki... Belki şu anda onun gereksinimi yalnızca bu. Değil melek, şeytan görse, koynuna başını koyup

kendini bırakacak. Gövdesi de beliriyor. Ak libaslar giymiş. Evet, ak libaslar kuşanmış, diye kendi kendine fısıldıyor, Erdem duyulmaz bir sesle. Yaklaşıyor ihtiyar, iki adım.

"Kimsin?"

"Çok önemsiyorsun kendini. Çok fazla. Rahat ol. Kır benliğini. Geç kendinden. Geç özünden bir yol..."

"Kimsin?"

Bir adım daha yaklaşıyor ışıklı şeffaf yüzlü gölge. Erdem korkuyor bu kez. Kapatıyor gözlerini. Sırtüstü devriliyor. Bu da ne böyle?! Açıyor gözlerini. Gelen yok. Bir süre yıldızlara bakıyor neye baktığını bilmeden endişeli. Korka korka doğruluyor sonra. Bakıyor. Kimse yok. Bir halüsinasyondur. Rahatlıyor. Sadece görüntünün kaybolmasından değil. Nedense rahatlıyor beklediğinden çok fazla. Neydi o sözlerin manası? Bir anlam veremiyor. Somut anlamı dışında bir anlam veremiyor. Yatıyor yine. Başını sol yana çevirip karanlık boşluğa bakıyor. O şey neyse, bir hayal ya da gerçek yine çok yakında olabilir. Hemen şu karanlığın içinde. On adım ötede. Korkutmuyor bu onu artık. Ama bir aydınlık doğmuş baktığı yanda. Bayağı bir aydınlık. Yüz adım ötesi rahatlıkla görülebiliyor. Çimenler, arada daha yoğun ot kümeleri, arada taşlar, gri, beyaz, daha büyük kayalar, tümsekler, iyice sola doğru engeli olarak yükselen arazi, orada evet orada yer yer boğa dışkıları bile seçilebiliyor. Yüz adım ötesi, hatta iki yüz ya da daha fazlası. Çimenler dümdüz pırıl pırıl. Hafifçe ıslanmış çiğden. Bir futbol sahası gibi. Evet, neden düşünemedi, burası bir top sahası. Kırık bir alanda. Aydınlatılmış. Bir futbol sahası. Az sonra futbol oynayacaklar. Arkadaşlarını göremiyor henüz. Ortada top falan da yuvarlanmıyor, zıplamıyor. Nereden çıkardı ki futbolu?! Burası top sahası olamaz. Evet, çimenli zemin görece düzgün, ama ortalarda koca koca kayalar var, bir de sağda solda tümsekler, taşlar... Niye aydınlık peki çevre? Bir ses! Kafasını hızla çeviriyor. Bir atlı geçiyor yanından, ters taraftan çıkmış, aydınlık alana doğru ilerliyor. İrkiliyor. Korkuyor. Kocaman bir at. Üstünde bir savaşçı. Kocaman miğferi kafasında, gövdesi yuvarlak büyük bir kalkantının arkasında. Kirli koyu yeşil bir şalvar görüyor bodur kalın bacakları örten, yüze ise hiç bakamıyor Erdem. Devasa bir gürz sallanıyor uzak-

laşan atın terkisinden. Ne kadar yakın geçti, tırısı!.. Az kaldı ezecekti. Görmedi bile beni, iyi ki de görmedi. Kalkacak, kalkamıyor. Yine bir ses ve yine bir atlı daha öteki henüz uzaklaşmadan. Yattığı yerde kalakalıyor. Bir ölüm ve katliam kokusu yayılıyor ortalığa... Bir ölüm ve katliam korkusu... Bir taşın ardına saklanmalı. Yakın bir yerde yok ki irice bir kaya ya da tümsek! Çadırın arkası... Orası hiç olmaz. İlk bakacakları yerdir. Kılıçlar görüyor çok yakınından geçen; yeri gümbürtüyü le döven uzun bacaklı iri atların nalları... Ve onun üstünde gözleri yüzleri seçilmeyen, seçilse muhakkak ki insanı çok daha derin dehşete düşürecek gözler. Kalın kılıçların ışıltısı, baltalar, ağır ve kan kokulu. Siniyor Erdem. İyice siniyor olduğu yerde. Bir atın nallı toynakları ezebilir onu her an, ya da biri fark edebilir her geçen saniyeden birinde. Atlılar ilerde bir yerde toplanıyorlar. Dikkatleri başka yerde. Evet, önlerrindeki grupta. Ak libaslı kalabalık bir topluluk. Yalın kılıç. Birkaç at görüyor ortalarında, sinirli başlarını yaya kalabalığı üstünde sabırsızca sallayan. Birden bir şeyler bağılıyor zırhlı atlılar. Ne oluyorsa çok yakınında oluyor, ama sesleri iyi duyamıyor Erdem. Sadece derinden gelen nal tokurtuları, derinden gelen mahşeri bir uğultu ve madeni tok sesler giderek yoğunluğu artan... İki grup hızla birbirinin içine geçiyor... Binlerce ağırlık, binlerce vücut, binlerce kemikli et, binlerce kafa birbirine çarpıyor. Parçalar kopararak bedenler bedenlere geçiyor... Omuzlara saplanan, kafaları yaran balta sesleri, künt, boğuk. Kılıç vınlamaları... Damarlardan fışkıran kan yağmurlaması. Tıss sesleri, serpildikçe kızıla, dehşete boyayan. Bacakları kopmuş, kanlı kemikleri üstünde ayağa kalkmaya çalışan atlar. Başsız kalmış titreyen bedenler... Birkaç süvari iyice yaklaştı. Atlarına organlarla bağlı, yerde sürüklenen ak libaslılar... Tam önünde durdular Erdem'in. Libasların aldığı kalmamış artık. Kan, toprak ve ot renginde. İpler boğazlarına dolanıyor, düğüm yapıyor. Bodur kalın bacaklıların, kösele çarıklı, kaba ayakları enselerde. Çekiyorlar ipleri. Sıkışan boyunlar, kırılan kemikler, açılan kanlı ağızlarında zor duyulan boğuk son iniltiiler. Dehşetle donuyor Erdem. Kendi ölüm korkusunun da ötesinde vahşetin dehşeti. Gözlerini kapıyor. Titriyor, titriyor...

Açtı gözlerini. Karanlık. Yaprak kımıldamıyor. Sessizlik... Neydi

az önceki? Neydi o? Altı ıslak gibi. Akan dere dere kanlar sırtına kadar geçmiş. Fırılıyor. Hayır. Hafif bir nem. Yalnızca nem. Kan yok. Neydi o?! Oturuyor. Soğuk taşının üstüne. Ateşi çıkacak gibi bir sıtma nöbetiydi. Şimdi de titriyor fakat geçti, geçiyor. Neydi o!!!

Soluklanıyor. Orhan'ın sözleri geliyor aklına. Onun anlattıklarından çıkmış bu kâbus. Öyle olmalı. Belki de çok önce duyduklarından ya da okuduklarından. Her neyse geçti artık. Terlemiş. Bu haliyle biraz daha durursa şifayı kapacak. Kalkıp çadıra gidiyor. İçeri girmek istemiyor hiç. Ne varsa giyilebilecek, hepsini geçiriyor üstüne. Dışarda durmalı. Boğuntuyu ancak dışarda atlatılabilir. Ne boğuntusu! Bir saat önceki sıkıntısından eser yok. Az önceki dehşet duygusu her şeyi bastırdı gelip geçerken. Şimdi daha rahat. Rahat mı! O nasıl kelime; tüy kadar hafif hissediyor kendini. Az önceki neydi? Sigaranın etkisine yoruyor önce. Başka ne olabilir. Ama onun etkisi geçti artık. Şu andaki, az önceki yükselme hissinden çok daha somut, çok daha gerçek. Rahat şimdi. Umursamaz. Hatta mutlu. O niye. Mantığı işlemeye çalışıyor yine. Bir yanıt bulmalı. Dehşetin uyardığı adrenalin fişkırmasından olsa gerek. Dehşetten kurtulmanın rahatlığı. Hayır değil, farklı bir şey... Yoksa ihtiyarın söylediklerinde mi var bir hikmet? Kimdi o? Orhan'ın dedikleri aklına geliyor.

Şimdi ölüme çok yakın hissediyor kendini. Çok hazır çekip gitmeye. Güzel bir şey olarak algılıyor mutlak sonu. Hem de yaşamdan yaşadıklarından nefret etmeden. Bir de inancı olsaydı. Tam bir tanrıtanıma durumuna gelemedi hiçbir zaman, bari kuvvetli bir inancı olsaydı. Cennete inansaydı keşke. İnanmanın ötesinde var olsaydı böyle bir şey. Şimdi şurada bir cennet bahçesi düşlemek. Düşlemenin ötesinde olsaydı. Sevdikleriyle beraber. Üç bin metre yükseklikte. Çadırının başında. Olsaydı şölen verirdi dostlarına. Sık sık şölen verirdi tüm dostlarına, akla gelebilecek her türlü yiyecek, sabaha kadar içki... Kendinden geçecek kadar esrikleşebilirlerdi, kimse sızmazdı asla, sızmış kadar rahat dolaşırdı konuşurdu, sevişirdi herkes. Esin'i görürdü, Ahmet'i, babasını, Ömer'i... Ne iyi olurdu. Ölmek...

Bunlar olmasa da korkmuyorum ölüm senden, dedi, bekliyorum seni! Zirveye döndü. İyi görülmüyor şimdi. Ucu gölgeli. Bir göl kıyı-

sında dölüyor kendini. Taş salonun küçücük pencerelerinden ancak ayağı kalkınca görülebilen bir göl kıyısında. Masmavi bir göl. Durgun, karanlık, derin, bir kuyu suyu gibi içinde dağların... Hayatta yerde oturuyor kilim üstünde. Hemen hiçbir eşya yok kilimlerden başka. Arkadaşları... Konuşuyorlar. Konuşuyorlar tüm boş duygulardan, tutkulardan, heveslerden, arzulardan yana. Dünyayı ölmeden cennete ve cehenneme çeviren itkilerden yana. Konuşuyorlar, konuştukları hiçbir şey hiçbir buruntu yaratmadan içlerinde. Kardeşlikten söz ediyorlar, azla yetinmekten, dostluktan ve sevgiden, paylaşmaktan... Orada öylece yıllarca kalabilir Erdem. Bir kuyu suyu gibi durgun ve berrak gölün kıyısında, güzelliğıyle sarhoş lakin ona yaklaşmayı bile arzulamadan. Yıllarca kalabilir orada, bir kilim üstünde, yalnızca süt ve ekmek yiyecek ve gönü huzur içinde... Orhan'ın sözleri geliyor aklına : "Adımızı bile Orhan koyarlar, diyor. Ortadan kaldırırılar bizi. Boğarlar, kafalarımızı keserler, göğüslerimizi ezerler, ciğerlerimizi patlatırılar. Sonra adlarımızı yok ederler, sembollerimizi. Kendi sembollerini geçirirler yerlerine, uyduruk özentisi sembollerini. Anımsamamızı bile istemezler. Bizim gibilerin hep var olduğunu, hep var olacağını. Tarih deyince aklımıza hep saraylar gelsin isterler, ucuz entrikalar, eksantrik egzotik harfler, işaretler... Bize hep yenilmek düşer. Sonra kılık değiştirerek aralarında dolaşmak, onlara benzemeye çalışarak yaşamımızı sürdürmek düşer, ruhlarımız ise solucanlara döner."

Olsun... Ölüm eşitler bizi. Büyük eşitleyici aldığı geri verir herkese.

Gölümsedi. Rahattı artık ve tekrar sıkıntıya kapılacağı hiç benzermiyordu. Titremesi geçmişti. Kalktı. Bir heykel gibi durdu kıpırtısız. Son yemek, dedi içinden, gülümsemesi suratında, tekrar oturdu. Bir hadisi değiştirerek mırıldandı : Hiç ölmeyecekmiş gibi tat al yaşamdan, yarın ölecekmiş gibi umursama hiçbir şeyi. Güldü buluşuna.

Gevşemişti hayli. Artık istirahat zamanı geldi, dedi. Çadırına girdi. Soyundu, tulumunun içine geçti. Ocağı da yaktı. Az gazı kalmıştı herhalde, bitinceye dek yanardı. Nasıl olsa yarın kahvaltı falan yapmayacaktı. Giysilerden oluşan yastığını aldı ensesinin altına. Derin derin soluk alıp yavaş yavaş verdi.

Ayşe... Mutlu mudur şu an? Onu kırdığını ta derinlerinde hissedip üzüldü. Ama gelmezdi elinden başka bir şey. Pişman değildi hiçbir ediminden ötürü. Mahsun ve üzüntülü Ayşe görüntüsü, onun ağladığını, hıçkırdığını düşünmek. Sırası değildi şimdi. Kendi haline üzülmüyordu, üzüleliyordu ki başkasına üzülsün. Ama o başkası Ayşe'ydi. Ne olursa olsun dedi, kim olursa olsun...

Bir dağ köyünde düşüyor kendini. Bir yerde okumuş olmalı. Karlı dağlara çıktı, kayak evlerinde kaldı, yemek yedi, ama bu o değil, yine aynı imge. Bir arkadaşı var karşısında. Subay. Çay demliyor yanında getirdiği çaydanlıkla. Dışarda tipiden göz gözü görmüyor. Yol iz kalmamış. Adam fatalist hikâyeler anlatıyor. Eriyen buzlardan damlacıklar düşüyor kaputundan yuvarlanıp. Tek ışık kaynakları ocakta yalazlanan iki kütük. Adamın suratı bir aydınlanıyor bir kararıyor anlatıklarının yarattığı yükselip inen dehşet duygusuyla sanki koşut. Masallardaki haramilere benziyor böyle, iki adım dışta oturan köylülere eciş bücüş cinlere...

Yağmurdan göz gözü görmüyor. Dolmuşta gidiyor. İstanbul'da bir yerde. Neresi belli değil, uzun bir yol. Yanında iki kişilik boş yer. Araba duruyor. Yolcu alıyor sürücü. İki genç kadın. Olamaz. Oluyor : Bunlar Ayşe ve Selin!.. Birlikteler... Demek bir şekilde barışmışlar. Pek neşeli görünmüyorlar, ama küs de sayılmazlar. Yerleşiyorlar yerlerine. Yanlarındaki erkeğe bakmıyorlar. Baksalar da tanımazlar. Tanımalارına imkân yok ki. Sıradan şekilsiz bir yüz. Kendi yüzüyle değil ki. Ölmüş. Şimdi başka kılıklarda dolaşıyor orada burada. Tanıdıklarına rastlıyor. Arkadaşlarına yaklaşıyor, eski günlerin eski kokularını bulmak umuduyla; bulamıyor. Ayrımsayamıyorlar ki onu. Yüzleri seyrediyor, devinimleri, sevdikleriyse eğer, kokularını ciğerlerine çekiyor. Özlemi içinde kalıyor. Ellerine bakıyor, parmaklarına yanındaki kadının, Ayşe'nin. Abanıyor biraz üstüne. Biraz çekiliyor yumuşak beden. Selin de bakıyor ters ters. Tanımadı. Tanıyamaz ki. Ayşe olsaydı yanında. Hayır şu halde şu zamanda neye yarar. Parmaklarını hissetseydi yüzünde. "Akşam gelecek misin?" diye soruyor Ayşe. "Gelirim" diyor Selin. "Alışverişe mi çıkacaksın?" "Belki. Önce bir arkadaşım la buluşacağım. Onunla çok oyalanmazsam kesin gelirim. Kiminle buluşa-

caksın, diye sormak geliyor Erdem'in içinden. Meraklı meraklı bakıyor. Selin rahatsız oluyor kaçırıyor gözlerini. "Uygun bir yerde rica edeyim. İşte iniyor. İçine işleyen gülümsemesi. Bakışlarını hissediyor arkası dönükken bile. Biraz hoşlanmış gibi, daha çok tedirgin. İşte Ayşe'yle yalnız kaldı. Ona bir şeyler sorabilir. Saati sorabilir hiç değilse. Yanıtı duyar kendine verilen. Yalnızca kendine... Dön yanına ve sor o zaman. Bakıyor. Ayşe yok. İnmiş. Nerede indi ki? Uçmuş! Arkada oturanların arasında da görünmüyor. Rastlantıydı ve geçti. Bir daha olmaz artık. O yok. Hiçbir zaman da olmayacak.

Uyuklamış. Böylesi daha iyi. Sabaha kadar uyanık kalacak değildi ya. Rahat olduğunu gösteriyor uyuyakalması. Aldırmadığını. Neye aldıracaktı ki... Biri daha varmış. Murat'ı kışkırtan. Adı Ahmet. Tanıyor mu ki? Sanmıyor. Bizim Ahmet ölme işte o diyeceğim, işte intikam alıyor... Yine de olabilir mi? Saçma!

Buralarda bir yerde karda donmuştu dağcı fotoğrafçı. Az aşağıda başka bir dağcı ölmüştü. Yerlerin ne önemi var, aynı heyecanlar aynı ölümler için bütün dağlar bir. Kaç kişi öldü. Yüzlerce... "Ölürsem dağda ölmek en iyisi" demiyor muydu, ölenler. Fotoğraflarda giderek sayıları artan. Öbür taraf... Cennette olsaydı. Cennet diye bir şey olsaydı. Cehennem de olur, fark etmez... Ölüm korkusunun olmadığı bir yer. Yarın ne olacak korkusunun. Endişenin, bir şeyleri bir zamanlara yetiştirme telaşının olmadığı bir yer. Gelecek günler hep aynı olacak. Bitme, yaşlanma, hastalanma boğuntusu olmayacak. Sevdiklerini yitirme, onlardan ayrı düşme derdi... Oturacak yeşil çimenlerin üstüne. Çadırda yaşayacak. Çadırlar ağaçların altına gizli. Gündoğumuna dek dolaşılıyor o çadırın önünden bu çadırın önüne. İçkiler yudumluyor neşelendiren, uyku, yorgunluk getirmeyen. Sonra gündoğumu... Şölen... Sabahdan başlıyor şenlik. Tüm çocukluk mutluluklarının yoğunlaşmış tadları... Hepsini alıyor bir günde. Tüm yeniyetme, yetişkinlik aşklarını her gece bir gecede yutuyor. Kimse kıskanmıyor birbirini, o da kimseyi... Kıskanmıyor. Taze ot kokusu geliyor burnuna. Yeni biçilmiş çimenler. Yerde yatıyor dereciğin kıyısında. Çıplak ayaklarıyla bir kız yaklaşıyor yanına. Başını kaldırıyor Erdem. Esin bu gelen. Eğiliyor yüzüne. Yüzü yüzüne yapışık. Dudaklarından öpüyor onu. Islak...

Uykuyla uyanıklık arasında gidip gelmekten bıktı sonunda. Artık yeter, dedi. Kalkmalı. Hiç üşengeçlik yok bugün. Önceki sabahlar tulumundan çıkmak istemezdi, çadırının fermuarını açmak... Az sonra bir şenliğe katılmayacak, o denli coşkulu sayılmaz, ama korku da sürünmüyor içinde. Üşengeçlik bilmiyor. O günkü gibi bir duygu içinde. Lisedeyken çıktığı o eylem öncesindeki gibi. Kendini sınayacak. Belki son kez. Ama adamakıllı bir sınav olacak bu. Kimseden çekinmez, hiçbir şeyden... Maçlara çıkarken de ötekilerden çekinmezdi. Karşı takımdan, sert savunmalardan. Rakiplerinin gösterişinden, fışkıran adalelerinden, süratinden, ünlerinden... Çekindiği yalnızca kendisi. Öz yetilerini ne kadar kullanabilecek, mesele orada, gününde olacak mı olmayacak mı, yaver gidecek mi şansı, gitmeyecek mi?

Fermuarı açtı. Eşyalarını kapıya yaklaştırdı. Dışarda giyinecek. Nasıl olsa gün henüz ağarmadı. Saate bakılırsa ağarması yakınsa da henüz beş adım ötesi bile görünmüyor. Dışarda rahat rahat giyinebilir. Soğuk. Dışarısı çadırın içinden de soğuk. Ocağın yanmadığını fark etti. Demek ki gazı bitmiş. Önce pantolonu değiştir. Değiştirdi. Üstünü de değiştirdi. Yeni ve görece temiz giysiler kuşanmalı. Düşüp kalabilir. Ölüsü temiz bulunmalı. Coşkulu olduğu söylenemez. Altlarda bir yerde hafif bir hüznün ve boşvermişlik duygusu kaba dalgalı salınıyor, biraz da korku ve onun üstünde heyecan. Yukarda? Daha yukarlara pek bir şey çıkmıyor. Donuk ve durgun. Yüzü sıradan bir gün öncesindeki gibi. Aynası olsa şimdi, baksa fener ışığında, sabah işe gitmeden banyoda karşılaştığı suratın aynısını bulacak. Ama daha dikkatli baksa başka ayrıntılar da görebileceğini biliyor. Solgun. Her zamankinden solgun yüzü. Gözlerinde garip bir pırıltı... Az sonra öleceklerin gözlerindeki o garip şavkıma mı? Bir bozuk moral dalgası yükseldi, sonra yine

alçaldı içinde. Hayır, bu ona benzemiyor. Öleceklerin yüzündeki ifadeye, gözlerindeki yansımaya benzemiyor. Onların bakışlarından gölgeler geçer, yansımaz bir şey. Yeter be! Bırak artık saçmalamayı!.. Yeter!

Ayakkabılarını dikkatle bağladı. Tuvalete gitmeli. Büyük. Ama ihtiyacı yok. Yine de ihtiyaten gitmeli. Her şeye hazır olmalı. Küçük hacetini gördü. Sonra yüzünü yıkadı. Havluyu içerde unuttu. Çıkardığı tişörtle kuruladı yüzünü. Pantolonunun içine soktu yeni tişörtünün altını. İnce palaska kemerini sıktı. Bir savaşı gibi kuşanmış ve gücünden emin hissetti kendini. Bir de tuvaleti gelmiş olsaydı. O işi de aradan çıkarmış olsaydı. Oturdu.

Tan yeri ağarıyor sanki. Tam belli değil. Yanılsama da olabilir. Soğuk. Üşüyor. Heyecandan değil herhalde. Sanki güzel bir gün olacak. Yerler çiğden ıslaksa da yağmur yağmamış. Zirve yapılabilir. Ama hangi rotadan. İçinde günün güzel geçeceğine dair derinlerde hafif bir umut var. Ama o da çıkamıyor yukarılara, yüzeye.

Gelmeyecekler. Burada oturduğuyla kalacak. Sabahın köründe. İyi bir şey mi olur bu? Bir an aklından geçen olasılıkla seviniyor gibi. Sonra ardından gelen sıkıcı bir gün ve yine aynı büyük problem. Çözüm bekleyen ya da çözümü imkânsız görünen... Kızla ne güzel söyleşti dün gece. Şu anda konuşmalarının niye güzel olduğunu bile çıkaramıyor. Söz konusu hesaplaşmanın sıcaklığındandır. Sıcak gerilim gevşeyince herşey sıradanlaşır eskisi gibi. Sıradanlaşmasa ne olacak sanki. Artık pek çok şey yaklaşılamayacak kadar uzak, kaldırmayı denemeyecek kadar ağır. Gelmeyecekler... Ne yapalım...

Ayak sesleri sanki... Bir taş yuvarlandı öbürüne çarptı! Hayır. Evet! Konuşma sesi. Tok bir erkek konuşması. Yanılmadı. Birileri yaklaşıyor. Onlar... Bir an yüreği kalkar gibi oldu. Olsun...

"Merhaba!"

Tanımadığı bir başka erkek! Ahmet olmalı. Evet evet tanımıyor. Ne saçma bir kuruntuydu uyku arasında yoklayan. Arkasında Murat var. Onun da arkasında kız.

"Merhaba.

"Hazır mısın?"

Murat'tı bu.

"Hazırım tabii, sen?"

"Bu saçmalığa artık bir son verseniz" dedi kız. "Aptallıktan başka bir şey değil. Adam gibi tırmanacaksanız tırmanın normal yerden, yoksa kayıtsız kalamam buna. Üstelik yaptığınız suç. Birinize bir şey olursa öbürünün başı kesinlikle belaya girer. En başta ben davacı olurum.

"Sen söyleyeceklerini ona söyle" dedi Murat. "Benimle yeterince konuştun.

"İkinize de söylüyorum işte." Biraz cırtlak çıkıyordu sesi. Kısılmıştı akşam herhalde ve tekrar yeni açılıyordu galiba zorlamayla.

"İşi fazla abartıyorsunuz" dedi adam. "Basit bir çıkış bu. Düello havasına sokan sizsiniz. Basit bir çıkış. Yarış yani. Binlercesi her zaman oluyor. Taraflar razıysa bize izlemek düşer. Bunda anormal bir şey yok. Ama isterseniz vazgeçin. Erdem'e söylemişti son sözünü. Murat'ı kıskırtan demek buydu. Görünüşte uzlaştırma çabasından da geri kalmıyordu anlaşılan. İş sarpa sarar, birinin başına bir hal gelirse kendini koruyabilmek için. Erdem'den ses gelmeyince sözüne devam etti "Yani iş hakikaten biraz gerginleşmiş görünüyor. İstemiyorsanız kimse sizi zorlamaz.

"Hayır, çıkalım" dedi Erdem.

Murat pek hoşlanmadı bu cevaptan. İşin burada tatlıya bağlanmasını bekliyordu belki.

"İpin var mı? Gösterdiğim rotada ip gerekebilir.

"İpim yok. Sende fazla var mı?"

"Korkarım yok.

"Korkma canım. Yoksa yoktur. Var mı, yok mu?"

"Yok gerçekten" dedi Murat.

"Canın sağolsun, farketmez. Sen rotayı göster, çıkarız."

"Ne biçim dağcısun yahu. İnsan malzeme getirmez mi. Arkadaşına takılıyormuşcasına sesi alttan alır, ara bulmaya çalışır gibi çıkmıştı iyice.

"Dağcı olduğumu söylemedim sana. İp yoksa yok, ne yapalım.

"Malzemesiz çıkamazsın oradan. İstersen erteleyelim, sonra tekrar geliriz ne olacak."

"Hayır hayır, bitirelim artık şu işi" diye yanıtladı Erdem sertçe.

"O halde gidelim" dedi adam. Murat yan çizmeye hazırdı, öbürü neden bu denli iştahlıydı ki?

Kalktı Erdem. Çantasını önceden hazırlamıştı. Eline aldı.

"Gidelim.

"Ama böyle saçmalık olmaz" dedi kız. "Biri malzemeli biri malzemesiz. Dangalaklığın daniskası. Ne dangalıklığı canım düpedüz ahlaksızlık. Erdem, sen olsun adam gibi davran. Onlara uymak zorunda değilsin. Öfkesinden mi, akşamki sohbetin samimiyetinden mi, "sen" li konuşmaya başlamıştı. Hoşuna gitti Erdem'in. Ama yanıtlamadı. Yürümeye başlamışlardı bile. En öne geçti. En arkadan da kız geliyordu.

Konuşmadan yürüdüler. Duyulan yalnızca ayak sesleri, potinlerinin taşlara çarpışının takırtısı, anorak kollarının birbirine sürtüşünün hışırtısı. Bir de adamın nefesi. Onlardan bayağı yaşlı. Belli ki yürüdükçe zorlanıyor. Birkaç dakika öncesine göre oldukça iyi görebiliyorlar ortalığı. Ama henüz siyah beyaz bir filmde gibiler. Önlerinde karanlık yüksek bir duvar. Hızlı adımlarla yaklaşıyorlar. Yaklaştıkça gündüz daha grimsi görünen buzulun beyazlığı daha güçlü parlıyor. Büyük beyaz bir leke önlerinde. Duvarın dibinde. Keşke tuvaleti gelseydi. Artık çok geç. Neden geç olsun, çekilir bir kenara yapar, onları hiç umursamadığını gösterir. Korktu zannederler. Korkudan altına etti derler. Bırak şimdi gereksiz kuruntuları, gelmemişse gelmemiş işte!

Çantayı sırtına aldı. Şimdi tam hazır. Elleri üşüyor. Üşüyecek artık. Eldiveni de yok. Hadi artık gidiyorum ben Ayşe. Böylesi ikimiz için de iyi olacak. Ben gidiyorum ve korkarım öteki tarafta da buluşamayacağız. Ne yapalım Ayşe. Umarım mutlu olursun. Ben gidiyorum. Anne sana bir şey demiyorum. Üzüleceksin yine. Çok üzüleceksin. Ama güçlüsün. Yine herkesten çabuk alışırsın. Kemal Can. Şimdi uyuyorsun...

Kız yetiştii, kolundan tuttu.

"Dur. Kaba güç kullanacağım artık. Bana vurman gerekiyor. Başka türlü bırakmam. Anladın mı beni. Kendinizi düşünmüyorsanız beni düşünün. Birisi ölür ya da yaralanırsa buradaki herkes suç ortağı durumuna düşer."

Erdem'in yakalanışına kayıtsız, geçti yanlarından adam. Sokakta kendi aralarında tartışan bir karı kocanın yanından geçer gibi. Murat durup bir şey demek istedi, adımlarını yavaşlattı, pes etse ne çok sevi-necekti, ne çok rahatlayacaktı kim bilir. Pes etmesine bile gerek yok, erteleyiverse! Erdem'se içinden gülüyor. Kızın ağzından çıkan bir söze takılmış. Suç ortağı durumuna "düşmek". Kayadan "düşmek" geçiyor-du aklından aynı anda. İki yüz üç yüz metreden aşağı düşmek. Çok da-ha somut, çok daha öldürücü türde bir "düşmek"

"Hakikaten siz de abartıyorsunuz" dedi kıza. "Bu gerçekten sıra-dan bir çıkış. Biraz garip bir yarışma o kadar. İş tehlikeli hale gelirse vaz geçerim, ne olacak. İlk defa kayaya çıkmıyorum ki..." Tatmin ol-mamış bir yüzle öylece bakıyordu kız, kolu sımsıkı tutuyordu hâlâ. "Canım gerçekten çocuklaşan bir tek biz değiliz herhalde. Bırakın ar-tık şu kolumu." Sertçe çekerek kurtardı kendini. "Dedim ya, işin iyice riske bindiği yerde dururum. O kadar salak değilim herhalde, acemi de sayılmam."

"Tehlikeyi hissedince dönersiniz öyle mi? Söz mü peki?" dedi kız. "Söz" dedi Erdem.

Tekrar yürüyüşe geçtiler. Erdem adımlarını hızlandırdı, yine öbür-lerinin önüne geçti. Murat'tan ses yoktu. Göz ucuyla bakmıştı yanın-dan geçerken. Hayli tedirgindi hali. Yüz yüze gelmemeye çalışıyordu.

Ne olacaksa olsun artık! Arkadaki adam soluk soluğaydı. Yine de yavaşlamıyordu. Artık rahat görülebiliyordu bastıkları yerler. Çiğ düş-müştü otlara ve muhtemelen kaya da hafifçe ıslaktı. Ama güneş çıkar-sa on dakikada kururdu. Peki, niye böyle şeyler söylemişti ki kıza? On-dan kurtulmak için. Rahatlatmak için. Biraz da kendini gevşetmek için. Gevşetici etkisi dokunmuştu dokunmasına ama çıkış için fazla gevşeme de iyi değildi. Gerçekten tehlike arttığında duracak mıydı? Benden bu kadar diyebilecek miydi? İniş daha riskliydi üstelik o du-rumda. Geri dönebilecek miydi?

Yaklaştı yaklaştı buzul ve geldiler. Şimdiden terlemişlerdi. Adam-sa bu tempoda daha fazla devam edemeyecek gibiydi. Hayli dik bir çı-kıştı son beş dakikadır tırmandıkları ve karların üzerinde aynı eğimle devam ediyordu. Kız daha bir hayli aşağıdaydı. Karlara bastı Erdem.

"Ben dosdoğru gidiyorum" dedi. "Duvar dibinde buluşuruz."

Ben de geliyorum diyemedi Murat. İsteksiz adımlarla takip etti Erdem'i. Onun nefes sorunu yoktu, fakat adamdan kopmak istemiyordu. Baktı geriye Erdem. Nitekim durmuştu. Adamın soluklanmasını bekliyordu. Aralarında son bir durum değerlendirmesi yapacaklardı belki, kız tekrar onlara yetişene dek. Yürüdü Erdem. Beyazlığın bittiği noktaya doğru. Nefesi gayet iyiydi beklediği gibi. Elini kullanma gereksinimi hiç duymamıştı şimdiye dek, hiç sendelememişti. Kar pek fazla batmıyordu, ancak çıkış daha da zordu buzulda. Duvar dibinde soluklanacak yeteri kadar vakti olacaktı nasıl olsa. Kayadaki girinti çıkıntılar, yarıklar, kaba çizgileriyle görülebiliyordu artık. Yaklaştıkça çok daha yüksek görünüyordu tırmanacakları heyula. Aşağılar yeterince seçilse çok daha korkutucu olacaktı kuşkusuz. Az sonra tüm ihtişamıyla tepesine dikilecekti, tüm kışkırtıcılığıyla. Yaklaştı yaklaştı ve son bir hamle. Buzul sağdan bir dil yapıp yirmi yirmi beş metre daha ilerliyordu. Ama bu nokta uygundu çıkış için. Duvar tırmanıcılarının çıktığı yer. Bazı çiviler seçiliyordu kayaya çakılı. Murat'ın yenilerini çakmasına gerek kalmayacaktı. Kendininse hiç yoktu böyle bir sorunu... Çömeldi. Ağır ağır yaklaşıyordu renkleri belirginleşmeye başlamış iki karaltı. Çok daha aşağıda buzulun başladığı yerde de kız. Çantasını çıkardı, yere koydu, açtı. Kızın getirdiği fındık poşetini aldı, naylonu yırtıp birkaç tane attı ağzına.

Adamlar yaklaştı.

"Kaskın da mı yok?"

"Var var" dedi Erdem. Çantasından çıkardı işçi bagetini, geçirdi kafasına.

"Buradan mı çıkacağız?"

"Evet" dedi Murat.

"Aynı anda mı başlayacağız yoksa biri önden mi gidecek?"

"Yan yana ilerleyebiliriz" dedi Murat. "Rota uygun. İlerde dar yerler var, oraya önce varan ilk geçer, problem değil."

"Tamam o zaman."

"Bak hâlâ vazgeçebilirsin. İpsiz riskli olacağını kabul etmek zorundasın. Bu bir iddiaydı iddia olmasına, ama ben kimseyi zorlamış değiy-

lim. Yani zorlamıyorum tamam mı! Çıkma istersen, sen çıkmam dersin ben de vazgeçerim. Lafını bile etmem sonra, söz.

Ciğerlerinden ısıklık çalarak soluklanmakta olan adam ters ters baktı. O da bir şey diyecekti, ne var ki nefesi uygun değildi buna.

Düşündü bir an Erdem. Daha doğrusu düşünür gibi yaptı. Murat'ın gergin yüz hatları gevşer, gülümser gibi oldu ümitle.

"Yok" dedi. "Madem geldik buraya kadar, madem bir iddia atılmış ortaya, çıkalım.

Murat'ın yüzünden alacakaranlıkta bile seçilen bir gölge geçti.

"Tamam" dedi isteksiz. "Günah benden gitti.

"Çıkacağım, ama bir önerim var. Gerçekten mert olan bunu kabul eder."

"Nedir o?"

"İkimiz de ipsiz çıkacağız.

"Olmaz" dedi Murat. "Sen ipini getirmemişsen suç bende mi. Dağda her türlü alet kullanılabilir. İp de bunlardan biri."

"Bende yoksa sende de olmaması gerekir."

"Yan çizme bahanesi ha! Aşağıda kabul etmiştin koşulları, burda farklı konuşuyorsun. Bunun böyle olacağını biliyordum.

"Yan çizme bahanesi değil. Kabul etmesen de çıkacağım ben. Sadece son bir kez dürüstlüğe davet ediyorum seni. Öyle bir niteliğin varsa tabii.

"Ama ip bilirsin çıkmak için değildir" dedi Murat. "Sadece emniyet için. Güvenli hissetmezsen kendini, dönersin.

"Düşerek mi?"

"Onu bilmem artık.

"O halde şöyle yapalım diye araya girdi biraz nefesi düzelen adam. "Sen yine iple çık. Ama onu kullanma. İlk kullandığın yerde Erdem bey galip sayılsın.

"Saçma bu" dedi Murat. "Ben kurallar neyse ona uyarım. Dağcılıkta böyle bir şey yok.

"Dağcılıkta iddialaşmak da yok, zaten yaptığımız başından beri prensiplere aykırı" dedi adam.

Hırçın hırçın baktı adama Murat ihanete uğramış gibi. Aralarında

bir şey mi geçmişti az önce? Yoksa çok rastlanan insan harcama hamlelerinin bir örneği miydi Ahmet'inki, bir anlık heves, bir anlık benlik tatmini için. O bir kumarbazdı ne de olsa. Yalnızca Erdem'in yaşamı riske giriyordu ilkin; şimdi riske atacak iki can bulmuştu işte.

"Eee ne diyorsun? Bak, kabul etmezsen bu iş yatar."

Düşündü Murat. Kız yaklaşıyordu. Onun yaklaşması mı daha iyiydi karar vermek için, yoksa uzakta bulunması mı?

"Tamam" dedi sessizce.

"O halde hazır mısınız?"

"Bir dakika" dedi Murat. İpini her an kullanılabilir hale getirdi. Ayakkabılarının bağlarını kontrol etti.

"Hazırım.

"Ne oldu?" diye sordu kız, iyice yaklaşmıştı.

"Bir şey yok. Çıkış başlıyor. Evet, pes eden kaybediyor. İkinciniz de ulaşırsanız tepeye arkadan çıkan kaybediyor. Murat ipi kullanırsa o kaybediyor. Hazır?"

İki yarışmacı da kafa salladı.

"Başlayın.

Başladı Erdem. Murat ipini kontrol ederken rotayı iyice gözden geçirmişti zaten. İlk yirmi yirmi beş metresi iyi görünüyordu aşağıdan. Çıkılabilecek gibi görünüyordu. Riskli ama çıkılabilecek gibi. Daha yukarda iyice düz duvara dönmezse tabii. Umarım dönmez, dedi içinden.

Murat sol yanındaydı. Bir metre kadar altında. Daha hızlı çıkabilirdi, fakat arayı açmaya gerek yoktu. Nasıl olsa endişeli ve tedirgindi rakibi. İpe güvenemediği için oldukça yavaş çıkıyordu. Korkar da ipi kullanırsa kaybedecekti. Bu büyük avantajdı Erdem için. Baştan aleyhine olan şey şimdi ondan yanaydı. Peki ya çok yukarlarda kullanırsa ipi herif. Ya Erdem'in de geri dönemeyeceği bir yerde kullanırsa. Yavaş o halde, dedi kendine. Aşağıya bakmadan daha temkinli çıkmayı sürdürdü. O yavaşlayınca iyice yavaşladı Murat. O zaman dur, dedi bu kez kendine. Durdu. Bir eli bir girintide, öbür elinin üç parmağı bir çıkıntıya hafifçe tutunmuş, ağırlığı oldukça sağlam bastığı bir raftaki sol ayağında, sağ ayağı güvensiz başka bir küçük çıkıntıda. Murat geç-

ti sol yanından. Bir buçuk iki adam boyu geçti onu. Arayı o kadar açmasına izin vermek olmaz. Yeni bir hamle yaptı Erdem. Ön tarafı ıslanmıştı, çünkü kayalar bayağı ıslaktı. Henüz kopan bir parçaya rastlamamıştı, ne var ki her an karşılaşabilirdi beklenen aksilikle. Sakin ol diyordu ikide bir kendine, yine de telaş vardı çıkışında. İki yerde birkaç saniye için bile olsa üç noktayı kaybetti. Sonunda yeniden yetişti Murat'a. Rakibi çok az yukardaydı artık. İki metre kadar solunda. Durmuştu o da. Güvenli bir basamak arıyordu ama bulamıyordu. Ya sağa yaklaşması gerekiyordu öbürüne doğru ya uzaklaşması. Alaycı bir tebessümle onu izliyordu Erdem. Murat bunu fark etti, rahatsız oldu, uzaklaşmayı yeğledi, yine de kararsızdı. Aklına her nasılsa Cüneyt Arkın geldi o an Erdem'in. En tehlikeli, en ölümcül durumlarda kendine son kertede güven dolu alaycı alaycı sırtırdı Cüneyt abi, başına hiçbir şey gelmeyeceğinden emin. İçinden bir kahkaha patlayacak gibi oldu, bastırdı duyguyu, kıkırdamakla yetindi. Murat da duydu kıkırdamayı, ama sormadı nedenini. Alaycı bir gülüşe bile bozulacak hali yoktu şimdi. Birden bir çivi gördü üç metre kadar üstünde iki metre kadar sağında, daha güvenli bir yola işaret saydı bunu ve yavaş yavaş sağa doğru çıkmaya devam etti. Birkaç metre daha çıktı Erdem de. Yükarılar az çok net görülebiliyordu artık. Beş on dakika içinde her şeyi gösterecek kadar aydınlanacaktı hava. Aydınlanacaktı, fakat daha da güvensiz görünüyordu şimdi üst taraf. İlk kez korktu Erdem. Korkunun verdiği telaşla ilk kez aşağıya baktı. Otuz metre yükselmişti şimdiden, en az otuz metre. Aşağısı dönülebilecek gibi görünmüyordu üstelik. Ama döneceksen hemen dön, dedi kendine. Düşsen de hâlâ kurtulma şansın var. Duvarın dibinde küçücük kalmış iki kafa kendilerini izliyordu hâlâ. Aşağıya bakmak iş değil, dedi kendine. Bir daha da bakma. Dönüş içince şimdiden geç! Murat çiviye ulaşmıştı. Son bir umut kendini oraya bağlamasıydı. O da kararsızdı anlaşılan. Başı hizasındaki çiviye takılmış kalmış, ne olduğunu anlamaya çalışırcasına kararsız bakıyordu. Sonunda iki üç hamle daha yaptı geçti onu. Bu durumda sen de devam ediyorsun, dedi Erdem, istediğin oluyor, devam et öyleyse. Hadi başla artık şu işe. Başka hiçbir şey düşünmeden. Tüm yoğunluğunla yüklen. Kafadaki her türlü kuruntuyu sil, kuruntu fa-

lan kalmadı zaten, korkuyu tedirginliği sil. San ki bir eğitimdesin. San ki bir alıştırma duvarında. Yukarıyı düşün sadece. Hedefi. Kafanda yalnız en yukarısı. Gücün parmak uçlarında, ayak uçlarında. Gücün artık dışında tırnağında. Kullan tüm yetilerini, yapış bir örümcek gibi kayaya. Yapış ve çık bir böcek gibi. Hadi! Hadi tüm gayretinle! Ya başaracaksın ya düşeceksin. Düşmek... İstemiyor muydun zaten. İstemiyor muydun? Korkun neden o halde.

'Dur', dedi yine içinden bir ses. Bu kez tonu farklıydı. 'hâlâ dönebilirsin!' 'Niye?' 'Çok önemsiyorsun kendini. Geç özünden biraz.' Tırmanacaktı, durdu. Düşündü. Ya sen... Sen ne yaptın. Kolay geçebildin mi kendinden? Ama ben geçeceğim dedi, içinden. Ama sonra. Çıktıktan sonra. Düşmezsem eğer. Ya da bırakmazsam ellerimi.

Sakinleşmişti. Şimdi çok daha güvenli tırmanıyordu, hem de oldukça hızlı. Hıza gerek yok, dedi kendine, istediğin gibi tırman; nasıl olsa öbürü bir yerde pes edecek. Devam! Devam etti rakibine hiç bakmadan, nerede olduğunu kollamadan. Duvara tırmanan birinin sesleri geliyordu hafiften, çok da uzak olmayan bir yerden. Hepsisi o.

Birden aklına geldi Kimdi o adam? Murat'ın arkadaşı ya da burada samimi olduğu kişi. İlk kez karşılaşmıştı, ama sanki bir yerden tanıyordu onu. Çok tanıdık biri gibi geliyordu. Yukarı çıktıkça yüz hatları daha da belirginleşiyordu kafasında. Kimdi o? Kumral, şişmanca, ablak bir surat. Kızılımsı bıyıkları var. Düzgün bir burun, küçük gözler. Buldu? O'ydu, evet oydu. Yıllar önce karşılaştığı polis. Hâlâ çözülmemiş o sırrın kaynağı. İşte O'ydu. Tanımış mıydı o da? Sanki tanıdıkta bakışları. Belki de tanımıştı. Ne işi vardı burada? Şişmanlamış, yaşlanmış... Bir hayli değişmişti suratı. Doğaldı, çünkü yirmi yıldan fazla oluyor onu son görelî. İhtiyarlamıştı elbette. Ne arıyor peki burada? Dağcılığa mı merak sarmış? Emekli olmuştu besbelli. Murat'ı nereden tanıyordu? Yoksa tüm bu olanlar, bu tırmanış... Bir rastlantı sonucu değil mi? Neden ölmemi istiyor? Eski bir hesap mı? Gecikmiş bir intikam mı? Neyin intikamı? Kıyak çeken o adamdı, üstelik kendiliğinden gerçekleşmişti olay, Erdem hiçbir şey istememişti. Belki sonradan nedamet getirmişti. Gecikmiş bir pişmanlığın sonucuydu bu sözde rastlantı, bu sözde kendi iradeleriyle kararlaştırdıkları düello. De-

mek öyle ha? Demek önce yaşamımın çizgisini değiştirdin, sonra pişman oldun bundan ha? Alacağın olsun! Ne alacağı! Yazıklar olsun demesi gerekiyor, ne var ki artık geç, çok geç. Belki... Evet tamam, yıllar öncesinden izliyordu beni. Yıllardır biliyordu tüm yaptıklarımı. Tüm pisliklerimi fark etmişti sonunda.

Peki Murat'tan ne istiyor? Neden birden onu da zor duruma düşürdü? Neden onun yaşamını da tehlikeye attı? O da eski bir hesap olabilir. Ya da yeni bir içgüdüsel atak. Evet, birilerine yardım etmiş olsalar da özde sadist olurlar. Başka açıklaması yok. Yeni birini daha harcayacak. Onun da ezilişini görecektir. En azından korkuşunu, panikleyişini, rezil durumlara düşüşünü.

Yıllar önce gördüğü polisi getirdi gözünün önüne. Sık aklına gelirdi yüz hatları, bayağı erimiş gözükseler de. Daha dikkatli gözden geçirdi suratı. Adamın hayli büyük bir burnu vardı. Çok büyük değil belki, ama şekli tamamen değişikti. Estetik ameliyat yaptırmış olmalı! Hadi be, saçmalıyorsun. Gerçekten onun saçları da aynı aşağıdaki adamınkinin uzunluğundaydı, fakat daha o zamanlardan dökülmeye yüz tutmuştu. Evet evet, alını bayağı açılmıştı o polisin. Bununkiyse fırça gibiydi, alını da küçük... Saçmaladım? Evet tam anlamıyla saçmaladım! Komiklik işte. Kafayı yiyorsun oğlum, oksijensizlik başına vurdu.

Peki gerçekten ne istiyor bu adam benden? Bir şey istediği yok. Bir şekilde sinir olmuş hepsi o. Kızdan ötürü belki, kızın bana ilgisinden... Belki de kim olduğumun hiç önemi yok, belki kızın da onun için önemi yok. Sadece bir zevzek, sadece bir manyak.

Birden çok yükseldiğini fark etti. Belki yüz metre daha çıkmış bunları düşünüyor. Aşağıya bakmak istemiyor. Yukarıya bakmak yeterince korkunç zaten. Kalbi hızlı hızlı çarpıyor. Heyecandan değil artık. Nefes nefese. Sucuk gibi olmuş terden. Peki Murat nerede? Onun da sesini duymuyor nicedir. Yukarda yok. Biraz aşağıya bakıyor. İşte orada. İşte orada, ama nasıl!! Kendini kancaya bağlıyor. İpi kullandı! İpi kullandı ve bu iş bitti. Bir kahkaha patlıyor boğazından. Bastırmasına ne gerek bu kez. Duyulsun, ta aşağılara kadar duyulsun. Bir kahkaha daha. Nefessizlikten boğulacak ne var ki tutamıyor kendini. Yapışıyor kayaya. Daha fazla gülerse düşecek. Yapışıyor bir böcek gibi.

Kazandı ve düşerse onlar mesul olacak. Daha çok gülüyor şimdi, nereden de aklına geldi. Babasının şoförünün mantığı Üstüne üstüne gelen kamyonlardan kaçmazmış adam. Dermiş ki Çarparsa onlar mesul olur! Artık düşerse onlar mesul olacak! İddiayı kazandı, ancak artık geri dönemez. İnmek çıkmaktan daha riskli. Kalan duvarsa tırmandığından epeyce fazla...

Gülmesi geçti. Gücünü topladı. Güce ihtiyacı var, çünkü az önceki kadar rahat tırmanamayacak yükseldikçe. Sol elinin büyük parmağı sızlıyor pis pis. Ağırlığını öbür eline vererek baktı. Tırnağı yarılmış ortadan, kan sızıyor. Ha gayret! Üç metre daha çıktı. Burada kıcını koyup oturabileceği bir genişlik buldu. Biraz dinlenmeli. Üstünde belki otuz metrelik düz bir duvar. Aşağıya bakmıyor yine. Kayaya bakmak da korkutucu olmamalı. Ama korkuyor. Çok küçük girinti çıkıntılarla çiçek bozuğu bir düz duvar. Sola doğru yüz daha kaba çıkıntılarla kaplanıyor, bir de büyük çatlak seçiliyor kütleyi oblik kesen. Ama oraya ulaşmak daha da riskli. Biraz aşağıya inmek gerekir. Basılacak yerler hiç güvenli görünmüyor. Sağ yanda duvar bitiyor ve komşu duvarla arasında büyük bir boşluk. Orada ne olduğu buradan görülmüyor. Çaresiz düz duvara çıkacak. Otuz metre. Ötesi görünmüyor. Yeni bir yarık olmalı. Daha güvenli ilerleyebileceği bir yol. Burası malzemeli çıkış rotası üstündeyse orada öyle bir şey olmalı. Yoksa felaket. Gücünü topluyor. Hadi! Hadi sil her şeyi kafandan! İşte parmağının sızısını bile duymuyorsun artık. Hadi gayret!

Yeniden tırmanmaya başlıyor. Parmak uçlarında, ayak uçlarında. Bir örümceksin sen, bir örümcek ne kadar rahatsa duvarda yürürken, sen de o kadar rahatsın. Keşke, keşke bir örümcek olsaydı; karafatma olmaya bile razı. Parmaklarının bir karış yukarıya asılmak için kayadan her ayrılışı ayrı bir düşüş sanki. Potinlerinin ucunun bastığı her yer oynuyor, her an kopacak... Duvarın soğuğu vücudunda. Olsun, ben senin bir parçanım. Kopmam senden. Nefese çok ihtiyacı var, ama kesik kesik soluyor. Aldığı her derin soluk sanki duvardan uzaklaştırıyor onu. Koparacak. Boşluğa.... Boşluğa... Hiçliğe... Düşünmek bile istemiyor. Kalbinin çarpmasını bile istemiyor. Deli gibi atıyor aksi gibi. Kayayı kızdıracaksın. Bu benim parçam değil, diyecek, kızacak, atacak

üstünden. Kolları kesiliyor. Bacakları kaskatı. Ya kramp girerse!! Aklı-na bile getirme. Dinlen. Dinleniyor. Kısaca. Uzarsa soğur, çıkış gücünü büsbütün yitirir. Sadece duvara bak. Yana sağa sola değil duvara, aşağıya zaten bakamaz şu durumda, yukarıya da bakma. Belki sadece iki metre yukarıya. Ancak o kadar. Nasıl olsa duvarın her yanı birdi. Bir daha.. Bir daha gayret. Bir daha. Başaracak... Başarıyor. Hadi!

İşte duvarın bittiği yer. Burada hakikaten derin bir yarık iniyor duvar gibi. İster istemez gözü kayıyor aşağıya. Arkaya değil, yarın aşağısına. Elli metre var öndeki uçurum, arkaya hiç bakmamalı. Biraz sola doğru ilerlemesi gerekecek. Orada yarık yirmi metre kadar soldan yükselen devasa bir kaya çıkıntısına iyice yaklaşıyor. Bir metreden biraz fazla bir aralık. O noktaya dek düşmeden gider, şuradaki çıkıntıda dengeli durursa öbür yana atlayabilir. Öbür yan müsait. Bir şanssılığa uğramazsa orada tutunabilir. Peki neden istiyor bunu? Sağa doğru da ilerleyebilir. İp rotası muhtemelen sağdan devam ediyor. Az önceki kadar dik, fakat hiç değilse daha girintili çıkıntılı kırk metrelik duvar. Ama daha yukarısı nasıl. Kestiremiyor. Sola niye gitmek istiyor? Şansı yaver giderse duvar çıkışından ayrılır, kolay rotayı bulur. Demek hâlâ yaşamak istiyor, demek hâlâ kayadaki örümcek gibi bağlı yaşama. Demek sımsıkı tutunmak istiyor. Öyle olsun. Yeteri kadar dinlendi. Bıçak sırtında ilerliyor. Uygun yere geldi. Dengesini topluyor. En kötüsü çok düşünmek. Çok düşünme! Atla hemen! Atlıyor karşıya. Tutundu. Sandığından da kolay oldu bu iş. Şimdi... Biraz kolay çıkış, ardından yirmi metrelik duvar. Onun da üstüne çıkabilirse sola doğru ilerleyen oldukça güvenli bir rota bulabilir. Aşağıdan öyle gibi görünüyordu az önce. Peki tırman öyleyse. Hadi!

Girdi duvara. Çıkmaya başladı. İlk metreler pek zor değil. Sonra... Bir an aşağı baktı. Dipsiz bir uçurum. Sanki bir uçakta. Uçağın kanadına tutunmuş. Kaygan çıkıntısız kanada. Bir adım daha. Hadi bir adım daha yukarı. Ölecek... Burada kalacak. Kalamaz. Yani düşecek. Demek buraya kadarmış. Her şey buraya kadar. Senin de sıran geldi, diyor biri. Vakit doldu. Hadi gidiyoruz. O Selin'le yattı. Bunu yapabildi Ayşe'ye. O da bir şey mi. Ayşe bilmez ve hiçbir tanıdığı. Trafikte

bir kavgaya karıştı. Başlatan kendiydi. İndi arabadan. Adamların kaç kişi olduğuna bakmamıştı. İki kişiler. Önde gelene yumruğu indirecek. Birden... Birden bağlandı, tutuldu kaldı. Sağdan soldan yaklaşanlar görüyor. Biri bağırды hakaret ederek. Sessiz kaldı. Sustu. Bir küfür daha. Araya giren de yok. Yedi küfrü hakareti, çekti sineye, homurdanarak oturdu arabasına. Yedi küfrü ve oturdu. Öyle burnu havalarda dolaştığına bakmayın, öyle dayılık yaptığına zaman zaman. O da bir korkak aslında, herkes gibi biri... Üstelik tutukluğu artıyor, üstelik ihtiyarlıyor o da. Direnmesine ne gerek var bu durumda. Kaybı büyük kayıp olmayacak. Hiç kayıp olmayacak Dünya için. Dalga mı geçiyorsun, Dünyanın ne kaybı olacak, bir böcek eksik, bir böcek fazla. Böcek mi, keşke böcek olsa. Hiç kimsenin hiçbir kaybı olmayacak. Düşüp gitse kurtuluşu olacak belki. Belki değil, belki değil Allah kahretsin, kurtuluşu olacak işte apaçık. Bırak ellerini yeter. Sonra kısa bir süre havada süzölüş, sonra biter. Hadi bırak artık. Hadi!

Birden koptu ayağının altındaki kaya parçası. Ani bir darbe. Boşlukta. Tutundu iki elinin parmaklarıyla. Onlar da kaydı kayacak. İşte son. İstiyordun oldu. Film bitti. Boşluktaki ayakları basacak bir santimlik olsun bir çıkıntı arıyor, tırmalıyor duvarı, tırmalıyor, bir santimlik bir çıkıntı ya da girinti... Tırmalıyor... Buldu. Sol ayağı buldu. Bastı. Ne kadar güvenli? Bu bir kumar. Bastığı yeri göremiyor. Sol eli de ayrılmak üzere. Ayrıldı. İki noktayla tutundu. Bir gayret. Başka bir nokta. Galiba kurtuldu. Çık hadi ne olacaksa olsun. Sırılsıklam, elbiseleriyle banyoya girmiş gibi. Şırl şırl akan terden anlıyor bunu. Bir karış, bir karış daha, bir karış...

En tehlikeli yeri aştı. Biraz daha... Ve yukarda. Midesi bulanıyor. Aşağısı çok derin, manzara çok güzel. Biraz soluklanıyor. Artık sola. Durmadan.

İlerledi. Artık geçtiği yerler o çıktıklarından sonra bakımlı bir kaldırım gibi. Hızlı! İşte buldu galiba. Güvenli rotayı buldu! Koşarak çıkıyor yukarı. Elini kolunu sallaya sallaya. Yukarda bir şey unutmuş ya da bir hediye bulacakmış gibi sabırsız. Zaman nasıl geçiyor bilmiyor. Derinliklere, aşağıya rahatça bakıyor. Bir uçak sanki. Sanki rüyada, kanatlanmış uçuyor.

İşte zirve. İşte gökte. Her şeyden kurtuldu artık. Aşağılara bakıyor. Lacivert dağ dizileri bile çok aşağılarında. Göller mavi minnacık noktalar. Altından bulutlar geçiyor. İşte deniz değil mi şu ilerdeki. Arka tepeler, yaylalar, tekrar bulutlar. İşte en yukarda. Aşağıda çadırlar minnacık renkler. Bazı insanlar. Bazıları ona mı bakıyor? Biri el mi sallıyor? Ona öyle gelmiş olabilir. Sallıyor evet, kız... Gerek yok cevap vermeye. İnince konuşur. Doyulacak şey değil bakmak. Yukarılara, sonra aşağılara, sonra yine yukarılara. Doyulacak şey değil soluk almak. Sırılsıklam, ama üşümüyor, buz gibi bir rüzgâr esiyor, fakat titremiyor...

Kaç saatte çıktı buraya? Tepesinde güneş. Saatine bakmalı. Boş ver saati şimdi. Zaman öğlene yaklaşmış ya da hâlâ sabahmış, ne önemi var. Kadranına bakmadan çıkarıyor yuvarlak aleti, boşluğa fırlatıyor. Kendi de düşmüş gibi oluyor onunla birlikte. Ama o yukarda. Kayaya yapışmış. Düşmüyor. Saat gözden kayboluyor.

Kaan Arslanoğlu

İntihar

Zamanımızın Bir Kahramanı

roman

Tepesi gökte puslu bir dağ. Kayalık, sarp bir zirve. Eteğindeki adamın içinde çetin bir hesaplaşma. İşlek bir ruhsal çözümleme, cesur bir toplum eleştirisi romanı. Kaan Arslanoğlu'nun (d. 1959) altıncı romanı.

"Kaan Arslanoğlu, gençlerden en beğendiğim. İlk *Kişilikler*'ini okumuştum, zaten o şekilde tanıştık. *Devrimciler*'de 73 sayfalık bir işkence sahnesi vardır. Ben o düzeyde işkenceyi ne Türk romanında ne de batılı romanlarda okudum."

-Fethi Naci

"Kaan Arslanoğlu (...) politik edebiyatın çok önemli örnekleri sayılması gereken romanlarıyla başkalarının yapamadığını –yapmadığını– yapmaya kalkışan, sorgulayıcı tutumla doğru dürüst romanlar yazmayı adamakıllı birleştiren bir yazar olarak, önümüzdeki yıllarda da kendine özgü bir yerde ayakta duracaktır."

-Semih Gümüş

